N.A.
Mahabharat : Sailaparva ----
महाभारत : शैल्यपर्व ----.
Marathi
Paper – Handwritten
N.A. (very old)
48 Folio
11.4" x 9.4"
Complete

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रीगुरुभ्योन्नमः॥ ॥पंढरीराजसिणगारा॥ तुजआवडे उत्तमी लीनायका॥ सांगुनियां वैकुंठसुखा॥ पुंडलीकालागीं आलासी॥१॥
समचरणसमकटीकर॥ उदारवदनआकर्णनेत्र॥ तो वंदुनी नंदाचा देवेंद्र॥ भीमातीरविहारी॥२॥ मागें संपलें कर्णपर्व॥
आतां शल्यपर्व ऐका अपूर्व॥ येका चि अध्यायांत सर्व॥ सुरस कथा वर्णिली॥३॥ जनमेजयासि म्हणे वैशंपायन॥ संजय कु
धीस्थ राष्ट्रालागुन॥ रणीं पडिलिया वीरकर्ण॥ दुर्योधन शोक करी॥४॥ दुःखसागरीं दुर्योधन॥ बुडाला कांतीनाटवेस्म
रण॥ नेत्रीं वाहे अश्रुजीवन॥ कर्ण कर्ण म्हणोनी बाहे॥५॥ मावेपडिले भीष्मद्रोण॥ परि इतुकें कष्टनाही दुर्योधन॥
कर्णावरी ते गप्राणारे वीला हो तासक्षेवे॥६॥ शारद्वत द्वैपायनसुत॥ शकुनी कृतवर्मा मद्रनाथ॥ आणीक ही वीरसमस्त॥
दुर्योधनास समजावी॥७॥ दुर्योधन म्हणे शल्या॥ बळसमुद्र परम कुशळा॥ तुजविण रक्षिता न हिला॥ कोण आसे अस्
ते॥८॥ सेनापति जैसा षडानन॥ तैसा तुम्हा सकळांमाजी गुण॥ यावरी तो शल्य पुर्ण॥ पुरुषार्थ बोले आपुला॥९॥ मानूनिया
पंडुपुत्र॥ तुजवरी धरीन छत्र॥ माझें युध्य विचित्र॥ विलोकीतुं यावरी॥१०॥ अभिषेकुनी शल्य वरिष्ट॥ दळसेनापतीरणांव दुष्ट॥
वंशे अळकाराज तिश्रेष्ट॥ देतां जाहला तेथवा॥११॥ उगवली घेऊन अवधी सेना॥ शल्य निघाला समरंगणा॥ कागळी रणतुरे
नाना॥ चोखाळें खांकती॥१२॥ इकडे सिध्य जाहले पांडवदळ॥ वाजती वाद्यांचे कल्लोळ॥ प्रतापतेजाचा सज्जळ॥ वाहिनीवरी दिसे
बहु॥१३॥ दाहादिवसपर्यंत॥ भीष्मे युध्य केले बहुत॥ द्रोणाचार्य गुरुनाथ॥ दिवपांचसाचे जाहले॥१४॥ दोनि दिवस कर्णे॥
केले तेणे युध्य दारुण॥ एवं जाहले सप्तदिन॥ अठरावा येकु उरला॥ सांत शल्याचा अर्धदिन॥ अर्धकीरील दुर्योधन॥ यावरी युध्य
संपूर्ण॥ समाप्त मग सकळांची॥१६॥ आसो सुयोधन म्हणे शल्या संजाण॥ तुवां आपले भुजीनी सर्व साहुन॥ साधे जाहलास
आत्मासलागुन॥ तुजकल्याण हो अत॥१७॥ धर्म सिन्हले तो इंद्रराजीवन॥ तुं युध्य करी निर्वाण॥ घेऊन जी शल्याचा प्राण॥ मरी त्री
भुवनपुरुषार्थी॥१८॥ दुर्योधन सांगे वीरा समस्तां॥ शल्याच्या पाटी रक्षा उता॥ माघोरा हिल्या त्याच्या माथा॥ पंचमाहापांतकें पडती
ल॥१९॥ सैन्य करून अवघे गोळा॥ शल्य सर्वभद्र विरुध्य रचिला॥ विरुद्वारी अपणनाहिला॥ डावेकडे कृतवर्मा॥२०॥ उजवेकडे शारद्वत॥
पाटीसी रक्षे द्रोणसुत॥ मध्ये दुर्योधन विराजत॥ इंद्रजीत जयाचेनी॥२१॥ कृतवर्म्यावरी पार्थ॥ धाविन्ना जैसा प्रळयी कृतांत॥
लक्षुनीया शारद्वत॥ रुकोदर लोटला॥२२॥ शकुनीवरी सहदेव सबळ॥ उलूकावरी धाविला नकुळ॥ संजय म्हणे रायदळ॥ थो
डें आता उरले रे॥२३॥ दोनीलक्ष अश्वस्वार॥ इभ उरले दहासहस्त्र॥ पंचवीससहस्त्र रहंवर॥ पायदळ तीन कोटी॥२४॥ अता
पांडवदळ उरलें किती॥ ती तीऐकनाय गणती॥ साहासहस्त्र उरले रथी॥ हस्ती पांचसहस्त्र॥२५॥ लक्ष अश्वस्वार उरले आसे॥ कोट्यें
कपायदळ दिसे॥ असो संग्राम अतीआवेशा॥ मांडले ते द्वारणमंडळी॥२६॥ उदण्ड शार्दुळ समवेत॥ शिरे उडती असंख्यात॥ वीरपा
ली चंदन चर्चित॥ श्रिंदास लेत कस्चर रणपडिलो॥२७॥ पांडव वीरा चा थोर मार॥ पळों लागले कौरवभार॥ यावरी तो शल्यवीर॥ धर्मा
वरी धाविन्नला॥२८॥ तो रथावरी धर्म पवित्र॥ मस्तकी विराजे आतपत्र॥ तपनपत्रे अतीविचित्र॥ मकरबिरुदे पुढे दिसती॥२९॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

चित्रसेन कर्णसुत ।। नकुलासी युध्य करी अद्भुत ।। तो गोवरुन पुरुषार्थी ।। केला विरथ नकुल तेव्हां ।।३०।। मग नकुळ पायीं धावोन ।। चे
शौल्य उन अरि सिलता वोढण ।। साच्या रथावरी चढोन ।। सिर छेदिलें पुरुषार्थे ।।३१।। किरीट कुंडलें समवेत ।। शिर कोंन वदली राक्षितां ।। आठि
केनशीन कुल बैसवा ।। वीर समस्त मानवती ।।३२।। सुसेन उराणी सत्यसेन ।। उराला नकुळ वरी धावोन ।। अद्भुत युध्य मांडी नंदन ।।
करितां जाहला तेथवां ।।३३।। सुसेन सत्यसेन लक्षुन ।। नकुळें टाकिलें दिव्य बाण ।। दोघां चे शिर उडउन ।। आकाशपंथे धाडिलां ।।३४।।
रत यपांची वाहिनी ।। पार्थ सद्धा टिली तेक्षणी ।। इकडे शौल्य धर्म रणांगणी ।। मिळुरें कुनी भीडती ।।३५।। तोमर घेउन वृकोदर ।।
ग शौल्य वरी धांवेला सत्वर ।। तोमद्र जों चौदा तोमर ।। भीमावरी भिरकाविले ।।३६।। अस्या सहितं तरांदन ।। साच्या भीमें केलें रणी चूर्ण ।।
।।३।। मग शौल्य गदा घेउन ।। धर रणी चालीला धावीला ।।३७।। गदायुध्याचे खल खणाणी ।। नलीतें उलाग लाजाने दृष्टी ।। गदाघायें दोघे वरी ।।
शौल्य मूर्छना पावला ।।३८।। सवेंच शौल्य उठोन ।। दुजे रथीं बैसला जाउन ।। मागुतीं धर्मासी दाउन ।। युध्य तेणें मांडलें ।।३९।। शौल्य ते
छुशत बाणी ।। धर्म खिळिला समरांगणी ।। जैसा विपरीत देखोनी ।। अवघेच वीर उठिले ।।४०।। गदा बाण शक्ती तोमर ।। असिलता
प्राप्त परिघ अपार ।। शौल्यावरी सकळ वीर ।। वर्षाव करितेजाहले ।।४१।। सबळरसंख्या बाणी ।। पार्थ सभोंदिता जाहला तेक्षणी ।।
धुराणसंख्या भागणी ।। चक्रपाणी भेदिला ।।४२।। पांडवसेनेचा संहार ।। गुरुपुत्रें केला अपार ।। पडिलें प्रेताचें थराथर ।। मागिन
चलेरथातें ।।४३।। यावरी पार्थ रणरंगी ।। गुरुपुत्र खिळिला सर्वांगी ।। पांच सहस्त्र वीर वेगी ।। विजय मारिले तेथवां ।।४४।। गुरुसु
ने लोहमुसळ ।। अर्जुनावरी टाकीले तत्काळ ।। मग तें सातटांयीं सबळ ।। छेदुनी या पाडिलें ।।४५।। सवेंच तेणें परिघ टाकिला ।। पा
र्थी तीबाणी छेदिला ।। पंचबाणी तें वेळां ।। किरीटी काढिला विंधूं ऐसें ।।४६।। सर्पसत्वर ती वारूणांत ।। तैसें बाण अंगी जाहले गुप्त ।।
मूर्छना येउन गुरुसुत ।। ध्वजस्तंभी टेकला ।।४७।। इकडे शौल्य निज बाणी ।। जर्जर केला पांडव वाहिनी ।। कौरवांची वरूथिनी ।। पार्थ तीक
डे संव्हारी ।।४८।। शौल्यावरी सबळ ।। धर्म धांवले बाणजाळ ।। भीमसहदेव नकुळ ।। पाटीराखते धर्माची ।।४९।। धर्म सात्यकी कृपाणी ।।
आली शौल्य मारीन समरांगणी ।। मास्या अभीमान येथ तणी ।। सिध्दी पाववी श्रीरंगा ।।५०।। केशव म्हणे युधिष्ठिरा ।। करिं आतां वरू तत्परा ।।
आजी समर्थ्ये शत्रु चतुरा ।। तुं क्षणा वसी निर्धारें ।।५१।। समरंगणी धर्म भूपाळ ।। दिसे कौरवां केवळ काळ ।। युधिष्ठिर ब्रह्मांड गोळ ।। शा
केसरिसा गाजविला ।।५२।। बाण जाळें कौरव अनिक्रीमी ।। जर्जर केली समरंगणी ।। मद्र राज सहस्त्र बाणी ।। धर्म तेणें विंधिला ।।५३।।
सिंदूरें चर्चिला नगेंद्र ।। किंवा रक्त फुललों की शुक्र ।। अनंत वीजय शंख ।। धर्मराजें वाहटिला ।।५४।। शौल्याची चापें समरांगणी ।।
धर्में शत छेदिली तेक्षणी ।। बाण बाणांचे संघटणी ।। पावक ज्वाळा वर्षती ।।५५।। चाप आणात चक्रापरी ।। उग्रमती दोघांच्या हस्ता व
री ।। वर्म लक्षुनी परस्परीं ।। बाणभेदितरणशूरी ।।५६।। धन्य योध्या युधिष्ठिर ।। मानवती विमानी सुरवर ।। शतधनुर्ध्वये वर ।।
धर्माचीं छेदिती जाहला ।।५७।। धर्मा चे तुरंग देखोन ।। पुढें धांवला भीमसेन ।। बाणधारें करून ।। कवच छेदिलें शौल्याचें ।।५८।।
धर्म शक्ति काढिली ते वेळी ।। जीची प्रतिमा नाहीं दुसरी ।। जे धर्मराजें दिव्य मंत्री ।। अर्चिली त्रिकाळ पूजुनीयां ।।६०।। ते काळाग्नि कोप
रम प्रबळ ।। किंवा काळसर्पाची गरळ ।। की प्रळयाग्नीची कराळ ।। मृत्यु जाण प्राणहारी ।।६१।। सप्तकोटी मंत्र चेतजा ।। जीचें तेज

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वसेसहले ॥ घटाप ताक्रातेजःपुंज ॥ पाहतां सुर्यक्षा केलो ॥ ६२ ॥ स्यंदनतळ उतिबें घडे ॥ टायीळ यांनी सिसुबंध ॥ विधा शानें समर्थ
४ बदु विंध ॥ वैस्वानर चिलो होतीते ॥ ६३ ॥ तें बंधन त्रीओआनि तार ॥ बाहीर वाढियु थ्वीजिरा ॥ जपोनी या अथर्वण मंत्र ॥ त्यासध्या नां
दिसर्व ही ॥ ६४ ॥ सहस्त्र विजाचे तळ कडुत ॥ धर्मसोडिलीअकस्मात ॥ दोन्ही दले मूर्छागत ॥ प्रळयकरितचालिली ॥ ६५ ॥ तोडो
ळी नपहवे राक्षो ॥ कितेक विरपाळथे पडली ॥ कितेक पाथीं ससेरता जाती ॥ नक्षी नक्षी लगाउनीया ॥ ६६ ॥ शैल्याचे हृदय रक्षी
ता ॥ शक्ती आली अकस्मात ॥ पार्वतीपडे वजघात ॥ तैसी पृथ्वीसं चरली ॥ ६७ ॥ हृदयपोडुन निघाली ॥ शक्तीपृथ्वीमाजी सं
रली ॥ पाताळलोकी विसावली ॥ जैसी नीघातधवा ॥ ६८ ॥ कुंजरासतो पमर्वेत पात ॥ कीं शेस उन्मळला अकस्मात ॥ कीं स्वर्गीचा लुध
अद्भुत ॥ पृथ्वीवरीपडीयेला ॥ ६९ ॥ तैं सासैन्य पळालरती ॥ जयजयकार गर्जे पांडवबाहिनी ॥ जयवाद्ये वेतिस्तली ॥ मंगळघोष
लागले ॥ ७० ॥ शैल्याचे बंधु महावीर ॥ धर्मावराधांविल्लासहर ॥ त्याचे तीक्ष्णमात्रे शिर ॥ उर्ध्वपंथे उडविले ॥ ७१ ॥ कौरवदळीं हाहा
कार ॥ दशदिशा नीपळतीवीर ॥ रक्तगंगाचे पुर ॥ लवलपा होचालिला ॥ ७२ ॥ धर्मीचे शूर खपुरे ॥ बनिती देवराचीर मळे ॥ श्रुता
ल्लीचे कृष्णार्जुन ॥ म्हणती धन्य महावीर हा ॥ ७३ ॥ शैल्याचे उरले दल ॥ स्वदेशाच्या निलेत काल ॥ तेदुर्योधनें प्रार्थुनसकल ॥ ना
हवीतांजाले आदरे ॥ ७४ ॥ गदाघेउनधर कादरा ॥ प्रळयतेणें केला थोर ॥ पक्कीवीससहस्त्र ॥ वीर रणीं आतिले ॥ ७५ ॥ मकराल
पालैसा विशाळ ॥ तैसे चरणपडिले पुष्कळ ॥ पावरी कळ्यवनामसथल ॥ [illegible] तीउ हिला ॥ ७६ ॥ हस्तीवरी बैसोना ॥ तेनेयुध्य
केलें निवीता ॥ ऐरावताचा समान ॥ गज तयाचो फिरवितसो ॥ ७७ ॥ पांडवसेनाचा संहार ॥ [illegible] लाअपार ॥ सात्यकी धृष्टद्युम्न महावी
र ॥ शार सो दिता ताहला ॥ ७८ ॥ युयुधानें शतबाणी ॥ इभजर्जर केले रणीं ॥ गजभयथाय घेउनी ॥ [illegible] पळतसे ॥ ७९ ॥ सहदे
ने गदा घालून ॥ गज मारिला न लागता क्षण ॥ सवे चरा कुन बाण ॥ शिरछेदिले शाल्वाचे ॥ ८० ॥ तदेखोन दुर्योधन ॥ पुढे ध्यावि
लावरशतबाण ॥ तेथे अर्जुनवेग करून ॥ सर्वशरा खिळीयले ॥ ८१ ॥ सुयोधनें शतबाण ॥ धर्मावरी टाकिले निर्वाण ॥ दशबाणीं
भीमसेन ॥ विंधिला क्रोधें करुनिया ॥ ८२ ॥ गदाघेउन भीमसेन ॥ दुर्योधनावरी धाविला कटेउन ॥ नघसमरी केला चूर्ण ॥ सुयोधनप
ळाला ॥ ८३ ॥ तो द्रौपदीचे पंचसुत ॥ तेहि वेढिला शारदत ॥ जेवीं इंद्रियांनी साधुसंत ॥ क्रमाजे जैसे व्याधि रे ॥ ८४ ॥ यावरी सातशाते
रथी येजाण ॥ धर्मावरी धाडिले सुयोधनें ॥ ते देखोन पांडवसैन्य ॥ असंघे चउचले सावरी ॥ ८५ ॥ [illegible] सहस्त्र घेउन स्वार ॥ शकु
नी धावीला कापटयसागर ॥ परि तितुक्याचा संहार ॥ पार्थे केले ते धवा ॥ ८६ ॥ रणांगणी शतरथी ॥ तत्काळ मारिला सुभद्रा
पती ॥ दोनी सहस्त्र स्वार शतहस्ती ॥ प्रेतेकरुनपाडिले ॥ ८७ ॥ पायदळती निसहस्त्र ॥ केला तयांचा संहार ॥ शकुनी लक्षोनसमो
र ॥ पार्थवीर बोलता ॥ ८८ ॥ म्हणे रेउपरत शकुनी ॥ तु बाकाप ट्य हि रोनी ॥ तुज मारूनी समरांगणी ॥ आता वीनसर्वही ॥ ८९ ॥ कौरवाद्य
पाविघ्वाकरुन ॥ समस्तधाडीन स्नानलागुन ॥ तो सुशर्मा धवितबाण ॥ पार्थासमोर पातला ॥ ९० ॥ अष्टोत्तरशत बाणीं भेदिला ॥ तेहि
पाकस्यासनी ॥ तेतो सवेचि ऐसी मार्गणी ॥ सुशर्मा तोखिळिपला ॥ ९१ ॥ धाकुनिया बाणजाळ ॥ संहारिले सुशर्म्याचे द

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ळ॥ जैसे सुष्क वनअनळ॥ जाळूनीया भस्म करी॥९३॥ त्यारीथ रिक्ता परियंत॥ युध्य जाहले अद्भुत॥ मग बाण काढिला दृढ
व्रत॥ प्रळयाचे कृतांत जैसा का॥९३॥ तो रथ्यासी मोकलुनी॥ बोटांनी काढीला दक्षिण श्रवणी॥ सुशर्म्याचा कंठ लक्षुनी॥ गंगनंदा
र्जे सोडिला॥९५॥ कंदुक संचरे गगनी॥ तैसे शिर उचलले तेथुनी॥ सुशर्मा सेनासारा पासुनी॥ मृत जाहला तेथवा॥९४॥ सात्वेपं च सुपु
त्र॥ होते पितया समान शूर॥ साची शीरे समग्र॥ पार्थे तोडुनी दिले॥९६॥ सुदर्शन सप्तसेन॥ ते हि कौरव दोघ जण॥ पार्थे शिर छे
दून॥ तत्काळ चीटाकिली॥९७॥ उल्लूक शकुनीच्या नंदना॥ तो सिं रुक्ष्या विळा वर्षत बाण॥ नकुळा सी युध्य दारुण॥ बहुत
केले तेथवा॥९८॥ मग शकुन निर्वाण शरा॥ उल्लूकाचे उडवीले शिरा॥ तेणे दुःखे शकुनी वीरा॥ उरनक्रितजती शोके॥९९॥ वि
दुराचिया वचने मना॥ आठवीता जाहला शकुनी मगी सहदेवावरी वज्र घेउनी॥ कोपे करूनी धावीला॥१००॥ तो सहदेव परम
पुरुषार्थी॥ गदा तोडुनि पाडिला क्षिती॥ शकुनीने टाकिला शक्ती॥ ते केली शतखंड॥१॥ सहदेव बोले गर्जोनी॥ ऐकोक पटिया श
कुनी॥ कर्म केले ते मूळीहुनी॥ साचे फळ भोगी हो॥२॥ मासी संच तीने ली हिरूनी॥ ते कपटी या सहरुआणी॥ तुज ताहात पाय खंडुनी॥
शकीन रणी पाहे आता॥३॥ ध्वज तुरंग सारथी स्यंदन॥ छेदून पाडीला दीन रुन॥ शकुनी खाली उतरोन॥ प्रास घेवुन चालिला॥४॥
तो सहदेवे सोडिले दोन बाण॥ प्रास गोदेवतयम कमान॥ दोन्ही भुजा छेदून॥ शकुनीचे तेव्हा टाकिले॥५॥ सवेचि दोनी शरयोजिले॥
दोन्ही चरण तेव्हा छेदिले॥ मग सुर्यमरख बाणे ते वेळे॥ शिर उडविले शकुनीचे॥६॥ भुज पिटुन बोले सहदेव॥ वरून पुष्पावकरीवा
सन॥ जय वाद्य वाजवी वाचे भावउ रुवी॥ पांडव दळी गाजती॥७॥ चौघं बंधु येउन॥ सहदेवासी देती आलींगण॥ वासुदेव म्हणे
धन्य॥ शकुनी कपटी वधीयेला॥८॥ कौकुन चसैन्य उरले॥ ते पार्थे अवघे चमारिले॥ अक्रा औक्षणी दळ सगळे॥ सर्व आटले कु
रुक्षेत्री॥९॥ जैसे तडाग भरले विशाळ॥ साचे चे पारीपुट केजळ॥ की प्राण गेली यास कळ॥ निचेष्टित इंद्रिये॥११॥ मनांचे या
लोउटीले निश्चिती॥ मग तेथ कायरा हालपिती॥ ते शीशीअमे तो॥ स्थिर पडता रण क्षिती॥ मोकलले सर्व दळ॥१२॥ पांडव दळी ती
आटले॥ सामाजी कीं वित जे उरले॥ साचे गणीत केले॥ वैशंपायन जे बोलते॥१३॥ दोनि सहस्र रथ वरा॥ ओ गीसहस्र कुंजरे
पंच सहस्र अस्वार॥ सहस्र सक्ष पायदळ पैं॥१४॥ दुर्योधन ते समयी॥ गदा हस्ती येकला च पायी॥ संहार लेखं धुसर्व ही॥ ये कु
॥१५॥ न हीं उरला जैसा वयाना ही वाहन॥ येकला च पळे दुर्योधन॥ मग द्वैपायन जे ते पाहून॥ उ जी आ तया तळी॥१६॥ विदुराची व
चन आठवुनी॥ शोके आरं बळे तेच्छणी॥ आटिली सर्व की नयवाहिनी॥ चौधसी तजि तुरले॥१७॥ दुर्योधन के तकर्म गुरुसु
त॥ चौथा उरले तो शारद्वत॥ संजय स्वतेसा युध्यांत॥ जीती राय गेलो होतो॥१८॥ मीआ ताच आलो जाउन॥ मज वरती ख
ड्ग घेउन॥ सात्यकी आला धावोन॥ मज लागी वधावया॥१९॥ मग प्रगटले व्यासदेव॥ ते तो सोडविला मी ध्यानीव॥ म्या आरा
चा जे शकुनी सर्प॥ को सभरी पत्राली॥२०॥ ते दुर्योधन तेथे॥ येकला चदे खिल्ला रडत॥ मी ही दुःखे दाटलो बहूत॥ मग सांसवि
लो तमुसिला॥२१॥ कृतवर्मा शारद्वत सुनंदन॥ हे गेले माझ्या वना पळोन॥ मग बोलिला दुर्योधन॥ सांग जउ ध्रतराष्ट्रा॥२२॥
या कृष्ण पैपथ य नजो हात॥ भी येकला आहे गुप्त॥ मज हे रवा जाहली प्राप्त॥ पूर्व दत्त सुटेना॥२३॥ मग जळस्तंभ करून॥

साउंडी ताहीला दुर्योधन॥ तुंडे अली ती घोजगा॥ भजापुसोनि गेला॥ २७॥ कोठे आहे दुर्योधन॥ ह्यासांगीतले हत्या चे स्थान॥ महादुः
खवनी जाणा॥ तीर्थे स्वा त्रिते वटाक्रखाली॥ २५॥ अस्त्रा चलतेला आदिसा॥ इकडे पांडव से नाध्यावत॥ दुर्योधना माल सजोच्चित॥ कोटेल
पंकासल गाउनी॥ २६॥ दुर्योधनाची शिबिर॥ निश्चिंती॥ रितीअरवधी मणागमनी ती॥ क्षितेक विरपहत्या पळती॥ रडत चीना गोराणा॥ २७॥
॥३॥ क्रिसाळा वत्यहरळी॥ प्रलयकरीत जाती॥ कानली॥ पांडवांकडे गेला ळागाउनी॥ प्रयुत्सवयेकउरला॥ २८॥ वैशंपायन ह्मणे जन
मेजया॥ प्रयुत्सवध्य भीसपूस्तो निया॥ गजपुरासआल्ला लवलाह्या॥ तो विदुर सासपूसत॥ २९॥ काय वर्तला सभाचार॥ तो स
णे आत्काल सर्व संहार॥ विदुर करीतो हाहाकार॥ कायउत्तर बोलीला॥ ३०॥ युयुत्सवा तुं उरला सी॥ यत्री ये हूडोत रहि ओरांध्या
स्त्री॥ तु सहद जाधर्मपासी॥ तुजतीको णहि मारिता॥ ३१॥ गजपुरी हाहाकार॥ ३२॥ ग्यदिसे अरवये नगर॥ कलाहिनरात्रमंदि
र कल्ह सदुलो नपडियले॥ ३३॥ वैशंपायनह्मणे जनमेजया॥ इतुकेने शौल्य पर्व जाहले राया॥ गदापर्व यथूनिया॥ तेही श्र
वणकरीपुढे॥ ३४॥ शौनिकादिक माहामुनी॥ श्रवण करीती नैमिषारण्यी॥ वेदव्यास प्रसादेकरुनी॥ सुतसांगे नयाते॥ ३५॥
ब्रह्मानंद श्रीधर॥ पंडितास विनवी जोडुनकर॥ गदापर्व सुरसफार॥ येथून पुढे श्रवण करा॥ ३६॥ श्रीमत्भीमातीरविहारा॥
श्रीधरवरदा श्रीभुवनेश्वरा॥ श्रीब्रह्मानंद पादवेंद्रा॥ बोलवीपुढे यथूनिया॥ ३७॥ सुरसपांडवप्रतापग्रंथ॥ शौल्यपर्व व्यासभारत॥
संतीकसाराशायथार्थ॥ पैनासावयांतकथीयेली॥ १२७॥ ॥श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ ५२॥ येकुनओवी॥ १०३६॥ ७॥ ७॥ ७॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रीगणेशायनमः ॥ पांडुरंगाय हरीश्वा ॥ पांडव पाळक कुरा गुरु ॥ प्रजन प्रापयो निधि वासा ॥ येक जनें श्रापरासरा ॥ १ ॥ तुवे
चरित्र न वजे बोलिलें ॥ पूर्वी आयी शैल्यपर्व सं पलो ॥ यथुनगदापर्व प्रेपिलो ॥ वैशंपायनें जनमेजय ॥ २ ॥ ध्रत राष्ट्र तो संज
याप्रती ॥ दुर्योधनासपांडव रुद्धिता ॥ मग सखे वाटतो चीती ॥ पुढील कथा वर्तमान ॥ ३ ॥ संजय लणे पांडव सेना ॥ चहुकडे शोधिती
दुर्योधना ॥ ह्री बिरे सदनें पाहतीजाणा ॥ कृत कुनी पासवेही ॥ ४ ॥ ते कृतवर्मा कृपया सुत ॥ कृपया बैसुनी सया ॥ ते दुर्योधनासनी
पित ॥ रुद्धज वळीपातला ॥ ५ ॥ सलनी बाहीर यपी दुर्योधना ॥ युध्य करुं मात्र पृथ्ना ॥ अथवा जाउ सायोध्य सदना ॥ समरंगणी सुंसो
लिया ॥ ६ ॥ आंगुनं दुर्योधन बोलत ॥ भीश्म लोउआसैध्य संता ॥ उया युध्य करुं यथाथ ॥ जिंकु सर्व पृथुसुता ॥ ७ ॥ तोपर्यंत मालबोप
रथा जाण ॥ जानती तास्याप रेमारून ॥ तीही ते शब्द अैकोन ॥ जाउन भीमासांगीतले ॥ ८ ॥ दुर्योधन डोहामधून ॥ तीयासी बो
लतो सुयोधन ॥ जैसे पांडवी अैकोन ॥ पाररथ्यासाथन वसवेती ॥ ९ ॥ पंचपांडव जाणोकेशव ॥ उरली पृथुनाथा बैसवी ॥ धृष्टद्युम्न
सात्यकी पृती पांडव ॥ द्रौपदीचे धावती ॥ १० ॥ तयतेती येज गणथी ॥ पहोंन गेले वनाप्रती ॥ पांडव हृदास मीप येती ॥ परी तो उघन बो
ले ॥ ११ ॥ गदा जन झीचेतुन ॥ जवळी निज लासुयोधन ॥ पांडवा सन्मतो मधुसुदन ॥ कपटपात्रा वैसे याचे ॥ १२ ॥ नग धर्म बोले
तो समीपी ॥ दुर्योधना बाहीर येयी ॥ अलाकपीन थ्य पंकाई ॥ पेणे आग सैन्य धर्मी ॥ १३ ॥ येवढा तुझा अभिमान ॥ क्षात्रीकोठे ठाकिला
नेउन ॥ युध्य करीबाहीर येउन ॥ समरंगणी माजवी ॥ १४ ॥ कायकरीसीवाचोन ॥ राज्य अर्थ वा स्वर्ग भुवन ॥ येक घेयी साधून ॥ जळा
मधुन बाहिर ये ॥ १५ ॥ दुर्योधन लणे मी विरथा ॥ श्रमलो येक आहे येथे ॥ मग जातीपांडव सुत ॥ आलि बहुत श्रम लो आगो ॥ १६ ॥
दुर्योधन लणे मासी पुसुना ॥ आटली गेली स्वर्ग सदना ॥ धर्मा मि जायीन वना ॥ तुं राज्य करी आपुले ॥ १७ ॥ धर्म लणे तवा रोध
ली ॥ तो मी उ वीने घेकदा काली ॥ पृथ्वि आह्मी मागीतली ॥ परी अैकले नाही गोष्टी तुवा ॥ १८ ॥ देता पिदेव नारायण ॥ शीघ्र यी करुं अल
जाण ॥ तुं बोलिला सिकायवचन ॥ मन माझी आठवी ॥ १९ ॥ सुईच्या अग्री मृत्तिका जाण ॥ इतुकी मी ने दीयुध्या विण ॥ तरी बाहीर ये
माजवीरण ॥ होहीं तुन येक साध्या ॥ २० ॥ तुवा घात न धि वधोर ॥ मारिला मारस्या ब कोदर ॥ लाक्षागृह दग्ध केले सत्वर ॥ वज्र धनुकेले मला
ला ॥ २१ ॥ द्रौपदीचे केश ॥ धरुनि आणिली सभेस ॥ करुनी पाहु कपट फासा ॥ राज्य माझे हिरतले ॥ २२ ॥ राजी पाळा पाळा वया ॥ आला
आल्यासी मारावया ॥ असो कृती ज्ञतो नीपा ॥ अन्याय तुझे सांगावे ॥ २३ ॥ तरी निघा अतासज करी ॥ समरी धर्म युध्य करी ॥ सुयोधन
लणे मी निघता बाहेरी ॥ अवघे मिळोन माराल ॥ २४ ॥ धर्म लणे तुझे वचने करुन ॥ मी आता बाहीर येयीन ॥ परी मासे उरध्य मागल पु
न ॥ कराताडनन किजे ॥ २५ ॥ धर्म लणे तुं येक्लड करी ॥ मानेल तैसे युध्य करी ॥ आह्मी पायी चव निर्धारी ॥ युध्य करी येकची ॥ २६ ॥ वाचे
न वाजउं रणी ॥ हाक सवेथा नफोडु कोण्ही ॥ भोवते उगेच अनाहोनी ॥ अस्त्री सर्व युध्य पाहुं ॥ २७ ॥ भीमलणे मी तु दोघजण ॥ युध्य
करुं समरांगणी ॥ भुजंग निघे वारुळांतुन ॥ तैसी सुयोधन निघाला ॥ २८ ॥ क्रोधे नेत्र रक्तांबर ॥ दिसे रव घळ काज वीर ॥ याप्रा इंद्र
हातीं धरी वज्र ॥ तैसी गदा करी सजक ॥ २९ ॥ धृष्टद्युम्न सात्यकी बळी ॥ हात हातवर्तीते वेळी ॥ गदगदा हसती सकळी ॥ दुखी न
बोले सुयोधन ॥ ३० ॥ गासता बहुत मिळोन ॥ करी गदा घाय करीन चूर्ण ॥ या श्राच्या चेष्टते करून ॥ हर्षभरे संनाचती ॥ ३१ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

गदापर्व येथये करुठोन ॥ करा न जासी युध्य कंरला ॥ धर्मातुंध्य मधरायला ॥ साक्षी होये पायगोल्ही ॥ ३७ ॥ ये कावरी बहूतलग ॥ नउ ताव राधम
पुली ॥ पार्थ लगोत राज अभिमन्य ॥ कैसा मारिला रणांगणी ॥ ३३ ॥ आता तु संागतो सरव धर्म ते वेले का केला आधर्म ॥ मग बोले नारधर्म ॥
संध्य धीर गं दीसाव रुनी ॥ ३४ ॥ तुं पोथा तये कास मारी ॥ तु हते पाध्ये तं नि धारी ॥ ओक ताना गआता कीसरी ॥ भीमअंतरा स्वक्रला ॥ ३५
श्रीरंग म्हणतो ते वेलीं ॥ ने मव चन काय केलो ॥ आरे तु वा पुर्वि ओसे च बुवीले ॥ युत प्रसंग खेलोनी ॥ ३६ ॥ न करिता प्रध्याना सिविचार ॥
न्यपेन बोला चे उत्तर ॥ ते ता येका समारिले जरी सवर ॥ तरी मग राज्य थावे की ॥ ३७ ॥ उराप लासना ही बुधी विचार ॥ दुस न्यास नपुसो वे
चार ॥ तरी तो लस नर्थी पडेल निर्धार ॥ यासी संदेह नसे ची ॥ ३८ ॥ भीमबले अते सबल ॥ दुर्योधन बल क्रवि शेष कुशल ॥ कैसी सं
पादेल वेल ॥ मज चिं ताजालि त हो ॥ ३९ ॥ भीम म्हणो कौसां तका ॥ तुं आस ताआस ता पाठी नास्वा ॥ या दुर्योध्य नामशका ॥ जिंका वधा
क्षता नलगो ॥ ४० ॥ भीम गदा घेउनि उठिला ॥ ताके संलकट लागा जविला ॥ दुर्योधन सरसा वला ॥ जरा सं धासारि खाची ॥ ४१ ॥ वृकोदर
११ ॥ लगोते वेली ॥ कुंती चा बोलि न कीकेली ॥ ती दु:ख फलसेवक री ॥ भोगी आताया पिया ॥ ४२ ॥ भीष्म द्रोण करणवीर ॥ जेरण पंडीत तेसे दि
नकर ॥ ते तुवा मारविले समग्र ॥ मला विरसमरंगणी ॥ ४३ ॥ दुर्योधन लगो व लगना ॥ कितीक रिसी भीमसेना ॥ जीवन की ग मध्य
गगना ॥ व्यर्थ जैसा गडगडी ॥ ४४ ॥ आजी तुझ्या घेयीन प्राण ॥ गजयुध्य नि वेराध्यपा तोन ॥ तो बलिराम तीर्थे करून ॥ अकस्मात तेथे
आला ॥ ४५ ॥ सवी वे लक्षास नमन ॥ बावीस दिवसा आला परतोन ॥ परि युध्याच्या अटराव्या दिन ॥ निश्चय पुरला तावा ॥ भीम
सेन दुर्योधन ॥ रामाचे शिष्य जाण ॥ रेवती वराचे वंदून चरण ॥ प्रार्थून युध्य पाहा प्रहृता ती ॥ ४६ ॥ बाहिर गडूल गोउते कामातो ॥ राम
तपंचक धोर तीर्थ ॥ युध्य करि ता मोक्ष प्राप्त ॥ चला तेथे उवधे पाग ॥ ४७ ॥ मग सर्व हीउठोन ॥ आले राम तपंचक लाईन ॥ सरसा गर
वले दोघ जण ॥ देवगडाध्यको क्रिती ॥ ४८ ॥ सिंधा व राधीं ध्रुजे सा ॥ वृकोदर चपेट लातैसा ॥ ताकपो रि ती तो ते अकारा ॥ कुंपवा टे
सुटला ॥ ४९ ॥ पूर्वि जरासंध भीमसेन ॥ कीसंद गुफसंर दाघ जेण ॥ वीर आणी सुर्यनंदन ॥ ते वी दोघ भीडती ॥ ५० ॥ की मेरु उ
णी की ध्याचल ॥ तैसो दोघ दिसती सबल ॥ ताके सारिसा वृक्ष सोडगोल ॥ जो होला गला तैं धवा ॥ ५१ ॥ धर्मा सलत दुर्योधन ॥ तुं म्ही
पुध्य पाहास्व बैसोन ॥ अवघे अवस्य लगोन ॥ धरणी वरी बैसले ॥ ५२ ॥ भये कांपत से क्षिती ॥ पाताल भोगी स्वक्रला ची ती ॥ कूर्म व
राह कीं पती ॥ ऐसे वर्ती भगरोतेहा ॥ ५३ ॥ कानन ी स्वपादाचे पहा ॥ स्वा नेसो उुन पक्षी ला गले ॥ पर्वत शिखरे ते वेले ॥ कोसलती उर्वी
वरी ॥ ५४ ॥ सप्त समुद्र उचंबलती ॥ मेरु मंदार डोलती ॥ असो भिमसेने चित्ति ॥ पूर्व दु:ख आठवीलें ॥ ५५ ॥ कर्वकाराउ नपांत ॥ ल
तो कैसे आलि ले जोर रात ॥ विषधालुन गंगेआत ॥ बुड विले मज लागुनी ॥ ५६ ॥ द्रौपदी सभे सआलुन ॥ अंक धाविला उघडा करु
न ॥ ते मांडी आली चूर्ण ॥ करीन पाहे समरंगणी ॥ ५७ ॥ गोगौलहुन वचन ॥ बोलिला दुर्योवरुन ॥ शांदली लपंडु नंदन ॥ लगा उगी
या बोलि लासी ॥ ५८ ॥ नाही नस्ता अन्ना ॥ तुया पाशि विला अभिनंदन ॥ ता ठक कल्लन जगजीवन ॥ आलांध्या बोन वावया ॥ ५९ ॥ सुयो
धन अन्याथी थोर ॥ टाबना ही धावयातू तरा ॥ सुतो भीम आणी तुलसे कलेवर ॥ प्राण वीर हीत करीन मी ॥ ६० ॥ तो भीमे गदा चेव्या
थी ॥ दुर्योधन ताडिला हृदयी ॥ तव ते तोलवला ही ॥ भीमवीर ताडिला ॥ ६१ ॥ कुंकुमा माखिले अचल ॥ की पलाश फुलले बहु साल ॥ तै
से उरसुं रक्त उफला ॥ अनंकबर रण दिसती ॥ ६२ ॥ नाना पल ले दावीती ॥ चपिर व त्ताय नानागती ॥ चक्राकार फिरती ॥ सुरो

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नचेदी बैसका ॥७४॥ येक दृसलेकडे धाविती ॥ येक चिंत्तरे धैर्य चालती ॥ विजउं जैसे संचरती ॥ तारांगी ती वर्म पाहो निशां ॥
॥७५॥ गदेसंगदा सगटती ॥ भलांव्या सूतशे उटती ॥ दोघंही मा धेन सरती ॥ भय नीतीन वाटे थी ॥ ७६॥ भीडे रखुंटयेउना ॥
सचे निवती उर्धीउडाला ॥ येक येकाच्या घाये कडून ॥ मुर्छना पेउन पडताती ॥ ७७॥ भीम उठे मुर्छना ॥ सावरुन ॥ पाहे दुर्यो
रि धाना विलोकून ॥ तव तो व्याकुळ देखोना ॥ उगा नाहीसा लतां भरी ॥ ७८॥ सवे चवुठोन दुर्योधन ॥ मागुती प्रवर्ते युध्याला
गरुन ॥ जगाही धनुरधीसर तो अर्जुन ॥ युध्ये दारुण परम होय ॥ ७९॥ जयकोण ससंप्रा ॥ हे मज न कळेनि श्चित ॥ हराळ तो मा
याने चीन व्यूर्ति ॥ मांडूनियाय कायी ॥ ८०॥ शाटांस प्रति शट पल ॥ कृतुन त्या ॥ बाधा प्राणाला ॥ कीमास हरीधा कीसुर्णी ॥
मांडिवरी हाणलो निया ॥ ८१॥ मैत्रेयाची शापपुरा ॥ मांडीवरी गदाघाये पडोन ॥ सर्वे ची आसीलमनोन ॥ हणलो मस्सुदन व
चने ॥ ८२॥ द्रौपदी च्या ही शाप पूर्ण ॥ भीमाचे ते वचने भवचन ॥ साखवधीपद सतुगा ॥ दुर्योध्यन आवरला ॥ ८३॥ ये ही दुर्यो
धन योध्या कुशल ॥ कुलिश ओस गदा सबल ॥ समरंगणी आकाउरवंडल ॥ मारीता रीखा लिल्ला तो ॥ ८४॥ आसो दोघा सीयुध्य
होत ॥ सक लो रोबते पाहत ॥ नानामेडले झालेते ॥ हाके फोडित उनिवारा ॥ ८५॥ उपराटी उडी घेउ दुर्योधन ॥ तवेळेव रते
जाहले चरणा ॥ तो भी मग दाउ चलुन ॥ वामकावरी घातली ॥ ८६॥ पक्क फलहो पचूर्ण ॥ तैसी मांडि गेली वीरोन ॥ कश्चे पडउन्म होन ॥
तैसा भुमीवरी पडियेला ॥ ८७॥ जाहला ना उसात ॥ गगनी उठीले त्रिविध केते ॥ धराजा हली कांपत ॥ मेघवर्षे रक्त नद ॥ ८८॥
सुमनवृष्टी भीमावरी ॥ निर्जर करिती तेअवसरी ॥ असो सुयोधनाचा मुगुट ढळकरी ॥ भीमन गेला ते नो ॥ ८९॥ ही सावरी
पायदेउन ॥ रगडुनि पाके ले चुर्ण ॥ आ पास शाद ती लक्ष्मणा ॥ बोलिला स जैसा तु ॥ ९०॥ धर्म सखो भीमापाही ॥ अनुचीत कर्म केले
ये समयी ॥ हे सर्वराया स समान ले नाही ॥ माथ्ये पुढे नीर्वीतुते ॥ ९१॥ जकराक्षोणी दलाचापती ॥ अन्यधर दुर्योधनानृपती ॥ अहा
वर्मा चावैसी गती ॥ पडिला क्षिती सुयोधन ॥ ९२॥ अर्जात शत्रु धर्म स्वरा ॥ नयनी वाहती अश्रूधारा ॥ लागे दुर्योधनाकोन वे
ल्हारा ॥ कैसा प्रकान नुसते ॥ ९३॥ खेदधरी हृदयकमळी ॥ तुसी क्रिया नुज फळाउआली ॥ तुझ्या श्रेयार उतील सकळी ॥ ते भा
श्रवणा केवीउं को ॥ ९४॥ तो कृष्ण युनु बोले बळिराम ॥ भीमा धिगधिग तुझे पराक्रम ॥ अधर्म मागन ताउवे हाने म ॥ शारी
हेकर्म विशेष केला ॥ ९५॥ पृथ्वीपती सुयोधन वीर ॥ साचे लाते ने मर्दिलोशिरा ॥ क्रोधे उचलून मुसळ नागर ॥ बळीभद्र उटि
ला ॥ ९६॥ मग धावे नचक्रपाणी ॥ करी तल्ये बंधुचे ॥ ९७॥ तुसी ओसी धारिला आवतार ॥ हरावया पृथ्वीचा भार ॥ याचीप
टी सखा साचार ॥ चित्रांगनि सुत हे की ॥ ९८॥ सा सरा पळे ताव हिला ॥ तो साच्या प्रांसपलो आला ॥ आगो कलियुगाची आ
रंभजाहला संवधर्म नेच्या कीला कुजाला ॥ ९९॥ भीमापासून पडिले अंतर ॥ आता धर्मो कडे पाहोने साचार ॥ क्षमा करावी निर्धार ॥
नाही विचार दुसरा ॥ १००॥ रथी बैसोन रेवती वर ॥ द्वारकेसगेला सत्वर ॥ द्वार मग धर्मांचे समाध्यान आंधर ॥ नानापरी करोंद से ॥ १०१॥
आसो जय वाद्यांचीवाधी ॥ येक चीलगली तेसमयी ॥ सिंहनाद सर्वेही ॥ कौरगणीती आनंदे ॥ १०२॥ सर्वराजे मिळोना ॥ कारनी श्रीमाचे सत

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वन॥ धर्म देखी दुर्योधनं॥ बरा मारिला चोउला॥ ९३॥ कृष्ण कडे दुर्योधन॥ काय पाते विलोकुन॥ कूसाचे रास सभा दैव संपूर्ण॥
वि साचा प्राणि तयीजे तुं॥ ९४॥ तुवा चढे सर्व विकरविले॥ कपटे राणे हो मारीले॥ जरासंधास वध विले॥ कपट बुधी करूनिया॥ ९५॥
कंसअली काळय वन॥ गोवल्या मारीले कपटे करून॥ धर्म लाती आ सर्व बोलोनी॥ घेतला प्राण सेणाचा॥ ९६॥ श्री॥ बंडी तु बापु उ
टेच्या करून॥ व्यसने पाडिला गंगानंदन॥ चक्र काटाव याणुंन लाकरी॥ साचा प्राण पेतल तु वा॥ ९७॥ माझ्या करी वीरयुक्त
ला॥ द्रोणोकयास आस्तगा हल्ला॥ काळ रूप गोवल्या॥ तुवाच गिळिला समर रंगणी॥ ९८॥ धर्म पुण्य केलेन ही॥ कपटे चमारी
ले सर्व ही॥ हरासता आलो जे समपी॥ मारीतो नो ही शब्द हिका॥ ९९॥ तुवा केलें अन्याय केले बरवे॥ तेंच फल आले समस्त॥
केशी मूनवा द्विज म॥ डीबही लोका सेसी नेली॥ १००॥ उल्लो कपटे पांडाल दुर्जना॥ तमचे ऐसे चकपवेहनन॥ म्या अव
तार धरीलो जाण॥ पाचवा कायेला गहनी॥ १॥ नाना प्रकारे करून॥ माना वेउअ छेदुजन॥ सद्भक्ताचे पालण॥ करावयाला गीपें॥ २॥
१२॥ उतरावयाध्य सागर॥ मी आवतार लो सर्वेश्वर॥ रामवतारी रजनीचर॥ पूर्वि न्याय मारीलो॥ ३॥ नाना अवतार धरून॥ बेले द
व्याचे निर्दलि॥ हिरण्यकश्यप मर्दून॥ प्रल्हाद मृत्य चवीला॥ ४॥ वेस्तु वडीलाचे वचन॥ ते तुज बारले विश्वास मान॥ गुरु
शील कवे लेराण्णा॥ साचे फळ भोगी तो॥ ५॥ सर्व पबि जवतले बरूत॥ तरी गो धुमने सी होती आसी॥ दुष्ट कर्मि आचरत॥ तो प
रलो कवे वीपावे॥ ६॥ असो श्री रंगाचे स्तवन॥ पाउव करिती कर जोडुन॥ हुं वर पाउ नाथ मनमोहन॥ भक्तजन रक्षिसी॥ गोपां
दव पाल का गोविंदा॥ हे त्रिभुवनी गजविंद॥ तें साचक नुविचारा॥ दुंदुभी नाद गाजविला॥ ८॥ तेनी पावरी पीत वसना॥ ब्रह्मां
उ वाय कजनमोहना॥ नीलोत्पल दलवर्णा॥ श्री॥ बिरा प्रती च ला आता॥ ९॥ दुर्योधनाची शि॥ वीरे बोसा॥ उठित स्तंभ रत्न
लसा॥ कनकवर्ण दिसती राजस॥ अतीउदास भगाभरिती॥ १०॥ कर्णसे गांगासुत॥ पाचो शि॥ बिरभगा भरीत॥ एवं वोसेवी
समस्त॥ नाहीर रक्त कोणी ही॥ ११॥ दिव्यास्त्र रणी मृमाव ले॥ वोरंगणी॥ दिया लेजाल॥ कोरासरने विग्राहल॥ परणा मूणीलप
डीयेली॥ १२॥ द्रोपदीसेव कउरले विंचित॥ तेथ धर्मा सजा हले ऊरणांगन॥ त्याण ती कौरवी पाहिले आजिपर्यंत॥ पावरीध मोरक्षीतु॥ १३॥
गांडीवास गोसली॥ पाळित तेथूपाथ कृष्णा सती॥ तु रीरटो वि न्याय गोपूनि॥ जो धृलांती सरेन॥ १४॥ असो जय वाघ वाज
वित॥ स्वस्वरूपी गेले पुरुषत॥ अर्जुनाचा विजय रथ॥ जगन्निवासे सोडिला॥ १५॥ उभय कृष्ण उतरे सवेग॥ तत्क्षण गीसो
डिले नसता तुरंग॥ अंजनी कुमार विहंगम॥ कुसोन गेला सेतुबंध॥ १६॥ कांगु नरसाभव नान॥ धर्म भुराजल्ला ला सांद
न॥ प्राज्ञा वया का पचार रण॥ ज्ञाने जयपुसत से॥ १७॥ मग बोले वैशंपायन॥ हे जनमेजय गंगानंदन॥ रहीले संजय जो
लादातु ला पार्थ प्राण हती जो॥ १८॥ तीं श्री रंग आणी मातु ती॥ इहां या विलीनि जवात ते॥ जीं श्रीं पांडजा कुरा कंती॥ होती मोठवली
त हत्पद॥ १९॥ तो का यदि सेर लीयास भग्य॥ महाराष्ट्रे वो नरेंद्र वर॥ प्रलय प्रीतितुल्य पुसल वरा॥ चेल वह तु न थावि ते॥ २०॥ धर्म उठजल्ला
ला रथ॥ पंच पांडव ओर॥ क्षिप्र येक रित॥ धर्म भीम पार्थी॥ श्रीवल भाणी पुसती॥ २१॥ कोंजल्ला लास्वामी वंदन॥ तोस्य मुखे बो

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लेराजिवनैन ॥ अर्जुना च्या ध्यावया प्राण ॥ जरी असे देवराज पत्रोसा ॥ २२ ॥ कीर्यस्तूल थासमर्थ ॥ ओस्तीउतरलो हरीहर ॥ नागेंद्र
स्य थ्याविलेसमर ॥ तेहं वरजा किला ॥ २३ ॥ गांडीवचापध्वज सयतु तीर ॥ पार्थको ढिली होती आगोचर ॥ तेव ठीउरली निर्धार ॥
कृष्णइच्छेकरूनिया ॥ २४ ॥ वैसर्ष जाली वनेरक्षीले ॥ पांडवासहे पुर्गकेो आले ॥ अभिमानस वीचेग गळाले ॥ अहं कृते
पणाचेहो ॥ २५ ॥ सूत्राधारक सर्वेश्वर ॥ हे प्रत्यया आलेसमग्र ॥ मग कृष्णस्तवन अपार ॥ करितेजाहलेसप्रेमें ॥ २६ ॥ आदिपु
रुषापरात्पर ॥ स्वरूपा नाअगोचरा ॥ सर्वरक्षका त्रिभुवनेश्वरा ॥ वेदशास्त्राअगम्यतुं ॥ २७ ॥ अनंतजन्मे तपकेले ॥ तेयेगहा
चीफळ आले ॥ सोयरा तोउनये वेहेले ॥ सोयउरमुचीर खिली ॥ २८ ॥ करूनिया पुण्यांच्या राशी ॥ बहुत दिवस भाकेंगो विलासी ॥
नीचक मिहरी केशी ॥ सारथ्यातुआवरंविले ॥ २९ ॥ तुझ्या पद्मारा चेरूग ॥ आह्यीकोग का स्थितोउतीर्ण ॥ पृथ्वीपत्रकरूव
नेजाण ॥ लिहिता गुणानसरती ॥ ३० ॥ ऐसीश्रीकृष्णकीर्तन गाथ्या ॥ पांडव वर्णिताहोती सक्रद ॥ मगयांस हस्तीधरूनि
यामुकुंद ॥ समाधान करीयाचे ॥ ३१ ॥ असो पांडवयाकरी ॥ नाहिलेदुर्योधनाचे शिबिरी ॥ सर्वसंपत्ती निर्धारी ॥ घेतेजाहले
आनंदे ॥ ३२ ॥ पावतोजगं ध्विवास ॥ जाता जाहला हस्तीनापुरास ॥ रथीबैसोन परमपुरुष ॥ धृतराष्ट्रास भेटला ॥ ३३ ॥
गांधारीस बोलाउन ॥ करिउभयांचे समाधान ॥ बहुत शास्त्रपध्धती लागोन ॥ मनसाचे मोहिवसे ॥ ३४ ॥ पुढील टाकुनकाय मा
ग ॥ कांतेथेगेला श्रीरंग ॥ तरि गांधारी पतिव्रता अभंग ॥ शापदेईल पांडवा ॥ देखूजाळूनिया करील भस्म ॥ हेजाणोनि भकाम
नोभिराम ॥ तीचे समाधान परम ॥ नाना प्रकारे करितसे ॥ ३५ ॥ येकमूर्ति परायं तजाण ॥ गांधारीस आली दुःखमूर्छा ॥
मगसावध होउन साश्रुनयना ॥ पुत्रदुःखें अरबले ॥ ३६ ॥ हरीलता गांधारी ॥ मीशिघ्राई सत्वाळो तेजेवखरी ॥ दुर्योधनासोडीकवि
लेमानापरि ॥ परतीतो नमैके कोणाचे ॥ ३७ ॥ मैत्रेय विदुरसतिवनीनंदन ॥ शारद्वत भीष्मद्रोण ॥ बहुताचेन ऐकेवचन ॥ तरीपांड
वावरबोलनाही ॥ ३८ ॥ आताये कतुलिखिउ ऐकावे ॥ पांडवआपलेपुत्र जाणावे ॥ तुह्मा दोघाचे शुणेवे ॥ धर्मशोककरी बहु ॥ ४० ॥ अ
वोसो बलीपती वृतापुराण ॥ द्विबोलिली होती सवचन ॥ तेथे धर्म तेथे कल्याण ॥ तेचवचने खरेजाहले ॥ ४१ ॥ तोजगद्गुरुपा
राशरसुत ॥ प्रगटलातेदा अकस्मात ॥ साचिसमाधान करित ॥ जाणो पांडवसुतलु मचे ॥ ४२ ॥ कृष्णजीहासपुसोन ॥ वेगेंचालि
लोपी क्षिरंसंहन ॥ अनर्थकरील द्रोणनंदन ॥ जातसत्युन धरेलो ॥ ४३ ॥ आकर्दोनजगजीवन ॥ आनंदलेपांडुनंदन ॥ श्रीरं
गेआ नचे वर्तमान ॥ जाहलेतो तुके कथीयेले ॥ ४४ ॥ इकडे राजा दुर्योधन ॥ भूमीं लोले दिनवदन ॥ केशविखरिलेचले कु
न ॥ तेस्थाळि तोआकर्षित ॥ ४५ ॥ श्वासोश्वास घालून बेलत ॥ तेव्हनसता कीं मजप्राप्त ॥ तोसंजय जाला तेथे ॥ स्वदेकुंदत
उभापुढे ॥ ४६ ॥ दुर्योधनबोले क्षीनवदन ॥ माझीमायबापेस्नेहपूर्ण ॥ कोणासजातील शरण ॥ आह्यासपाहालेउनिया ॥ ४७ ॥
पडिल्यामाझ्याळक्षुमण ॥ माझीसौनदेवीप्राण ॥ अरे संजया सांगजाउन ॥ गुरुसुता दितीघाते ॥ ४८ ॥ संजयजाउनयां
त ॥ तीपासर्व केलश्रुत ॥ मगद्रुतवर्माकृपा चार्यसुत ॥ आले धावोनबैसोनथी ॥ ४९ ॥ तोदुर्योधनपडिलारणमंडळी ॥

सुखी सर्वांगी मारिली धरूनी ॥ गदाघाये तळमळी ॥ हाकारेवकौरव लोक सकळ ॥ ८१ ॥ ज्या दुर्योधनाचे कपाळ ॥ केशर कस्तुरीने शोभे
विशाळ ॥ तेथे पार्थ्रिचे सायक सबळ ॥ बैसोनर कवाळतसे ॥ ८२ ॥ जो कुसुम सेजे चे अनुवारी ॥ त्रमर मंच की पलंग मंदिरी ॥ तो गदाघाये
धरित्री ॥ वरी लोळत पडियेला ॥ ८३ ॥ जो अकरा अक्षौहिणी दळांचा नाथा ॥ सभोवती बैसला बहुत ॥ मांस वाटली करित ॥ पारे तरस्तगु
गाची ॥ ८४ ॥ की ठक मारिसिकाळे पडिती ॥ तो तत्काळ वाचया नाही शक्ती ॥ आता कर्माची कैसी गती ॥ पुढत पुढत बोलतासे ॥ ८५ ॥ तो तेथे ग
जवळी येउन ॥ कुरुकुंवार री तो गुरुन ॥ सांगती दुर्योधना तुं निधान ॥ चालिलासकी यावरी ॥ ८६ ॥ लक्ष्मी ते परम चंचळ ॥ मनी चीज
॥१३॥ हिन्या येस कळ ॥ क्षणक्षणा न पळे काळ ॥ कैसा ये तो केथवा ॥ ८७ ॥ तव दुर्योधन बोलत ॥ तुम्ही पुढे पार्थि केले अद्भुत ॥ परी मी अभा
गी देवरत ॥ जै कोन बोले तर्ते शोधे ॥ ८८ ॥ तात बोलुन सत्वर ॥ रक्त नीर गडिले अधर ॥ मासी शप्त नि घोर ॥ यांवरी परिसना
या ॥ ८९ ॥ पांडव आली पांचाळ ॥ पाची शिरे आणिती तो न लगता वेळ ॥ ते आताच नकरीत काळ ॥ परी मी दुर्योधन कर्ण नदे ॥ ९० ॥ दुर्योध
न हरूषला ॥ उस्काचघट आणविला ॥ अश्वत्थामा अभिषेकीला ॥ सेनापती जगउनिया ॥ ९१ ॥ मग दुर्योधनाची येउ नेआज्ञा ॥ ती
घे गेले पुढती वना ॥ वटवृक्षा खाले जाणा ॥ क्षाउनिया राहिले ॥ ९२ ॥ अगाया वरी गुरुसुत ॥ पाउव सीबिरांत करील अनर्थ ॥ ताची
आउनअकस्मात ॥ ९३ ॥ ताचे थील बहु तावा ॥ ९४ ॥ येथुनी चे अध्याया मध्ये जाण ॥ गदापर्व संपले पूर्ण पुढे सौप्तिकपर्व गहन ॥ रस
एआवा परिसा वी ॥ ९५ ॥ पांडुरंग क्षाने सा जो सद्गुरु हस्तारविंद मिलिंद ॥ श्रीधर वरद प्रसिद्ध ॥ घोष गर्जे सर्व हा ॥ ९६ ॥ सौप्तिक
पर्व पावन ॥ श्रीधर मुखे वैकरून ॥ बोलेल कैसे त्रुंबिमी नीर मगा ॥ ब्रह्मानंदे पारेसा ते ॥ ९७ ॥ सुरस पांडव प्रताप ग्रंथ ॥ गदापर्व व्यास भार
त सौरी संमत ॥ सारा शस्त्रपाथी ॥ येक बर्शा ध्यात कथीयेला ॥ १६६ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ५ ॥ ५ ॥ ओवीसंख्या ॥ १६६ ॥ येथुन श्लोक सं
ख्या ॥ १०८३० ॥ छ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः॥ ॥मागे गदापर्व संपलें देख॥ पुढें आरंभलें सौप्तिक॥ वैशंपायन बोलें देख॥ जन्मेजया प्रती सां
गे॥ १॥ गदाघाये करुन॥ आरं बहुत दुर्योधन॥ सिद्धजल लाजाव याप्राण॥ परी आंग वतान सोडी॥ २॥ ये कारें शास्त्रोक्त संहार
केला॥ सांत तिचे तपचुरले॥ कृतवर्मा कृपाचार्य विनीले॥ आली तिरा अश्वत्थामा॥ ३॥ सेनापति गुरुसुत॥ दुर्योधन जाल
देता॥ शफत कल्पनी तहता॥ तीघे वीर निघाले॥ आइकुन आजुला गत कथार्थी॥ पुढें सावधपणें कोतपंडित॥ कर्णपिता पावलास्त॥
अंधार तेथे पडीयेला॥ ५॥ पांडवसेने समीप जाण॥ तीघे गुरुसुत भय धेउन॥ दैसेघन यांचे लक्ष्यून सहन॥ तस्कर पळती पाहती॥ ६॥
२ तो वीराचा होता गजर॥ जयवाद्या चा नाद थोर॥ करें प्यैती चौटी कार॥ दीपिकांचा पार न गणती॥ ७॥ गगन चले तथे कोठी॥ ती
घे निघाले वनांती॥ न्यग्रोधा तळी धेउन ते समयी॥ रथ सोडिले स्थळ भरी॥ ८॥ आंतरी चिंतेन वृष्टी बहुत॥ सुयोधनाच्या दुःखे
आरं बहुत॥ क्षते लागली ते ते समस्त॥ गात्रे तिउ काहाणतां॥ ९॥ उत्तरोनि गेला रणमद॥ पराजयाच्या परम खेद॥ म्हणती पांडवा
चा अपराध॥ ब्रह्मांडांत न माये कीं॥ १०॥ वटवृक्ष तो जैसा पर्वत॥ सहस्र शाखानी मंडित॥ सारवाळे तीघे चिंताक्रांत॥ श्वासोश्वास
टाकिती॥ ११॥ संध्या करून क्षितीवरी॥ तीघे निजले सेजारी॥ दुःखनिद्रा तेव्हां बहुत॥ जेव्हां जगाजी आली होती॥ १२॥ कृतवर्म आणि
गौतम वंदन॥ निद्रा लागली जाहले निमग्न॥ परी कृपाचा सुत दुःखे करून॥ आरं बळ तयें निद्रा॥ १३॥ महासर्प जैसा फुसफुसीत॥
तैसा वेळुवेळा स्वास टाकीत॥ घोर निशी अवस ती प्राप्त॥ श्वापद पक्षी बाहती॥ १४॥ पिंगळीयांचे किलकिलाट॥ शिवा तैसे
भुंकती सौ रात॥ उलूकांचे शब्द उच्चाट॥ भुतांचे थाट हिंडती॥ १५॥ निधान चोरण्या निघती॥ [illegible] शाखा भवती॥ येउं
उं पुसती॥ सभाग्याचे सदनाते॥ १६॥ बाहीर निघाले मणफणी॥ मस्तकी सहलकती रत्न मणी॥ यक्ष पिशाच्च राक्षसी॥ सैरावै
रा हिंडती॥ १७॥ भिंटया पाळून रिसा॥ वृक्षीं बैसले सावकाश॥ जो न्हवी जळा वनी लोक प्राणेश॥ सुखी तळये तसो॥ १८॥ ऐसी ते नि
शाकाळी॥ कोकांळ पुत्र शाची कांवळी॥ कीं काजळाची उटी येवेळी॥ पृथ्वी अंतरि आकाशा॥ १९॥ असे जागते घे द्रोणसुत॥ तो सावध
वृक्षावरी निद्रित॥ सहस्र काक कुटुंब सहित॥ सुखें करून असती॥ २०॥ तव तये आला दिवाभीत॥ परविशाळ उन्मत॥ वृक्षावरी वे
गा चढला॥ तस्कर गतीं वेगेने॥ २१॥ उलूकें स्याती केली तेक्षणी॥ सहस्र काकांचा माना मोडुनी॥ वृक्षातळी सकुनी॥ गेला नि
घोनि क्षयार्थी॥ दोनी तयस्तपा हें ते देखा॥ आतां येके सर्व संहार केला॥ हे आशास गुरुजा ढला॥ दीक्षा आतां हे नवेंउ॥ २२॥
सादेचा सजाग करुन॥ स गोंउटें आता नलोवाथलां॥ उन्हें कागु रूने येउना॥ दीक्षा आज्ञा सीदावेली॥ २३॥ पांचाळ अतीय
दुकुमर॥ पांचाळे तैसाच करीन संहार॥ चला नलगा ताक्षण मात्र॥ संक्षानून पैउं आसी॥ २४॥ मग म्हणे शारद्वत॥ न कळत
के विकरावा घात॥ क्षत्रधर्म येथे॥ कोण पडेल सांगपा॥ २५॥ गुरुसुत म्हणे तेव्हा॥ नीति धर्म कोटें सांभाळीला॥ आजवर शुद्ध सकळ॥
गुरुरूपे मारीले निमी॥ २६॥ कृतवर्मा म्हणे निश्चित॥ पुढें वदलो वाळ समस्त॥ बोलतो वतील यथार्थी॥ केला पाताने दीक्षा चा॥ २७॥
अश्वथामा म्हणे त्याला॥ तमच बाट तीघे आतुल्या॥ दुर्वीच मानि निश्चय अढला॥ केला तो तुळीजा गांता की॥ २८॥ पांचाळ पांडवन

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मारिवासाचे॥ नकरी यदाअंगीचे कवचा॥ दुर्योधनाचा प्राणपंचा॥ तत्क्षण लिहिला तिलेंकी॥३०॥ पृथ्वीपति तो दुर्योधन वीर॥ प्रा
येमरण की नारि त्यकोरी॥ भीमें हाणोनि लत्ताप्रहार॥ कैसा चूर्ण केला पा॥३१॥ त्याच्या मस्तकावरी पाद देउनि॥ मर्दून तेणे केले
चूर्ण॥ जयमंगी पाय हाणोन॥ अधर्मे कैसा मारिला॥३२॥ परम क्रोधें गुरुसुत॥ कडकडा दांत हात खात॥ तो तुळीं बैसा येथ॥
॥१॥ येकला तेथ आतां मी॥३३॥ तथा रुद्र होउनि॥ वेगें त्या कौरवां रक्षून निघे॥ मग तेही दोघेजण॥ सरीसे चालते पातले॥३४॥ मग मास
माध्ये टाकून॥ त्रि बिराजवळी जाउन॥ उभे ठाकले जाण॥ तीं घडी काळ तेथ पा॥३५॥ सकळसेना निद्रस्त॥ कोणीही जागे ना
हीं त॥ तो पार्थ बळी देउन तेथें॥ माहारुद्र स्वयें पिनाक से॥३६॥ परमस्वरूप भयंकर॥ हातां तळे ऐसा पसरिले वक्र॥ केश ऊर्ध्व
पिंगट शरीर॥ भस्म चर्चिलेस वीग्री॥३७॥ सिंदूर गंगा वाहत॥ तैसी जटा हालत लळालित॥ त्रिशूळादी आयुधें समस्त॥
भयंकर सळकती॥३८॥ विश्व ग्रासील संपूर्ण॥ तैसे पसरिले तोंड वदन॥ मत ऐकुन देखोना॥ अश्वत्थामा स्वचक्र ला॥३९॥ लागे
हे तो उराले विघ्न॥ महद्भूत अत्यंत दारुण॥ मग सो उताजा हला बाण॥ आतितें स्वराने लाहे॥४०॥ त्या बाण घाये करुन॥
माराने गिळोनी लक्षूर्ण॥ तेव्हा रनक्ष ग्ताध्क्षण॥ मुखपसरून गिळितसे॥४१॥ शरनदीचे पुर॥ गिळिता जाहला शंकर॥ तुणीरस्सर
धवा॥४२॥ खड्गरागे खुमस्ट॥ तेही मोडुन केले पिष्ट॥ उत्तसुत परम धैर्य॥ नाना शस्त्र वर्षतसे॥४३॥ द्रौपदीचे पाठी सीभया
भीव॥ सर्व वर्म ओरा गोशा रद्ध॥ अश्वत्थामा चिंताक्रांत॥ लागे तो चुत वर्षा वर॥४४॥ म्या अधर्म मां केला दारुण॥ लागु
न ते प्राप्त झाले वीघ्न॥ मजवरी तदोतां गौतमनेरन॥ ते गेहे काळरूप विशाळ वदन॥ काळाग्नि काळरूपा॥४५॥ हे भस्म वांतर
भवानिवरा॥ भाळलोचना भस्मासुरहरा॥ भसे धवल नाभयंकरा॥ भक्ता नचा पशुपती॥४६॥ त्रिगुणातीत त्र्यंबका॥ त्रिशु
ळ धारणा॥ त्रिपुरहारका॥ त्रिदोषरहिता त्रितापमोचका॥ रूपें रक्षीये हो॥४७॥ कामांतका कामरहित॥ कळकळधराक्षपा वि
मि वळिता॥ दक्षमखविध्वंसना अपरिमिता॥ गजास्य जनका गजारी॥४८॥ पक्षापितिपत्री पजनि रा॥ पृथ्वीजप यांभस्मरा वीवासा॥
वामदेवा विरूपाक्षा॥ अंधका प्राणमोचना॥४९॥ भूतादिपती विश्वेश्वरा॥ विश्वपाळका माळसापहरा॥ आनादिसिध्दा भक्ताभ
यसंहारा॥ विश्वव्यापका जडच्छुट॥५०॥ ऐसे स्तवन करून॥ वेदिका साधुंढें निर्मून॥ करिता झाला तपन॥ महानुरसिद्धी॥५१॥
तो भूता थिअपार पाहे॥ भयंकर स्वरूपें हस्ते विशाळ॥ नाकरें तीपसर लीआवाले॥ चार तीसा कडे पाहा [illegible]॥५२॥ गुरुसुताय
कीआकृती॥ लागे जय जयत्र्यंबक उमापती॥ आता सेवेश्री मध्ये पूर्णाहुती॥ मां दीनगात्रीनो रक्षीका॥ स्वरसाव लागु न रन॥
उडी टाकि तो हे जाणोन॥ प्रगटला ते पशुपति रमण॥ पंचवक्त्र दशभुज जो॥५३॥ मागकाही बोलिलो प्रसन्न॥ यावरी बोले गुरु
नंदन॥ म्याचे आरंभीले कारण॥ सिद्धी पावो समस्त॥५४॥ मग बोलके लात्तं पती॥ सिद्धी पावेल धरिले जो चित्ती॥ दिव्य खड्ग दी

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

धर्मेकरुनी॥ रातांत त्रिंहे सारिखे॥ ६०॥ पायवंदुन सत्वर॥ पुढें गेले तीघे नरवीर॥ कारदत्त श्रुतवर्मा द्वार॥ नरसिंती तेहां सादरें॥ ६१॥
गुरुसुत सरसे अवघा सारा॥ जोबा तीर निघाल समसमारा॥ वारुन काळांता नथोरा॥ सगट संहार सर्वांसी॥ ६२॥ तैसी धर्मध्वेनुवरी॥ म्
हीवैसे वकूसदुसी॥ सगट मोकळी तोयथ रिती॥ ते वीपरीकृशनुसी॥ ६३॥ जैसे सार्गतीसंगोन॥ आंत प्रवेश करी गाग नंदन॥ जे
सा मूषकबिळिं आंविशानू ग॥ धुसधुसित संचरला॥ ६४॥ कीं कुरंग निद्रिस्त असता॥ तेथें प्रवेश वाघ वचि ता॥ कीं शुष्क तृ
णपर्वता॥ ज्वाळामाळी जाळिता॥ ६५॥ कीं अंबरीचा पाकोटोरा येकू॥ विभांडित विधें महारुक॥ तैसा तो गुरुसुत देख॥ आत्धी शोधि
त धृष्टद्युम्न॥ ६६॥ ज्यारि बिरहोता धृष्टद्युम्न॥ तेथ संगेला गुरुनंदन॥ लतापहूहा ताोन॥ केशी धरुनी गाकुरी॥ ६७॥ याबि
ना पाहे द्रुपदसुत॥ तो काळरूप शेसी देखत॥ प्रति विंनंग हापाशा घालित॥ येतु येत काकुळती॥ ६८॥ म्हणे ते आचार्यपुत्रा॥ अवधारी॥
मज अता शस्त्रें मारी॥ आपदा करून कायें वरखरी॥ बोले थावरी गुरुसुता॥ ६९॥ म्हणें तुं गुरुहत्या पापमती॥ तुजवैच्ची अधम गती॥
धृष्टद्युम्ना चायुवती॥ जाग्या जाळलिल्या तेथवा॥ ७०॥ सेज समस्त पळती॥ नितंबि नीथ [illegible] बडावती॥ असो गाशा पाशा घालून
नि चिती॥ मारुनिया [illegible]॥ ७१॥ जैसे धोरधु निक्रून॥ तेथून निघा लाकूपथा नंदन॥ धृष्टद्युम्नाचा सीथ सिक्रोन॥ महाशब्द
गाजविती॥ ७२॥ लोक जागा जाले समस्त॥ द्रोपदीसुत पुत्राच्या रथीं बैसत॥ मग उत्तमौजस मारिला तेथें॥ क्षणमात्र न लगतां॥ ७३॥
युधामन्यु धावीला तेथें॥ गदाघावें हाणिता तात॥ येने स्वर्गि काढुन सिवदत्त॥ तोही तत्काळ मारिला॥ ७४॥ [illegible] जिंतले गोत
पांचाळ॥ ते तेथें चेवलि तत्काळ॥ सहस्त्रांच सहस्त्र सकळ॥ संहारीत तथवा॥ ७५॥ हस्ती घोडे पायदळ॥ संहारित जात सकळ॥
स्वर्गिं पार ते जाले॥ [illegible]॥ ७६॥ [illegible] तैं सेसी रे [illegible]॥ तो द्रोपदीचे पुत्र धावोन॥ त्री
रवे घेउन भांडती॥ ७७॥ प्रतिविंध्य श्रुतसोम॥ श्रुतकर्मा शतानीक नाम॥ श्रुतसेन पांचवा परम॥ युध्य करी तेथवा॥ ७८॥ [illegible]
[illegible]॥ ते तो युध्य केलें [illegible]॥ परी तो काळ केवळ गुरुनंदन॥ सालीवरी [illegible] स्वर्गि हातीं॥ ७९॥ [illegible] शिरकम
ळ॥ स्वर्गिं छेदिलें तत्काळ॥ परी तो पांच ही द्रोपदीचे बाळ॥ [illegible] भांडती॥ ८०॥ ते प्रतिपांडव घेउन प्रास॥ युध्य करीत असम
स॥ सकळ शास्त्रें तो तामस॥ [illegible]॥ ८१॥ [illegible] याविती द्रौपदीचे नंदन॥ [illegible]
वरसते [illegible] अपार॥ ८२॥ परी तो काळरूप द्रोण॥ पांचही मारिले तेचि क्षण॥ [illegible]॥ ना [illegible] विरतीत जेवी
कमळें॥ ८३॥ सोमक राजे वीपविरा॥ विराटाचे कितेक पुत्र॥ एयं मारिले सर्वत्र॥ कोणी उरला नाहीं पैं॥ ८४॥ पांडवांचे रक्षक॥ ना
नाप्रकारचे सेवक सैन्य॥ कोणी उरला नाही तेथ॥ फोडाव्याचा द्वार गे॥ ८५॥ निजले ठायी मारिले फार॥ तो मोकळें सुटले कुंजर॥ सगट
तच्या लिले शिबिरमाज॥ तुरंगती वसते धावती॥ ८६॥ श्वेतपडिली अपार॥ भूतान लीधा वित्यासमया॥ मांसें मासे तीसहर॥ मी
ठव्या देती मस्तिती॥ ८७॥ मनुष्यांचीं काढुन आंतें॥ आग्रह देती येके येकातें॥ आनंदें करून तेथें॥ हाके तोयेकहाधी॥ ८८॥ इकडे कुंज
रमातले बहुत॥ शिबिर फोडुन जिवरग [illegible]॥ सोंडेने सोंस जिरकावित॥ चित्तवृ मारती साचा खाये॥ ८९॥ कृतवर्मा [illegible]

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

घिला॥ तैसा धोरखां पारपडिला॥ प्रांतवायुसंगे सुटला॥ धडरगा नाते नाड नगमवे॥ ८॥ कितेक रत्ने विर निश्चिती॥ तेआप
लघाआ पलच्चीमारिती॥ उभ्यासो पिते नो लखती॥ हाणोने पाडिती पृथ्वीवरी॥ ९॥ कोणी ही शिबीरा बाहीर निघता॥ तो इतवर्मा
आली आरहुत॥ शस्त्र घायें संहारीत॥ जा हेला ऊते सर्वासी॥ १०॥ मग शिबिरास लाविला अग्न॥ उजेडे मारिले युरले जन॥ यक
निम्न न गाभरो न॥ लवला पाहो न धावती॥ ११॥ प्रेतपडली बहूत॥ धरणी रती नदि सेते येथें॥ येक सगती येथें॥ राक्षस धेनुलपाउ
येलों॥ १२॥ भूतें क्षोर्ति गध्यावती॥ अरगीर्पंथी मांस खाती॥ येक येका चेता तीचे घेती॥ हिनो निया विनोद॥ १३॥ पांडव नव्हते ते स्थळी॥
अगोरखा गोन वनमाळी॥ कृष्का बाहीर बैकांत स्थळी॥ शिबिरे येक दिलठे होते॥ १४॥ तेथ पांडवसहित कीशी कृष्ण॥ विचारी बैसे
लेसा तहीजण॥ कोंसल रवी निकीता॥ येकांतगृह्यें त बैसले॥ १५॥ लीला विग्रह श्रीधर॥ तो चक्र वधे नाथ्यवी सुन॥ णवं
पाचले पांच पंडुपुत्र॥ बारकुड संद्रूश हला॥ १६॥ सावधतो लीहल॥ सेव्हां रानुगेल सकळा॥ आपणा सहितसात निर्मळा॥ उस्तु नीया
टेवीले॥ १७॥ असाइकडे ते तीघे जण॥ येकत्र तोउ नगेले निघो न॥ रात्रंना वरा बैसोन॥ पवनवेग चालिले॥ १८॥ केली कर्मदे
निश्चिती॥ येक येका प्रतीसांगती॥ इकडे दुर्योधन पापमती॥ कासावीस होतसे॥ १९॥ हातपाय ऊका सेकुंचित॥ परीप्राण नजाये
च सहित॥ तो तीघे पातले वनक्रमात॥ रक्ते थांचितसे वीशी॥ २०॥ शिबिरानन सतापंडु नंदन॥ निजेलियां आम्हे मारून॥ जैसे सुन
कुधरावाग॥ नेउनीया दीधले॥ २१॥ असो दुर्योधन सो सद रवत॥ जाहलों परम तरपृथुक॥ तीघेव रांनसांगत॥ संहारिलें सर्वही॥ २२॥
येक पांडव वेगले करूनी॥ उरला नाही तेथ कोणी॥ पांचही पार्थ कोणे स्थानी॥ पळोन गेले कळेना॥ २३॥ थो पिसीस विरवाने॥
परीते काइमन ले श्रीकृष्णे॥ सोंपडेते नरोतत क्षणे॥ मारूनिया टाकितो॥ २४॥ दुर्योधन पडलासि तीतली॥ जवळी गदा विशा
ल पडली॥ जैसी कां सर्पपडली॥ पडताली श्रीतीनो॥ २५॥ सकडे पाहे दुर्योधन॥ लगोमि आली सो घितो प्राण॥ मासला समाधा
न॥ उचमका पितुली केली॥ २६॥ तव तीघे बोलती॥ धन्य तुं दुर्योधना येक छत्री॥ पांडव परम पापमती॥ तुजे अधर्मे मारिले॥ २७॥ तुं जातो स
र्वसिदना॥ तुसे वियोगे दुःखसोसेना॥ आली सप्थ्वी टाकवेना॥ यावरी अैसे सेवटते॥ २८॥ आली पापके लेघातुला॥ निजेली आ
तो मारून॥ पांडव जे तो नाता॥ आली कोना ते थ्याचे आता॥ २९॥ तुं जासील स्वर्गाप्रती॥ तुज भीष्म द्रोण कर्ण भेटती॥ आली सर्व मा
रिले हे ख्याती॥ सांगसा प्रतीतवता॥ ३०॥ साचे उरले सात॥ आली तीघे उरले तेथे॥ दुर्योधन लोमवोर थं॥ मासे केले पुरतुरसी॥ ३१॥
यावरी तीघे बोलीले॥ आमुचा कष्टाचे सार्थक न जाहले॥ जरी तुं वाचता सये वे हो॥ तरी सर्व बरे होते॥ ३२॥ तीघा चे नेत्रीं अश्रु धारा॥
फुल्पा धो रउन थ्रधारा॥ आता दुर्योधन नृपवरा॥ जातो सजा लाटकोनी॥ ३३॥ अैसे बोलती तीघे जण॥ तो सुयोधने वाहर लोचन
लुकरोनसो डिला प्राण॥ तरासमरणाऐसे सांस्ती॥ ३४॥ त्रिभुवनीच्या मरमल राकरून घडिलायेक त्र॥ कृष्णदेखी दुराचार॥ त्याचे
सुखी नाम कैंचे॥ ३५॥ संजय सतो कुरुनाथा॥ मी सर्व पाहो नऊ आलों आतां॥ तुम चो कित्यात वता॥ तुला सफ लाआली ते॥ ३६॥ सौप्तिक प
र्व समाप्त॥ येकअध्यायांत जाहले येथें॥ पुढे अैसीकपर्व पंडित॥ श्रवण करु तु आदरें॥ ३७॥ ब्रह्मानंद पंढरीनाथ॥ श्रीधर वरद तो अत्यद्भुत॥
तो जें जें करवी सांगत॥ तें चयेथे लीहिले असो॥ ३८॥ स्वरसपांडवप्रताप ग्रंथ॥ सौप्तिकपर्व व्यासभारत॥ सांतीलसा तरायपार्थी॥ बावें ओव्यां

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रीलक्ष्मीवेंकटेशाय नमः ॥ जयजय क्षीरसागरविहारा ॥ मत्स्यरूपीया वेशधारा ॥ महाकपटी शंखासुरा ॥ वधून धर्म वाढविला ॥ १ ॥
मंदरगिरी धरून पृष्ठीवरी ॥ चतुर्दश रत्ने काढिली क्षीरसागरी ॥ कूर्मवेश मधुकैटभारी ॥ २ ॥ भक्तकैवारी तूं साच ॥ ३ ॥ नसातळा श्रृष्टी
जाता ॥ सकळ देवी विध्याता करिता ॥ वराहवेश रमानाथा ॥ पृथ्वी दंतावरी धरिली ॥ ३ ॥ स्तंभ भेदून पंचकेसर ॥ विदारिले महा असुर ॥
प्रल्हाद रक्षक सर्वेश्वर ॥ नरहरी वेशधारका ॥ आदाने तप आपेक्षली ॥ सापाशी पाच्यक तुवन माळी ॥ त्रिभुवन दा दिले पाताळी ॥ वामनवेशा कमललोचना ॥ ५ ॥ नाही शोचकु रांद माश तुनाक्षी ॥ त्रिगि सप्त निर्वीर मही ॥ कृदनसर्व धातु विजयी ॥ अघाप पा
तो नांदसी ॥ ६ ॥ दैवअवतार बंधुराम्य ॥ ते तोडिली तळे विरुद्ध ॥ मनानुबाधरू नरामवेशा ॥ आदितीपुत्र सोडविले ॥ ७ ॥ तोच तुम्ह
नकुंदुभीसुत ॥ द्वारकाधीश नाथ सातात ॥ तांडव दाउन मकृत ॥ पांडव राखिले निजबळे ॥ ८ ॥ कलयुगी कोधनोध ॥ जीतीन व
लीरखिले काम क्रोध ॥ तयासी तुं बोलसी बौध ॥ लीला जगदीप्रदाविसी ॥ ९ ॥ पुढे म्लेंछ माजतील दारुण ॥ राहिली सकळ मिथ धर्मसो
डुन ॥ मगात कल्की वेश भगवान ॥ तुरंग वहन प्रगटसी ॥ १० ॥ तोच तु सर्वेशा भीमातीरी ॥ सोन्नीकरा देउन वरी ॥ अद्याप नांदसी
पंढरी ॥ ब्रम्हानंद राज गुरु ॥ ११ ॥ माघेपर्व संपलेसो मिव ॥ पुढील ध्यावळे शिवरी दैव पायनवका सुरेख ॥ जन्मेजया प्रती सांगे ॥ १२ ॥
कृतवर्म ऋष्य मासारद्रत ॥ हेही तीसींत करूनगेले अनर्थ ॥ जाहला दुर्योधना चा अंत ॥ दितुका नकृथार्थ जाहला ॥ १३ ॥ पांडव से
ना मारिली समस्त ॥ धृष्टद्युम्न चा सारथी उरला तथा ॥ तो धावत आसे गर्जता ॥ जेथ आहे धर्म पांडव ॥ १४ ॥ लवोउ दाउटा
लवर ॥ जगोतुं मन्चायें कांत विचार ॥ १५ ॥ ईकडे ओरडका नजाहला थोर ॥ कुळसमग्र संहारिले ॥ १५ ॥ कृतवर्मा कृपाचार्य द्रोण
सुत ॥ तीघनी येउन केला घात ॥ पंचकुमरे सेनानाथ ॥ धृष्टद्युम्न मारिला ॥ १६ ॥ शिवरीओ आदि थोर लाहन ॥ सेना ठेविली सं
हारून ॥ सर्व शिबीर जाळुन ॥ व्यातुरं गल्होनिमाले ॥ १७ ॥ मीयेकला भुन लोमर गा ॥ धावत आले करी गर्जना ॥ युधु
ष्टिर मार्जुना ॥ सर्वयेरा बुडाले ॥ १८ ॥ औसे ऐकुन तात धर्म भुमाल ॥ धव धवा पिटिवक्षस्थळ ॥ मूर्छा येउन नणळे ॥ पडोनउ
ठे मागुती ॥ १९ ॥ आदळासे उठे भीमसेन ॥ आक्रोशे रडे कृपा उठे अर्जुन ॥ नकुळ सहदेव रडति जन ॥ कृपाकर धरजी आपुतीती ॥ २० ॥
श्रीकृष्ण सती तपेंडु सुत ॥ शिबिरा प्रती आले धावत ॥ ते प्रेते देउन समस्त ॥ पडिले आले भूमी वर ॥ २१ ॥ नकुळे धेउनी पारथ ॥
उपलब्ध्या गेला धावत ॥ द्रौपदी सुभद्रा स्त्रीया समस्त ॥ धेउन आला हरेने ॥ २२ ॥ द्रौपदी सकळी नेदेखता आत ॥ नथ पवन वेगे
पीटीत ॥ पांचाळी सुभद्रा पुसतं ॥ काय वृतांत सांगउ राया ॥ २३ ॥ येनु जगी कुळळास हर ॥ वर्तमान कळले तेसमग्र ॥ श्रीरंग
ऋतिनी सकुमार ॥ चिंता नलगा हळहली ॥ २४ ॥ शिबिरा जवळी आला रथ ॥ कानी ऐकला येका चौकांत ॥ समाचार कुळ
समस्त ॥ पुत्र बंधु पडियेले ॥ २५ ॥ गड बडा लोलेय पाज्ञसेनी ॥ लोळात आरळीत मेदीनी ॥ रतिका धेउन पां मीती करणी ॥ भीमे
उद्धरातीते ॥ २६ ॥ वक्षस्थळी पिटी द्रुपदकुमारी ॥ धर्मराया आता राज्य करी ॥ निर्वंश केली धरीत्री ॥ करी येव वधना नावी ॥ २७ ॥
प्रति वंध्यादि पंचकुमरा ॥ कोठे मा द्याहो बासौभद्र ॥ कोठे चढो तन्च वीरा ॥ पुत्रमा सारावा कां ॥ २८ ॥ कोठे धृष्टद्युम्न पोतीस ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

खा॥ हा वा तु पक्ष मा झे पाजनका॥ हे दुःख नु प राज्ये दुःखा॥ भोग आता तं म्ना वरी॥ २९॥ थाव या आता ति हाउं ठी॥ बाळु रुना
नां ही ये भूमंडळी॥ कायपा हासी कृष्ण वनमाळी॥ ऊं धारकु रुकु ळी पडी येला॥ ३०॥ पांडवांची हृदये पाहो॥ मन वाटते व आचे आ
हो॥ अस्त्र नक्षाव का हृदया न ये॥ पाहता काय चक्र फुडे॥ ३१॥ सुभद्रा शोक व्याकुळ॥ लागे सांगत माझे बाळ॥ यांत येके ताहे दृष्ट रुखा हो
यानि मिळु॥ वसुसा चे भाही न मी॥ ३२॥ द्रौपदी लागे आपुला प्राण॥ आता चा मि येथे या गीना॥ माहा वियोग शोकीन॥ धांडून वे
थीनगळ्याची स्या॥ ३३॥ समर गली पडले बाळक॥ तरी मज इतुका नघाटता शोक॥ कि बिरांत कोंडुन देखा॥ कैस निक्षित मारि
ले॥ ३४॥ नि द्विसा॥ सौडुन कुमर॥ काय करान या गेला विचार॥ तुमचा विचार सामग्र॥ कुळक्षयजा तल्लाकौ॥ ३५॥ थोउ
११॥ ळिता हो त्रिभुवन॥ आभिमन्याऐसना हीरत्न॥ येउ न रे थोर रुदन॥ कुंकुम हीन कवी पाते॥ ३६॥ तो अश्वथामा चांडाळ॥ बाळ हत्या
रा परम खळ॥ त्याचे सिरच्छेद नत काळ॥ उटाउ गाउ आताची॥ ३७॥ नाहीत नी जिव्हा आसडुन॥ येथे वडा ळी देउं आता॥ अे
सें केता भीमसेन॥ क्रोधे करुनु उठिला॥ ३८॥ भीम बैसला रथी॥ नकुळ जाहला सारथी॥ मग बोले कमळापती॥ पार्था प्रती ते
॥ ३९॥ अंतक नीरोजस्व रा तुळ॥ अश्वत्थामा हे त्यीत ता कुन॥ ते हा कैचे उरेल भीमसेन॥ भस्म होईल क्षणार्धें॥ ४०॥ तरी अर्जु
न धाव सत्वर॥ ऐसा ययानाहीरा रुं वरा॥ मग कृष्ण रथी सुभद्रा वर॥ धर्मराजही बैसला॥ ४१॥ पुढे बैसला इंदिरा वर॥ भीमे
देखील ते आवरवरी॥ रुषीची मांदी निर्धारी॥ शोभती तेव्हा विराजत॥ ४२॥ व्यासा चपादीतपोने॥ बैसला सहोता नृपेन॥ भीमा
सह दूरी देखो न॥ भयाभीत जाहला॥ ४३॥ पाहोन भीमाची आवेश॥ वाटे ये तो कृतपुरुष॥ भीम हाक पोहे क्रोधविशेष॥ ते
णे ब्रह्मांड गाजले॥ ४४॥ मग अश्वत्थामा नरु रूपुत्र॥ काढिले निर्वाणीचे अस्त्र॥ जे चे निवारण हरा हरा॥ विधी पुरंदरन करी
करुं॥ ४५॥ ते अस्त्रे होलेपु ग्रास देखले॥ जरी वरुन रागे रुक्ष आले॥ केवळ हीसो जीवतीले॥ कार्य न तिले कूर ज्यार॥ ४६॥
तेअस्त्र द्रोणाजपोन॥ ध्यान मंत्र न्यास करून॥ मग दर्भ हि सा पेन॥ सं कल्पून सोडीत॥ ४७॥ सगळे त्याहा प्रलयअस्त्र॥
ये ते संहारार्थ पांडव समग्र॥ सांच्या थियांचे पोटी आसेल सारध्यार॥ गर्भ जरी को टे ही॥ ४८॥ गर्भ तिर वासल्ला करी परु तु
षम॥ तो ही या उअस्त्रे पावे ल नाश॥ मग तो दर्भ सोडील निःशेष॥ चपळते ऐसा वाळिला॥ ४९॥ श्रीरंग म्हणे अर्जुनासी॥ हा प्र
री काय पाहसी॥ तु झा गांचा सहो त्याभासी॥ ब्रह्मास्त्र अस्त्र येत सो॥ ५०॥ ब्रह्म शिरोअस्त्र॥ तुही सोडी आता सत्वर॥ तेणे चापास
काउ न शार॥ त्याच्या पकारे सोडिले॥ ५१॥ प्रळय करीता जातत प्रळ॥ दोन्ही अस्त्रे मिळाले गगनी॥ सातेजावर्त गर्जती तरणी॥ तु
अकल्पांत उगला॥ ५२॥ प्रळयीच्या विद्युल्लतास्त्र॥ ये कदाच कडकडिल्या वाचा वास॥ तैसी अस्त्र मिळाल्या येक कल्प॥ प्रळयपोर
वर्तला॥ ५३॥ ब्रह्मांड ताजाहिले तेकाळी॥ नवखंडी कंपित जाहली॥ समुद्राचे उरस्ता पाळी॥ उछळोनि गगनी जळ चरो॥ ५४॥ सप्त पाता
ळ हे हडबडती॥ भोगेंद्र सोडु पाहे क्षिती॥ मेरु मंदार खदोळु ती॥ मनी भीरो वि सीअे तझाला॥ ५५॥ व्यास देव बोले ते समयी॥ अद्वे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

अवतारें घेती॥ ही मनुष्यावरी सहसाही॥ सोडुनयें ती तत्वता॥७६॥ पार्थाला तो स्वामी समर्थ॥ तुझी आज्ञा मी सोपा माथा॥ जान
अस्त्र क्षण न लगता॥ जाव हमिया आज्ञा दिल्हे॥७७॥ परी सेंगथु त्रास बाला॥ द्रोण स्वरूदा बावेरला॥ उपाय केले नाना॥ आटोपेना
कदाही॥७८॥ द्रोण जलतो भीमभये करूनी॥ व्यास कोंधे सोडिलें सकल्पुनी॥ परी हे कदापि नाही॥ सहसा ही आटोपेना॥७९॥ त्या
पापे केली बहुत॥ ते अस्त्र मज आटोपेना॥ अस्त्र आटोपलें अर्जुना॥ पुष्पवंत हलणनिया॥८०॥ तरी माझे अस्त्र अनिवार॥ गर्भी
चे मारि करुं न सरसग॥ उत्तरे नें दिव्य वसा चार॥ गनिर्धार खुंकेना॥८१॥ मग बोलें गोविंद॥ विशानी दोषण उत्तरें सआरीकी॥
सुध्य अंबरीश व्यपुत्र प्रसिद्ध॥ परिक्षिती नाम होईल पैं॥८२॥ द्रोणीला तो माझे अस्त्र॥ उपपुत्र जा घालसहरा॥ नलगता ही
क्षण मात्र गर्भक्षिती शिलउत्तराचा॥८३॥ मग म्हणे चक्रपाणी॥ तुं बालहत्या पापस्वामी॥ तो जीसा हरन बरझेस्फोरवनी॥ पि
शाच होउनी विचरें को॥८४॥ तुज आरेल गालिते कुष्ट॥ पुयश्रोणित वातील येचे श्रेष्ट॥ नुको सोल कृमिभ्रष्ट॥ येकटा वनामिलें तु
ते॥८५॥ कोणी सखुप बोलणा॥ साचें तुज न स्पर्शीनि॥ जैसा हिवपो दिसकाळ कृष्टुळावीण॥ तैसा तुं उरशी तै सतुं॥८६॥ पांडवास
मी आहे रक्षक॥ तुं त्यास काय करसील मशयक॥ तुं मरउ कोपलेंग तरी निश्चंक॥ परी दर्वत कें शीतीलवी॥८७॥ आता उत्तरेच्या उदि
रि गर्भा॥ तरि आसन रक्षोनमी पद्मनाभ॥ गोकुळ रक्षिलें स्वयंभ॥ प्रळयापासूनि धावर्षता॥८८॥ दावाग्नी गीळला अग्ना॥ त्यागि
लूतरक्षिले गोकुळजन॥ प्रल्हाद गजेंद्र ताराजुट॥ त्याचरासीलाना नाना परी॥८९॥ परिक्षितीरक्षीन कादरी॥ नरीं वभीभ
क्त साहकारी॥ साटिसाहरस्त्र वतुपे निर्धारी॥ नाथपक्षीरल पुंथ्यपुत्र॥९०॥ तपाचाविलसुन॥ पावेल विद्या संपुर्ण॥ उपजल्यानसत
टाण॥ तव विरक्त केले जाणवे॥९१॥ व्यास नारद श्रीकृष्ण॥ सत्ताती मणि हे माथाचा उपटसे करून॥ अर्जुनाच्या इलशरण॥ वाचवीयाण आपुला॥९२॥
मग बोले पुर्तुनंदन॥ तरी तो मणी केवळ माझा प्राण॥ सर्व रक्षक धरूतगुण॥ नवठीवती तयाचे॥९३॥ मणी माथाचा देता जाण॥ माझा सिरच्छेद
केलेसुर्ती॥ माझअर्जुनासजय कल्याण॥ सहजीजयप्राप्त जाहले॥९४॥ मग पार्थे बाण सोडुनी॥ माथी मस्तकीचा चत्नाच्छेदुनी॥ शांत कर्मगीसभा
ना॥ कौंसौंत्सुमतुरसा॥९५॥ पिशाच होउनी पुत्रतुत॥ गेला उत्तर दिशाप्रतीरउत॥ ब्रह्मराक्षस होउन हिंडत॥ श्रीकृष्ण शापे करूनिया॥९६॥
सर्वांगी कुष्टगळत॥ दुर्गंधी सुटली आरण्यांत॥ मा॥ गोप्त दिल्पा तेथुनअवत॥ पुयश्रोणीतास विहा॥९७॥ तो मणी दिव्य नेउनी॥ देते जाह
लें यससेनी॥ पांच ताजवानि होनी॥ समाधान करिती तीयेचे॥९८॥ धनंजय म्हणे द्रौपदी॥ अश्वथामा मारीतो युध्दी॥ परी तो कराक्ष लेंकु बुधी॥
आपण तोंधरीना॥९९॥ तपलाव्यास चेपा टिसी॥ उत्पान राहे युध्यासी॥ मग मम तोडुन शोसी॥ तुम्ही दावलावेश पितो॥१००॥ यावरी
तो द्रौपदी ने मनी॥ दोघलाधर्मजाया जागृनी॥ मुगटी बांधला तेस्थळी॥ दीसागगनी चंद्रमा॥१०१॥ धर्मजाणोजी चक्रपाणी॥ त्रियंबक ब
होदेउनी॥ कुरुस्वापी पाक्रासनी॥ आह्वानूनी मुर्तिमंत॥१०२॥ तेरक्षणी उभा सत॥ महा अद्भुत थें सापवे शला गुरुसुत॥ हरीलतो युधय
रूत॥ तेतोकेलेरावासी॥१०३॥ करून स्तवन रुदन॥ सत्ताविती चेसर्थीजाण॥ आपले देता बळी दान॥ शिवप्रसन्न जाहला॥१०४॥ ते
णेशास्त्रवर्गदावले अर्जुन॥ मग पोउन गुरुसुत॥ निजले संहारिले समस्त॥ दुष्टबुधी दुनास॥१०५॥ द्रौपदीचे समाधान करीत

बहुत ह्रदय कृष्णार्जुन ॥ अलता तो अश्वत्थामा गुरुनंदन ॥ अग्नी असलग पाहि वरी ॥ ८७ ॥ आणि होय तो चिरंजिव ॥ सांस मारून हाके
शस्त्र ॥ जगद्गुरु वासुदेव ॥ तेणे पाठ सोडावा ॥ ८८ ॥ तातीत नथर पुन्हा ब्रह्मास्त्र बाण ॥ हे घालीई शिरे वाणव सोडुन ॥ मग गर्भस्थ कीर्ती याम गी
प्रभा पवन ॥ घेत ला छेदन बळेची ॥ ८९ ॥ शिरच्छेद पाहून ॥ दुःख जाहले तासी हिरण्यगर्भ ॥ मग तीव्र ठेला तेथून पूर्यरक्त अश्वत्थामा ॥ ९० ॥
तरी आली मग गोपाळ बहो ॥ ते ब्राह्मण वधा चे शिरच्छेद केले ॥ उत्तरेस बोलो तत वेळो ॥ कुशा चीलपाचारि सी ॥ ९१ ॥ सोनापाठ शातप ननेत्र ॥ ९२ ॥
नोग गुरुसुत तसा ब्रह्मास्त्र ॥ तेणु उत्तरे चा गर्भ वविन ॥ छेदावया चालिले ॥ ९२ ॥ उपजो ब्राह्मणु तरास्त्री ॥ आणीली ते तीस नंत पूर्वि ॥ परीक्ष
र्त्रो ओधि तपुंकि ॥ तियेच वकी पातले ॥ ९३ ॥ तव तो जगद्व्यापक परमपुरुष ॥ जाणे मुनी चे हीमानस ॥ नीलाविग्रह श्रीनिवास ॥
तो आगर्भी प्रवशला ॥ अंगुष्ठ मात्र पुरुष होऊन ॥ शंख चक्र गदा पद्म घेऊन ॥ किरीट कुंडले मंडित जाण ॥ धरिले सानख
उपनेत्रो ॥ ९४ ॥ उत्तरे चा गर्भी प्रवेशोन ॥ हाती घेउन सुदर्शन ॥ धरी धाली भगवान ॥ भक्तो हे तनु पद्मपा चा ॥ ९५ ॥ तव तो गर्भ पुण्य
वंत ॥ अभिमन्याचे दिव्य रेत ॥ आठ वा मास तीस प्राप्त ॥ आनंदें भरितउ दरा ॥ ९६ ॥ गर्भी तील परमपुरुष ब्रह्मा नीया ॥ अस्त्रोमध अस्त्र आ
ले नाश वया ॥ परीक्षा केली ये थे रक्षा वया ॥ मन कार लेपा तलासो ॥ ९७ ॥ जी कडे जीकडे फिरे भगवान ॥ गर्भ तीकडे चक्र हाते परीक्षित ॥ अस्त्र
भय विसरला समस्त ॥ न्याहाळि त परम पुरुषा ॥ ९८ ॥ गदा हाती घेउन ॥ अस्त्रा वरी धावे भगवान ॥ गवं अस्त्र निपेले करून ॥ सांडी वितळ
न क्षणार्धी ॥ १०० ॥ सवेच भगवंत हो हिरण ॥ गर्भ चक्र कडे न्याहाळीत ॥ क्षणो मध्य तो तारस्त्री ता ॥ तो कोणी कडे गेला पां ॥ १ ॥ मग उत्तराजो
ई ली प्रसूत ॥ बाळ सूर्य जैसा जाहला सुत ॥ परी बाळ परीक्षा करीत ॥ बदन न्याहाळीत सर्वांचे ॥ २ ॥ जो जो कोणी दृष्टी पडे त्या न्याहाळून पा
हे याकडे ॥ लक्षमाक्ष बारीले साकडे ॥ कोणी कडे आहे तो ॥ ३ ॥ जो वतार दीला निश्चित ॥ नावठे विले परीक्षित ॥ जो आजान बाहु धैर्यवं
त ॥ अभिमन्यु दुसरा ॥ ४ ॥ त्याचे जन्म काळी सोहळा ॥ धर्में जे बहुत केला ॥ वसुधा भरत वेगे ॥ सुखी केले स विद्वानी ॥ ५ ॥ द्रौपदी सुभद्रा
येउन ॥ बाळ पाहती आनंदघन ॥ तो बाळा सन्ना ही दुले धान ॥ पाहे न्याहाळून सर्वां कडे ॥ ६ ॥ आलिया गेलिया परिक्षीत ॥ जड ल्या हरिरूपी सदा
हेत ॥ पांडवकुळ द्वीप कवीत ॥ सर्वांगी हृदय तकाय याचे ॥ ७ ॥ सर्वांची हा परीक्षा करित ॥ ने णवे कोणासा धूप दिती ॥ अरसो हा पुढील कथा
थे ॥ समयो चीत धीये ला ॥ ८ ॥ सिद्धावलोकन केउन ॥ परिसा भा धिक अनुसंधान ॥ व्रत राजसूय अश्वमेधारी जाण ॥ हरिकांत विपद नील ॥ ९ ॥ तेथेना
ना प्रकारे करुन ॥ संजय कृत तील समाधान ॥ ॐ श्रीकृष्णपर्व ठेउन ॥ पे आच अध्यायी संपले ॥ १० ॥ पुढे श्रीआदिपर्व सुरस पूर्ण ॥ अवलोका हत
पंडितजन ॥ जो बोलीला वैशंपायन ॥ ते चये थकथीयले ॥ ११ ॥ हे तकथा सोडुन सकळा ॥ व्यास भारत आश्रय धरिला ॥ प्रमाण त्या
कथा निर्मिला ॥ निरोपिल्या साचये थे ॥ १२ ॥ त्यांतील कथा नाहि सोडिली ॥ हे तकथा नाही दुजी योजिली ॥ प्राकृत कवीची कासधर बिली ॥ नाहीसा
रसा पांडुरंगे ॥ १३ ॥ तो क्षण लक्ष ता पेउन ॥ अग्रे करि तो थापठुना ॥ लता श्रीधरा उदा करीले सन ॥ कथा निजसांगतो मी ॥ १४ ॥ कैवल्यी घेत ली येतो
पाही ॥ अदढुने द्रढुजी गोष्टी ॥ उभा येउन राहे गोउटी ॥ व्यास भारत ती हीलेशो ॥ १५ ॥ सकळ पण्याह राकुनी ॥ सारी राजे अर्थ सांगतो कानी ॥ तो
चे रूप श्रीलक्ष्मी ॥ देवी कां भक्त आवडे ॥ १६ ॥ हा वरस्व थ जाण ॥ करील बहुता से पुढे पावन ॥ परम भक्त बाळ अज्ञान ॥ येथे चक्र नतरतील ॥ १७ ॥
आदिपर्व पाहुने ना गावे ॥ ॐ श्रीकृष्णपर्व ते धारावे ॥ पंढरीनाथ रखुमाईचे ॥ अति अपूर्व क्रियेतो ॥ १८ ॥ श्रीधर वरदा शिधारा ॥ ब्रह्मानंद परम उदारा ॥

श्रीमत पांडवप्रताप ग्रंथ [illegible] ॥ आदिपर्व [illegible] ॥ [illegible] ॥ ओव्या १०८ ॥ [illegible]

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रीमत्विदुरस्तुंदेयीनमः॥ ॥वैशंपायन ह्मणे जनमेजया॥ कथा ऐक पुढे नृपवर्या॥ दुर्योधन निमालिया॥ धृतराष्ट्र सौबाळी दुःखि
त॥१॥ जो धपाडिला धरणीवरी॥ मस्तक आपटितो अंबरी॥ मालेषं कष्टे दिले निर्धारे॥ वृधपणी समूळ॥२॥ माझे दोन्ही लोचन जीपो हिले॥
माझे धैर्य कुंठित जालें॥ काळे हातपाय तोडिले॥ मस्तक शास्त्रे छेदन केलिया॥३॥ माझी आंधळी या पोटी॥ नेउनया केली स्वर्गवाटी॥ मजर
रिइयाच्या गोष्टी॥ सोडुनियां नेले पूर्वकर्मे॥४॥ बोले शातहीन जन्हे सवळी॥ कैसी मानीले नरा मेउली॥ धृतराष्ट्र चेतन चूकि॥ मुख्य
मस्तक पिट्या लितसे॥५॥ नगहृदाते पूर्वि सांगीतले॥ व्यास नारद साक्षे पेकधियले॥ विदुरे बहुत शिकविले॥ परी म्या ऐकीले नाही तोम॥६॥
२ भीष्म द्रोण आदिहुत॥ संजया धृतराष्ट्रासांगे हीत॥ मैत्रेयनि शिने बहुत॥ सांगतां नाहीं उरे किले म्या॥७॥ मग बोले गांधारी॥ संजया
गोष्टी आयधारी॥ युध्य आरंभ अवघारी॥ स्वप्न म्या येक देखिले॥८॥ मिळे सर्व असतां मंदिरी॥ कृष्णदर्शन वेष्टिता विधवा नारी॥
मताथाखंडुन स्नउकशी॥ वोटी भरती मालीयें॥९॥ धृताचे घटस्थाने पोडिती॥ उतरती धवजां चउविच्छवती॥ पिंजराजे शवे भोडती॥
खिडालये कधे येउनियां॥१०॥ मग दुर्योधनाची कामिनी॥ तीची येकटी चामे गंजमनी॥ सृष्ण वस्त्र पुरुष येउनी॥ नेती तोडुनि सवेते॥११॥
शातठा माझ्या स्नुषा॥ देखीन्या स्वप्नी कुंकुमहीना॥ बंधुसमवेत दुर्योधन॥ भोजीवरी देखील्या [illegible]॥१२॥ पूर्वि म्या पूजिला ईश्वर॥ व्रतने
मचाले विलक्षार॥ परी शतपुत्रांन करीता लोचार॥ मध्ये चसोडुन दीधले॥१३॥ सादोषे करून॥ शतही पुत्र अठीन॥ कीया देवीलसें
तबांसत॥ नकेले अर्चन तयांचे॥१४॥ किंवा पंक्तिभेद घडला॥ कीं कीर्तनरंग भंगु केला॥ किंवा गुरुसी हळ जाहला॥ मज पासुन पूर्वि तो॥१५॥
कीं परद्रव्या मिळासीले॥ कीं दातादान देत विघ्न केले॥ किंवा हरी हर निंदिले॥ कीं आपमानीले कुळदेवत॥१६॥ कोणाचे मुखीचा ग्रास
जाला॥ म्या पूर्वि घेतला हिरोन॥ कां मायबाप जन्मे विटे॥ पीउन भारी कीं स्वजनी॥१७॥ कीं गुरु तें दाउठया॥ स्थीपदिल्या भाये
यामाधा॥ कीं पाथीवे सले असला॥ दवडीले ब्राह्मण बाहेरी॥१८॥ कीं यतीश्वराची निंदा॥ केली म्या पुर्वि जमर्यादा॥ कीं कुरंगीणी पाड
सस केलन भेद्दा॥ पूर्वि म्या विघडिले॥१९॥ कीं गोथी वत्सा सतुटी॥ केली म्या पूर्वी परमेष्टी॥ जो हरे कासयार चेलीओरे॥ मासे अ
ष्टीली हिले हे॥२०॥ किंवे देशास्वपुरशण॥ हरि हरचरित्र परमपावन॥ उच्छेदिला म्या संपूर्ण॥ लगाउनियां जाहलो॥२१॥ किंवा स्त्री
उगालीपुत्र॥ माता पाळीपुत्रस॥ कीं गुरुअळवी व्यास॥ विकल्प पाळुन विघडिला॥२२॥ पोटां तुन उमाले उटती॥ भउभजाने जीवरथु
श्रवती॥ असो या वरी संजया मात मती॥ धृतराष्ट्रासी बोलत॥२३॥ सणो कुरुनायका तो वीचेसरग॥ बहुत वजाहले श्रवण॥ श्री
व्यासप्रसादे करून॥ बहुत शास्त्रे ऐकीली॥२४॥ बहुत पुराणे इतिहास॥ ऐकिलीन गवजीत निर्देष॥ बहुत रुपी मुखे सुरस॥ दिव्य
निरावलो ऐकिली॥२५॥ सनत्सुजात महानाम अराका॥ दिव्य ज्ञानामृत वर्षला॥ यागोष्टी अठ वियवेला॥ योकदुरी करीकों॥२६॥
मद्दकी हें संसार माथा॥ मनीचीज लवनजा पील लिलया॥ सप्रतु पाचे गोष्टी ह्रदया॥ माजी आठवी सर्वही॥२७॥ लिंहु फेंआले आकारा॥
लिगुकेलया जाथील राजेंद्रा॥ चंद्रसूर्यपरा॥ पंचामृताची सर्वही॥२८॥ ताथा पूर्वज तुझे सकळी॥ भीही नागपुरीचा संपदभोगीली॥
ते कोटउरली॥ वंशावळी तुजपरीयंत सांगपां॥२९॥ येथीच सुखक्षेम जाला॥ जैसी विदुराची शीतळपण॥ कीं सब चोराचे गोउक्व
न॥ असस पूर्ण सर्वही॥३०॥ अरण्यांतील मिथ्यापन॥ किंवा [illegible] चीसाउली सपन॥ कीं शत्रुचा आदरपूर्ण॥ [illegible]

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वी शो क रतो॥३१॥संसारदुःखदग्धुला॥क्लेशतनुजेवुमान॥जेवीं दगंबुनदृ्यासपान॥दिसतीपरं तुछतली का॥३२॥विषुखनेचीप्रभाअसली
कसाधार॥दाविसबेचपडेअंधार॥परिमाप्रकाशावेवतार॥वर्ततुखघडेना॥३३॥नस्मोवरीजलीदिसत॥सुद्धीवरीभासेनरजत॥स्वा
ग्नीचाटांधीचोरभासत॥मिथ्यापाहतांसांदेरो॥३४॥तथापाहतांबंधादिक॥सर्वदाज्ञानाहीसारखा॥मायेनेदाविल्याव्यापारिका॥
पुढेसर्वथानयेतकीं॥३५॥भरलादिसेगंगापूर॥परीपाणीतेलोटलेनीर॥माघूनयेततेंहीआणार॥धवलाभुखसर्वथी॥३६॥
तैसेवरीदिसतेशरीर॥परीआयुष्यासरलेनेतोखरे॥जैसाधर्मांशुलीचमत्कार॥सलोनिरखेउभादे॥३७॥पर्जन्यकाणीचीवोले
११७॥ देखोन॥दानवेजलतीक्षुवसमान॥तैसेनराङ्गलेभुलोन॥विशयलोभादेखोनी॥३८॥कींहींसकस्वंडीवरतसुखभाकामनलोवि
भाग्यवंत॥परीपुढेमरणेजवलीबरून॥नेतवेचीतयाते॥३९॥द्विजसंदीवलनदेऊन॥नरुपेभाचिलेबसूक्लपालग॥परीपुढेअनर्थ
दानुला॥तेशींसकशानेलावे॥४०॥मेदिनीगर्भिरत्न॥नेतसुस्वावलादिकदानयन॥परीपुढेकुलक्षयपुत्र॥तेहासकथानेलावे॥४१॥
तैसेजिवभुललेसमग्र॥पुढीलदुःखनेलेअपार॥चौऱ्यायैसीलक्षयोनिघोरे॥कितीलागउनीभोगाव्या॥४२॥कुराडीच्याघा
गलीत॥नरच्यागर्भजायेतुरत॥तेथीकुदारपाणीकालपंथी॥पदेहीआयुष्यशरतसे॥४३॥आलोपरवाहोताबालो॥सवेचीदेखिल
तनुलावेल्हालो॥सवेचीजरेनेध्यातलीमालो॥पडिलेव्याकुलेवपें॥४४॥सवेचिगेलामनोन॥भोगिलेकुंभपाकदानुला॥सवेचीथ
भीदनाहीलायेउन॥पावलाजननमरणाती॥४५॥ऐसेतजन्ममरणाचापंक्ति॥प्राणीआसंख्यानभोगिती॥परीचासकदानुपले॥चि
ती॥पडलीभ्रांतीमूर्खवी॥४६॥सलागुनप्राप्तसाचसुखजवधारी॥परूऊसद्विवेकमंदिरी॥शोधमोहकरीदुरी॥निजसुखीबुडीदेका॥४७॥
शस्त्रेकासयालवहर्षिसावी॥कींनिद्रीणीकार्यासयावी॥तैसीशास्त्रेश्रवणकेलीअथवी॥तीअटवीवीसमधीया॥४८॥जवलीआ
कासयाबोढली॥कींघायपडतापुढेरखला॥तैसेमोहापडिलेयेउनी॥पुढेविवेकखेटककशी॥४९॥तुसेकुलसंहारलो॥पांडवाचेतनी
कोटउरलो॥होतोनेसर्वथाटिलो॥रात्रीमध्येजाउनीया॥५०॥मारतापांडवतुरसेकुमर॥सावराश्रमेकरीअपार॥तुजतिगांगुलीसा
चार॥तेचदेतोलपुढेती॥५१॥आतातासाचधूयाम॥उत्तरस्त्रियापुत्रचीकरी॥अंधलातोलउरवरवरी॥मीजातीनवनवासा॥५२॥
संजयसांगेरायादेखा॥आपलीक्रियातारकमारक॥तैसेदुर्योधनाचेदुष्कर्मदेखा॥त्याचेसासफलआलेयाचे॥५३॥आपल्यागतास
आपला॥लाविलातैसामालाअग्नि॥सीतुचीकथालुमनयन॥बलेवकरुनखडिलो॥५४॥आपलेशरपंजरपरतीपोटीवेचीलेखो
उन॥विस्तारबलीजाउन॥बलेंधरतयातेका॥५५॥तैसेदुर्योधनेपांडवधरून॥कैचेकपटस्तुममांडून॥वडीलवरीताजाला॥
कुलक्षयकेलाउनापुल्या॥५६॥विदुरसांगेलेलोरा॥तेकोलक्षयीनचुकेसाचार॥घरांतलपलानिरंतर॥तनीमरुकसोडी
ना॥५७॥रायातोचदृढविचारे॥आदिअंतीअवधाईश्वर॥मध्येजीवहेसमग्र॥मिथ्यामयाभासले॥५८॥जैसाबीजापोटीतरु
वर॥तरुअग्रीबीजसाचार॥मध्यंदिसेफलविस्तार॥तेवींप्रपंचसबलका॥५९॥जपतपतीर्थेतोमदाने॥सर्वोदानअविद्यानाना॥ना
थाठेहृदयीधरून॥शोकदुरीकरीका॥६०॥पूर्वजन्मीचापरिश्रम॥कोटिदुःखसोगसमग्र॥सारूनकुटुंबसर्वचिजाचार॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सुखी दुःखी कोटे आहे॥ ६१॥ पवनधर्म आयुष्य देख॥ विपुला येअवघे स्तलोक॥ या माथाच भीने कौतुक॥ देखवाट वराभासे॥ ६२॥
शरीर हांव शंदन॥ मनाचे धुरंगळु पुष्ले दूरी॥ सारथ्याचीच अंवर॥ बुध्दि कर्म सारथी पुढे॥ ६३॥ तो सारथी वेदेल जिकडे॥
शरीररथ धावे तीकडे॥ त्वंपाळ नआधीन धडे॥ वर्तणुक सर्व ही॥ ६४॥ कर्मानुसार बुद्धी॥ प्राणीयासउपजे त्री शुद्धी॥ पद्मी
दोषते साजाची व्याधी॥ कवहीती बहु संक्रोधे॥ ६५॥ पापपुण्या होय समान॥ तैं कर्मभूमी सी होयजनन॥ जरी विशेष हो बहुगुण॥ त
री पतन नरकी होय॥ ६६॥ बहुत जाहला पापुण्य उत्कर्ष॥ तरी सहजच होय स्वर्गवास॥ पापपुण्य समानता विशेष॥ नरयानी स होये॥ ६७॥
तरी येकासस बुध्दीप्राप्त॥ येक पापे करुन होती लिप्त॥ जैसे ह्या वयाति पतित॥ कारण कायअसे कपा॥ ६८॥ येकाच पुण्य सबल॥ पापाचा राशु
चुरके वळ॥ तो नर होय पुण्यशील॥ बुध्दी आढळ सत्कर्मी॥ ६९॥ येकाचे पापआचाढ॥ पुण्य थोडे कलगना ही नीट॥ तरी पापबुध्दी होय
प्रगट॥ दरिद्र कुत्सित भोगितो॥ ७०॥ जैसे विदुरे बोधित॥ तो दुर्योधन पाय नआला तेथे॥ एणे नातया मनात॥ खेद कांहीच न करी॥
॥ ७१॥ कथा दृष्ट दारासदन॥ कथा पुत्र धुवांआधजन॥ अवघी मोहाची बोरटी तण॥ जाती टाकून सर्व स्वो॥ ७२॥ येथे मानाव याहुरी
ख॥ तिळमात्र नाही सुख॥ स्वर्ग दिशा गरा व्यापनी देख॥ सुखनिद्रा केवी लागे॥ ७३॥ गर्भवासी वेदुःख॥ कुंभपाकाहून अधीक॥ मल
मूत्र दाधर्य देख॥ नवमास उकडरासे॥ ७४॥ उपजतांही परम कष्ट देख॥ बाहीर आल्यानाही सुख॥ वाचोनाहि रडे मरखे॥ मातांत केब
लकरी॥ ७५॥ तोष्ट देले रडता साचार॥ एणे साचे दुःख तेउर॥ मग गरळघा लितीध्व फार॥ भालेअंतरने गेतो॥ ७६॥ जरी पोट दुःखो
न रडता॥ बाळ ज्ञा देखु प्रक्रांत॥ मग वळेव वधीस्पा जित॥ एवं अनर्थ बाळपणी॥ ७७॥ तनुतपणी आली उन्मत॥ चवडा कालत
वरी पाहत॥ काम मदे सुसमुक्षित॥ आपपरले गावे काही॥ ७८॥ माय बापास निर्भर्छित॥ सुतु ससदा चाहा वित॥ केले श्रीआधीन जी
वीत॥ हा अनर्थ तरुणपणी॥ ७९॥ यावरी वृद्धपणी तवता॥ दंतपडले गेले दिगंत॥ कर्णी मंद जाहले बोलता॥ बोबडे बोले वाचेसी॥ ८०॥
डोळा नदिसे काही॥ चरण न चलती सर्वथाही॥ नेत्री नासिकी सुखीपाही॥ ब्रह्म वाळा चाके जलाच्या॥ ८१॥ खोकिता खोकिता
जाळ॥ कासावीस होती प्राण॥ हा तुपुत्र स्वजन॥ सोय कोणी न धरिती॥ ८२॥ परमदुःख [illegible] कारक वृद्धपण॥ सर्वेच पावला प
विमरण॥ एवं सर्व दुःखपुरी॥ किती हा लगडुन सांगावे॥ ८३॥ तरी ध्रुतराष्ट्रातु वृद्ध॥ होय करी [illegible] भजनी सावधा॥
जे दिसे ते नाशिवंत प्रसिद्ध॥ मृष्टी कमळ जैसाचरा॥ ८४॥ जैसा नाटकाचा मालपाहता॥ र [illegible] कधर
ती पुनरेव रिक्त॥ जैसे धृतराष्ट्र ब्रैकता॥ मूर्छित आली हृदय दुःखे॥ ८५॥ अंतबीस के बळ अंध॥ दृष्टी नथा [illegible] रेकाहबो
ध॥ जैसे ऐपालथ्या घटी जळ बिंद॥ सर्वथाही प्रवेशेना॥ ८६॥ भस्मामाजी अवधान॥ व्यर्थ कम्य समर्पुन॥ नोगिव्यास महवत॥ व्यर्थ
घालून कायसे॥ ८७॥ जानकी येथी वन॥ भग्नभाजनी पयघालुन॥ तृतमश करात ऊन॥ दान की यासीन मापिली॥ ८८॥ तैसा धृ
तराष्ट्रा पाल्हा॥ श्रीव्यासदेवे बोधिला॥ परी अंतरीनाही द्रवला॥ कैसा तुजला माया मोहे॥ ८९॥ हणे धृतराष्ट्रा तुकोण॥ कैंच्या
आलासरे कोणाकोडुन॥ तुं भोगीशी जन्ममरण॥ देहाभिमानवाहविया॥ ९०॥ तुझा इंद्रियांचा चाळक॥ कोण [illegible] जासे बुद्धी वाया
हळ॥ तुज वाट वळतेक॥ भीष्म चालविता सवेही॥ ९१॥ गौंजीख ले प्यावे आल॥ एणे मासाबेगआहेगहन॥ मासेन चालेले संपु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ली॥ वाढे अभिमान व्यर्थची॥९३॥ तैं सापाणी गेले कुळोन॥ तरी आता होई सावधान॥ कोणाचे पुत्र कोण येथे कोण॥ माझी म्हणउ
न भुललासी॥९४॥ मी देह सभे सव्यास ताजाण॥ उर्वी कितुका गेली उरुन॥ सर्व ते मज भार जाहला दारुण॥ दुर्जन वध राजयाचा॥९५॥
जो तो लगवी मा सापती॥ अनंत पापकर्मे आचरती॥ आता मी ज्याचे सोसु किती॥ सांगे मज चित्र सुखसा॥९६॥ मग बोलीला पाकशा
सन॥ कुरुकुळी जन्मला दुर्योधन॥ सा च्याप पेस वरी जाण॥ भार तुला तुं तरेल वो॥९७॥ तैसे च जाहले राया पाही॥ भूपती आले
सर्व ही॥ पांडवाचे अपराध नाही॥ म्हणून पासुन तपता॥९८॥ आता सांडुन सर्व क्षोभ॥ करी पांडुपुत्रावरी लोभ॥ अजातशत्रु धर्म
॥१३॥ स्वयंभ॥ तुं तकार तों कृष्टी आसे॥९९॥ तुझ्या शोक देखोन॥ तो काळ हो तो देयी लक्षण॥ वरी विवेक साजिल थोर॥ शोकानळ शांती
करी॥९९॥ धृतराष्ट्र उल्लो तुष्टी आला॥ श्री वंदी नमी सर्वज्ञा॥ तो व्यास पावला अंतर्धान॥ निज भुवना पातला॥१००॥ विशोक
पर्व रस भरीत॥ येकाचि अध्याय जातले समाप्त॥ पुढे स्त्री पर्व कारुण्य युक्त॥ सुरस पांडव प्रताप ग्रंथ सादर ऐकावे॥१॥ स्त्रीप
र्व सुरस फार॥ वर्णिले वैशंपायन चतुर॥ ते श्रीधर मुखे उभ्मि गोवर॥ रसज्ञ पार कथील पैं॥२॥ ब्रह्मानंद श्रीधरस्वामी॥
पांडुरंग अज अनंत नामा॥ श्रीधर वरदा पुर्णकामा॥ मंगल धामा आनंगा॥३॥ सुरस पांडव प्रताप ग्रंथ॥ विशोकपर्व व्यास भारत॥
संमत सार सारा यथार्थ॥ चोपन्नावा त्यांत अध्याय गोड हा॥१०७॥ ॥ श्री कृष्णार्पणमस्तु॥ ॥ ओवी संख्या १०७॥
मैकुन ओवी संख्या॥१०८८॥ ॥ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ ॥ वैशंपायन ह्मणे रायाजनमेजया ॥ मा देव वर्णिले पर्व विराट ॥ पुढे स्त्रीपर्व सुरस संख्य ॥ आता परीसयावरी ॥ १ ॥ सं
ग्राम जय ह्मणे कुरराया ॥ करी सर्वांची उत्तर क्रिया ॥ अंधभूपे ये ठुनी ठाया ॥ उर्वी वरी पडीयेला ॥ २ ॥ मग बोले विदुर सुमती ॥ उठा सर्व संहार ओ
हे जगती ॥ व्यर्थ कां करीता खंती ॥ पडिले गतीके शीतुते ॥ ३ ॥ सायंकाली पक्षि देखा ॥ येक वृक्षी बैसले अनेक ॥ सवे
उगवता भानु देखा ॥ गेले सर्व पक्षी नि घा ॥ ४ ॥ तरी आपली ये आलागी सखा ॥ कां दुःखा नेकरा शोक ॥ तरा तुं सूर्य धीर वीर वीवेका ॥ ५ ॥ धी पुत्र वे
धन ॥ गेले धवाह तो आजी नाहे ॥ संगमी दोन्ही मिळाली काष्ठे ॥ बहुत दिवस होती येकवटे ॥ पुन्हा ते वेगळे करूनिया ॥ ६ ॥ सांत येकेने ले
धवल ॥ येक धार तगेले वाहोन ॥ तैसे दारा बंधु आप्तजन ॥ पुन्हा न येती मागुते ॥ ७ ॥ कुल्लक पात्रे केली येकरी ॥ ती लोकांनी नेली
घरोघरी ॥ तीवं तती कोण व्यापारी ॥ कासया कुळे चिंतावे ॥ धाये सिबैसलेवर तनर ॥ सवेच उठोन गेले सत्वर ॥ तरी शोक करावया तुर
र ॥ प्रास करता नद्धेची ॥ ९ ॥ माते ने तस्या दिध ले वि ष ॥ पिताने विषिली पुत्राप्रस ॥ रायेनगरी केली वास ॥ तरी कोण सर्सांगावे ॥ १० ॥ तैसे
ईश्वर राजा थील सर्व सुख ॥ नाचवि पुतळे चित्र विचित्र ॥ पाठा नानि मन्या सार स्वाधिर ॥ रगोंगतो पडीयेला ॥ ११ ॥ ज्या अशा मातु
ले श्रीधर ॥ स्व लो श्री द्रीक्षलो संहार ॥ जीव माहून वाचव णार ॥ तो जवळी होता की ॥ १२ ॥ अर्जुना सारिखा पिता असोन ॥ जे गेस
मरी जिंकू लापाक्रयाशाल ॥ परि उठावयाज्य भीमन्य ॥ न जा हले शत् को व्हीही ॥ १३ ॥ ऐसे विदुरे बोधुन ॥ स कल्याने सिध्द करू
न ॥ आत कौरव कामिनी शोक निमग्न ॥ शिबिकारूढ चालिल्या ॥ १४ ॥ गांधारी कुंती आदी करूनी ॥ दुर्योधनादि पट्टराणी ॥ निघा
ल्या वाहन ना पुढे दंड पाणी ॥ सहस्रावधी धावती ॥ १५ ॥ संजय धृतराष्ट्र विदुर ॥ रथी बैसोन जाती सत्वर ॥ कुरुणीच्या स्त्रियास
कुमार ॥ लाव ण्यहरि णी निघाल्या ॥ १६ ॥ द्रोण स्त्री कृपयापाही ॥ तेही निघाल्या नवल ही ॥ येक स्त्रिया अकीर्तसमयी ॥ अंत नाही
महा शब्दें ॥ १७ ॥ येक वस्त्रा अनाथा ॥ मुख लोटांगणी जात जाता ॥ पिते पुत्र बंधु सुता ॥ नामे घेउन आरडता ॥ १८ ॥ लज्जा संडुनं स
कळा ॥ पृथ्वीवरी पीटिती कपाळ ॥ केशा तो डुनी विकळ ॥ येक पडली भुमीवरी ॥ १९ ॥ हासिना पुरे यमभगी त ॥ मंदिरे भरली बो असि
सव ॥ पोरजन लोका सम वेता ॥ रणांगणी पातली ॥ २० ॥ धृतवर्मा कृपाचार्य ॥ तेही पातले ओ कतित ॥ स्त्रियांचि दुःख पाहोन अकुत ॥
हाणती यथुन जाता बरे ॥ २१ ॥ कृतवर्मा गेला द्वारका ॥ कृपाचार्य हस्तनापुरा ॥ द्रोण गेला वनांतरा ॥ दुःख पापे करुनीया ॥ २२ ॥ तो
बंधु सहित युधिष्ठिर ॥ उत्सुकवासाची पाहिले ॥ द्रोपदी सुभद्रा स्त्रिया समय ॥ येती जाहली में धव्या ॥ २३ ॥ गंगा तीरी कौरव वधु व
ती ॥ भ्रतार दुःखे प्रलाप करीती ॥ ते दुःख कवीने मरथी ॥ क्षयं कल्प उनल्पा हावे ॥ २४ ॥ स्त्रिया सर्व गांधारीजवळ येमन ॥ न वनीतारू न्द
दुपूर्णं ॥ ये कवेळे वज्रा हून ॥ कठिण हृदय केसे ॥ २५ ॥ पुत्र उजा ॥ तसा तुना म ज असे ॥ कोदंडा दिधल्या अर्जुन ॥ सर्व गोत्रे जमा तुन ॥
राज्य क्रोध मराया ॥ २६ ॥ धर्म अंधास करी नमस्कार ॥ प्रीती हृदयी धर ताझ ॥ हा तो धर्मा तु सहृदय पात्र ॥ सकळांमा सीमि
पाणी ॥ २७ ॥ मज कार हो धर्मा निश्चिती ॥ तुवाओ कणी बी केली वस्ती ॥ बारे साहस नकरी खंती ॥ मम मोलाते जवरश्मी होळे ॥ २८ ॥ स्वत
धृ बोले तेहा ॥ भीम माझा मल भेटाबा ॥ स्नेह कुल वयावृ द्व हरते ह्या ॥ सरसाव लोपु उच्चा ॥ २९ ॥ तव तो भक पालक अंतरगवेत ॥ भीमासवा
धीचे सं केत ॥ कीं हो याला उअनर्थ ॥ सांस सर्व था भेटो नको ॥ ३० ॥ जी भ ॥ कामकल्पद्रुम ॥ जाण ते नभविद्यो तो भी मासमा ॥ केला

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तेव्हा सबळु भीम ॥ वस्त्राभरणी संयुक्त ॥ ३१ ॥ तो भिमापुढे उभा केला ॥ धृतराष्ट्रे हस्ती दृढ धरिला ॥ रगडिता चूर्ण जाहला ॥ यद्यपि
दृढ आयसि ॥ ३२ ॥ नवसहस्र नागांचे बळ ॥ जो भीमा ऐसा अंगे सबळ ॥ ये कर्ने वितानि कळ ॥ नाही तरी काळग्रस्त तो ॥ ३३ ॥ भी
मे भार तैसा केला सुत ॥ तो उरला जी मरणांत ॥ असो न्लोहानिमित्ते थो ॥ चूर्ण केला न जाकिला ॥ ३४ ॥ उकांधाचे भावी मन ॥ क्रोधे ध्यानारिल कारि
मसेना ॥ बळी रगडिला तो लोकु हून ॥ व मी उपरुध्द मुखावाटे ॥ ३५ ॥ भूमीवरी पडे मूर्च्छा येउन ॥ आश्चर्य करिती पंडुनंदन ॥ सगळी की का
[margin: ११॥] विर्भ तीश्रीकृष्णमकज न पाहुका ॥ ३६ ॥ मग म्हणतो युधिष्ठिर ॥ दुर्लभ श्रोता आनंदयादवेंद्रा ॥ आजि नवजन्म लाधला वृकोदर ॥ मोठे चरित्र क
विलें ॥ ३७ ॥ असो धाव रिवे अंबिकासुत ॥ अद्भुत से तेह्मारजन ॥ म्हणे जळो का क्रोध केला घात ॥ भीमसेन मारिला ॥ ३८ ॥ तारक
री रुध ॥ मग बोलिला सात्त्विक आनंद ॥ म्हणो ह दुर्योधन शोक खेद ॥ केला वध त्यानें तो भीम वांचला ॥ ३९ ॥ तुझा क्रोध जाणोनी ॥ म्यां केला तो ला
भीमसेन ॥ ते तु रगडुन केला चूर्ण ॥ ऐको न अंधतो पत्ना ॥ ४० ॥ श्रीरंगा करू पाहोन ॥ गदगदा ता सती पंडुनंदन ॥ संकेत केला हाउन ॥ येका
येका येकु सुखताविती ॥ ४१ ॥ रजगार रेणे अंधाचे वदन ॥ धर्मसुत लेउ स्कआलून ॥ वधतो भीमसेन ॥ आता मज नेयता ॥ ४२ ॥ म्हणे विश्व
व्यापका चक्रपाणी ॥ माझे क्रोध बळ प्रळयाग्नी ॥ सासतु बाळो हो भी माउवाल्खु नी ॥ आले तीदी थळी उतम हे ॥ ४३ ॥ श्रीकृष्ण लेणे उ
थापती ॥ आलिंगन विसांगीत ल्की नीती ॥ तुम्ही अवरी ती नाही चित्ती ॥ अरे मनी मुक्ति नीया ॥ ४४ ॥ स्वदेश आपुले संपूर्ण ॥ त्या पाहे विवा
न ॥ को ल तेअं न्याय तुस्ताप सून ॥ पडेल नाहीत सांगपा ॥ ४५ ॥ आपले उगे शोक अप वीसदा ॥ दुसऱ्याची ही पीदा ॥ आतारव्य गर्भ
रक्षा ॥ ते तो क्रोध वस्य हो सी ॥ ४६ ॥ तुम चे अन्याय अद्भुत ॥ बहुत म्या घातले पोटांत ॥ द्रौपदी बोलतआ गोळीसभेंत ॥ ते ही
संतोष वाटला तुते ॥ ४७ ॥ पार्थी पाणीया उरारवत ॥ करा बधा बैसला म्हणया त ॥ तो सर्प अश्वस्थान ॥ कडकडुन पाय को डिला ॥ ४८ ॥
कुरीया उआंसनसा सये ती ॥ लता कोळी वाच वा मंजप ती ॥ परी कासे मांडिले ते विरती ॥ पापमती आटवीना ॥ ४९ ॥ तिस कम गायी स वध्यित ॥
तैसा चि व्य आगुही तुझे उ अकस्मात ॥ साथा येपर म आरंबळी ता ॥ परी गोवात अटवीना ॥ ५० ॥ तस्करा चे चरी भरले धन ॥ ते ये रव
आपडिले येउन ॥ लोक ना गवळी ल नाउन ॥ परी नाटवी कम आपुले ॥ ५१ ॥ मैं दमी पोरे मेली समस्त ॥ लागउन रडे चरप डित ॥ परी आप
[margin: चे] ला हिसकेल्या बहुत ॥ ते मनांत आठवीना ॥ ५२ ॥ तैसे तुस्या पुत्राचे विक्रम हस्तुरा ॥ आठवीना का तुझे मन ॥ लोत भी मारी लागर सुन ॥ मच
रे कुरतनु वाकी ॥ ५३ ॥ इंद्रावन जो जो पक्ष होवा ॥ तो तो कुद्रु पता चडे बहुत ॥ कोको मकडलो तो मालत ॥ दुर्गंधी बहुत सुटे तया ॥ ५४ ॥
[margin: गुर्मे] तैसे उड्डाण धपला ॥ अरस्थल द्रव्यीनोरे अस्नान ॥ आंधळे ते सउरे कोण ॥ उगाच मग राहीला ॥ ५५ ॥ मगल्हणे श्रीहरी ॥ आता मज चैपावी
परेच्छ करी ॥ मग स्य शर्मा त्रे उअवस्वरी ॥ करीत जाहला स्वलरस को ॥ ५६ ॥ चौघा मिळे दिले वरला ॥ परि नेरिती च अलिंगला ॥ विश्वास तो म
उडेन ॥ मग बोलतो फोल चा ॥ ५७ ॥ असो गांधारीचे समाधान ॥ करितो पांचै पंडुनंदन ॥ पुढील्य व्यासये उन ॥ बोधिते तोसे तिये ते ॥ ५८ ॥
की फाउ वा नंदी या उपसे ॥ क्रोध ते तु सा हसान करी ॥ मगधर्म राजे ते अवस्वरी ॥ समाधान करले तयेते ॥ ५९ ॥ भीम बोले गर्जोन ॥ परमपद दुर्यो
धन ॥ सासमी पूर्वे टाकितो मान्हल ॥ परी धर्मवचन उगा तोतो ॥ ६० ॥ जे वेळी मांडिउ चकुन ॥ दाविली द्रौपदी लाग हुन ॥ ते द्राणाये करन ॥ क
रितो चूर्ण अंक याच ॥ ६१ ॥ असो गांधारी जे वरल ॥ धर्म नाजे दृढ धरून ॥ झालो माये मजप भक्षा करी सांडून ॥ मी जें न्यायी सवे स्वे ॥ ६२ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ऱ्या पृथ्वी पाडिली वोस ॥ कुलक्षय येकला निर्दोष ॥ बोलजै कता गां [illegible] धारीचे ॥ नासा । परमकनेठेउनं बहले ॥ ६३ ॥ वस्त्रपट टाकिल्यावरी ॥
गांधारी याअस्ते आलोरा त्री ॥ भर्तारिस्वरूप हीन धारी ॥ हातउन पट बांधला ॥ ६४ ॥ या वस्त्रआसडुन ॥ सोवळी पाहे न्याहलन ॥ तोध
मी रथांदे खिलाहीन ॥ असंत बराजाहलासो ॥ ६५ ॥ मग बोली गांधारी ॥ धर्मी तु पुत्र माझा निर्धारी ॥ तुं सर्वथा चिंता न करी ॥ सुखरुप
नांरें करा ॥ ६६ ॥ मग कुंती स नमस्कार ॥ करिते जाहले पांचै कुमर ॥ प्रथेस दाटला गहिवर ॥ गेले ते सर्व आहुनी ॥ ६७ ॥ वनी तुम्ही आला
या नामलक्षुमला ॥ कृसलपास प्रेमे देउन आलिंगन ॥ तैसे कुंती त्या लागुन ॥ ब्रह्मानंदे आलिंगी ॥ ६८ ॥ असे बाहले तोवे नांतरी ॥ बहुश्रम
लाजन कोवरी ॥ पुत्र हलतो माते निर्धारी ॥ उसे पायर खोले ॥ ६९ ॥ ते गे श्रम गेल्या समस्त ॥ तुंस्वदे न करी वो यथार्थ ॥ द्रौपदी गांधारी
सर्वहित ॥ मग नमीत कुंतीते ॥ ७० ॥ पृथ्वीवरी पडिली धाव्वाली ॥ पुत्र दुःखें आरंभ हली ॥ सुभद्रा शोक समुद्री बुडाली ॥ आठवुनी अभि
मन्या ॥ ७१ ॥ मग कुंती सस माधान करिता ॥ दोघी भुजा ॥ हृदयी धरिता ॥ हलते अट्टाहासे बोली अद्भुत ॥ जाहे का निशा तस्कर चीं ॥ ७२ ॥
विदुरे तोले भविष्य केले ॥ ते तैस कडोलारा खिले ॥ असो अनवस्थि पातेवेले ॥ रणभूमी सोधावित्या ॥ ७३ ॥ कुत्र्या ता तेव्हा गोपती ॥ प्रा
ची प्रेते हृदयी आलिंगीती ॥ दीर्घ स्वरस्वरूण रडती ॥ औकृत लागती आपत ॥ ७४ ॥ दुर्योधनादिक रांधव रजाण ॥ शोलक्ष गोदिवी रसंपूर्ण ॥
वस्त्राभरणे करून ॥ मंडित न पडियेले ॥ ७५ ॥ मुगुट कुंडले शिरे अपार ॥ शस्त्रे भूषणे सी पडिले धर ॥ भूते पक्षी सकर ॥ भाक्षिती मांस
काढुनियां ॥ ७६ ॥ मृगामरकस स्वरं नेमुक्त ॥ ज्याची शिरे विराजत ॥ येकाचे गेले पक्षी पोडिती ॥ चरण तो डिती ॥ येकाचे ॥ ७७ ॥ सांत्रो
वन्हीशोणकणी ॥ याची कलेवरे दैदीप्यमान ॥ प्रासभूत प्रेते हि जगत ॥ स्पर्शिन रुनशकती ॥ ७८ ॥ आसो स्त्रिया च्या कोल्हाल ॥ नग
भूमि सभा जतुमल ॥ येकी वक्षस्थल नसीरकमल ॥ धडासने उन मिलविती ॥ ७९ ॥ येकाची प्रेते न सांपडती ॥ सौरा वैरान होती फिउनी ॥ ब
हुताची शरिरे फुगाली ॥ सही बालखो नय तीक्षरात ॥ ८० ॥ दुर्योधन ताजे प्रेते धरून ॥ गांधारी सतोडुर्योधन ॥ युध्याचे आधी येउन ॥ मज वृ
रून नमन ॥ निघाला पुसोन नेवेहे ॥ ८१ ॥ मी बोलिले वचन ॥ जये धर्म ते थे जयाचा ॥ अंती ते चवाहले प्राण ॥ गेले मरोन पुत्र सर्व ॥ ८२ ॥
गांधारी च्या बहुत सुन ॥ रडती कि नेचू हंसगमना ॥ गजगमना मृगनयना ॥ चिंद्रवदना रंभजनाक्षी ॥ ८३ ॥ येक मिनाक्षी मृगराजाक्षी ॥
येक कामाक्षी येकरूप जाक्षी ॥ येक ठिमध्या नेत्रकटाक्षी ॥ विधूनपडती पतीतो ॥ ८४ ॥ आपलेया पतीचे प्रेत धरूनी ॥ शोक करिती नितं बि
नी ॥ सुभद्रा उत्तरा शोधुनी ॥ अभिमन्या सी आलिंगीती ॥ अभिमन्याचे वदन पजा ॥ ८५ ॥ प्रसस्ते कृष्ण श्रीकृष्ण ॥ आसोद रोदे शीघ्र
स्त्रिये येउन ॥ पती आपुले शोधिती ॥ ८६ ॥ अभिमन्याला गांधारी ॥ बहु शोक करीते अवसरी ॥ हे बाल ते मर बीर केसरी ॥ कोमलांग
कमलनेत्रा ॥ ८७ ॥ ठेमा हा राजगुरुड़ा ॥ हे धीर उदार वीर कुल मंडित ॥ त्रिपास वर्मि लोन ॥ रणांगणी आरडती ॥ ८८ ॥ हा रक्षक
नी वीर पडिला येथे ॥ हा दुःशीला पतीत यद्रथ ॥ बहुती रक्षिला परी मृत्यू ॥ न सोडी च याते ॥ ८९ ॥ हा पडिला मात्रि का बंधु शल्य
राजगण ॥ त्या वाढिला विशाल ॥ हा भिष्म सुधि के वह ॥ शरपंजरी पहुडला ॥ ९० ॥ नारायण हरिगोविंदा ॥ जैसी या नाची दिव्य प्रबंध ॥
सलं श्रीनाम प्रसिद्ध ॥ श्रीधर देव स्मरण करी ॥ ९१ ॥ कोणही न बोले वचन ॥ निज रूपी सावधान ॥ सकल स्त्रिया न मुन ॥ प्रदक्षिणा क
रुन जाती ॥ ९२ ॥ दे हया व रीना ही ॥ ९३ ॥ स्वरूपी पावन का विश्राम ॥ नाकीनर आस परम ॥ कोणास ही ने णे तो ॥ ९४ ॥ नो दिं ब्रह्म आवे
गह्ल ॥ जैसे लतल्या त्रनात ले चल ॥ तैसे तो स्वामि या जाला ॥ त्याची लीला कोण जाणे ॥ ९५ ॥ असो गांधारी लागते तेजा ॥ कृष्ण पाताहे ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

प्रपल्यहोन॥ स्त्रीलागुह्मकीती सकल॥ जीवने विण शाकरावें से॥९६॥ सांचवीने मारीला॥ हाणूनी अश्वाथेची॥ पडिला॥ ताशो
मदत रणांगणी॥९७॥ बाळ कीन रखातें सांची॥९८॥ अपने अशी चेन्द्रपती॥ थावोनआल्या सोन्या युवती॥ दीर्घस्वरे हाकरती॥ ना
रीमितो शोकाते॥९९॥ द्रुपद विराट द्रोण मारीले॥ तेहि देषे येथ पडिले॥ असंरा॥ हलौन कुळीचे आले॥ तिनु केती पदलेरया
ली॥९९॥ जै कृष्ण्ण॥ शाम सुंदरा॥ तुउपूख्या सगेलामाघारा॥ दृशासतितामा सिपाकुमरा॥ पाळी सोडिले तें चवेहो॥१००॥
आरे कृष्ण तुं चाळक थोरा॥ तुवाच केला हा संहारा॥ तरीमी गांधारी पतिव्रता साचारा॥ शापमीसाचे पीतुं॥१॥ तुझ्या कुळक्ष
यजाण॥ शोवटीं लासंपूर्ण॥ हरीहण सर्वकेती कारण॥ मजविण कांगे आसे॥२॥ पिंडब्रह्मांडघडी मोडी॥ येकरक्षी येकरगडी॥
भूभारहरतरावयातागडी॥ म्याचसर्वमारिले॥३॥ युगानयुगी धरून अवतार॥ मीच करितो दुष्टसंहार॥ पुढेही सर्वकरणार॥ मीत्र
असे अदिअंती॥४॥ यादवसंहार सेवटी॥ मज करणे गुटाउरी॥ तुवा शापहीधलाहे गोष्टी॥ मज हीआगमआसतो॥५॥ असोर गांगणी
पसरले॥ वैशंपायनगणीत केले॥ सषष्टीकोटीवीरपडिले॥ लाहान थार मिळोनिया॥६॥ मगयथानक्रमें करून॥ करिती सर्वांचे दहन॥ करनिया
धर्मदान॥ त्रयोदशदिनपर्यंत॥७॥ धुरुषगीजाळ॥ येतो बहुलागपरिलेतुबहु॥ साम॥ जीजेकेवळ॥ ज्यासदहना लाकोण्ही॥ ते नगरान्या
राशीकरून॥ ना विलेअसंभअण्वरून॥ विदुरविसुयुसवदला॥ हेच कसकरितलाहलो॥९॥ सवाचिउत्तरक्रियासंपूर्ण॥ करितेजाहले
त्रयोदशदिन॥ शांतनीकौरवाचेरहन॥ यथान्वयतें संची॥१०॥ धर्मसदोतेवेळी॥ हाकर्णपडिला महाबळी॥ पासीकोंताख्यावेती लोंबुली॥
कोणकुळीजन्मलाता॥११॥ तोकुंतीने पाहिली हाका॥ अहोलासे करीशोक॥ हा तोपुत्र होकर्णराजसुरख॥ पुत्रमाझा सूर्यवीर्य॥१२॥
तुझापांचाहूनश्रेष्ट॥ जोधीरउदार स्वरूपपेवविष्ट॥ जोरणपंडितअतीसुभट॥ सूर्यभक्त निशीमजो॥१३॥ साचीयाऔदार्या पुढे॥
सुरतरु कायसे बापुडे॥ ज्याचेसौंदर्य देखोनदडे॥ येकीकडे मीनध्वज॥१४॥ तोलाहलकुमारीपणी॥ सोडिल्या म्यसर्वुनीजीवनी॥ आधी
रथीकरातेनेउनी॥ राधेजवळीदीधला॥१५॥ राधाआधीरथाचीनितंबिनी॥ तीनेमाझ्याक्तीला विलासतनी॥ राधेयकर्णसजनन
नी॥ नामतेंवप्रगटले॥१६॥ श्रीधरविनवीश्रोतयालागुनी॥ कर्णाचेजन्मकर्मकथन॥ आदिपर्वी निरोपिलीसंपूर्ण॥ पुनःपुन्हा कास
या॥१७॥ असोकुंतीसलतीतेक्षणी॥ हाहाकर्णवीरशिरोमणी॥ म्यातुलसोडिले बालपणी॥ तरीच दुःसौनगेलेसी॥१८॥ आहाकर्ण
धीरउदारा॥ आहाकर्णपरमशुरा॥ पूर्वीकेलादिग्विजयो॥१९॥ देतो कवचकुंडलेदेउन॥ परमतोचविलाप्रकाशासन॥ ऐसीकुंतीदुःख
आदउन॥ कर्णाकारतो शोककरी॥२०॥ धर्माचीमानेश्रीओरवधारा॥ कालिलीतोहोउनस्थधारा॥ हालेहाहाकर्णामिनतासूरा॥ कास्आलासे
टाकीयेले॥२१॥ कुंतीसलतोयुधिष्ठिरा॥ कर्ताविरलसहोदर॥ तवाकेसाहाविचार॥ गुप्तसहरनठेविला॥२२॥ मजकहोदिल्हेनाही
वतीमात॥ धरितो कर्णाचे धाटचरण॥ राज्यछत्रदेउन॥ सेवाकरितो जन्मरात्री॥२३॥ आहाकर्णाराजीवनेत्रा॥ आहाकर्णाचारुग
त्रा॥ कोमलांगपरमपवित्रा॥ सहोदरकींवडीलतुं॥२४॥ अभिमन्याचा शोककरून॥ कर्णाशोकधर्मदीन॥ भूमीपडेमूर्छीयेउन॥ कृष्ण
जुनसावरिती॥२५॥ धर्मम्हणे तोवोकुंती॥ परमकपटीस्त्रियाचीजाती॥ कराआतहोनेदीती॥ आसत्यपिनीसदावसे॥२६॥ सकलस्त्रियाप्र
श्लोकी॥ धर्मशापी ज्याउशी॥ आजीपासोनगुप्तगोष्टी॥ नलाहेपोटीकोणाच्या॥२७॥ असोधर्मराजासकळी॥ कर्णवीराचीक्रियाकेली॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सर्वलोकसमवलोते वेळी॥ श्रीकृष्णे दुःखकुंतीच्या॥२८॥ एवं सर्वांचीं उत्तरक्रिया केली॥ सर्वलोक समजले रण॥ गांधारी आणी अंबि
कानंदन॥ विदुरादि सर्वजन॥ हस्तिनापुराप्रती गेले॥२९॥ स्वस्थळा गेले पंडुनंदन॥ स्त्रीपर्व संपले येथून॥ पुढें शांतिपर्व परम ग
हन॥ वैशंपायन बोलिला॥३०॥ सांतील सारांश यथार्थ॥ बोलविले पुढे पंढरीनाथ॥ तेथ अवगा करून तप हित॥ ब्रह्मानंदे करूनिया॥३१॥
श्रीधरवरद तुष्टि भीमापती॥ तुं पांडुरंग पांडवसारथी॥ ब्रह्मानंद तुं आदि अंतीं॥ अभंग अक्षय सर्वदा॥३२॥ सुरस पांडवप्रताप ग्रंथ॥
स्त्रीपर्व व्यास भारत॥ सांतील सारांश यथार्थ॥ पंचवेवन्नाव्यांत कथीयेला॥३३॥ ५८॥ ॥ श्री कृष्णार्पणमस्तु॥ ५८॥ ५८॥ ओवी १३३॥
येकुन संख्या ११०१० ॥५८॥५८॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रीमत्सद्गुरुभ्यो नमः॥ ॥अद्भुत भारथ कथेचा महिमा॥ देखोनि ईश्वरी चतुपमा॥ स्नानकरितां कर्मधर्मा॥ पासून मुक्त होईजे॥१॥ उभय
लोकींची आआघिक॥ हे चीत रोकें सुरेख॥ मनोरंम्य प्रवाह देख॥ उंचे बहु लहरी आनंदे॥ कृष्ण कथामृत जीवन॥ प्रेमरुत ते थें जलचर चुंदे॥
देव गंधर्व वर मुनीजन॥ तीरी संध्यान तरळे चि॥२॥ ने कूच चित्रे तलस्ता॥ साच येथे मिळाल्या सरिता॥ भक्ति सानवे नागपावता॥ कुर्मी
तथे बिंदु सती॥४॥ बोधच्या लिळा अद्भुत॥ फोडो निया पापपर्वत॥ अष्टादश पर्वे सुख मिळित॥ जन कर्णें आरनागरी॥५॥ त्रिविध ता
पें तापले॥ तीर्थ व्रते करिता भागले॥ ते थें स्नान करिता निवाले॥ नाही परतले संसारा॥६॥ जे गंगेंत करिती स्नान॥ अंगी संचरे भक्ती सा
न॥ सकळ चातुर्य तर्क येउन॥ पायां लागती आदरे॥७॥ असो श्रीपर्व माघे संपले॥ पुढें वांति पर्व रसाळ लें॥ जन्मेजयाप्रती स्वानंदे मेळे॥ धर्म
वैशंपायन सांगता॥ स्त्री पर्व संपता संपुर्ण॥ समस्तांचीउत्तर क्रिया करुन॥ बंधुसहित जगजीवन॥ निजशिबिरा प्रती गेले॥९॥ पावरी
भागीरथीदटीं कुंतीसहित॥ धर्मराहे येक मास पर्यंत॥ तो ऋषी चक्र मिळोन समस्त॥ धर्मासमिरे पातले॥१०॥ विश्वामित्र असित
कण्व॥ दुर्वास भृगु अंगिरा वामदेव॥ कश्यप वसिष्ठ महानुभाव॥ नारद आणी जमदग्नी॥ जैमिनी भारद्वाज गौतम॥ पाराशर बादराय
ण अनुक्रम॥ विभांडिक अगस्ती देवलउत्तम॥ उचिक गाधी आर्ष्टिसेन पै॥१२॥ याज्ञवल्क्य धौम्य मार्गया॥ शृंगी अश्ववाल्मीक मातं
ग॥ व्याघ्रपाद हरिद्रुमा॥ चंद्रायण भरद्वाज निष्ट॥१३॥ नारायण तानुक्षायण॥ सोख्यायन सांख्यायन सनत्कुमार॥ पंचशिखा पौ
स्ती पुरुधन॥ विश्रश्रवा गालव शरद्विंदु॥१४॥ अनुणी उपमन्यु वरतंतु॥ जरत्कार कौंडण्य अस्ती कसम॥ च्यवन गालव शामि कसो
मक॥ याज्ञ कउपयाज कश्यगिव॥१५॥ सुमेध्या हरिमेधा मुद्गल॥ शांडिल्य उद्दालक श्वेतकेतु कपिल॥ अष्टावक्र शौनक सुधन्व कगोत्र॥
शक्तीगुरु ग्रत्सवा मेशांग॥१६॥ येकत द्वितत्रित॥ कर्दम संदीपन कश्वत॥ मुकुंड मार्कंडेय गंधमादन तथ्या॥ शतानंद ऋचीक॥१७॥ कवीश्री दी
च स्वती कवच वरासंग॥ गोरख पैल ईडी सुवी क्षगगो तोंग॥ मंदकर्मी मयंक मुंदपाल जीतोंग॥ प्रमादी तुंबुरु व्यासते॥१८॥ सोम श्रवयीक
पुंडरीक पुंडलीक॥ बकदाल्भ्य भृचंडी लोमहर्षण पुरंदरक॥ मांडव्य ऋषी किलीरा रवतजा वालक॥ बाष्कल वैशंपायन दीर्घबाल॥१९॥
वशिष्ठ नस्तर सनत्सनत्सुजात ऋभु चित्रकार॥ उर्ध्व रेता सुश्रवा वाआवध्वर॥ अंबरीष गाणापित आरण्य अंगिरस तोर॥ ओद्दालिक
उराष्वलायन॥२०॥ अरेसाजेओ देवरीज वयि वेश॥ कुत्स कौत्स कपिश॥ ओरस कश्यप कपर्दकाध्ये ओवीस॥ कालाफ कश्रिदु
कुर॥२१॥ कुश्वायन कमुकुसुश्वायन कौमुद गोपवन॥ काण्व कुशीज वैद्य औदीयन॥ कौमंडल कौन्व गायर्धन॥ ऋतु भोगील गोविष्ठगन॥२२॥
गवाक्ष गुरवी गौमुखी गौरदण॥ गौरमुख गोपाल गोकर्णी॥ गौरिद गौनगा गोयणा॥ गंधसुकील चंडपै॥२३॥ धटजाभुजं धीकज
वाल्आसुकर्णी॥ जयंत जान्हु जरद्रदेवरा तदमन॥ तनुतापस हंवक्षभाभानुमान॥ श्रीदेव सोभरी धनंजय॥२४॥ धवधं चनरी निंद्र
चंद्र नविता॥ नैध्रु वपौ सा गपैंग भौगवृत॥ पिंगल पौंड्र हपुल्ह पली स्त॥ पौग्र निकपोती मात्स्य॥२५॥ बृहस्पावली बोधायन॥ बावी
बुवली कवबुधपृष्ठ॥ सौत न्यु उर्ध्व मुखवृत्तद्रोण॥ ब्रह्मबाभ्रव्य गांधमा देवनत॥२६॥ पर्वतालिखित मसाकुलकी गौरशीर॥ हरीस्मा
चंडकौशिक कवि नीतरकौंदवटोदर॥ विश्वाव भाध्यां दिनकाहुंतक वैश्वानर॥ स्वाणु विश्व तपस्तु तपमंगशीर॥२७॥ मेघवासदंर
तपन॥ ब्रह्मा मालिनी संवर्त कक्षीवान॥ देवलोचन सवितापंचेदमन॥ शेर्वबालध मंत्र चकू॥२८॥ विरुपगुरु सुरतपास॥ मौंजी

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ये आतां भाग विकुंट विशेषा॥ वैराग्य विध्वंस जा विनाशा॥ कूर्मिनें मिथ्यन स्नापक॥ २९॥ चक्रें ह्मानंद चेंनवी श्रीधर॥ धर्म आवे तेरू
पेश्वर॥ मिळाले तें तुझ अपार॥ नामे सार्वीव गिली॥ ३०॥ ते वसुधा मरभरतीआ दिग॥ यमनियमसाधनयुक्त॥ शमदम आंगी विरा
जत॥ ज्ञान सोस सविदा॥ ३१॥ सर्वती ऋषी पूजला॥ धर्मराज करी स्तवन॥ म्हणे मी तुम्ही चीशे वाकूल॥ सुखे वसतीन व नामधेय॥ ३२॥ मज दुः
खव बहुमनी त॥ कुळक्षय केला म्यास मरत॥ कुंतीने कर्णआपुला सुत॥ मज कधी दिल्हे नाही॥ ३३॥ जो महाराज महातेजुदार॥ पवा
पथ मीकारी सव्यवीर॥ कवचकुंडलें देउन पुरंदर॥ तोष विला निजधैर्ये॥ ३४॥ जो कानि ध्यग स्वर्यमग॥ येकदा न गमला
अद्भूत॥ हा ना करी स्विपा आतां॥ ऐसें सास मयपातला॥ ३५॥ ते वेळेयेउन ब्राह्मण॥ रथीचा मागे दान॥ सारथ्यास ल
ोकरी॥ देखीसोमुखचा ताची॥ ३६॥ ह्मणे विजय होई॥ मग अवघे चीघोडे हाथे देयी॥ कर्णील ताप रखवसा कायी॥ शरीर आहे
क्षणभंगुर॥ ३७॥ ताक्षाळ चीचोडा सोडुन॥ रगा बांगलगा सादिधला दान॥ पश्चात् कष्ट पातय तपहीन॥ क्षणक्षण गायेत परतो
न॥ बहुत बालगणिया॥ ३८॥ कर्णी जयव शीयेउन॥ गा हालोसांगे ब्राह्मण॥ धेनू सहस्र येत परतोन॥ कल्पावित्तान राहे॥ ४०॥
कर्ती उदक सोडिलें पाही॥ पंन्नास सहस्र माध्या गायी॥ तुळा सहित पर्वती॥ वस्त्राभरणे समवेत॥ ४१॥ पंचास सहस्रगो
धन॥ शिका शिंका वेथाचे होतस॥ त्याकामधेनुसमान॥ इच्छिलेसमर्थी दुग्ध देती॥ ४२॥ रत्नजडित शृंगा पाही॥ रजतखुर
सल कृती पायी॥ येक वर्णकपिला सर्वती॥ सौंदर्य जिती आगल्या॥ ४३॥ चरूवर्ण खुर तीवाले॥ चालवा गर्जती खेळाले॥ ज्याजस
वत्स्या बुजल्या कराकाले॥ सर्वथा हीन होती॥ ४४॥ मानुवेगा ती कदा नाता॥ पंचास सहस्र गायी समस्त॥ बांधा ज्याला दोउ रेशेत॥ मा
इय्या जे ब्रह्मबंधु॥ ४५॥ ये श्रवा पंच जन्य लागला बहुत॥ बांधोल गाची स्त्री जाहली प्रसूत॥ सेवकावयास क्षात्रें कीं चेत॥ सहस्र
सातेन मिळे ती॥ ४६॥ कर्णाविव लिआला ब्राह्मण॥ सांगे सर्ववर्तमान॥ रत्नखचित मंचक फोडुन॥ दिल्हा धाडुन ब्राह्मणाचे थे॥ ४७॥
रत्ने निधा लीअरामोल्यिका॥ तेहि रास दिधली सकळिका॥ ऐसा उदार दातदेख॥ भुवन नयी आसेना॥ ४८॥ कामधेनु सुरचिंता
मणी॥ हिरले दाउ लैकरा नीची॥ जैसी तेव टाउचढुनी॥ दिधली दाने उदारे॥ ४९॥ सहज प्रयत्न ताला कर्णी॥ देत दाहा सहस्र गोदान॥ कु
णीस जा रिखावि रकोण॥ समररथी रंगपंडित॥ ५०॥ अर्जुना येगहाना तुझी॥ अहाचे व्यामा रितारणी॥ पश्चकुंतीने सम्यकीभाकंप
उनी॥ आताचे मध्यावचविले॥ ५१॥ कर्णा सारिखा नेम॥ कोण म्हणे विकुत्तम॥ कौरवावराधी कपरम॥ ऐसें जी वरी जाहला॥ ५२॥
हृदयें कुंतीने बोधून॥ आणी तहीं ताआ मर्गा कर्णी॥ परी तो नाही जाहला दतचन॥ कौरवासी सबंधा॥ ५३॥ सहा ज णी मिळोनी कर्ण
वीरमारिला रणी॥ ये कथी दुर्जा पाक शासनी॥ चक्रपाणी नीसरा॥ ५६॥ चौथा परशराम रघुरेखा॥ सातशाप जाहला बाधक॥ पृ
थ्वीने रथ चक्र सुरेखा॥ ऐसा समर्थी ही लिपलो॥ ५७॥ साहवा वीशोल्यासारथी जाण॥ तेजोभंग केलेस हाणी॥ एवं साहा ज णी मेळवून वधी॥
समरे गणीमारिलो॥ ५८॥ कुंतीने केला थोरघात॥ कर्ण हृदयी जीने हीन कुळे भूत॥ श्रीकृष्णाचे होतां शरणांगत॥ प्रायुनि आणी तो नाना
परी॥ ५९॥ हा वरी उच्च पदन सेवा॥ मिंसाकीने दितो शाचापदुर॥ कर्ण होता पाठी राखा॥ तरी त्रीभुवनजिंकितो मी॥ ६०॥ कर्णीमज पे

हुसमान॥ सेतो तत्काळ रौ निधान॥ आला बहुतीमा मिळासेमिळोन॥ तुझे गुणकीर्ती आइकोन॥६०॥ होता लोभ पार्थ वरी बहुवस॥ ह्मण
उन धर्म राज्य सुखे करीतसि॥ मग धरस्त गेला भार्गवास॥ तेतो तीर्था सिधा विले॥६१॥ अर्जुना सहित धर्म नृपती॥ सीजाइनि वना प्र
ती॥ जल्लो राज्य जर्थ होत जगती॥ जल्लो निश्चिती सत्य धर्म॥६३॥ अटेउन कर्णाचि स्नेसुपगुला॥ धर्म करी दीर्घ सुरन॥ मग बलदेवद
की मिळोन॥ मी नी सांगती धर्मासी॥६४॥ परी ते धर्मजे केतुहुवता॥ लत्तो मन न सेवीन अत्ता॥ मग त्यासल लोगरे गुणवंता॥ भीष्म
कडे तुं जाये॥६५॥ तो सत्यव्रत बाळ निःशोक॥ त्याचे वचनी देवी विश्वास॥ मता सर्व सद्यावे तथुवा॥ तो वंजं रातुसरा॥६६॥ कृपीगु
उपरश्राधरा॥ वसिष्ठ मार्कंडेय पुंरस्र॥ धाय स्वत विद्या आधार॥ गंगाकुमर श्री कळा॥६७॥ कवी जो जितेंद्रिय न्यायवंत॥ भक्त आणी
योगी विरक्त॥ मग बोले द्वारकानाथ॥ व्यास वचना चित्तें देयी॥६८॥ ध्यपन्न देशीचे नृपती॥ ज्यारी वर्ग ओटसा याती॥ सर्वांचे मनी ठे
विप्रीती॥ कीतु राज्य वैसावे॥६९॥ अंकी कुनरांज्या सत्र॥ मग जायी भीष्म शीना॥ तो नीती सांगेल तो मन॥ आणी सर्वस्वा र
रो॥७०॥ मग मातो धर्मराज उठिला॥ सवे निघाल्या रथी आम्ही॥ नैसाग स्वीवे छिला॥ आत्रिपुत्र निराजी॥७१॥ धृतराष्ट्र तीत अव
खवी॥ धर्म रथेतं जाणोन्नव्वंतरी॥ गंगा तीरा मासभरी॥ येउनराहिलातोताहो॥७२॥ धृतराष्ट्र सहित युधिष्ठिर॥ गजपुरास निघा क
सवर॥ संवेरथीचे भार गवत वाहरउ निघो॥७३॥ रथी वैसला धर्म नृपती॥ भीम पुढे जाहला सारथी॥ छत्र धरी सुभद्रापती॥ चा
मर सारीमाद्रीसुत॥७४॥ समस्त सजा मंत्र बहुत॥ पुयुत्सुबेवपाटि मायेन्वालत॥ साह्य दीजातो मद्रतात॥ येके रथी बैसती॥७५॥ ध्यताना
द्र बैसला नरयानी॥ गांधारी कुंती यक्ष सेनी॥ सुभद्रा उत्तरा आदि करूनी॥ सुखासनि बैसल्या॥७६॥ चतुर्विध वाद्य वाजती॥ वं
दीजन पुढे वाखाणिती॥ नगरजन मंदिर शृंगारिती॥ कुंकुमे राचिती सबकाळ॥७७॥ कस्तुरी चंदनांचे निबोडे॥ नआ विद्वेन्ध्या सडे॥
तोरण पताका चहुकडे॥ कांही सांगउ नसे कोणा॥७८॥ नगर देवतांचे प्रीती करूनी॥ धर्मराजे करविले पूजन॥ त्रिकाळ नैवेद्य राचि दिन॥
दीप तेथे लाविले॥७९॥ कुंभ भरुनी सुवासिनी॥ समोरआलीयात येक्षनी॥ गजमुक्ताफळे नितंबिनी॥ वोवाळिती धर्मातें॥८०॥ पस
रीपताती॥ लक्षानुलक्ष युवती॥ श्रीरंगासहित वोवाळिती॥ पंच पांडवांते समर्पी॥८१॥ चौर्यांसयोजनें सविस्तार॥ विस्तीर्ण गज
सल्ले हस्तीनापूर॥ अवलाप रिघदुस्तर॥ माजी जळचरें तळपती॥८२॥ दुर्ग भोवते गगन चुंबित॥ नाना वृक्ष वनी जडिले दिसत॥
उत्तरे य चे वराशोभत॥ राख्रेनुबाउ राथी टायी॥८३॥ आलें आली सुंदर मंदिर॥ मंदिरा प्रती दामोदर॥ दामोदरा प्रतीये कसे रा भत
कळस झळकती॥८४॥ पांडव पाहव्याते क्षणी॥ जातली लोकांची मुडपघसलगी॥ नगर द्वारी गजवदन पुजुनी॥ गजपुरी वगेल पां
डव॥८५॥ गोपुरावरी चढोनी॥ वोवाळिती कितेक कामिनी॥ दृष्टी देखोन यक्ष सेनी॥ नितंबिनी बोलती॥८६॥ मृगशावाक्षी लावण्य
खाणी॥ धन्य तु पांचजातजनक भगिनी॥ वनी कूष्ठली सयक्षसेनी॥ आली नयनी देखिली सी॥८७॥ धन्य श्रीमुचे नयन॥ साज णीरे
खिली सीपरतोन॥ सस सरा व्यापारापी पूर्ण॥ आलेजाण सार्चडे॥८८॥ सकळ पौरजन प्रजा येउन॥ करिती धर्माचे स्तवन॥ नाना उपा
यन आणुन॥ धर्मापुढे ठेवती॥८९॥ करुणापात्रें नाना कळा॥ तेंह्वा दावित धर्म भूपाळा॥ सकळ प्रजा नारी विप्र तेवेळा॥ देत आ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्री वादपांडवा॥१०॥चिरंजीव होउनी॥चिरकाल पालिमेदिनी॥असत्या न गरलोक सतेसगळी॥ चिरंभूषणादे तधर्म॥१॥व्या
सादिकमुनी॥आलेनरथानीबेसोनी॥सासमवेतसदनी॥धर्मनाजप्रवेशला॥१२॥आधीध्योम्याचीपूजाकरून॥गौन विले सकल ब्राह्म
ण॥गोभूरत्नेदानेसंपूर्ण॥विधियुक्त दीधली॥१३॥जेजेयाचक इच्छीले॥ तेधर्मेद्रव्य तेपुरविले॥ हारटि नामध्या वयाउरलो॥नाही
को णीसर्वथा॥१४॥जयवाद्याच्ये कघोष॥नाजमंदिरी चढविले कलस॥रत्न जडित॥ अमसास॥ तेज झलके मंडली॥१५॥देसोदेसी
चे राजकुमर॥नुतखवनुतन रत्नभार॥करभारध्येउनयुधिष्ठिर॥पाहावया येती वरेने॥१६॥चरूवेदिच्चे ब्राह्मण॥चतुर्दशविद्या
परायण॥चौसष्टिकलाप्रविण॥नामे मादचवणिली॥१७॥सकल रूपी धर्म सवि नविती॥न्पातु संशय नधरी चिती॥रात्यक
॥३॥ रावे न्याय नीती॥सुख नीजगती सुखरूप॥१८॥नानाइतिहासशास्त्रार्थ॥धर्मीससांगती अर्जीबहुत॥आसा करीदार कानाथ॥
बैसस्थर सिंहासनी॥११॥मगसकळाच्या वचनासमान॥देवकुंती च्याज्येष्ठनंदन॥ तोतेथे केशवघा॥विप्र राक्षसये कपातल्या॥ १००॥
साचेना वचार वाकजाण॥तोत्रिदंडी संन्यासी होउन॥धर्मसभेसयेउन॥कापट्यवचन बोलत॥१॥तो दुर्योधनाचा मित्र॥का
पट्यराशीपवित्र॥मस्करीवेशधरून दुराचार॥विखेपथ्याल पातला॥२॥जेवी चुणा मारवुनवायस॥बळेंच आहळा ताजहंस॥की
मेरे ध्यारलासा भुवेश॥कक्षेसपा शवेउनिया॥३॥असो तो वेषधारी येउन॥धर्मास बोले कठोर वचन॥सगोधि उतुसे लिंगो॥बा
बोधतीन॥कुलाधातकी यापतीता॥४॥सर्व ब्रह्मसंगाचा वरिच्या जाण॥मिच बोलतो तु यवचन॥तुवा गुरुद्रये केली पूरणी॥मकाल
होण मारविला॥धा बंधुपूचपापरका णी॥तुवामारविले रणांगणी॥ कोण्या तोउसिंहासनी॥बैसतो सकृपधातक्या॥६॥धर्म
सलोप॥प्राजका॥न्याय मेन्या प्रयुध्य केले रसवा॥तुं आपुलीवचने आगिसारिखा॥ऐसैसी मनस्पर्श विसी॥७॥सान द्विष्टी
पाहती-रवेश्वर॥तव तोचार्वाक नामाउरसुन॥दुर्योधनाचि अआपविच॥कापट्य वेशी समस्तला॥८॥सासविभी तीथ्रा॥ला
ण॥परानेसाहेबोल तावचन॥कदानवजायेसभंतुन॥मगद्विजजन क्षोभले॥९॥आपदेतु नत काळिक॥ते घेचमस्म केलापा
वी क॥जें सावितु पाक्षपुजा चापरव॥रक्ष केलीदक्षीने॥१०॥मग बोलेकर्पेतातु॥तोधन्यतुम चसामर्थ्य॥ रजनीचर
परमपतीत॥बरा भस्म केला तुही॥११॥चार्वाका ने दुविजाणू॥प्रसन्न केला कमलासन॥सगोनजसत्रीपासुन॥जयदथी
विधा तथा॥१२॥ब्रह्मलाल तेप्रांवण॥तदनुसार करतील रात्र ॥पांडव गृहोत्र न्यायान्या॥ बोल ताणा तताता॥१३॥असास्त्रा
बोलताआण॥साचेआयुष्यतेय क्षीण॥ब्रह्मसादानुरण॥पातकमाथां तयाच्या॥१४॥वेदशास्त्रपुराणे॥सर्व माझे चारच्यु
ती॥ते थेदेखीला दुराचारी चार्वाकसेसे होयील॥१५॥धर्मानुष्ठानाम जासनी॥सोम काता चीचवापी मांडुनी॥ सावरी
बैसला केवनयदानी॥वेदधुरा तो वंधपाणी॥१६॥धृतराष्ट्रगांधारी सुत॥विदुर युयुत्सुसुमती॥साहश्री वेतन मुचती॥ तन
धर्मासवधुन बैसले॥१७॥नकृता धर्मासी॥ आरोह रात्र्यान्य रासी॥राज्य वयनत धनासी॥ वायी ठवीटेले॥१८॥
धर्मासिलोगजत्र्यधा॥सखयाने त्रसकुनहरीत॥ राशीवरीटेवीहात॥श्रुअरहृदवशकुनपाहे॥१९॥मगधर्मेराया
चाहात॥धनधान्यराशीवरीपडित॥जयजयकार करितीसमस्त॥लरातीमदस्तुदेआस॥२०॥पिंपळ शमी पळास॥
साच्या समिधा आणि लाव दुर्वास॥पंचपल्लवसस मृत्तिका विशेष॥पंचामृतसीसंकल्पी॥२१॥नतजडितकेलज

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लून ॥ अभिषेक स्वादया धर्मराजा ॥ नूतन सिंहासन तेजःपुंज ॥ श्वेतछत्रे श्वेतचामरे ॥ २३ ॥ शुभ्र अलंकार गज शुभ्र गजा ॥ मुक्ताफळांचा शु
भ्र सतेज ॥ चतुरंग मुरीचे दके सहज ॥ आणविले जे भिशेखा ॥ २४ ॥ सुवर्णकुंभी सप्तगंगा जीवन ॥ सिंधरविले भरून ॥ सतेज नाना कुसुम ॥
अक्षता गाठी दविल्या ॥ २५ ॥ अर्धांगी द्रौपदीस बैसऊन ॥ धर्मराजे केले हवन ॥ विप्र घोष करिती स्वस्तिवचन ॥ नपडे शून्य क्रीयेकडे ॥ २६ ॥
पुण्याहवाचन करून ॥ मग मांडिले अभिषेचन ॥ श्रीकृष्णे शंख स्वये घेऊन ॥ अभिषेकीला धर्मराजा ॥ २७ ॥ चौघे बंधु गंगोदक तया
ऊ ॥ येही अभिषेकिला युधिष्ठिर ॥ यावरी नृपचक्रचूडेश्वर ॥ अभिषेकिती अनुक्रमे ॥ २८ ॥ सर्व प्रजा मिळोन ॥ [illegible] करिती अभि
षेचन ॥ अलंकार वस्त्रे धन ॥ अपार आणोनि मिती नाही ॥ २९ ॥ समर्पून नरेंद्र अलंकार ॥ जगन्नायके वस्त्र धरिले छत्र ॥ मेघडंबरे छत्र सेवतं
बर ॥ मित्रपत्रे विराजती ॥ ३० ॥ सकळ राजे येऊन ॥ धर्मासी प्रदक्षिणा करून ॥ अपार करभार समर्पून ॥ कीर्ती नमन करिती ॥ ३१ ॥
धर्मसंगे सर्व जना ॥ पाळावे तरा जीचि आज्ञा ॥ मग गुरु वरीष्ठ धर्मे भीमसेन ॥ आणि कृष्णा समान रचा पिले ॥ ३२ ॥ समस्तांत
व कृपा करिता पालन ॥ चेतन केले शत्रुगण ॥ सुखवसा प्रजा झाल्या पूर्ण ॥ रितीधर्म तितुके चिरध्यानी ॥ ३३ ॥ विदुर संजय युयुत्सु सर्व
नाते रित विशेष भावे ॥ राजगुरु आवघे ॥ सुपाचार्यासी समर्पिते ॥ ३४ ॥ अन्न ब्राह्मण चारन्यान ॥ धर्मसभे बैसवा वेगा
णुन ॥ ऐसे पुण्य उपाध्ये आधीन ॥ कृष्ण आले धर्मकरी ॥ ३५ ॥ सर्व आधिक्य रक्षो ॥ दीपली धर्मराजे पवित्र समस्त ब्राह्मण
धन संभारे ॥ युधिष्ठिरे तोषविले ॥ ३६ ॥ ब्राह्मणगण प्रेम समस्त ॥ शांति बल अभिलाषा कारधर्मसिता ॥ असंतुष्ट तथे ॥ कोणीय क
नतुरा ॥ ३७ ॥ नित्य दाने नेम ॥ धृतराष्ट्र हाती करवी उत्तम ॥ स्वर्गवासी पाची धर्म ॥ श्राद्ध करवी यथाविधी ॥ ३८ ॥ अभिषे
आदि सत्कर्म ॥ जे उद्दाने अतीसंभ्रमे ॥ नित्य नेमी सव नेमे ॥ धर्मराज आचरे ॥ ३९ ॥ कितेक मित्र राजे पडिले रणी ॥ त्यांचे स्त्रिया
पौत्र नातीको नाही ॥ त्यांचे श्राद्ध करूनी ॥ धर्म गोदाने देवित ॥ ४० ॥ त्यांचे भार पडिले रणी ॥ धर्म त्यांप्रती बोलावुनी ॥ त्यांणे तु
मचा उरा तुमचि ॥ यवद्वंश पर्यंत ॥ ४१ ॥ धन धान्य अर्पूनी ॥ सर्व पुरवी त्यांचे गृही ॥ कोणी येक पार्थ नुद्धरना ॥ [illegible] ॥ नमींग
तापांरवित ॥ ४२ ॥ धर्म सकळ किर्ति तरी गाता ॥ आशीर्वाद सर्व दास वो वंदिता ॥ वृद्ध संन्यासी दासस्वत्व तेथे ॥ धर्म श्रमेव
सतीहो ॥ ४३ ॥ केवि लेवे ब्राह्मणी ॥ येक पती सह जे भोजना ॥ दोन्ही पुत्र समान ॥ शास्त्रप्रमाणे मर्यादा ॥ ४४ ॥ जे संदेह आसा
रक्षा संन्यासी ॥ धर्मनिका [illegible] जेसे सी ॥ लक्ष ब्रांसाणकुंड वेसी ॥ धर्म सकळ पिके ॥ बळी ॥ ४५ ॥ आचार तायथाविधी ॥ परीक्ष
वृत्ति जनी सदा साधा ॥ कीर्ति हरीपद दांतुजि मिळीं ॥ पांडवांही पांडव सर्व दा ॥ ४६ ॥ धर्माची आज्ञा पावुनी ॥ नावे वडी पाटले स्वर्गनी ॥
चौघे बंधु प्रतीज्ञा वाणी ॥ धर्मराज बोलत से ॥ ४७ ॥ तुम्ही भपा वल्लभ ते ॥ वनवास भोग ताप सात ॥ युध्य कनी ऋत ॥ श
त्रु लाविभांडिले ॥ ४८ ॥ तरि उरा तां सर्व सुख भोगा ॥ सर्वकाळ भजा श्रीरंगा ॥ न्यून पडे तेते सांगा ॥ सर्व प्रजा योग क्षेम ॥ ४९ ॥ हुये
धन ॥ चेसदन ॥ तेथे राहिला भिमसेन ॥ पंदुराज गृही धर्म आपण ॥ यथासुखे विराजती ॥ ५० ॥ धृतराष्ट्राचे भासे कृतु न सस ॥ पंचेडाद
वसदावति ॥ दुःशासनाचे गृही पार्थ ॥ नाहलाहला तेथ ते ॥ ५१ ॥ कर्णाचे गृही धिधले नकुळ ॥ शकुनी गृही सहदेव वसे मिळा ॥ अर्जुना
पासि श्रीरंग ॥ ना हि जा ॥ मति मागायि ला वेदपाचे ॥ ५२ ॥ सांसकी नीरपाते ॥ तो हीपार्थ गृही सादरा ॥ न्यून पदार्थ काही नाही सदा क ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

हूं ने चिंता।। ५३।। अर्थमा सिधी नवमा निधी।। श्रीकृष्ण बूझे सर्वस्वी।। भक्तभोग यथा विधी।। भोगती प्रतीकृती यथा न्याये।। ५४।।
पंथा का हीन बंधन।। नारी को तो सरना हि मरण।। आधी व्याधी रहित जन।। स्वप्नी दुःख न होती।। ५५।। धौम्या चे राहती सम्यक सर्व।।
गुरवि तसदा धर्मसाव।। विदुरा गती संपती अराजन व।। धर्मी तात पुरवितसे।। ५६।। धर्मता नाकृष्ण धारी च्या मान।। क्षत्र क्षत्रधार रक्षी
पंडु नंदन।। सुभद्रा उत्तरे चे मन।। तो व विथ मित्रा वा।। ५७।। द्रौपदी ये रंजन।। करी कुंती चे समाधान।। सकल प्रजा व्याही व तो।। सुखउपस
वे विवी।। ५८।। तो नयनसाकूल समा नाथ।। उगा च वैसला ध्यानस्त।। जैसा दिप निर्वात।। स्थल ही अभंग टेविला।। ५९।। धर्मसलगो ह
पी केशी।। कायसा टवीले मानसी।। भजसी गते मिथ्य येसी।। क्षितीच्या दृष्टा विलासि या।। ६०।। श्रीकृष्ण बोले स्मित।। प्राण प्रिया जाहे
 वी सुत।। शरपंजरीं पडला तो समर्थ।। ध्यान स्तवन रामासी।। ६१।। सांकडे माझे मन।। क्षत्र सतानाज तपाविना।। जे तो रे विसरे व बुधि कूरून।।
भार्गव राम शिष्य का।। ६२।। जे ते स्वसत्तावसने धर्मी।। पाल त्रिलोक सकल उर्वि।। दृष्टिदेव न रसविर्य ची चेता धर्म दिले।। ६३।। परद्रव्य जे से तु
ण।। परनारी मातेसमान।। ६४।। त्रैलोक्य वेद पट्शास्त्रे जाणे।। करतलामलपुरा ते।। ६५।। चौदा विद्या चौसष्ठी कला।। भीष्मा चीया दासीया स
कला।। तरी प्राप्त जाय ती ये वेला।। नाउचलो सुधीस्थिरा।। ६६।। राजधर्म आपधर्म।। मोक्षधर्म दानधर्म।। या च्या मुखे ते ज्ञानपरम।। श्र
वण कर्ती सर्व वेला।। ६७।। धर्मस ते मासे मानस।। हे च चौतीस जी दिवसा।। तु स्वामी वैकुंठ निवास।। अंतक ही भेट या सी।। ६८।। मग श्री
कृष्ण सी पांडव।। रा स त्रवृद्ध जाहले सर्व।। वरतीकडे संतमाता नुभाव।। भीष्म दर्शना निघाले।। ६९।। जैसा कि र्ण चक्री विराजे मित्र।। तैसा शर
पंजरी दिसे गंगापुत्र।। भोवते व्यास नारद रूद्रेश्वर।। वसिष्ठ दिक वैसले।। ७०।। द्विज देखिला जगनिवास।। ललोप सार
पुरुष पुरुषा।। सर्वव्यापक तुज दोषा।। मग भीष्माजी सूत्रतें सेकी।। ७१।। मग सहस्त्र नामे करून।। भीष्मे केले अपार स्तवन।। हे वेदे धारक जग
दोधार कू जगजीवन।। कमठ वेश धारक।। ७२।। नमो तुज वाराव शा।। नमो प्रल्हाद वरदसवेशा।। वामन नुपवकू मलेश।। परम पुरुष जग
दुरू।। ७३।। भार्गव वेश मधु कैटभ अरी।। सर्व निक्षत्री केली धरित्री।। असुरांतक न वणारी।। कालिया मर्दना श्रीरंगा।। ७४।। त्रैलोक्
य सान।। भीष्मा चे हृदयी पाली जगजीवन।। सकल लोके केले आदरे पूजन।। देव व्रता चेनेवेले।। ७५।। आणीक ही वीर बहुत।। पात्राणी
पाहे वयांग गसुत।। सकल ही नार बालकुतरत।। भीष्मासि दृष्टी देखो नी।। ७६।। प्रदक्षणा नमन करूनी।। भोवती वैसली अवघेजण।। जैसे मानस
सरोवर वेष्टुन।। राजहंस बैसती।। ७७।। भीष्मासल जो मन ने मोहन।। सावधान आहे की तुस मन मोरारस पाते शरीर जाणा।। व्यथा पावत नाही
की।। ७८।। तुं उर्ध्वरेता ब्रह्मचारी।। सर्वा सी सुंदरा स्त्रिया मातृरपारी।। देवन पावती तुस सरी।। मनोजय केला तुवा।। ७९।। तुं वैरागी भक्त
ज्ञानी।। तुज नीण थोर न से कोणी।। तरी धर्माचा शोक येस जी।। दूरी करी देवव्रता।। ८०।। सर्व धर्म निरोपणी।। व्यास सांगे रव मुखे कतुन।।
भीष्मा सल ते तुं सर्व स।। वेद रूस वे सदुं।। ८१।। माझे शरीर जर्जर।। शस्त्र घाये केला चूर।। देतो त सम पाउ न्या संतरा।। वाचा बल जातसे।।
।। ८२।। तरी तुं च करी दिव्य निरोपण।। तुं बहु तो भर्यये संपन्न।। तुज हून अधिक या स सर्व स।। भक्त व सल का श्रेष्ठ का।। ८३।। भगवान पुढे क्षीरसा
गर।। रुदाल गलील ले पाराा।। वाचस्पती चे विचार।। बोलत तो पूजत।। ८४।। या च कासे ताजा मांग शन।। मेच चातक।। स

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

त्यागे थानि जिवन॥ तै सतुं पुर्ण ब्रह्म सनातन॥ मज खान वं ह्न जासी॥ ७॥ हरी बोले पुर्ण रघुनंधर॥ सर्व हृष्याग गंगाकुमरा॥ देवव्रता
योगेश्वरा॥ मी तु जवरे ऐती॥ ८॥ धृधा ताज्ञा व्यथा॥ तु जन बाधि तस्र तां॥ शरपंजर रे जप ह ता॥ छमना जैसी तु ज कृ मी॥ ९॥ त उरि
पुर हित तैसा चार॥ सत्व रज तम ती तुं निश्चिरी॥ त्रिय अवस्था ती तनि विकार॥ नि दोष रति त शरीर हे॥ ७॥ भीष्म वंरी स्तुमने सुरेख
वर लोबु धु रंशी शरक॥ या वरी तो गंगा सुज देख॥ निति शास्त्र वदे लपें॥ ८॥ धर्म राजभयाना ता फ्रसांव यान देव श्री॥ आप तों अन्य प
केले बरहुत॥ त्या तुनपु डे नयेची॥ ९॥ श्री निवासन तों गंगाकुमरा॥ जव शी बाला बाधु विघ्न हिरा॥ दांख वांट तें सान्या अंतरा॥
अरण्यांची आप साहत्यों नियां॥ १०॥ भीष्म गलों समर भुमीस॥ युध्य कुरू ता नाही दोष॥ तथे तहा की ठाची की ठास॥ बाधक न
देस विधा॥ ११॥ भीष्म गले पवित्र जा॥ सोम वंश विजय ध्वजा॥ जनहि बैसले सतेजा॥ कामना हन धरावी॥ १२॥ मग धर्मकृ
देतीन मन॥ जव ळि बैसला कर जोडुन॥ सकळ रीधी मंडळ पावन॥ कैर्यो बंधा सरस॥ वले॥ १३॥ पा दूव पो उव अं कृती॥ द्रोपज
न व बलव बेसती॥ यावरी भीष्म बोलले कोण रीती॥ ते विप्र तप रिसा वा॥ १४॥ श्रीधर वरदा रू क्रिया वीवरा॥ ब्रह्मानंद श्रिविश्वंभरा॥
निरा कार दिगंबरा॥ पुढें वचन बोले कैसी॥ १५॥ सुनस पांडव प्रताप ग्रंथ॥ शांति पर्व व्यास भारत॥ श्रोते निज संत सांग थापे॥ द्वयेन्या
ध्यांत कथिर्येला॥ ११६॥ श्री कृष्णार्पण मस्तु॥ ॥ ६॥ ॥ ओवी संख्या॥ ११६॥ श्री॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रीवेदव्यासायनमः॥ ॥ पावरीतो गंगानंदन॥ सकळ्यो गियाचे गुरुजन॥ धर्मीजव ळी बोलाउन॥ करीअवग्रह णमस्त श्री॥ १॥
शिरि देउन तात॥ ल गो सखयानटे वीहेत॥ अवघ्ये भजपू सवा स्वार्थी॥ पुरवी न प्रश्न सवितु स्ते॥ २॥ या वरी तो युधिष्ठिर॥ जोशांतीचा पु
तिसुरोवर॥ लगी जन कजन कासहेरे॥ राजधर्म सांगे कां॥ ३॥ अंकुरां कव ळिजे भद्रजाती॥ तैसे बोले नृपासी नीती॥ या वरी तो सह
स्रती॥ भीष्मदेव बोल तसो॥ ४॥ व्यामीण भ्रमाच्या ठीव णी॥ अै कत ते ह्यासा वधान॥ जे णे धर्मा करीध वळा॥ राजनीती अगोचर॥ ५॥ ४
राज्या जो पुण्यपरायण॥ ते णे करावे देव ब्राह्मण अर्चन॥ शिवविष्णु स्वरूपे पूर्णी॥ ते चि प्रतिमा धरा म्र॥ ६॥ देखता धावे अभ्युत्था
न॥ बोलावे परम मृदु वचन॥ परमन म्रथ खेन॥ चरण साचे अंदाव॥ ७॥ ब्राह्मणा पासून नघडे अन्याये॥ यद्यपि जाहल्या जरी पाहे॥
देउन करावा निश्चये॥ कालत्रयीवत ता॥ ८॥ सामि दंड ह्याच पाहता॥ गोन वन करावा हता॥ मित्र दंड तो च पहु सुता॥ आज्ञा सीन के
रावे॥ ९॥ नारी दंड ता चि देखा॥ त्याये न करावे अपण पृथक॥ अैसी जाहल्या आटक॥ होता प्रा णांत स्त्रियासी॥ १०॥ जाया करी रिजा वा प्रा
श्री ण॥ सिद्ध नकरावा जाण॥ कृत निया विषमह्रण॥ व्यवीत कोणपा तकी॥ ११॥ महा सर्पु सा घेउनी हातें॥ पुन्हा कोण जागा द खिळा॥ तैसा
ब्रह्म देश कलत्रपावक॥ नाळिजे कण्ड भूव न त्रयी॥ १२॥ मुमुक्षु भक्त साधु संत॥ हे प्राण हुन मानी वे अंत॥ सभी पुढ्याये यील आ
स॥ न तोअ व स्य पासिं तु सावे॥ १३॥ तेथे होउ न भधु॥ साचान तो धाउली या वधु॥ त्यासि कृतदोष शब्दु॥ शास्त्र नटे नी सर्वथा॥ १४॥ ना या सत
दिवसम॥ ने ति नये करा काम॥ बहुता तीव्र ना ही धर्मी॥ तेही योग्य नद्वंद्वी॥ १५॥ तरी देव ब्रह्म णसा धुसंत॥ त्यासी क्षमा पावावि असंत॥ आ
तताय निर्दया असस॥ त्यासी॥ तीव्रता असावी॥ १६॥ खळ्यासि करिता दंड॥ जैसा वैवस्वत प्रचंड॥ मन वां छिया चे बंड॥ निरसा वया अ
रुस्यही॥ १७॥ जैसी गर्भिणी गर्भ रक्षिता॥ तैसा प्रजापाळी समस्त॥ सुखसा ध्यावय यथार्थी॥ दुःखसतसा संदावो॥ १८॥ वृक्षा चे फ्याव
सुमनी॥ परीन उपजे जे मुळि ळून॥ अथवा शाखटी तो डुन॥ दुःख त्यासी नेदी जे॥ १९॥ वरश्रा अलंकारा मंडित॥ निर्भये प्रजा विचरत॥ प्रजा
चे द्रव्य आ सेवरत॥ ती कडे नृपे न पाहावे॥ २०॥ नावया चे अंतःकरण॥ असावे महुन वनितारूना॥ परी बाह्य दृष्टी व्याघ्र बाण॥ त्यासी
ल काय सर्वासी॥ २१॥ अंतरा भिवाळा क्रोधा॥ बाहीर दिसे जेवि जातवेद॥ प्रपंच पारमार्थी विशाद॥ दोन्ही पक्षा चाळवावे॥ २२॥ दोप
क्षा चे बळ लेकुन॥ अंडज संचरे तैसा गगनी॥ तैसा प्रपंच पारमार्थी राजयानी॥ सम बुद्धि वर्ताबे॥ २३॥ प्रातःत्ती मानवा सदेख॥ राज
याचा असावा धाक॥ शांती क्षमा सौम्यअर्थी क॥ बाळ गा गी दिसावा॥ रूपा खर्ता सन्ता दिसता शांत॥ अव त्याकरि तील सभस्त॥
अैसा रांत देखोन हरत॥ राज वा कपेक वरी चढो॥ २४॥ येव ढा थोर राजा ती॥ अं कुशे अंकुशे नाहिं उचिती॥ सौम्य देखोनी या नृपती॥
अन्याय वर्तनी जन सग॥ २५॥ परमंत्र मत जे स्वरूश॥ धर्म वाट पाउ णार॥ वर्षा प्रती नृपे निर्धार॥ ध्यने साचे करावे॥ २६॥ राजपदा कुरी
ती चे ष्टा॥ उणी कर्मी दृढ ष्टी ती प्रगीष्टा॥ राजपदवी करणी अचाटा॥ आपुले यांची ठांविती॥ २७॥ अैसे जे कुटिल देखावे॥ त्यास ये गदा सांगो
न्पाहवे॥ नाय कती तरी धाला वे॥ मामाहून वाढे या॥ २८॥ करिजे दुष्ट सिंहासन॥ ऐसी करावे साधु चे पाळण॥ गुणी भेटली सगुण॥
त्या च्या सादर परि सिजे॥ २९॥ ज्ञान हि न आप णा देख॥ हि व्यव हारा जाणे जो मुखी॥ आचार हीन जो दांभिक॥ दुष्टी स्यासन न अलावे॥ ३०॥
माता पितृभजन॥ पुत्र न करीता दुर्जन॥ पट्ट शिष्य न करि ती गुरु सज्जन॥ नृपती ने त्यासी दंडावे॥ ३१॥ प्रजास करा नि संतंजन॥ याचे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

यनामनाळजाग॥ जो कासासि करावे सत्कारून॥ हरि गुरु भजन करी तो सदा॥ ३२॥ पुराणश्रवण हरीकीर्तन॥ अग्निसेवा साधि क्र
दान॥ अनशोधकरा बसतितीपुजन॥ हरिस्मरण सर्वदा॥ ३३॥ द्रव्य वेंचिपाळावें रक्षसकळस्त्र॥ वापी कूप तडाग पवित्र॥ कराविद्यादान मे
पार॥ उत्तम वृक्ष लावितो॥ ३४॥ रायें अपल्या देशा॥ वर्धमान करावा विशेषा॥ द्रव्य येनित्य आसमसासा॥ दृष्टीपाहोन पत्रीनीहाजो॥ ३५॥
आजिस्य वेचले किती॥ हे निश्चवि चारावें नृपती॥ तीनप्रहर होय राती॥ रायें करावें जागरण॥ ३६॥ विद्यावंत पंडित अर्जुन॥ करीकापथ्य सा
रणमरण॥ तो बाहिर गांवांतून॥ नृपे आधी घालावा॥ ३७॥ विचारन करिता जाय॥ न कराबी कोण्ही येके क्रीया॥ आदि अंत पाहोनि या॥
करावि चार्य निर्धार॥ ३८॥ कोण काळ कार्यामीच॥ जो हितो देशकाळ प्रकार॥ येगोष्टीचा विचार॥ नृपें करावा सर्वथा॥ ३९॥ शास्त्रप्रमा
णसमयो चित॥ वाद्ययराबीजो कांवंडित॥ तो पाळावा कुटुंबासाहित॥ द्रव्य वस्त्र देउनी॥ ४०॥ प्रजा वैभवें विद्या सखी॥ दुसमा गेयेतीजा
ती॥ तस्कर सर्वना तन वसती॥ जैसें सेवि तीना ज्ये करीत॥ ४१॥ नरलोक यश कीर्ति तार॥ नाही नक्रिडा वे तस्करा॥ कुटुंब पठकरणार नगरा
मागील वसावे॥ ४२॥ साधुजनकर वासेना॥ निसपिंतीक ल्याण॥ रायासआयुष्य प्रजासंपूर्ण॥ चिंति ता ऐसे वर्तावें॥ ४३॥ उत्त
म मंदिरा बांधोन॥ बांधवासि द्यावी राहन॥ विप्रां चे घर वेतन हि रोब॥ ऐश्वर्य आयुष्य हानि होय॥ ४४॥ सं तचिंन नरस्था नेयास
गावांतून॥ जाउं नेदावें॥ चिंता दुःखसांचे हरावें॥ वरू तय्ये आदि रीद॥ ४५॥ राये नित्य समेस बैसोनी॥ पूजावे ज्ये नीलवर्ती
न॥ तेआधी गोवांतन॥ बाहीर नृपें घालावा॥ ४६॥ मित्रमुख वडीस कुनीकारती॥ दशधन जाउन कायवेळती॥ तो कधीजे कान मुखी
सासी वैश्री रोडि जे॥ ४७॥ पंमम मनी चदौलतीचे शून्य॥ दृष्टमरीस दादाविती यो नरक न्हन॥ था चेसभ चीशान॥ यावयाला गीनजो
वे॥ ४८॥ सूक्ष्म होवळन्याय ऐसें क्षेत्र॥ नाथे रोथेंन घालावें मन॥ सासीये कांती पाठवावें सांगोन॥ पुण्ये पंथ वर्तनजा॥ ४९॥ परस्पा
च्या व्याहरित॥ त्या यासजालाया वरूतस्वार्थ॥ शत्रुदुर्बळ हानी स्थित॥ रायें भरवरानधरला॥ ५०॥ जाहन जग्गोनय दिक्षधनि दु
दशुक नलगावासान॥ तैसा शत्रु न सवलावा लोटान॥ स्वर्गा तअनर्थ कारत॥ ५१॥ त्या यासये कचा प्रधान॥ हे हीअनर्थ को
रण कजाण॥ तरीआमस आसावा चवळ जाण॥ जो गती आं वर राया चे॥ ५२॥ वरू वआसता व्यवलौरहु॥ उभीपुढें नघालावा वन
पाही॥ रणी पडतो त्याचें सकळ॥ कुटुंब प्रतीपाळावें॥ ५३॥ नाव्ये आणावे द्रिकुन॥ पुन्हा सांग वेआपले वर्तन॥ ते करभार देती आणु
न॥ ते आं यदा आपणास॥ ५४॥ राजया चीआपली मंदिरा॥ ये कांत स्थळ बांधावि सुंदर॥ किते करा खबीगुप्त द्वार॥ श्रृंगार छन्न को ती
को गाठा॥ ५५॥ राया द्वारी चे रक्षक॥ बहुत आस वेविश्वासक॥ उद्कदे गार हउ पिदर॥ स्न हो हवदंत आसावे॥ ५६॥ पाक रक्षि
लो चिकित्सक॥ अंग मर्दकजागी नी पिक॥ आलोस वैदाधुरंधर स्वरूप॥ सोहाट मनी चेआसावे॥ ५७॥ उन्मत गज उन्मत्त तुरंग॥
यांसि शिक्षाकरावी सांग॥ नृपें आस अवे भंग॥ पडेन व्यंग्य कोणि॥ उत्तम तेलधचुवा क्षवस्त॥ वस्त्रे पाटे वितां दे ओरखी॥ विचार
जो होन निश्चित॥ मग तीनृपें अंगी कारावी॥ ५८॥ आपरम सुजाण चतुर॥ यांस द्यावा वल्कथम व्यापार॥ त्याची वपदीर पत्री पुत्र॥ सहसा
होन देयावे॥ ५९॥ विद्यावंताची आवभाना॥ कधीव करावा जाण॥ तिखट ती के देशी आउन॥ शीघ्र निघकर तील॥ ६०॥ त्यांसदे शावर देउन
वा प्रिती॥ बोहला वेस्वरक्षा नाप्रती॥ शत्रुकांची ओगु वितखि स्थित॥ करिती स्थतिस्लानरा॥ ६१॥ सम स्या नी रुजिनजे सती॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

येउनि राये नृपनाथा ॥ दुर्जनांचा विचार पातकता ॥ परस्पार्थी निवडावे ॥ ७६ ॥ दृढ वद्वेचि उदर ॥ धर्मी मुख क्रीती दिव्य वस्त्र ॥ तैसा दुर्जनि का ता
र ॥ महाकार्य विध्वंसी ॥ ७७ ॥ दुर्जनाचा सहवास ॥ संकटे लोटी सज्जनास ॥ जेवीं घटिका पा[illegible] ति वनास्त ॥ नाडल ता ससोसी वसे ॥ ७८ ॥
वं राज चाप सद्गुणवंत ॥ विराजे दृढ कोटी संयुक्त ॥ परी ते नाहा गर्वहीन ॥ तैसे लव ते नो ठिता ॥ ७९ ॥ लक्ष्मसा धामरा ये परिहार ॥ गर्वने
ज लभे वीजअंगुमान ॥ तरी तो धर्मन्य वंशासा चार ॥ लभ मग्यअ तो निष्ठता ॥ ८० ॥ मीये कसर्व स पृथ्वीपती ॥ गर्वनिधरा नो चिंति ॥ माळील
माळील लक्ष्मा मस्ती संपती ॥ सेवाचे श्रुती नागवे ॥ ८१ ॥ लक्ष्मी व्यापती नारायणा ॥ ती स्वअपली जता ताला गुदु ॥ ग ॥ सर्व कर्ता जगजीवन ॥
वारंवार स्मरावे ॥ ८२ ॥ नेत्र वक्षा चे विचार ॥ स्नावरूलसमाजा वे कुटिल अंतर ॥ जार स्यहं की चकोर ॥ निंदे ता काह दावितो ॥ ८३ ॥ साची
दुर्जनाचा सर्वसंग ॥ भजन साधुसंगी ॥ धरी अनुराग ॥ पुण्य क्रिया शुद्ध मार्ग ॥ लक्षुनि या जा वीजे ॥ ८४ ॥ मित्रनिंद्य विचार श्रवण ॥ साधु
मुरवे का यवेक्षा सुद्दिन ॥ स्मरता ध्यानेम धुसूदना ॥ आपणा क्षीन करावा ॥ ८५ ॥ वाणी असावी सुरस मधुर ॥ लजना पति ब्रता ढजी सुंद
र ॥ ऐश्वर्य सदा अगी औदार्य कार ॥ तरी चसव्कळ जो वितवें ॥ ८६ ॥ लाभा फार अल्प प्रयत्न ॥ ते थे राये घालावे मन ॥ वांछगा व्याज
स ताधे उना ॥ गिरी निस वंशध्या ॥ ८७ ॥ परान्नि दुःखकेख्या ॥ राये वर वंशा गी जेमनो ॥ दुर्बळ आसि देउन धन ॥ वर्धमान करावा ॥ ८८
जी हे काळ ये जिर्णे ॥ तीपुन्हा करावी नूतन ॥ धर्मशाळा मठ प्राकृत नुत ॥ आकार सी देवा जो ॥ ८९ ॥ पुस्तकाचे संरक्षण ॥ विद्वे
कारावे उत्पादन ॥ धनधान्य गोधन ॥ आपण धडी विलो कावी ॥ ९० ॥ चंद्रकळा विनापासुन ॥ दिवसा दिवस होय वर्धमाना ॥ तै
से विशेष राज्य वाढे पुर्ण ॥ राज नीतीम नीधरता ॥ शैव ब्रह्मा चे वेतन ॥ पावते करावे संपूर्ण ॥ अद्भुत काय येता साधुन ॥ आवेधन
वेतनावेगळे ॥ ९१ ॥ जो लगा जाहले बहुत श्रम ॥ गेला ता भुताचा पेटकुन ॥ रायेथांचे वचन रंगे माचनु ॥ शोधे ये व कावी ॥ ९२ ॥
कुटुंब भोजन बहुनिद्रा ॥ करावे न साविराजेंद्रा ॥ जिंने मिस क्रर्मे उदारा ॥ यथा संग वेरा वरावी ॥ ९३ ॥ ऐसी राजनीती विचार ॥
निरोपि युधिष्ठिर कुमर ॥ अवलोक रितसु चित्त स्थिर ॥ नृजीता या समवेत ॥ ९४ ॥ थावरीक धिलेला पधर्मे ॥ सांगीत ले दानधर्म सु
गम ॥ राजधर्म उत्तम ॥ सांचे च अंगवीराजे ॥ ९५ ॥ राजधर्म आपधर्म ॥ दानधर्म मोक्षधर्म ॥ अनुशासन सहित उत्तम ॥
शांतीपर्व ग्रंथ कवी ॥ ९६ ॥ पंचवर्ष सहस्त्र श्लोक ॥ बोलिला व्यास पुण्य श्लोक ॥ सगुरातु व्यंगं थसुरेखा ॥ ठीकान करे सर्वथा ॥ ९७ ॥
पांडव संताप ग्रंथ ॥ बोलवित से पंढरीनाथ ॥ पाळकाल या कूनसमस्त ॥ कथामपि त धरायेलजी ॥ १० ॥ कथा ना ही ली ना ती की चित ॥ वि
तारधार माना ही वरूत ॥ शांतीपर्व परायं तस नृसाल कथा कंधियेशी ॥ ११ ॥ असो शांतिपर्वीचि कथा ॥ व्यारी धर्म का धिले यथा
र्थ ॥ ते उत्तरायण जाहलं प्राप्त ॥ परम पुण्य पवनज ॥ १२ ॥ धृतराष्ट्र ही तेथे आला ॥ विदुर सुपा व्या र्थ आणिला ॥ राजेअ तो रथी
व्या मेळा ॥ पुढी चक्र लक्ष वळासी ॥ १३ ॥ भीष्म मुखे अंदूत साजन ॥ ओके ताता षलेमुनीजन ॥ द्वारकानाथ विश्वंभर दर्ण ॥ तोही
शल्यव ज वळी वैसला ॥ १४ ॥ व्यास नारद दो महामुनी ॥ बैसले जवळी येउनी ॥ अपनके ही भौर्ले व्हो भुभीष्म देवापा ते ले ॥ १५ ॥
अंतकाळि भ्माचे शरीर ॥ दिव्य रूप जाहले साचार ॥ पाये ज लसमय ॥ निधा लेवार सभी गील ॥ १६ ॥ शुद्ध रांचे असें मा
माधव मीघमास ॥ माध्यां नेआलावें जोश ॥ भीष्म पुसे निसर्वास ॥ श्रीकृष्ण जुपन्या ता हिने ॥ १८ ॥ ऋषिनि वृद्धे लेमे ७

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तवरून॥ चतुर्भुज इंदिरामन मोहन॥ तीन वर्ष ध्यान करून जेथा सुन॥ ध्यान हृदिं ठेऊन बैसले॥ १०॥ काहीं दिवसें मूर्तिमंत॥
तैसाच नेखिला हृदयांत॥ पा गेन स्थलानिवांत॥ रीपजे स्नान दिलें॥ ११॥ स्तवन नाम करून॥ केलें श्रीरंगाचें स्तवन॥ भ
गवता चा क्रम चिंतून॥ यो गध्यारणा आवलंबिली॥ १२॥ तावन र्जुनें सर्व प्राण॥ ब्रह्मद्वारें उर्ध्व भेदून॥ दिव्य जातीं विधान॥
बंधाने ही समरसला॥ १३॥ जलज मिळाल्लो जीवनीं॥ दीप ज्योति रात्र गेगनीं॥ तैसा श्रीरंगानंदें तत्क्षणीं॥ तदाकार पार्थ जाहला॥ १४॥
॥२॥ जाहला येक निजयजय कार॥ सुमनें वर्षती देव समग्र॥ दुंदुभी नाद अपार॥ सुरें करविता जाहला॥ १५॥ देव भक्तांची सत्कृती॥
वारंवार स्तुती करिती॥ ब्रह्मदेव तिमिरप्राची सृष्टी॥ श्रीरंग गर्भ गर्भ सारंकारा॥ १६॥ पांडवांचे नेत्री अंधकारा॥ कोटिल्या ते हा
विमळां सुधारा॥ धर्म म्हणे श्रीकरधरा॥ तुंज्ञानी भीष्म नेंकची॥ आये अर्जुन कृष्णांतले ज्ञान॥ तुजसि स्वरूपी जाहला लीन॥
मग बोले मनमोहन॥ उत्तर कार्य संपादि॥ १७॥ गाम लिंया गरकृष्णा गर॥ चंदन कार्ष्ठें अपार॥ कस्तूरि केसर कर्पुर॥ पा
चें संभार रची येलो॥ १८॥ भागीरथी तीर नेऊन॥ भीष्मा सम तल्पे सुधास्थान॥ दिव्य गंध करून॥ शरीर आर्थिये अर्चिले॥ १९॥ दिव्य
वसनें सुलि आवस्वरी॥ चितार चिलीं सच्छुमी तीरीं॥ सुधा पडे से तेज वरा॥ स्वकरें धरी येल॥ २०॥ मकरबिंदु देता चिल्ह्या
भून॥ सम स्ताउ लिक रीती समापमान॥ पार्थ पडू क्रृष्णें घेऊन॥ त्रिलोकी वदन भीष्माचें॥ २१॥ उभय तटा चाल र देऊन॥ वाहितीं वनीं मा
हिनेरन॥ कुंती द्रौपदी से वल्ली येऊन॥ गंगाजलें विलोकिता॥ २२॥ सेतली नाध्याचा गजर॥ सुरें दवर बसुमनें संभार॥ चितवरी
भीष्माचें कलेवर॥ सुधि दिर्य करविलें॥ २३॥ अपार चन्दून कर्पुर॥ सांचिले तेंहा कलेवर॥ धर्में आदिलावें श्मान रायथा वि
धी करूनिया॥ २४॥ पाथ रउत्तर क्रियास मस्त॥ यथासांग धर्में केलीत॥ त्रयोदश दिवस पर्यंत॥ जान्हवी तीरीं राहिले॥ २५॥ करूनी
धर्म अपार दान॥ मोचविला गंगानंदन॥ मागुरी करिता भीष्म चें स्तवन॥ स्वर्गी गेला स्वस्थानीं॥ २६॥ श्रीरंगासहित पांडव॥ हस्ति
नापुरास आले सर्व॥ धर्म नीतीनें धर्मराव॥ राज्य करी माजा हला॥ २७॥ शांति पर्वसे पल्लें अगाध॥ पद्मपुराणें वर्णिलें॥
तें श्रीधर वरदें नालागंदा॥ पांडुरंग बोलविलें पैं॥ २८॥ सुरस पांडव प्रताप ग्रंथ॥ शांति पर्व व्यास भारत॥ शांतीं पर्वसंपूर्ण
र्थ॥ सत्तावन्नावा प्रांत अध्याय येलो॥ ५७॥ श्री कृष्णार्पणमस्तु॥ ५७॥ ५७॥ ओवी संख्या ३१७॥ ॥येकुन संख्या॥ ११३२७॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रीगुरुभ्योन्नमः॥ ॥पुंडलीकवरदापुरुषोत्तमा॥भक्तमानसउध्याने विहंगमा॥भीमातटविहारमेघश्यामा॥निगमागमार्थवस्तु॥
पांडवरक्षका पंढरीशा॥विलासीया परमपुरुषा॥भगिनीमानुनपंगुसुशा॥पार्थप्रतीरक्षिखी॥२॥पांडवांचे भाग्य देखा॥नवलवेची
सहश्रमुखा॥तुं तयांच्यापाठीराखा॥अंतर्बाह्यरक्षिसी॥३॥मागे भीष्मपर्व संपले॥तो द्रोणपर्व आरंभले॥जे अर्थ तरसागहे
सादर श्रोती परिसिजे॥ग्रापरकी मध्यनायकहीमा॥तैसे द्रोणपर्व अवधारा॥उणीनुरे दोषमात्रा श्रवणाकरिता साक्षपे॥५॥
जेथे माजला विररसा॥जैकताचतुरपरमसुरस॥जनमेजयापुसे वैशंपायनास॥सांग विशेष कथापुढे॥६॥गंगासुतपडुउन्हा
शरपंजरी॥मग समरमाजी विलक्षवे तोपरी॥व्यासशिष्य बोलतो अवधारी॥जनमेजयाराजेंद्रा॥७॥शांतनुजपडिलीयां
वरी॥शोभान दिसे कुरुसैनेवरी॥जैसी कांत ध्यावाना नारी॥कींमनाग पिले विण॥८॥भंगिली नौका महाजली॥बुडावया
जैसी उलमली॥तैसीच सुते काली॥भये व्याप्त दिसतसे॥९॥भीष्मासबातुसीदेउन॥कौरवपांडव करती नमन॥कुरु
नियाप्रक्षण॥मग युध्यासी प्रवर्तिले॥१०॥दशदिनपर्यंत॥जे केले युध्य अद्भुत॥दाहासाअवरणपंडित॥महारथी
निजपाडिले॥११॥भीष्मप्रताप अटला॥शोक करिती कौरव संपूर्ण॥द्रोण अतीशारद्वत कर्ण॥अतीउद्विग्न जाहले॥१२॥
दुर्योधन तेच राती॥चिंताने होऊ आहले चित्ती॥मग जाउन गुरुश्री विराप्रती॥नमून बोलता जाहला॥१३॥लरोकवेंद्र
युजुतुनीया॥तुम्हा मशिमाद्रोणा॥व्याघीयावरीच मुरक्षावया॥तुजवाचुनिया थोर नसे॥१४॥काळमृत्युअभिभय॥या
पासुन राखिला तुम्ही आचार्य॥तुम्ही रीअसता पाय॥सदा निर्भय आलीआसो॥१५॥मग वस्त्रे भूषणे आणुन॥प्रीती पु
जिला गुरुद्रोणा॥सेनापतिअहरणपदपूर्ण॥आचार्या सदीधला॥१६॥व्यारीवेदमुखोद्गत॥सकलशास्त्री पारंगत॥पा
टीसतुणीर हस्ती विराजता॥विशुजैसे सादैकासन॥१७॥कौरवपांडव यादवसमस्त॥हे द्रोणाचे शिष्य अंकित॥ज्या
च्यावरद पुष्पी मिरवत॥मुगटस्तुभद्रीपतीचा॥१८॥तोप्रसन्न होउन गुरुद्रोण॥सतोमाचेवर सुयोधन॥मग तोलागो
नगुरु आचार्य चरण॥कौरवेश बोलतसे॥१९॥तरीअजातशत्रु कुंतीसुत॥धरून देयी आणा लाजित॥धर्माच्याव ध्यनि
श्चिता॥मीकल्मी तानाही आचार्या॥२०॥धर्मा सवधीतानालागे॥अशा तउरोने हीजास्म॥अर्जुन॥जिवधरीता शरणा॥स
वेयेतील अनाते पुढे तीखेलोनद्युत॥वनास पाठउ पांडवा हरीत॥मग लतो भारद्वाजसुत॥तुं यथार्थ बोलसी॥२१॥मा
ध्ये॥रीस्यत होय अर्जुन॥परी विचिपेने आगहगामजाहुन॥तारका रीजनकपाकशासन॥केले प्रसंन्न स्वर्गी गेले॥२२॥
ते स्त्रे अस्त्रे मंत्र विशेष॥जे निःसुवर्नी नदाउके कोणास॥ते विद्या राव कुसख्यसाचीस॥तरी कोठासासवे गहूगोली॥२३॥
येगहलोताच कालपुण॥दश एकमात्रे ध्वर्मधारीना॥ऐसे ऐकता दुर्योधन॥परमआनंदे बोलता॥२४॥सगणीना॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

द्रोणप॰ उपाय करून ॥ बोलतां मनीं तें ध्वेत वाटेना ॥ अजातशत्रु धर्म करून ॥ जितं आलास स्वधावातुली ॥ २९ ॥ ऐसें सांने मरणी तात क्रा अ० ॥ ३ ॥
ण ॥ आजनीर लवा धोतुं बळ ॥ तोसमाचा रसकळ ॥ पांडवा पांचाळ समजला ॥ २८ ॥ धर्मलागोआचार्यप्र तिसा ॥ कळली
की तुल ॥ श्रीमार्दुना ॥ सावळ सकळ प्रतुना ॥ सावधान आसावें ॥ २९ ॥ पार्थलागोअल्पा करतांता ॥ मी तुजरक्षीनय
थार्थ ॥ परी येकक र्मअद्भुत ॥ सहस्त्रमासेनें न करवे ॥ ३० ॥ मर्यादासां ग्लमे ह्निवसन ॥ वतुगाह्निगुणवेलसाठ श्र
क्रिणी ॥ तेंही घडेल परी मासेना ॥ आचार्य वधन करवे ॥ ३१ ॥ मगज की बुडेल अगस्ती ॥ तम कूपी पडेल गभस्ती ॥ तला
॥ ५ ॥ लिका धरून नेती ॥ अनुगानुआसी घडे ३२ ॥ मशक धरील सौदामिनी ॥ भोगेंद्र सोडील कामिनी ॥ परी शेलवधमा
सेनी ॥ कल्पांतीही करवेना ॥ ३३ ॥ जो वाचस्पतीची अपर प्रतिमा ॥ ज्या त्रिभुवनी नमायेमहिमा ॥ पृथ्वीतुन आग
णीसमा ॥ तो मासेन धर्मी न वधवे ॥ ३४ ॥ दोणासने राचें समुद्र ॥ म्या बुडी दिधली अतोनानी ॥ जेणें पुत्र तुम्ही मज वरी ॥
प्रातीं टेवीली अपार ॥ ३५ ॥ याशरीराच्या पादुका करून ॥ आचार्य पदीं लेववीन ॥ परी मीन दें चीउ वीती ॥ कीं हीयेकत
याचे ॥ ३६ ॥ समरंगणीं टाकीन बाण ॥ सासध मियुध्य करीन निर्वाण ॥ परी अंगे प्रमाण दोन ॥ कादामासेन न घ
वे ॥ ३७ ॥ तुज धराव यायें तशेल ॥ मासी प्रतिपालु तराक्षिन ॥ अवसो उत्य पावलासाहस्त्र क्रिणी ॥ हरिद्राज तीभाम
जैसें ॥ ३८ ॥ वाद्ये गर्जतीनाना विध ॥ दोन्ही दळे जाहली सिद्ध ॥ पांचजन्य देवदत्ताचे नाद ॥ गगनाचे ननसाटवे ॥ ३९ ॥
तोगजर ताहलातें बळ ॥ नादे डळमळिला भूगोळ ॥ चतुर्दशलोक व्याकुळ ॥ भये कालकांपतसे ॥ ४० ॥ वाटे गगनये
रित ॥ आदिसूकरनिलवीदंत ॥ तो कोल्हाळ ऐकता कांपत ॥ मत्तबलवंत धोकहंतो ॥ ४१ ॥ नोनावा याचे बोभाट ॥
उल्पदलाचा कडकडाट ॥ सामध्यभागी उभा अचाट ॥ विजयरथ पार्थाचा ॥ ४२ ॥ ध्वजस्तंभी महानुरु ॥ वेळवेळा कूी
भुभुःकार ॥ रत्नसगरी रथ जनजथोर ॥ कुल्यारत्नमंवीर ॥ ४३ ॥ रथी सारथी इंदिरावर ॥ जोनीरस्या ध्वी
शतपत्रनेत्र ॥ पांडवभाग्ये सत्यवळ ॥ तोही वृत्तु सकेना ॥ ४४ ॥ सर्वांत श्रेष्ठ वैकुंठधाम ॥ तैसा दिसे तो रथोत्त
म ॥ प्रळयचपळ ऐसा ॥ ध्वजपरम ॥ पाहुवी तरवीरा ॥ ४५ ॥ जैसा सुपर्ण पक्ष फडकत ॥ तैसा ध्वजा दिसते
जातलपत ॥ हरित्र सुवर्ण खचित ॥ ध्वनं जयासी रणांगणी ॥ ४६ ॥ इकडे कौरव दळी उजु द्रोण ॥ जैसा नित्य चन्द्र
नाभी वेडकी हतो ॥ पांडव चमू परम भानु ॥ नष्ट्वरी हुर्हीत पुरुषार्थी ॥ ४७ ॥ आचार्य तेज अद्भुत ॥ पहातां पां
डव पृथुना भयाभीत ॥ वाटे समर गणी कृतांत ॥ द्रोणरूपे अवतरला ॥ ४८ ॥ पांडव सेना सरतापती ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

घोटुनइछीसेगजगस्ती ॥ तेह्वां बाध्या गजरे जगती ॥ थरथरित सप्तपाताळ ॥ ७९ ॥ तनु वरी चपळा पडे तुटोन ॥ तै
सा पुढें धांविन्नला गुरुसुत ॥ तेह्वां सायकासनापासून ॥ बाण घन वर्षत ॥ ८० ॥ शिखी जाळी दग्ध कानना ॥ कीं द्विजें
द्वंसं ह्वा कायस्थ गरोगा ॥ तैसें पांडववाहिनी गुरुसुतें ॥ संहारित मग गांडीवेन ॥ ८१ ॥ कांण सेव्ये दूनेन तपूर्की बळ ॥
रितहेंड हूसती सरळ ॥ धीर रित वीर सबळ ॥ केले बहुत आयें ॥ ८२ ॥ रथक्रम वर्तीकर्म करुन ॥ द्रोणे केले वेदाध्या
यन ॥ ते बहुरेने मार्गण ॥ सुटती चापपासुनियां ॥ ८३ ॥ चापमेघ उगनिवार ॥ बाणधारा सुटल्या अपार ॥ चा ॥
लेकुंथसाचे नरूपूर ॥ पसती मार्ग सिंधुस्था ॥ ८४ ॥ ऐसे सेदोणकेले अभिनव ॥ तों इंदना प्रसारूं देव ॥ शकुनी वरी व
र्जीव ॥ बाणांचा कार ताधाविला ॥ ८५ ॥ तव परम क्रोधे शकुनी ॥ बाण वर्षत तये क्षणीं ॥ जैसे सव्यापसव्य संख्य
वचनी ॥ पंडितापुढें मुद्ध बैसे ॥ ८६ ॥ सव्यसाचीच्या बाणी ॥ शकुनी स्थिर लासा तें बहुरंगी ॥ तुळी रचापरथ धर्भडुनी ॥
धरणीमाजी टाकीला ॥ ८७ ॥ मारिले अन्यघात लीसारथी ॥ मग शकुनी होउनी विरथी ॥ गदा घेउन सवेगती ॥ सहदेवा व
रील लोटला ॥ ८८ ॥ गदाघाये रथांगनी ॥ सारथी मारला तयेक्षणीं ॥ सहदेव रथ शकुनी ॥ शकुनी हृदयी भेदिला ॥ ८९ ॥
तों रथारूढ भीमसेन ॥ पुढें धांविन्नला वर्षत बाण ॥ दुर्योधनाचे सैन्य ॥ अपार भेदिले तेधवा ॥ ९० ॥ तों दुर्योधन
बंधु निश्चिती ॥ जयाचे नाम विकर्णती ॥ तो पुढें धाविन्नला समीरगती ॥ मायेटाकून तेधवा ॥ ९१ ॥ त्याचें ह्रदयावरी सबाण ॥ वि वि
नवाहलां भीमसेन ॥ ते गोतीसबाण टाकून ॥ ह्रदयी भेदिला ॥ ९२ ॥ भीम कर्णीचे सोयपासन ॥ ते गोच्छेदिले नलागता
क्षण ॥ मग पवनात्मज गदा घेउन ॥ पवनवेगें धांविन्नला ॥ ९३ ॥ रथ सारथी अश्व पाहे ॥ चूर्ण केले ये काचघायें ॥ जैसे
कामक्रोध लोभ ज्ञानीयें ॥ मनोजयतीं कीले ॥ ९४ ॥ तों नकुळ शाचि मातुळ ॥ माद्रीचा बंधु शल्य सबळ ॥ सावरी नकुळ
परमचपळ ॥ मनोजवे धाविन्नला ॥ ९५ ॥ शल्याचें अंगीं बाण ॥ नकुळें भेदिले लक्षून ॥ रथसारथी रंगणा ॥ पा
डोनि तत्काळ ॥ ९६ ॥ शल्य येउन आणिके रथीं बैसत ॥ दशबाण नकुळावरी त ॥ हृदयी भेदिला भगिनीसुत ॥ पाक्र
मेन लागला ॥ ९७ ॥ चेदिदेशीचा राजा धृष्टकेत ॥ तेणें रोधिला शारद्वत ॥ दोघांस युद्ध अद्भुत ॥ होते झाले तेध
वां ॥ ९८ ॥ विद्युल्लता पडे अकस्मात ॥ तैसा याज्ञसेनी धाविन्नला ॥ सतरी बाणी बळाद्भुत ॥ कृतवर्मा वीरीं खीळिला
तेणे ॥ ९९ ॥ तेणें सत्यांहत्तरी बाणीं ॥ सात्यकी भेदिला तये क्षणीं ॥ सभापती पौंड्र बाक डुनी ॥ सुशर्मा वरी धाविन्नला ॥ १०० ॥
कर्ण अतिवीराद ॥ युध्यकरीतें हातानाट ॥ भगदत्त द्रुपद विराट ॥ रणांगणीं भीडती ॥ १०१ ॥ शिखंडी अगी

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

जेवीं दुनिरेवे ये अमरपती॥ तरी तरमय नापाही॥ तीं प्रामं हलें ये कटायी॥ विजयरथ धनराहे कातो॥ गांडिव तुणीर अक्षये॥ २३॥
तरी तो विजय धर्मी फाल्गुन॥ वेगलेन्यालु सिद्धे दुन॥ आजि येक महारथी मानीन॥ प्रतिज्ञा पूर्ण पाहा मासी॥ २४॥ तो सु
शर्मा सुवर्मा सुरथ॥ सुधंन्वा सुबाहु बल्लाद्भुत॥ मेळउनअवघे निर्धार्त॥ बोलती शपथ ते धवा॥ २५॥ समसप्तकासमेळउन
४३॥ उथाने तो तो फोडुन अर्जुन॥ नगोखेउ धांचा प्राण॥ सुयोधनाला गपा॥ २६॥ हे जरी नकरवे तनु ता॥ तरी लिंगभेद पंति
भे दारुण तसा॥ तीपापे अम्याभाधा॥ जरी पार्थी नर्जिंकों॥ २७॥ रणीं खि कुअर्जुन॥ अथवा देउ आपुला प्राण॥ देशांत
प्राय छित घेउन॥ तो महानक रितीते हे॥ २८॥ परम संतोषोन दुर्योधन॥ ददरीवरा लुं गीपाचे जण॥ वस्त्रे भुषण
देउन॥ लागो विजय धनुष्यसवर या॥ २९॥ उदयाद्रिवरी र विचक्र आले॥ सिद्धपणा हकी दोन्ही दळे॥ रणतुरें खांदवी
सबले॥ शाकानी भरले अंबर॥ ३०॥ मग दुर्योधन काय केले॥ समसप्तक वेगेले निवडिले॥ तीसलक्ष वीर धावले॥ सु
शर्मा अंब्यामध्ये॥ ३१॥ जोबोला विलयुध्यासी॥ तीकडे चला तोध्यत त्यासी॥ पार्थ युध्य करीला त्यासी॥ समसप्तके
बोले॥ ३२॥ दक्षण माजलबहुन॥ सिंहनाद पुर्व्यकरपाहत॥ कीदंदगुहु कुउन्मत॥ पाचारिती विनायक॥ ३३॥ रात्रं आर्ध
वीदसकुन॥ लागती ध्यानये अर्जुन॥ अवघे कल्लोळ करती मिळोन॥ रायेउचलोनउद्ति॥ ३४॥ श्रीरंगासवतोपार्थ॥ पा
हाव लोलक रितीयी कृते॥ ३५॥ तीपाचारी नओत॥ जाहले म तबहुतहे॥ ३६॥ भीमासवतो अर्जुन॥ नकुलसा हद
वशा दिकदुन॥ पांचाळवैराटा रमीळोन॥ धर्मरायारक्षावो॥ ३७॥ नलगताये कृतीक्षण॥ समसप्तकाय वोलाऊन॥
श्रीकृष्णा सवतो अर्जुन॥ चाल्यासंदन तुरेनो॥ ३८॥ धन्य धन्य पार्थवीर॥ ल॥ च्छिदानंद सर्वेश्वर॥ वैकुंठपती इंदि
रावर॥ सारथी जाहला ज याचा॥ ३९॥ सावळे अनुपम्ये चरन॥ आकृती विशाळ राजी वनेंन॥ सुकुट कुंडलें अधरपुर्ती॥
पवळ वेल्हस दशा॥ ४०॥ विशाल भाली दिव्य केशर॥ कंस्तुभ वेत यंती मनोहर॥ कासेकासीलापीतांबर॥ चरणी
तोडर विंदावळी॥ ४१॥ चतुर्भुज शामसुंदर॥ रथीं सारथी रमावर॥ ध्वजरस्तें भीमहाउग्र॥ केला भुभुःकारे सयाते॥ ४२॥
हनुमंता अविनीधुतेअपार॥ तीतीना कपोहल्या अनिवार॥ विश्वगु वहन पक्षाचा भूकार॥ तैं साध्वज तरूप त
से॥ ४३॥ त्या ज्याउडीला विजयरथ॥ पवनवेगें बाहूते जात॥ पांचजन्य रे वहत्त॥ पार्थरमानाथ वाजविती॥ ४४॥ आ
णि अनुजार्जुन॥ भुभुःकारे गर्जे वायुनंदन॥ सकल हल कंपायमान॥ घुरुकीने पूर्ण नभता तले॥ ४५॥ पार्थकृ
ष्ण कडे पाहे विलोकुन॥ धूळि लेभारिले तुरगट वस्त्र॥ क्षीरसागरींचे निधान॥ होहोक्ष लगउनवारू थोपी॥ ४६॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

गांडिव धनुष्य चढविलें। अर्जुनें निमिषमात्रें तोडिलें। अमर्याद रण माजविलें॥ वीरपण तीक्ष्ण दिशा॥ ५४॥ पळ्हास सुशर्मा लागत॥
धीर धरा परता समस्त॥ दुर्योधनासी रायें तु॥ केला व्यर्थ आजी कां॥ ५५॥ मग समस्तीं तये क्षणीं॥ विजयरथ सांडिला बाणीं॥
जैसे वर्षवमुखें मिळोनी॥ पंडितासी वाद करिती॥ ५६॥ चपळ तें जैसा हरे करून॥ न थके रत भगवान॥ समस्त सकाचि
भारघ्नोडुन॥ जयरथ धूनपेलीकडे॥ ५७॥ अनंत वक्र जैं सारथ॥ फिरत कौंतेय सन दिसे व्यत॥ शर सोडिती अमित॥ परी ते
न लगती पार्थातें॥ ५८॥ लक्षलक्ष कोन सरस्वर॥ उपकाक्या वीरास लागती शर॥ पार्थरूप येसा येरा॥ परस्परें दिसती॥ ५९॥
ये का सये क्रमा रतीं धाये॥ जैसा जळांतील सेनाधिप या कंबंध उठती पाहे॥ डोलिया वजवी नेत नाचती॥ ६१॥ इकडे देख
धृष्टद्युम्न द्रोण॥ युध्य करिती निर्वाण॥ परस्परें सोडुन बाण॥ घेउं पाहती॥ ६२॥ आचार्य पराक्रम अद्भुत॥ पांडवसैं
न्य मोगीले समस्त॥ तो महावीर सात्यकी॥ द्रोणवरी धाविन्नला॥ ६३॥ तेणें सोडुन साठि शर॥ द्रोणाचार्य केला जर्जर॥
उडवीले सारथीयांचे शीर॥ ध्वज छेदुनि पाडिला॥ ६४॥ धरम तळपों लागला द्रोण॥ चिंत्यासून का टिला बाण॥ शकिंकर वधा
वारण॥ कृतांत शक्तीन दूसरी॥ ६५॥ कल्पांत चपळ सम न॥ उर्ध्वस्थान आला बाण॥ सत्यजीतांचें शीर छेदुन॥ आ
काशपेथें उडविलें॥ ६६॥ विराट बंधु शतानिक॥ तो शर सोडी द्रोणा सन्मुख॥ जैसा पर्वत गिळाव धामराच॥ मुख पस
रून धावीन्नला॥ ६७॥ सोडुन ये कअर्ध चंद्र शर॥ शतानीकाचें उडविलें शीर॥ वसुनाम ऋषपस्कुमर॥ तो ही धाविन्नला यम
लया॥ ६८॥ भयाभीत युधिष्टिर॥ सेना पितळ नीसमग्र॥ द्रोणाचार्य स्तवन अपार॥ सुयोधन करीत दा॥ ६९॥ सकळ
पापावरी येक नाम॥ जाळून करी भस्म॥ तैसा मारीत उटतसे भीम॥ पराक्रम वर्णवे॥ ७०॥ धर्मसाहदेव नकुळ॥
उठील वैराटपांचाळ॥ द्रोपदीतनय वैबाळ॥ शर सोडित धाविन्नले॥ ७१॥ पाहातीया वीरांलागी उबाळें कौरवदळ॥
गांधारीचे मिळले सकळ॥ येक दिशाचे पराक्रमी॥ ७२॥ दुर्मर्षण सुबाहू जयद्रथ॥ विंदानुवींद बळवंत॥ शोल्य बाल्हीक गु
रुसुत॥ दुर्योधन दुःशासन॥ ७३॥ दुःशासनी लक्षुमण॥ विकर्ण॥ दुर्मुख पुरुजित कर्ण॥ कार्यक्षमी सोमदत्त महारथी त
ाडगण॥ कुपाक्ष॥ ७४॥ इतुके उठावले महावीर॥ करिती पीडक चमुसंहार॥ दूर्ध्वयुध्य माहलें अपार॥ परी
तो प्रकार नाकळे॥ ७५॥ पूर्वीचें स्थीर अर्जुन कृष्ण॥ गिरीवर नयनें देखवी॥ योद्धे युध्य वणिलि बहुतांस॥ परी हें अ
दुत साट नी॥ ७६॥ अग्निकारी प्रवेश करी॥ तैसा गज सैनांत रथ देखव॥ संहारीत असंख्य॥ मत्त उन्मत्त भद्रीत दा॥ ७७॥
मिळाले जळ कजा॥ छेदन॥ क्षणमात्र निवडा पडा गाजा॥ तैसें कुंजर भीमसेनें॥ संहारून अक्षिप्रभा॥ ७८॥ हें देखो

द्रो॰प॰ न सुयोधन॥ धाविनावर्षत मार्गणा॥ भीमे तुणीरसायकासन॥ रथध्वज छेदिला॥ ६९॥ ऐसें लढेवोन सवेग॥ म्लेंछ सैन्य
घेउन धांवे अंग॥ धर्म तुजावरी सवेग॥ बाणघन वर्षतसे॥ ७०॥ दिव्य शस्त्रे लोडी वृकोदर॥ उठविले अगणीत याचे शि
र॥ केला यवन संहार॥ गगनी सुरपाहती॥ ७१॥ तो प्राग्ज्योतिषपुरिचा नृपनाथ॥ नरकसुत जो भगदत्त॥ महागजा
रूढ बळोन्मत॥ बाण वर्षतिधाविन्ला॥ ७२॥ सोडुन बारा निरवबाण॥ भीमाचा स्यंदन केला चूर्ण॥ मग तो वृकोदर गदा घे
१४॥ उन॥ नरकसुतावरी धावे॥ ७३॥ कुंभस्थळ चक्रवत॥ मणा द्रौपदीपुत्र भगदत्त॥ गजभीमासओ काढिता॥ वायुसुत
नाटोपे॥ ७४॥ गदाघाये तो कर्कोदर॥ परी कर्णाटोपे न भीवारा॥ जी कुठेपलते तो कुमर॥ पाटीला गवे सोडी॥ ७५॥ द्रौ
पदीचे पंचनंदन॥ शिखंडि धृष्टद्युम्न॥ भगदत्तावरी बाण॥ जाहलवर्षती तेथवा॥ ७६॥ परी तो भगदत्त महावीर॥ इ
तुक्याचे तोडी शर॥ अर्जुन्माची सायकीं जर्जर॥ सकळ वीर केले तेणें॥ ७७॥ साहस्त्रीन शत बाण॥ भगदत्तावरी सोडी[illegible]
पाणी॥ परम नवीर ते तीखट दून॥ गज लोटिला सात्यकीवरी॥ ७८॥ गजे धरून रोदून॥ उत्थ्यास हित केला चूर्ण॥ सात्यकी च
पळीं वीरउत्सयोन॥ मेढी करे न घाला॥ ७९॥ ऐरावतारूढ संक्रंदन॥ तैसा दिसे नरकनंदन॥ वीरास हित जशख्यधरुन॥ आ
पुनरा कीतसे॥ ८०॥ कितेक गज मारिले रथी॥ बहुताचआपटीले सारथी॥ भगदत्तें लावलीरथ्याती मत्तोन्मत्त हीन पे
तीसमोरे॥ ८१॥ सच्चीपर्व प्रतापी वीराटपुत्र॥ सोनानि भगदत्ते दाकुनशरा उर्ध्वपंथे उडविले वीरा॥ महावीर पाहती॥ ८२॥
गोरक्षक पीटी घोभार॥ तैसे आता विराचीसंभार॥ पळवीत जाहला कुंजर॥ अनिवार सर्वांसी॥ ८३॥ हे धर्मराये
देखोन॥ सात्यकावरी शत बाण॥ नवद बाणी द्रष्टद्युम्न॥ मेरिता जाहला तयाते॥ ८४॥ अर्धशत दिव्य शार॥ सोडि
ता जाहला वृकोदर॥ द्रौपदीचे पंचपुत्र॥ शतशरा तय कीती॥ ८५॥ इतुक्याची हीला द्रोणाला॥ भगदत्ते वोडिला क्ष
ण॥ गजे संहारिले बहुसकला॥ जो कृष्णाळ्क्या[illegible] रिले धवा॥ ८६॥ परम आनंद दुर्योधन॥ वाद्ये वाजविती जयव
र्धन॥ वारंवार करिती गर्जन॥ ते अर्जुन असैकवस॥ ८७॥ पाहूनिया वेगा॥ समसप्तका चीकेला संहार॥ सुश
र्मा सांडुनी समर॥ पळता जाहला तेथवा॥ ८८॥ कृष्णासी कृष्ण सणे तये सभी॥ धन्य तु वीरचक्र चूडामणी॥
आताच भगदत्ते वाहिनी॥ आटिली तीकडे समस्त॥ ८९॥ कशावया धर्मरक्षणा॥ वेगेस्या विजे कृष्णा अर्जुन॥ अरो
तेथो उसुप तो समान॥ फाल्गुन मोहनेच्या वडी॥ ९०॥ कडकडुन पाप पडता॥ तैसे रथास तोकृष्णपार्थ॥ भगदत्त पु
ढे आलेअकस्मात॥ दोन्ही दळे रखती॥ ९१॥ कौंतब्य नयाचीत॥ सजली करील सैन्याचा निःपात॥ तेवाग वर्षो

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लागला पार्थ ॥ न हे गति तत यांचे ॥ ९२ ॥ बोलवा वाणीं तृणाविपिन ॥ तैसें पाडित अपार सैन्य ॥ ते भगदत्तें देखोन ॥
कुंजर लोटिला पार्थावरी ॥ ९३ ॥ कृष्णार्जुनावरी बाण ॥ भगदत्तें सोडिले दारुण ॥ परी रथ फेरी जाय मागें ठाव ॥ ये कमा
गताला मेने दी ॥ ९४ ॥ अलातचक्राहुनी चपळ फेरित कांईं ॥ देखा बाण नर कैसे ॥ मोडित ते हामुरहरी ॥ ९५ ॥
सच्चिदानंद तनु सगुण ॥ ये दंत गेले सबाण ॥ परी रथावरी मर सुदल ॥ अर्जुन मनन चलचे ॥ ९६ ॥ बाण सोडी
श्रीगकातन ॥ तोडिले हातीचे शासन ॥ नरकसुतें शिर काढुन ॥ चौदा तोमर सोधले ॥ ९७ ॥ तितुकेही छेदुन पार्थे ॥
निर्दळून वडिले गगनपंथे ॥ यावरी समुद्रा कांती ॥ द्वादश बाण सोडिले ॥ ९८ ॥ भगदत्ताचे हृदयी ॥ बाण ते दिले तये
समयी ॥ यावरी शक्ती टाकिली लवलाही ॥ कृष्णवरी वैसेन सुते ॥ ९९ ॥ तेवरी चेवरा अर्जुने ॥ चीरखंडीलीया चेस्तनी ॥ स
वेंचि पार्थ वृषबाणी ॥ इभ भेदीनी कुंभस्थळी ॥ २०० ॥ भयाभीत जाहला वारण ॥ नाटोपे चालवितां जाण ॥ जैसी दु
र्बळा स्त्री वैरिण ॥ १ ॥ सवेंचि पार्थे बाण सोडिले ॥ गजाचे अंगी चिलखत छेदिलें ॥ चारी चरण तोडिले ॥ रणांगणी
न लगता ॥ २ ॥ वृक्ष पडे उन्मळोन ॥ तैसा गज जाहला गतप्राण ॥ भगदत्त पडिला देखून ॥ कृष्णावरी कोपला ॥ ३ ॥ म
ग सव्यसाचीवरी बाण ॥ धाडी देवतसहस्र नयन ॥ सहस्र एकसांडुनि [illegible] ॥ शरासनी योजिला तो ॥ ४ ॥ भग
दत्ताचे कंठ लक्षून ॥ बाण गेला लागतां क्षण ॥ ऊर्ध्वपंथे उडून ॥ [illegible] ॥ शिरें नेले स्वर्गमार्गे ॥ ५ ॥
मुकुटकुंडलमंडित ॥ शिर पडिले कौरवदळांत ॥ जयवाद्यें वाजत ॥ पांडवदळी तेधवां ॥ ६ ॥ कौरवदळी हाहाकार ॥
[illegible] मती महावीर ॥ शकुनीचे बंधु सोडि तरार ॥ [illegible] ॥ ७ ॥ नामे [illegible] ॥ पार्थे सोडिले
शर तेजाळ ॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥ ८ ॥ कोपे युध आला शकु
नी ॥ [illegible] ॥ ९ ॥ [illegible] ॥ पार्थावरी सोडिले भूतप्रेत ॥ वेताळ
[illegible] पार्था विचारल्या ते [illegible] ॥ १० ॥ [illegible] नाना [illegible] ॥ देवता [illegible] ॥ सावरी पार्थ ब्रह्म
अस्त्र सोडुन [illegible] संहारिली ॥ ११ ॥ जैसें येताये कनाम ॥ मन पाप होती भस्म ॥ कीं काम क्रोध मोह भ्रम ॥ [illegible]
गेवित [illegible] ॥ १२ ॥ [illegible] कअस्त्राचे भार ॥ शकुनी सोडी कपट [illegible] ॥ परी तो श्रीरंग [illegible] गीनी [illegible]
वारी ॥ १३ ॥ पार्थ म्हणे शकुनी ॥ दुरात्मा तु पापखाणी ॥ मज सीसचदोनी [illegible] ॥ जय कैं सापावसील ॥ १४ ॥ [illegible] पु
रले तेजस्व थोर ॥ [illegible] मणी [illegible] ॥ कीं [illegible] पुढे [illegible] ॥ [illegible] ॥ १५ ॥ [illegible]
रथा कमत बडबड ॥ कीं [illegible] दोन [illegible] ॥ [illegible] ॥ १६ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

राजहंसा समोर जाला॥ का कारावी जे वीहंग॥ मीन्हंश कटव कारोन॥ भोगें डावरी पातला॥१७॥ ऐसे बोलोन तत्काळ॥
शकुनीवरी घातले शरजाळ॥ पांचवीस नावीर सबळ॥ शकुनीचे मारिले तेथवा॥१८॥ अश्वसारथी शोदन॥ शकुनीचा के
ला चूर्ण॥ धनुष्य कवच तोडीर तोडुन॥ सत्यमाचे राखिला॥१९॥ विपरीत समय देखोन॥ शकुनी पातला सोडुन रण॥
जैसा भ्रष्टला तो टाकून स्वजन॥ परदेशा प्रती जाये॥२०॥ कौरव सेना जाहली जर्जर॥ बहु नेटा कूल पळती वीर॥ सा
साघरदेत द्रोणपुत्र॥ बाणवर्षे तथा विला॥२१॥ तयावरी भीमसेन॥ सोडी बाणपाडी बाण॥ तोडे स्ताचळासाच
किर्ली॥ जाताडा हाला तेथवा॥२२॥ पांडव प्रताप यथा थोर॥ द्रोणपर्व रसअपार॥ पुढे आरंगभंगाकी कुमर॥ भीडेल
रतीपरी साते॥२३॥ श्रीधरवरदा ब्रह्मानंद॥ पांडुरंग पाडुरंग वरद॥ पीठ वरदाश्री गोविंद॥ पार्थसारथी जा
हेली सीतुं॥२४॥ सुरस्य पोड वप्रताप ग्रंथ॥ द्रोणपर्व व्यास भारथ॥ संतालसा करी शास्यर्थी॥ चंद्रवेताळी सात्यांत
कथीयेला॥२५॥ श्री कृष्णार्पणमस्तु॥ ॥ओवी संख्या २५५॥ ८५॥ ८५॥ ८५॥ ८५॥ ८५॥ ८५॥ ८५॥ ८५॥ ८५॥ ८॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रीकृष्णपरब्रह्मणे नमः ॥ ॥ जो सच्चिदानंद कमलापती ॥ तो जाहला पार्थाचा सारथी ॥ तो भक्ताचे मनोरथी ॥ बै
सोनसुखलवी ॥ १ ॥ मारुती धाग मंदत ॥ विजयपावला अद्भुत ॥ त्यावरी समस्त पक्षांकडे रथा ॥ चालविला प्रेरेने ॥ २ ॥
मिळोनि त्रिकूट सम ससक ॥ सुशर्मा श्रेष्ठ त्रिगर्तमुख्य ॥ वेगळे युद्ध वंडे रथ ॥ अनर्थकारक वाढविले ॥ ३ ॥ युध्यास मो
विजाअर्जुना ॥ इकडे कायजाहले ते मानें ॥ चक्रव्यूह द्रोणा ॥ रचिताजाहला अद्भुत तो ॥ ४ ॥ सुपर्णी नील ...
म वित ॥ धर्मी सज्ज वक्रे वीर रक्षित ॥ युध्यमान लेअद्भुत ॥ सेनेजो गोभीम सेना ॥ ५ ॥ नकुल सहदेव पर्ण वाहे ॥ अव
घे युध्य करिती सबळ ॥ कोणासही दिसेना ॥ ६ ॥ धर्मिस लोभासता पार्थी ॥ तरी हा वीर न येदिता निश्चिती ॥ तो पुढे येउनि सुभद्रासु
त ॥ अभिमन्य विनवितसे ॥ ७ ॥ ताता मज आज्ञा धाडा जरी ॥ तरी हा वीर न येतिन निर्धारी ॥ धर्म म्हणे तो आव खरी ॥ तुं बाळक सकु
मार ॥ ८ ॥ मग बोले पार्थनंदन ॥ आहो थोर धीर धर्माचे वचन ते रण ॥ तात तुम्ही देयें वदन ॥ ... ॥ ९ ॥ परम
सुंदर सुभद्रासुत ॥ रूपा सिनुकिताउ त्या मन्मथा ॥ दुसरा कृष्णाचीमूर्ति जैन ॥ ... ॥ १० ॥ घनःशाम व
र्णे पाजीवनयन ॥ अभानुधारे सुरासव वदन ॥ जो पांडवास प्राणाहून ॥ आवडता पांचासही ॥ ११ ॥ कैसा नोउत्तरा
वर ॥ त्यावरी न्यहला सहर ॥ उद्धारी वरी हीन क्रूर ॥ तैसा सुंदर हसतसे ॥ १२ ॥ केला धर्मी सबसस्कार ॥ युध्या
सिधा पार्थकुमर ॥ तो शांबरा ज्ञपुच ॥ विरूपता रक्षिती ॥ १३ ॥ विरूप दिसे जातसे भद्र ॥ दारासहरच मारिले जं ज
रथे कुअसुवमाला धीर ॥ अर्ध्यासही तपा डिले ॥ १४ ॥ थेव अयुत महारथी ॥ न लागे पाडीउन्मा मती ॥ जो पेशांवरी न ज
पुगर क्षिती ॥ हास्यकुशालेपातला ॥ १५ ॥ दशसहीत नाग कुमर ॥ ये कृष्णावरी सोडिती शर ॥ परी तो जनकुंदं अभिवंद्या
कुमर ॥ तिलके तेउदलग ॥ १६ ॥ त्विनुभ्याचीना जाजा ॥ ये कारे कहा सुभद्रा बाळ ॥ जैसे उगवतां सुर्य मंडळ ॥ भा
गे सर्वलोपती ॥ १७ ॥ ये कडे दशाचिना ये का ॥ असंख्य असंहार ति दहसुख ॥ की सुटता वेडवान रेख ॥ जहाल विनाश ॥ १८ ॥
तो वीर्यनामें करून ॥ असंख्य मुरिले ताली हाणा ॥ किंवा चेतला राव ॥ असे स्वयं वनेद्धपडती ॥ १९ ॥ की मूढा चेवा
ग्रालसमस्त ॥ पेकशा द्वेतु इवी पंडित ॥ कीं केसरी हाणे गजबहुत ॥ उठती गतप्राण होउनी ॥ २० ॥ हृदयी प्रगटता बोध ॥ सहप
रिवारी पळे क्रोध ॥ की प्रसंगाये तीब्र स्तांतर ॥ क्षुद्रानें कीरती ॥ २१ ॥ तैसा यकुळ धनंजय कुमर ॥ पराक्रमे केले अवघ
जर्जर ॥ कोणी उचलिताच कर ॥ सख्यासहित भूजदंडी ॥ २२ ॥ दुर्योधन पुत्र लक्ष्मण ॥ त्यासी युध्य केले निर्वाणी ॥ येतला
सोचात क्षणप्रारण ॥ शिर उडउन पाडिले ॥ २३ ॥ पृथक पृथक युद्ध केले ॥ शत तीरा जयुपुत्र पाडीले ॥ आठ कौरव मारिले ॥ दुर्यो
धनाच बंधुपें ॥ २४ ॥ बाणासोडिता धाविता कर्ण ॥ दें वाचीभेदिले त्याचा कर्ण ॥ आंगकाढुन भानुनंदन ॥ पळता जात

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लागे कीकडे ॥२७॥ दहा बाणी सुयोधन खिलिला ॥ द्रोण पंचबाणी विंधीला ॥ जयद्रथ पळविला ॥ येकबाणे शकुनी ॥२८॥
अश्वत्थामा कृपाचार्य ॥ हे ही पळती गतवीर्य ॥ देखोन अभिमन्याचे शौर्य ॥ द्रोण मस्तक डोलवी ॥२९॥ म्हणे हा यथार्थ प्रति
अर्जुन ॥ ऐसे बोले गुरु द्रोण ॥ क्रोधे संतप्त दुर्योधन ॥ आचार्यप्रती बोलत ॥ २०॥ जैसा मेरुमाजी सिंधु ॥ जिंहि देखे चोखि
ताबोरे शिंधार ॥ तैसा चतुरामध्यातिलक ॥ पाहसी श्रुत सर्वदा ॥२९॥ माझ्या प्रियपुत्र लक्ष्मण ॥ येणे पाडिला न लागता
॥ ७१॥ क्षण ॥ अस्त्रन कोयपळता निर्वाण ॥ ध्याया प्राण याच्या आला ॥३०॥ विकमाती सापडला पार्थकुमर ॥ साही जण महावीर ॥
सोडिते ताहला निर्वाण शर ॥ येकलीया बाळावरी ॥ ३१॥ सकुमार तो सौभद्र ॥ ये कल्पा हा ॥ तिती महावीर ॥ चहुकडे पाहे सुं
दर ॥ आपले कोणी दिसेना ॥ ३२॥ आसता पिता अर्जुन ॥ तरी सत्वेकरी ता येथे धुणी ॥ जयद्रथे विकाराध नुन ॥ दीववर द
ता दीधो ॥ ३३॥ अकांत मावे पांडव रहली ॥ तव ली नाही पार्थ वनमाली ॥ विकप्पोडि अे साबहली ॥ कोण्ही नाही पांडवात ॥ ३४॥ यु
ध्यकरित अभीमन्ये ॥ कर्ण सोडिले निर्वाणबाण ॥ हाती चे धनुष्य तोडुन ॥ बाण भात छेदिला ॥ ३५॥ सारथी घोडे तेवेळे ॥ द्रो
णाचार्य मारिले ॥ मग अभिमन्ये शस्त्र घेतले ॥ न पाहता पुढे तनला ॥ ३६॥ जैसी विजल वीन जाये ॥ तैसा अभीमन्यु तळपता
हो ॥ तो दुर्योधने स्वर्गालय ला हो ॥ येकै बाणे धाडिले ॥ ३७॥ मग गदा घेउन पार्थसुत ॥ अमितवीरा ते पाडित ॥ तो दुःशासने स
रित ॥ गदा घेदिली हातीची ॥ ३८॥ मग घेतले रथचक्र ॥ तळपत सुभद्रेचे कुमर ॥ जैसा कृष्ण चक्रधर ॥ तैसा विराजित न
से ॥ ३९॥ वर्ण द्रोण दुर्योधन ॥ सोडिती बाण पाटी बाण ॥ हातीचे रथचक्र भाग ॥ अश्वत्थाम्याने छेदिले ॥ ४०॥ तो दुःशासन
पुत्र दुःशासनी ॥ वेगे आला गदा घेउनी ॥ अभिमन्ये ते क्षणी ॥ गदा घेतली दुसरी ॥ ४१॥ दोघास युध्य मांडिले ॥ सकळी बाण जालल्या
तले ॥ दुःशासनी सक्रोधे अभिमन्ये हाणित ॥ ४२॥ सक्रोध दुःशासनसुते ॥ गाणात ल अभीमन्या ते ॥ दोघे पावल मूर्छित ॥ गदाघा
ये येक मेक ॥ ४३॥ मुर्छा सावरून दुःशासनी ॥ वेगे आले गदा घेउनी ॥ विकळ सौभद्र पडिला रणी ॥ साची मस्तकी घात
ली ॥ ४४॥ तेतो चूर्ण जाहले शिर ॥ पडिला पडिला पार्थकुमर ॥ तो अशरीरी गेणी वर ली उत्तर ॥ धर्म युध्ये हे नव्हे ॥ ४५॥ सक
ळही लागे येक बाहला ॥ जो वता पाहा वयाबाळा पडिला ॥ संत जयद्रथे ताती ताला ॥ अभिमन्याला ते गे ॥ ४६॥ द्रोण
क्रिला जयद्रथा ॥ दुर्जन वीरा सतीणी सील ता ॥ साअभिमन्य बाळ वरी सोडिता ॥ पडिला सीस कर ॥ ४७॥ कौरव गेले स
मस्त ॥ अभिमन्यु धाये बहुत ॥ श्रीहरी चीस्मरण करीत ॥ वाट पाहत पार्थाची ॥ ४८॥ पांडव रडती अकांत स्वरा ॥ धर्मराज करीतु
दन ॥ आता येईल अर्जुन ॥ काय वदन सांस दाउं ॥ ४९॥ दिवस गेला अस्तमानासी ॥ वधून येता समसप्तकासी ॥ अपशकुन पा
र्थसी ॥ मार्गी येता होत से ॥ ५०॥ धर्मा जवळी आला अर्जुन ॥ अवघे बैसले अधोवदन ॥ पार्थ पुसे कोठे अभीमन्ये ॥ कां [illegible]

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ऊन हिसेमं दिनी॥६१॥ धर्मवैसला॥ अर्थोवदन॥ कौंमौनधरिले भीमसेन॥ जगतीसंसार मायाअभिमंन्य॥ सजूनगेला स्वर्गा
ते॥६२॥ रथावरी कोपडिला अर्जुन॥ पुत्रशोके करी रुदन॥ मग श्रीकृष्णे संबोधुन सवधकेलेपार्थाते॥६३॥ अर्जुन अवधा स
विंकारित॥ जलोजलोतु मचे पुरुषार्थ॥ इतके असता मासे सुत॥ कांपाडविला संग्राम॥६४॥ धर्मभीममाद्रीसुत॥ धिःतु
मच्या जलो पुरुषार्थ॥ हे विराट पांचाल भूभुजसमस्त॥ धिःजीत जिंउता॥६५॥ उपलव्य नगरीहूनी॥ उत्तरासुभद्रा द्रौप
दी धावोनी॥ पे सत्वल्या तेचवसनी॥ हृदयीपीटित अतिदुःखे॥६६॥ सुभद्रेने शरीर॥ पृथ्वीवरी टाकीले नधरे धीर॥ माझ्या
अभिमन्य सुकुमार॥ सावो येगा धापाहीन मी॥६७॥ हे अभिमन्य॥ कमललोचन॥ हे सौभद्र चंद्रवदन॥ हे कोमलांगा मृदुभाषणा॥
येधावोन भेटे मज॥६८॥ हे बाळ घनशाम वर्ती हे अभिमन्य पिता अर्जुन॥ हे मातुल वीरसुलास्थवदन॥ येधावोनभेटमज॥६९॥
हे मातुलवदना आकर्णनेत्रा॥ हे अजानबाहो शामलगात्रा॥ हे यादव पांडव प्रियकरा॥ धीर उदारा धांवे कां॥७०॥ सोपरिहृ
तो अभिमन्या॥ हे वत्स सद्गुणनिधाना॥ हे नवगुणजुलांगना॥ उत्तरा उपाकरिलकाये॥७१॥ किशोरवयपरम उदारा॥ समर
धीरा प्रतापशूरा॥ पांडवकुलदीपा सुंदरा॥ केली लासविआधी॥७२॥ उभरेचीगडगामी टीधाकिती॥ सुभद्रा द्रौपदी शोककरिती॥
ते देखोन पार्थ आपती॥ शोकार्णवी बुडाले॥७३॥ संसार माया परम दुस्तर॥ जोजगद्गुरु जगदाधार॥ त्यासही दाटला गीवर॥
सुभद्रा देवी देखोनी॥७४॥ परब्रह्म सनातन॥ मायातीत शुद्ध चैतन्य॥ परी समयाचा अभिप्राय देखोनी॥ नारायण रडवित॥७५॥
बोले सुभद्रे वेल्हाळ॥ इतुके विरभासतां सबळा॥ सापडला वीरमाझा बाळ॥ पाटीको नाही नारखेची॥७६॥ विकल्पंदना मा
स्या किसोर॥ जयद्रथे दिल्हा लत्ताप्रहार॥ धिगुगांडीव धनुर्धर॥ धिग यदुवीर पार्थ वै॥७७॥ याहीवेगळा अपमीत॥
धर्मोच्या शोकास नाहीअंत॥ तो व्यासे अदृता बंन्ससुत॥ नारद स्वामी प्रगटला॥७८॥ सर्वा चे केली समाधान॥ कवितसत्व
नीदृय वंसत्त॥ सत्तीसुभद्रेसुजाण॥ भगीनीतोसीहरीची॥७९॥ वीरपति वीरजननी॥ वीरकुमारी यदुवीरभगीनी॥ अभि
मन्या परिकासमरंगण॥ शोकन करीतयाचा॥८०॥ व्रतेतपे तिथे करिती॥ योगध्याग दाने देती॥ साधून वीरास उत्तमग
ती॥ वेदशास्त्री स्थापिलेसे॥८१॥ विधियुक्त कोटी गोदान॥ पर्वता तुल्य दिल्हे सुवर्ण॥ समरी वीर देहत्यजिती पावला॥ गतीसाधू
न तयाची॥८२॥ प्रयागी चे अत्यन्तस्नान॥ विधियुक्त कुंभिनी परिक्षण॥ समरीवीर तेजीत जाला॥ गतीसाधून तयाची॥८३॥
जैसे धर्मभीम अर्जुना॥ शोककरिता कोण्या कारणा॥ हे अवघीचें लाइरवना॥ लयाजायील कल्पांती॥८४॥ आकारास
आले जे पदार्थ॥ ते तुम्ही आया मयना॥ विघ्न॥ मिथ्यामाय स्वप्नवत॥ दीर्घ दृष्टी विचारा॥८५॥ शास्त्री कीवरी सेसेरजता॥ स्वप्न दि
गा गुअसता तस्यर दिसे॥ दोर असता विखार भासतां॥ मिथ्याभूत सर्व ही॥८६॥ वस्तुतीभोगकीहे जयती॥ तितुके हीगेले

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मऽरूपंथी॥ आता आहेत पुढें होती॥ सर्वहि जाती बुडेना॥८०॥ [illegible]॥ दास दासी स्वजन सभा॥ मरीची
जळ व व्योम॥ मिथ्या मायेचा दरकोंच॥८१॥ संसार हा दीर्घ स्वप्न॥ जो जो वर्तमान मीं मी लेखा तो न [illegible]॥ नि
ज सत्य न विचारा॥ ८२॥ ऐसी व्यासें सांगोन बहुत कथा॥ सावधान केलें कुंतीसुता॥ नारद ऐसें सुरूपीना॥ ऐं तधीनपा
॥३॥ वले॥८३॥ सुभद्रेसहित पार्थी॥ उद्धव धीन रजयद्य॥ कोंन वद सुसमस्त॥ वण व तजाली न पैं॥८४॥ हें जरी न कुमा ले
तरी नी॥ वृथा प्रसवली प्रथा जननी॥ लाज लागली कुरुवंशाला म्हणी॥ कृष्ण सख्य हें व्यर्थ गेलें॥८५॥ कोट पाडिलो रणीं
बाळ॥ ने पाहवया पार्थ घन नील॥ निघते जाहलेत तत्काळ॥ निशामाजी तेधवा॥८६॥ रथवेगें चालविला॥ चंद्रज्योतीचा
प्रकाश पडिला॥ रणभूमी पाहावया निघाला॥ पार्थवीर तेधवा॥८७॥ देखती सौभद्र पडिलें रणी॥ आश्चर्य करिती कृष्णार्जुन॥ ब
बरू केकर गोंधन॥ परी कोठें बाळ न सांपडे॥८८॥ तो मेटुल हरीचें नामस्मरण॥ ऐकता तो यजार्जुन॥ हे जगन्निवास
मनमोहन॥ मधुसूदन श्रीहरी॥८९॥ कृष्ण गोपीजनारायणा॥ अच्युता आनंत जगजीवना॥ रमारमण गरुडवाहना॥ द
नार्दना सर्वेशा॥९०॥ क्षीरसागरविहारा॥ शेषशायी विश्वंभरा॥ भक्तविसावया श्रीधरा॥ करुणाकरा धावें का॥९१॥ ऐं
से अभिमन्याचे शब्द कोमल॥ अर्जुनें ऐकिले तत्काळ॥ रथाखाली पार्थ घननील॥ आले सकळ धावोनी॥९२॥ सौभद्रें
गडबडिलें॥ पार्थअंग धरणीं सपातलें॥ अभिमन्याचे पोटी सिधरिलें॥ पार्थें माडिलें शोक तें॥९३॥ अरे माझ्या सकु
मारा॥ बाळा अभिमन्या सुकुमारा॥ मज वांचुन राजकुमरा॥ कां आला समरांगणभूमी॥९४॥ अभिमन्यू स्मरता नामावळी॥
जवळी आला वनमाळी॥ उकसाबुकसि ते वेळी॥ पार्थवीर स्फुंदतसे॥९५॥ पार्थाचीये कानी॥ हळुत अभीमन्यू बोलत वाणी॥
मी पडिलो घोर रणीं॥ याचा खेद मज नाहीं॥९६॥ मी निर्धें हि तपडिलो या येथें॥ मज लाते तोहा तो लक्षय दृष्टी॥ ते सुसर्वांगें तोडि
काते॥ मा ले कांहीं न चले आता॥९७॥ बोरे सकुमारा परीये सी॥ उथाजरी नमारीजयद्रथासी॥ अग्नकाष्ठें भक्षीन निश्चये
सी॥ तुसीं भाता अभीमन्या॥९८॥ न्याहाळित कृष्णवदन॥ करी कृती तहरी स्मरण॥ अभीमंन्यें सोडिले प्राण॥ कृष्ण आ
पण पाहतसे॥९९॥ जंवरी हरीचें ध्यान॥ वदनी करीत नामस्मरण॥ तरी पद अभीमन्य॥ पावला पूर्ण निर्धारें॥१००॥ असो
पार्थ कृष्ण समोरवीला॥ रथी बैसुन शिबिरा नेला॥ निशा न तीअवधारला॥ चिंतागनीत पडियेलो॥१॥ पार्थें वनी ता के
ली दुस्तर॥ सिध्दी पाउ सर्वेश्वर॥ आल्या शिबिरा पाधयें रा॥ जाता जाहलते धवा॥२॥ पार्थाची चिंता मनीं न देखवा॥ निद्रा
न ये विश्वव्यापका॥ तो श्रीकृष्ण कृष्णसखा॥ दारुकाप्रती बोलत॥१००॥ उ धाच निर्वाण पण॥ कैसा भेदील अर्जुन
धनंजय मारुत्या केवळ प्राण॥ मज सांगीतला नगमेची॥१॥ दारुका ऐं कयें कवचना॥ उद्धा सिध करी माझा स्पंदन॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

री व्याधीं धांउं तुं फून॥ रौद्र्य सुग्रीवा दीर्घशृंग॥ ३॥ सतेज आयुधें परम॥ शंख चक्र गदा पद्म॥ वरि देन उत्तम॥ सिध्द शंद
ना आतोदे॥ ३॥ पार्थसि मांडली या विपरीत॥ मी तुज दाखवीन संकेत॥ मनोवेगे आणी रथ॥ बैसवया म जते हा॥ ४॥ सोडु
जन्म मोनिया सुरहरि॥ संहारीन कौरव दुर्जन॥ ऐसें से सांगोन ज्ञान जीवन॥ किरीटी जगतीं पातला॥ ५॥ केशवा सी ह्मणे पार्थ॥
म्या जो केला दृढ शपथ॥ तो तुज वीण समर्थ॥ सिध्द कोण पाववितां॥ ६॥ भक्त कैवारीया माधवा॥ पतीतपावना सिध्दी न्या
वा॥ दीनबंधु करुणार्णवा॥ ब्रिद आपलें सांभाळी॥ ७॥ द्विजेंद्र वाहना धीरा व्धी निकेतना॥ मधुवध जा दुर्जन वदह
ना॥ जाणास पाहवी लेतु वाजग जीवना॥ महत्सुरनालु ज्ञारवा॥ ८॥ अपाप क्षा व्हनू बुध धीजीवन॥ उदाप तो याट विले
ने ता अभिमानें॥ पांडु वपालक हे ब्रिंद सं पूर्ण॥ ब्रह्मादि करी गाजतसे॥ ९॥ कमले कोरीत भ्रमर॥ परी कमल न पोळी लगु मात्र॥
आमता सर रक्षीवा तु सुरवर॥ साचीपरी सविखे॥ १०॥ माधी ल्डुप कारुणा रवी ता॥ पृथ्वी न पुरे येसा लिहितां॥ विश्वव्यापका अच्युता॥
तुंणा पीव अमृत्वा तु॥ ११॥ उपरी उठोन प्रथ कालीं॥ स्नाना दी सत्कर्मे साक्षरिली॥ दोन्ही दलें सिध्द जाहली॥ घायी लागली वाद्याची॥ १२॥
धर्मे येऊन वरी तगती॥ मन्मथनाथ स्तवितां प्रीती॥ अर्जुनास धरून हाती॥ श्रीकृष्ण करी दीधला॥ १३॥ जयदेव बुडाला कौरव सागरी॥
तो काढी मत्स्यरूपि या हरी॥ शंखासुर पुतनारी॥ जयद्रथ मारी कां॥ १४॥ पांडव लज्जा कुंभिनी॥ बुडते सावरी पृष्ठी देउनी॥ का सव स्त्रीक
रुनी॥ विलो भीआ णा बालका॥ १५॥ असोर शावतारी व्याली ला॥ येथे स्वष्णा वीघन नीला॥ जन कुजननी गोपाला॥ तू स्वअ ला सविखे॥ १६॥
धर्म हृदयी धरिला अर्जुन॥ ज्ञ तोलव करी ये यी उभे गुहे॥ वीजय पावोउन॥ कृष्णार्जुन धर्मा सवमुन॥ रथावरी बैसले॥ १७॥ ते वेळे पार्थ
को धाग्नी॥ न माये चीत्रं भाउ भुवनी॥ तैसी उन्मिलला नाथ पडतारला॥ भूजा वरसे यापला॥ १८॥ अर्जुने केला शपथ॥ जयद्रथ भय
भीत॥ दुर्योधनास निरोपे मांगत॥ मी जायीन देशांतरागे॥ १९॥ द्रोणाचार्य तो वीर करून॥ तुज आली नक्षत्रपुरी॥ मग सारगावे लंबाय
मान॥ शकट वीरूरची येला॥ २०॥ शकट वीरूचे मध्यम कमल॥ हा मा जीत के सरस्थल॥ भ्रमर प्राय जयद्रथ केवल॥ संकोचने बै
सला॥ २१॥ इकडे रण माज ले अपार॥ पुढें आला पार्थ वीर॥ लागला वा धाची गजर॥ भूगोल तेणे कांपतसे॥ २२॥ ध्वज ीजन क्रला
शो कतरण॥ सच्यातें केल घोर स्वर्जुन॥ आनोल्या प्रोटि ती दातुल॥ भो वती पुते तेथवा॥ २३॥ पांचजन्य देवदत्त॥ उभय कृष्णा बाजवि
ता॥ ध्वजी ति ला विजयरथ॥ दोन्ही दले विलोकीती॥ २४॥ अर्जुनास ह्मणे मनमोहन॥ तु सोडी आधी सवेग बाण॥ मी धांवडितो शांद
न॥ पुढें कोण जातो पाहूं॥ २५॥ धनंजय सोडिला शर॥ रथ पीटितया देवेंद्र॥ वाण मधे राकुनर हंवर॥ वेग ह्मणु पुढें स्वपलले॥ २६॥
कौरव भार फोडुन रथ॥ मनो वेगें मा वा रायेत॥ तो रथा पुढें ष्ट स्मात॥ बाण येऊन पडियेला॥ २७॥ पार्थ बोलखिला आपला बाण॥ स
तोहे लंगानि वा सभ फाल्गुन॥ अश्वामा जीवेग पूर्ण॥ ऐसें सा कैंचा परमात्मा॥ २८॥ या तुरंगा पाभंतरात्मा॥ तुं चराचरा ला समेघ:श्या
मा॥ भक्त कामा कल्पद्रुमा॥ तुझा महिमा कोण जाणे॥ २९॥ पार्थासि ह्मणे ईश्वर॥ आज ऐसा चालवीन रहंवर॥ घोर तुं जय
द्रताचे शीर॥ विजय ध्वज उभारी॥ ३०॥ द्रौपदी सुभद्रा उत्तरा॥ या ससुरवदे यी माता वीरा॥ निरंपि येथा चातुरा॥ रवी वीमुक्ती ध
मीचे॥ ३१॥ विरूपाक्षे अर्जुना॥ धारणा असे गुरु होता॥ पार्थ नमस्कार केली बाल॥ सव्याधा लन चालिला॥ ३२॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मा लविरास जैसे वाटत ॥ पार्थ नंद्र आला रुतीव ॥ येकला लाती मांडला अंत ॥ सैन्य उरता उरेना ॥ ३५ ॥ तो पुढे ध्याविला दुःशासन ॥
वरी ताजा हला बरु बाला ॥ गजभार उचलेदा तुरग ॥ मतंगी विवरुध्या परी ॥ ३६ ॥ सव्यासाची नाम अभिधान ॥ दोही हाता चे सम
संधान ॥ आला तचक्र बत सायकासन ॥ बोटी ते समर्थी दिसत से ॥ ३७ ॥ विद्युल्लता जैसे सेशार ॥ आंगी पुष्टी अपार ॥ केला दुःशासन
जर्जर ॥ पळे ससरये कीकडे ॥ ३८ ॥ येकयेकरा रदतुरगा ॥ घे तसा स्वासता चाप्राण ॥ गजकले वर तोडुन ॥ पर्वत प्राय पाडिली ॥ ३९ ॥
तो धर्ये वरी तरार ॥ द्रोणाचार्य आला सामोर ॥ नम्र होन बोले महावीर ॥ मी तुसा पुत्र गुरु वर्थी ॥ ४० ॥ मज आशीर्वाद देयी पुढे उख
११३ ॥ री ॥ प्रतीज्ञा मासी खरी करी ॥ युध्य लाथ पक्ष लाभ री ॥ तोचीतेथे राखविले ॥ ४१ ॥ द्रोणाचार्य सगो पार्थ वीर ॥ आता तुझा नाही
वैर ॥ मग प्रदक्षिणा करून सत्वर ॥ करित संद्धुर चालिला ॥ ४२ ॥ देशोदेशीचे नृपवर ॥ येग हाच ध्यावती समग्र ॥ सोडुनी बाण तेचे पु
र ॥ येकलीया अर्जुना वीर ॥ ४३ ॥ सर्वांचे हीशर तोडुन ॥ रारीमध्ये हीले नाबसंपूर्ण ॥ जैसा मेघ मंदपर्वत स्वोन ॥ पिध्याडि खीपसरती ॥ ४४ ॥
कृतवर्मा धाविला समोर ॥ साडीसरापाटीशरा ॥ चतुरांचे मुखी हान सत्वर ॥ हाक जैसे सोमपती ॥ ४५ ॥ कृतवर्म्याचे हृदयलक्षुन ॥
पार्थे सोडिले पंचबाण ॥ कीं पंचसौदामिनी येउन ॥ हृदयामाजी संचरल्या ॥ ४६ ॥ तेव्हा कृतवर्मा मुर्छा येउन ॥ ध्वजस्तंभा टेकल्या
जाण ॥ सुते का रुनीया रांहुन ॥ नेला ते ह्या येकी कडे ॥ ४७ ॥ पार्थाचे पाठी सखे ती घेजण ॥ द्रुतास हित आलिध्या धाउन ॥ सात्यकी आ
णी युधामन्ये ॥ उत्तमौजस तीसरा ॥ ४८ ॥ रणी रारवती जे पाठी ॥ तेंच मैत्र ध्यन्य श्रुष्टी ॥ सासरे खोनियां जगजेठी ॥ हृदय माजी तो
षला ॥ ४९ ॥ श्रुतायुध वरुणा पुत्र ॥ कौरवांचा परम मित्र ॥ तो रथारूढ सत्वर ॥ बाण सोडित धाविला ॥ ५० ॥ सास प्रसंन होउ
नेवरुण ॥ शस्त्रे अस्त्रे दीधली संपूर्ण ॥ येक निर्वीत गदा च्येउन ॥ पुत्राप्रती बोलिला ॥ ५१ ॥ शस्त्र अस्त्र परम योध्या ॥ समरी चसो ड
हे गदा ॥ नि शस्त्रीयावरी कदा ॥ सर्वथाही सोडु नको ॥ ५२ ॥ यथपी सोडसील जाण ॥ परी परतोन घेईल तुझा प्राण ॥ तो श्रुतायुध
बरोक रून ॥ समरी रवी ती काढन जये ॥ ५३ ॥ पार्थाचे रथी वैकुंठपती ॥ रथ चालवीत मनोगती ॥ श्रुतायुध क्रोपोन चित्ती ॥ गदा
प्रेरीहरीवरी ॥ ५४ ॥ विजे जैसी गदा आली ॥ जनार्दनाचे हृदयी उत्तरली ॥ सान्निध्याने स्तुतिसा वरली ॥ नाहीट ली रथावरुनी ॥ ५५ ॥
तवरूण गदा पर मदारुण ॥ मेनुमंदार री लचुर्णी ॥ तो घडि कार रहीत भगवान ॥ ते रोची समरी सोसीली ॥ ५६ ॥ परी निःशस्त्री
केसी तक जाण ॥ गदा फिरती मनोजवे करून ॥ श्रुतायुधाचे हृदयी भरोन ॥ घेतली प्राण तयेची ॥ ५७ ॥ उभय दळी आश्चर्य
जाहले ॥ म्हणती केअद्भुत वर्तले ॥ आपले आपण शस्त्र परतले ॥ कोणही हाती नध्य रिता ॥ ५८ ॥ कांबोज पुत्र सुदक्षण ॥ श्रुता
युअच्युता युती घेउन ॥ अपार म्लेंछ भार घेउन ॥ विजयावरी धाविन्ले ॥ ५९ ॥ वितुष्ट्याची ही रोर ॥ पार्थे छेदिली क्षणमात्रे ॥
ते देखोन मग त्याचे सुजे पुत्र ॥ द्रोणाप्रती बोलीले ॥ ६० ॥ आजी राखा राजपदस्था ॥ वासरमणी पावला अस्त ॥ अरण्य कांडे चेथी
लपार्थ ॥ टळला अनर्थ इतुकेनी ॥ ६१ ॥ द्रोण म्हणे विरुद्ध री ॥ मी रक्षितो दक्ष सा चार ॥ तुम्हा समस्तां मिळोन वीर ॥ जयद्रथा राखावा ॥ ६२ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

इकडे विंद अनुविंद दोघे जण ॥ अवंती देशीचे राजे जाण ॥ धनंजय सोडुन बाण ॥ शिरें त्यांचीं छेदिलीं ॥ ६४ ॥ शिवदत्त कवच अभेद्य आंगा ॥
होतां लेववीलीं दुर्योधना ॥ ज्यावरी शस्त्र न भेदेना ॥ द्रोणाचें तीक्ष्ण आंती ॥ ६५ ॥ ते कवच बळें काढुन ॥ युध्य करिती दुर्योधन ॥ पार्थें त्या कैलें न
कळता बाण ॥ परि कवच न भेदे ॥ ६६ ॥ मग मुनुनर कविनाशन ॥ युक्ती सांगे पार्थासि पूर्ण ॥ हस्त आणि चरण ॥ उघडे बाण खिळी
ते ॥ ६७ ॥ मग चरण आणि मनगटें दोन्ही ॥ विंधिलीं पोटींतीक्ष्ण बाणीं ॥ त्याचें शस्त्र येनकरूनी ॥ दुर्योधन पळाला ॥ ६८ ॥ इकडे धर्म भी
म सहदेव नकुळ ॥ पांचाळ चे पांचही बाळ ॥ द्रोणावरी बाण जाळ ॥ घालीत जाहले तेधवां ॥ ६९ ॥ सात्यकीनें सोडुन शर ॥ मारि
ला व्याघ्रदत्त महावीर ॥ अलंबुर नाम असुर ॥ घटोत्कचें वधीयेला ॥ ७० ॥ तु भिमली उदरीचें दिव्य रत्न ॥ तो धर्मासर क्षितप्रयुक्त ॥
जलसंधरा जाहुन होऊन ॥ सात्यकीसी युध्य करी ॥ ७१ ॥ परम लाघवी सात्यकी वीर ॥ जलसंधें आटिलें अपार ॥ मग सोडुन निर्वाणशर ॥
शिरच्छेद केला जलसंधाचें ॥ ७२ ॥ याचे कैवारें भूरिश्रवा ॥ सात्यकीवरी धांविन्नला तेव्हां ॥ कर्णअर्जुनभीम तेव्हां ॥ सीमेंन हिंभीउतीं ॥ ७३ ॥
भूरिश्रव्याचें शिर तेथें ॥ सात्यकीनें उडवीलें पुरुषार्थें ॥ चिंता समुद्रीं जयद्रथ सुतें ॥ पेणकें केलें तेधवां ॥ ७४ ॥ पार्थवीरसें झुंजारी अपार ॥ वे
जे करील तो सर्वेश्वर ॥ दिवस जाहला दोनी प्रहर ॥ तृषाक्रांत अश्व जाहले ॥ ७५ ॥ धनंजय जाहला तृषाक्रांत ॥ अश्व ही वीक ळज
हले बहुत ॥ कौरव देखोन हांसत ॥ इतुक्यांत पार्थें जिंकावा ॥ ७६ ॥ अर्जुन बाण घाटुन पाताळा ॥ काढिलें भोगवतीचें जळा ॥ उत
क्षोन सरोवर जाहला ॥ हंस भोंवते विराजती ॥ ७७ ॥ विशाळ सरोवर सीतळ जळ ॥ तीरीं विराजती मराळ ॥ सुवर्णकमळें उत्फु
ळलीं ॥ च्यारी उजीवरी घालिती ॥ ७८ ॥ कौरवदळ विस्मित पाहत ॥ म्हणती धन्य धन्य वीर पार्थ ॥ अर्जुन उदक स्वीत ॥ घोडे सो
डीले श्रीकृष्णें ॥ ७९ ॥ घोड्यांचे बाण काढी रे ॥ हातीं धरीले इंदिरावरें ॥ सच्चिदानंद सर्वेश्वरें ॥ चाबुका माथा खोविला ॥ ८० ॥ घोड्यांचें मु
खीचें लाळ ॥ स्वयें करें पुसत नमाळ नीळ ॥ आंगीचे बाण उपटुन सकळ ॥ हस्त फेरवि परमात्मा ॥ ८१ ॥ तो हस्त वैसो माथा ॥ स्वतीं
श्रीवपुरंदर धाता ॥ तो हस्त त्यास लागत ॥ स्वेद सर्व बुडाली ॥ ८२ ॥ अश्वाचें आंगी चाबुकें सकळ ॥ नखें करून निरवीं गोपाळ ॥ अनुज
अंजुळि भरुन सलिल ॥ चंदन वेळावरी घाली ॥ ८३ ॥ तुरंग होतां स्वपळ ॥ तो तो हांसले वैकुंठलील ॥ त्रिभुवनावि स्मितसकळ ॥ पांडव भाग्य
वार्णिती ॥ ८४ ॥ इतुक्यांत कौरव बाण धारा ॥ विजयावरी घालिती सकळ ॥ पार्थें सगळे घनवीळ ॥ बाणजाळ छेदीते ॥ ८५ ॥ रथा
खालें उभा अर्जुन ॥ गांडीव चाप पासुन ॥ अपार सोडुन भार्गीणा ॥ बाणजाळ छेदी वेगें ॥ ८६ ॥ अश्व धोवोन जगज्जीवन ॥ रथीं योजि
तन कागताक्षण ॥ अर्जुना सहित तेरुन ॥ रथावरि चढविला ॥ ८७ ॥ बाप बाप बोलोन ते हां ॥ थापटी तुरंगाच्या ग्रीवा ॥ सादर तो उ
न मधवा ॥ विरो कीत प्रेम प्रीती ॥ ८८ ॥ माझ्या पुन्यसभाग्य उत्तम ॥ नीचिं मी करी पुरुषोत्तम ॥ आनंदाश्रु परम ॥ शक्राचें नयनीं
लोटले ॥ ८९ ॥ घोडे घेउन आतीलें ॥ शंदनी जे झाडुं केले ॥ सरोवर ना कालव्या दिले ॥ पुढ्य दौडले पुढती ॥ ९० ॥ उश्चयपूर्व
ये कर रथी ॥ पवन वेगें वातु जाती ॥ कौरव दळाचे से साहीरथी ॥ विलोकिती कौतुकें ॥ ९१ ॥ सव्यासाची क्रोधायमान ॥ वारुच्यसन मरं
थान ॥ पार्थी सर वगवर केतन ॥ तराकरि सळ ळसे ॥ ९२ ॥ सा हाणावें वेढ्ठ रचीला ॥ जिंकिता ति सराशीहर जाहला ॥ पाहु ये

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कल्पिसडरला॥ कृष्ण विचारी मानसी॥ १०॥ दिवुरलाधिं चिंत॥ आसध्य अताजयद्रथ॥ प्रा[illegible]जाती लग्ना पार्थ॥ मग कृष्ण
नाथ काय करी॥ ९७॥ सुदर्शन आडधातले॥ दिनकरास लपविले॥ अर्जुनास तेन कळे॥ वीरश्रीये चे निमाजे॥ ९८॥ घेवेल [illegible]
ना॥ मग बोले जगजीवन॥ सरलें सरले दिनमान॥ आलें मरण तुज लागी॥ ९९॥ अर्जुने सुर्य कुडपा[illegible]ले॥ तो सुर्यबिंब मावळले॥
गां उभरातीं वेराविले॥ कुंडरचिले तेथवा॥ ९०॥ आन काळ मछितो अर्जुन॥ सिंधुजा तला जाणोन॥ ध म भीम सकळ सैन्य॥
शोक करा नेवेलो॥ ९७॥ कौरवासी तरराधोरा॥ अनाथ समर तो पार्थवीरा॥ पाहवया समग्र॥ कौरव पांडव पैं आले॥ ९६॥ कुडीथ
५४॥ उाडिला अग्नी॥ अर्जुन आला स्नान करुनी॥ श्रीकृष्णासी नमुनी॥ प्रदक्षणा तीन पैं केला॥ १७॥ पाहावया आले समस्त॥ चोरल
पाहे जयद्रथ॥ ते देखोन कृष्ण नाथ॥ काय बोलत पार्थासी॥ ९८॥ जीव तीरास वेजाये॥ तै साक्षणी प्रवेश करिसी काये॥ आपुले
धनुष्य लव लाहो॥ समायमे घेयीकां॥ ९९॥ धनुष्यास बाण चढवुन॥ कुंजल करी प्रदक्षणा॥ तें सेचवरी श्चेतवाहन॥ कौरव धन
पाहती॥ २००॥ चोरल पाहे जयद्रथ॥ ते देखोन कौरव समस्त॥ लागती तुज लागी॥ हे तो अनर्थ॥ तु कांये घेजालासी॥ १॥ ज
द्रथ लतो बरजाहले॥ अर्जुनास तो मरण आले॥ आता पांडव येकच वेळ॥ उध्यासवधिं कीजा॥ २॥ ईकडे प्रदक्षणा करी अर्जुन॥ धनु
शावोडुन आकर्णी॥ तक्षच कानी सांगे जगजीवन॥ पैल जयद्रथ पाहे पां॥ ३॥ इतुक्यांत का ढिले सुदर्शन॥ तो अर्कपटिका दीवस पु
र्ण॥ पार्थी तो सूर्य तो जयद्रथ दुर्जन॥ सोडी बाण वेगेसी॥ ४॥ ऐसे बोले जगजीवन॥ निमिष न लागता गेलें बाण॥ जयद्रथाचे शिर छे
दुन॥ आकाशपें थेउडविले॥ ५॥ सिंधुराज जयद्रथाचा पिता॥ पश्चिम संध्या वैसला होता॥ संध्या वंदनी अर्ध्य देता॥ शिर पडिले
ता मध्ये॥ ६॥ ते रागें तीं चेंदा किले शिर॥ तो तेथे चनसपाव नफ्वर॥ सूत्राधार तो यदुवीर॥ नाना कौतुके दाखवितसे॥ ७॥ दि
न मणी न पावता अस्ता॥ इतुक्यांत मारिला जयद्रथ॥ विजय वाद्ये वाजविता॥ विजयते द्रुपरतला॥ ८॥ दुर्धरिप लासापिला देव॥
कौरवास दीधले दीर्घ दुःख॥ शोके विकल सकळीक॥ धर्मे विवेक समजेना॥ ९॥ दुःशीला दुर्योधन भगिनी॥ जयद्रथाची हो य
ग्र हली॥ गांधारी धृतराष्ट्र जे कोनी॥ दुःखे करून विव्हल॥ १०॥ धर्मासी गलीं दुत॥ रणीं मारून जयद्रथ॥ पैल कपीवर ध्वज स
ल कत॥ शिबिरा प्रती येतसे॥ ११॥ विजय वाद्यांचे गजरे॥ पांड वक्षी होती अपार॥ पुष्प वृष्टी बारंबार॥ पुरंदर करीतसे॥ १२॥ र
थारवा लेउतरता कृष्णार्जुन॥ धर्मराज पुढे होउन॥ श्रीरंगास भेटोन॥ करी स्तवन सप्रेमे॥ १३॥ लागे कुंती चे उदरी जुतन॥ आजि
जन्मला अर्जुन॥ जनक जननी बंधु स्वजन॥ तुजवीण को णहरी॥ १४॥ रुतांताचे मुख वीरुन॥ आजी तुवा काढिला बोढुन॥ सर्व
गर्वी आयक रूनू॥ प्रल्हाद जैसा रक्षिला॥ १५॥ विनप विजय केरूनां॥ हरी तांचे दोष जाणून॥ थोरी वसकळ सांडुन॥ पांडे
आजी धूतले॥ १६॥ यदुकुळ कमळ विकाश भास्कर॥ पदजात जनकाप नाशी॥ धरा पद्मनाभ पद्मधरा॥ नाती उपकार मि
ती तुझ्या॥ १७॥ हे जननी वैंश संभुता॥ सरस्वती लीला सीस्फुत॥ आसुच्या तें उन्नतं दूत॥ सिद्धा ईकवगेला सी॥ १८॥ पांडव कू
रूपाल कमाडुरंगा॥ ब्रम्हानंद विटे अभंगा॥ श्रीधर हृदया ब्ज भृंगा॥ उपरा अंग विटेवरी॥ १९॥ सुरस पांडव प्रताप ग्रंथ॥ द्रोणपर्व व्यासोक्त
संमत॥ तीनसा सवरा यथार्थ॥ पंचेताळीसावा अध्याय गोड हा॥ २२०॥ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ ॥ ओवीसंख्या॥ ५४॥ ५५॥८

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रीगणेशाय स्वयें नमः॥ ॥ रणी पडिलिया जयद्रथ॥ पांडवदल आनंदभरित॥ संजय प्रती अंबिकासुत॥ पुसतां जाहला तेधवां॥१॥
संजया सांग निश्चित॥ कोणाकडे संपूर्ण जय॥ मानस पुत्राच्यें कैसें होय॥ चिंता पाहें मज जाहली॥२॥ येरु म्हणे ऐका साचार॥
ब्राह्मण जाणते तेथें आचार॥ पंडित तेथें विचार॥ सर्वदा ही वसतसे॥३॥ मित्र तेथें प्रकाश॥ सुख तेथें उल्हास॥ संदेह तेथें विशेष॥
मान जैसा वसतसे॥४॥ भक्त तेथें प्रेम॥ औदार्य तेथें धर्म॥ ज्ञान तेथें निःसीम॥ शांति सुख वसतसे॥५॥ शांती तेथें दया वसे॥
दया तेथें क्षमा वसे॥ क्षमा तेथें विलासे॥ निजबोध जैसा का॥ बोध तेथें आनंद॥ आनंद तेथें ब्रह्मानंद॥ तो ब्रह्मानंद गोविंद
पार्थरथी सर्वदा॥६॥ तो पार्थ अनाथ जगत्पती॥ ज्याचे हृदयी विराजती॥ तरी जय तो कोठें नृपती॥ काय पुससी वेळोवेळां॥७॥
पुढें ऐक वर्तमान॥ सुध्यानिधान शारद्वत॥ तो तीव्र दुर्गम मन्यावांत॥ अतीआवेशें धाविन्नला॥९॥ परस्परें शर मारित॥ यु
ध्यता जाहले अद्भुत॥ वर्मीबाण बैसले बहूत॥ मूर्छा येतसे आचार्यी॥१०॥ कृपाचार्य पडिला लागुनी॥ चमूमाजी
उठली ध्वनी॥ सारथी रथ काढुनी॥ नेता जाहला येकीकडे॥११॥ धनंजय सज्ज होउन परम॥ [illegible] त्राहाक्ष त्रिधर्म
ज्याची शापादिक शिरश्वरा जेसप्रेमा॥ सात्यकी युध्य करतो पुढें॥१२॥ निर्वाण जसें कृपाभावें॥ गुरुवरी साहस नटाकावें॥
कृपाचार्य कृपाळुवें॥ सांगीतलें पूर्वी मज॥१३॥ माता क्रोधावली दुर्गा॥ देत जननी गालीप्रदान॥ परीपुत्रा सन केंमरण॥
साहसा ही कल्पीवा॥१४॥ तैसें शारद्वत अणी द्रोण॥ मज वरी प्रेरितील जरी बाण॥ परी जावा मां त्याप्राण॥ साहसा ही नसे हो॥१५॥
जल्पो ठादुर्योधन चांडाळ॥ पाप्याचा येआटलें कुळ॥ असो ऐसा निर्मळ व्याकुळ॥ आचार्य खेद जाहला॥१६॥ तो रथी
हृषीकेश्वर नंदन॥ येतवेळे पवनापवनाहून॥ श्रीकृष्णासी म्हणे स्वयेण॥ रथफेरी कर्णाकडे॥१७॥ तव तो भल्ल द्वाज कैवारी॥ स्म
रण करिता साह्यकीवरी॥ तुम्ही सयुध्यान पाचारी॥ अर्जुन देवावी व्हिनतहत॥१८॥ सापासी आहे वासवी शक्ती॥ ते तुजवरी टाकी
लक्ष वधिती॥ ते शक्ती भयअलोनाती॥ माळ्ये चित्तीं वसतसे॥१९॥ ते शक्ती सो निवारी पाती॥ ऐसा पुरुष लाळाच नाहीं॥ तेतुज
वरी धावावी हस्ती॥ उल्हास साहस लाचिये॥२०॥ तरी ते शक्ती आजी रात्री॥ टाकिले येकामा तावीरावरी॥ मग कुशाल युध्य क
री॥ निर्भय समरि मनेषा॥२१॥ इकडे सात्यकीसा सारथ्य करी॥ युध्य करीत पटी आच्यारी॥ परस्परें तीक्ष्ण शरी॥ खिळीले अं
गरमयानी॥२२॥ आदित्यास जसो दुनबाण॥ छेदिला सात्यकीच्या शांदन॥ सारथी तुरंग भानुन॥ विरथ केला तेधवां॥२३॥
ऐसें देखोन जगदीश्वर॥ दारुका सहीत आपुला रहंवर॥ ध्वज ज्याचा खगवर॥ सात्यकी प्रती दीधला॥२४॥ सात्यकी बैसोन
तये रथी॥ पुढती करीत सपिधनती॥ कर्णाचा रथ आणी सारथी॥ समरी चूर्ण केला हो॥२५॥ यावरी तो साविची गजाननीं केसवी
उद्यानी हता करी॥ बाण जाळीते आवरी॥ सात्यकी वरि चालीत॥२६॥ मीय पुत्र माहानथी॥ सात्यकी रखिलिला शरपंथी॥ तो युध्या
मंनाद्रुपदनृपती॥ उत्तमौजस धाविन्नला॥२७॥ शरसोडिती अपार॥ सर्वांगी खिळीला रवीपुत्र॥ दिसे जैसा मयुर॥ पिच्छें पस
रीव रुपे॥२८॥ द्रुपद देखेद्र नरथा॥ नाथ्य केला समरी विरथा॥ उलद देखोन कौरवसमस्त॥ येक दाच धाविन्नला॥२९॥ परम बाळ मैत्र

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

द्रोणपर्व करी।।दुर्योधन मास आवडे प्राण रून।। पालागी सरे ला तदेउन।।आपले रथी बैसविला।।२०।।ससकी महाराज यादवीर।।कौरव
बाणी केले जर्जर।।रात्रुके फेरीरहंवर।।कुलोदय चक्रासी रिखा।।२१।।प्राणाचा धनुस संजय लणात।।भीने तुझे ये कतील सुत।।मारि
जा ले जैण आजीपर्यंत।।पुढती अनर्थ दिसतो।।२२।।सायकीने महावीर।।समरंगणी भारीले अपार।।भीमासहलीले अर्कपुत्र।।बा
हुयुध्या काय करिसी।।२३।।जरस्य पिया पाही।।तुजपासी दिसत नाही।।अर्जुन हा तो ते समायी।।सुतपुत्र ऐकतुं।।२४।।सायकीने तु
।।१।। ला केला विरथ।।तुं लता वासी न रायपंडित।।गर्विष्य रिला आहे बहुत।।तुजभी सयभारीना।।२५।।तुआ पुलेभो गभोगुना।।येथासकल
भै यासपुसुना।।मायेइयारेउन।।कांहीआता येउनको।।२६।।तुजभी रणीमारीन ससा।।लला तुनगांठी ववरी देविला हात।।कर्णास
लो बोलसि बहुत।।गर्व आगी धरू नियां।।२७।।काय बोलोन बहुत काणी।।रणी करून दावीन करणी।।चिंताणी वी कौरववाहि
नी।।पडिली तेहा जालया।।२८।।लताली पडिली विरसबल।।उरले ते दिसती निर्बल।।नो गीब्या ऐसे विकल।।दलुसकण दिसतसे।।३९।।
दुर्योधन बोलेसे तस।।इतुके असतां नेला पंडित।।रासिलो ना हि जयद्रथ।।केला घात रात्रुनी।।४०।।परम संतप्त कौरवेश्वर।।कृपा
लु स्तले तलमली व्याघ्र।।कीं उरस्तलें पादेंद्र।।अरं बलतजैसा कां।।४१।।बोलव्यांत आले लाअजगर।।की माला कुपीपडिला
म्होंद।।तैसा दुःखी दुर्योधन सत्वर।।द्रोणाप्रती बोलतसे।।४२।।पाताकैसे कमिप्रामलू।।सातक्षोणी आटले दल।।ये कांसबं
धुसकुल।।मृत्युनगराप्रती गेले।।४३।।अहोयावरी गुरुवर्या।।पृथ्वी यवना हील पावपा।।तरामी आता युध्य करूनियां।।मारीन अथ
वा मरेन।।४४।।तुम्ही कृपा पार्थवरी फार।।वरीवरी युध्य करिसी हलवार।।जैसा कमली बैसे भ्रमर।।परी केसर विटोनेदी।।४५।।त
रीतुं गुरु आहेसि।।मधुरूप वाटतोसी।।द्रोण स्लतो विषितोसी।।बाग बाला व्याघ्र चीतु।।४६।।पार्थासि भीडे समरंगणी।।ऐसी
कोण्यास प्रसवली जननी।।कष्ट दुःख होनी।।तुम्ही त्यास जिंकिले।।४७।।तसस धर्म निश्चिती।।समरी तुम्हास जिंकी।।
सोमभगुन महासती।।गाजिली कैसे अधर्मी।।४८।।तीससाध्य जगन्निवास।।वश्चे पुर विली आसमास।।पांडवधा उिलवनवा
सा।।बहुत श्रेष्ठी वर्णिला।।४९।।द्रोपदीचे समाधान।।करिता बोलिला जगमोहन।।कौरवी तुजगा तिली जाण।।जाचीकी
फूरी देवकीमाये।।५०।।याचे फल तैं चखाए।।पांडवासस्साह्य होउन।।कौरवकुलसंहारीन।।प्रतीज्ञा केली श्रीकरवरी।।५१।।
पार्थ तोके वलवासन।।यासससाध्य माधव उमाधव।।सांसरमरंगणी धरीहाव।।जैसपुनुषकोण आसो।।५२।।भगवद्
कासिकरतदेव।।सासनिर्दिष्ट हबीकेष।।तुज आली सिकविले बरूवस।।[illegible]से
कुनु।।आहा समस्त गेलो बुडुन।।शिष्याचे पापदतुला।।मस्तकी बैसे गुरुच्या।।५३।।मैत्रेय विदुर व्यास।।इतितुजसी
कविले बहुवस।।परीतुं मतीमंद नायकेस।।आणारउतो कासया।।५४।।तरीआता प्रतीसा तेचा।।आंगीचे मीन काढी कवच।।
सर्वांस जिंकी वाच।।परंधाम पाव समीपे।।५५।।सावरी तो कौरवनायक।।करीकरणा अवली परम शोक।।लणे गुरुचा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नमधिक॥ पार्थी कडे आसेणां॥ ६०॥ विरुद्धसी वाटस्तेन॥ येतोच प्रेरिला अर्जुन॥ येतोच जयद्रथ राहून॥ घेतला
प्राण हाचे पैं॥ ६१॥ कर्ण सुतें मिथ्यधीर॥ गुरुनी दासा हसन करी॥ धनंजयाला दोपे समरी॥ इंद्रा दिला सहसा
तो॥ ६२॥ ऐसा त्या रथाव रहे तीर॥ विजयचाप विजय तुणीर॥ समरी विजय राहे वर॥ नटले अरुमात्र माघामा॥ ६३॥
गुरुनि हाक मेता पाते॥ तत्काल तोय कुलक्षये॥ तुं अत्या यो घे द्रव्ये॥ दुखी सा हसा करूनको॥ ६४॥ स्वकर्म मु
स्थ प्रधान॥ उत्सुय गुरु स्तोली दहरांगु॥ सोची स्वकी स्तोली चतुसंपूर्ण॥ परीव यजा ठेया कडे॥ ६५॥ आ
स्ती कृष्णा भेटे करून॥ समरंगणी येनुं धाला॥ परीजी कडे आहे सुप्रस्मि ती जीवन॥ रोपटी जयनी कडे ची॥ ६६॥ आ
सो या वरी रणातु राचीं चायी॥ दोहीं दली राजन ते समयी॥ दुर्योधन न बलाही॥ रथा रूपु डेला हलो॥ ६७॥
आपरसो डिले बाण॥ हिडंब विध्वंसीक मल वदन॥ तैसे पांडव दल संपूर्ण॥ विध्वंसिले सुयोधने॥ ६८॥ तीक्ष्ण
वमुखे बाण जाण॥ पुत्रासहित पहूवीला पांचाल॥ कुंती चा दत्तीय पुत्र सबल॥ शतबाणी विधिला॥ ६९॥ सत
री बाणी सबल॥ विधिले सहदेव नकुल॥ धर्मावरी तेजाल॥ जैसी धाराधा तले॥ ७०॥ नवह बाणे करूनी॥
सात्यकीसि विधी सुयोधन॥ विराटावरी क्रोधे करून॥ पंन्नास बाणाधातले॥ ७१॥ द्रौपद धृष्टद्युम्न तये वेळी॥
साठी सा टिबाणे खिळिले॥ उरवघे दल जरजर केले॥ दुर्योधन ते धवा॥ ७२॥ कर्ण पिता अस्त्रा वळी॥ मावळला सज
नीप्रवर्तली॥ युध्याची सिंजला गली॥ अपिकाधिक ते धवा॥ ७३॥ दुर्योधाचे बंधुनी येज ला॥ दीगी बाहु निदुधली॥
याची सिरे बाणे करून॥ भीमसेने तुडवीली॥ ७४॥ भीमावरी येकाकी॥ कर्णी प्रेरिला शीघ्रगती॥ येता देखोनी हसती॥ भीमे धरि
ली परा त्रमे॥ ७५॥ भीमे रचबले करूनी॥ कर्णावरी दिली डाकोनी॥ ते शकुनी वरी जाउनी॥ पडला विजो अकस्मात॥ ७६॥ कर्णी धु
रसो डुन निवाडे॥ शकुनीपडिली ये कीकडे॥ यावरीच पहला अकस्मात पडे॥ तैसा आवाविध्या वीनला॥ ७७॥ सासकी सोजी साथ
का॥ परीतो द्रोणप्रताप वि॥ तुझ्या रासी जाली पावक॥ तैं रसैं न्यसं द्यारिले॥ ७८॥ ते द्वारी राज्याला खोल्या॥ गुरुने पुली गा
सस मर्पिल्या॥ येक चि अकात वर्षल्या॥ पांडव दली तेधवा॥ ७९॥ तो समसस का पराभउन॥ अकस्मात आला अर्जुन॥ तैं
साल कटीधावे भगवान॥ भक्तालागी येका येकी॥ ८०॥ तैं सा प्रभंजन जलधर जाल॥ पुरुषार्थे विदारीत काल॥ तैसे कौर
वाची दल॥ केले विकल शरपंथी॥ ८१॥ प्रगटला बहु कृतांत॥ तैं सा पुढे आला रकोदर सुत॥ अरूपचक्र ज्याच्या नथ॥ कि वा
पर्वत दुसरा॥ ८२॥ अनलध्वज रथ चिन्ह॥ तो घटोत्कच भयानक वदन॥ साची गर्जना ऐकोन॥ कौरव दल स्वकलो॥ ८३॥
येकल लावी अला काल॥ या सी लहान वेष्टुदल॥ सर्व राक्षस सैनासबल॥ प्रधान कलक्ष कोटी॥ ८४॥ चवदे हो ल च सोह तना
र॥ जो वपरे समान अनीवार॥ नालमी कांत सखरे धीर वार॥ वीरा जअंगीते रूपती॥ ८५॥ ऐसे देखोनी अद्भुत॥ यावरी

वायुसुता चेतन्य कृपाता तैं ताकर तलुना भीमसेना॥ ९२ ... ॥ जैसे खवं शिवा सुरेली॥ ९०॥

 धाविन्नला गुरुसुत॥ वीस तासामध्ये करात॥ घटोत्कच्यावरी टाकी॥ ८७॥ कुंजरावरी सुमनभार॥ तैसी न गणी ती क्षरशार॥ गुरु
पुत्राच्य शरीर॥ लक्षोन टाकफोडी॥ ८४॥ कालदंड वन सरी बाण॥ भीमात्मजे सोडिला दारुण॥ घटोत्कचपुत्र तेक्षण अंज
नपर्वे धाविन्नला॥ ८६॥ चक्रे सोडी अनिवार॥ निवटितकौरवांचे सार॥ मिळोन सर्व कौरववीर॥ वर्षत शरस्तुटके॥ ८८॥ दुर्योधन
कर्ण द्रोणी॥ शरीराक्षस खिळिले तेक्षणी॥ असुरवर्षत रक्तपाषाणी॥ कौरव बाणी गुडवीत॥ ८८॥ कर्णअद्भुत सोडुन शर॥
॥३॥ छेदिले अंजनपर्व्याचे शीर॥ कौरव दळी आनंद थोर॥ महावीर पडीयेला॥ ८९॥ देखोन पुत्राचे मरण॥ घटोत्कचे रथवळणा दा
रुण॥ पर्वत वृक्ष उपडुन॥ अरीसेने वरी वर्षे॥ ९०॥ त्या रिसा तरथ दृढ्य वेडुनी शकुनी॥ पाडवा वरी धावीला समरंगणी॥
द्रोणी द्रोणि सहली तेक्षणी॥ सोटधरणी होतसे॥ ९१॥ तो तयुध्याचे धुन चक्र॥ गुरुसुते प्रेरिले अनीमस्त्र॥ असुर जाळी
ले अपार॥ प्रळय थोरवर्ते तेला॥ ९२॥ अनिवार तेजनीचरा॥ वर्षती शिळांतरूवरा॥ घटोत्कच शक्ती अतीतीव्र॥ द्रोणी
वरी भिरकावीली॥ ९३॥ तेशक्ती परमा चाट॥ सबळ धरा बांधिले पाणदा॥ रत्नप्रळय बोभाट॥ अश्वत्थाम्या वरी आ
ली॥ ९४॥ परमपराक्रमी वीरद्रोणी॥ शक्ती धरिली करें करूनी॥ घटोत्कचावरी परतोनी॥ सोडिली ते हासति बळे॥ ९५॥ घ
टोत्कचाच्या महारथ॥ शक्तीने ताडिला क्षणांत॥ अभिके रथी भीमसुत॥ आरूढ तसवेची॥ ९६॥ परमपुरुषार्थी गुरुपु
पृ ३ त्र॥ दृष्टसळी वर्षिती सर्वत्र॥ रथजाळ नराकीअनिवार॥ पृथ्वी गर्भी प्रवेशली॥ ९७॥ सुरथ अणी शत्रुंजय॥ द्रुपदाचे पु
पि त्र पारे॥ गुरुपुत्रें पुरुषमलव कोठे॥ युध्य करिती अपार॥ ९८॥ गुरुपुत्रे दोचबाणी॥ दोघांची शिरे उडविली गगनी॥ कुं
तीभोजाचे दशपुत्ररणी॥ प्रेते करुन पाडिले॥ ९९॥ भूरीश्रव्याचा अद्भुत॥ नामभ्याचे सोमदत्त॥ तो महावीर रणपंडित॥ मा
रित बहुत पांचाल सेना॥ १००॥ तो सात्यकीने समरंगणी॥ सां त्याचे शिर उडविले गगनी॥ भीमाचे पुत्र रणी॥ शकुनीचे संहा
रिले॥ १॥ तो सात्यकीने समरंगणी॥ त्याचे शिर उडविले गगनी॥ भीमे पुत्र रणी॥ शकुनीचे संहारिले॥ १॥ तो बाल्ही
के निजशरे करुनी॥ रणी रिघिला भीमसेन॥ बरूवध्य वधके करून॥ समरी तनु त्यागणे सोनी॥ ३॥ भीमे गदाघावे करुनी॥ बा
ल्हीक पाडिला समरंगणी॥ दुर्योधनाचे बंधु तेक्षणी॥ दाहाजण वधीयेले॥ ४॥ सावरी वाल्हन गदाघात॥ मारिले कर्णाचे बं
धुसुत॥ दहा दहा दशीचे नाअबहुत॥ धर्मराजे आटिले॥ ५॥ परमपुरुषार्थी युधिष्ठीर॥ मारितु टिला अनीवार॥ सहस्त्राचे
साहस्त्र॥ शत्रु आटीले रणांगणी॥ ६॥ धर्माच्या पराक्रम देखोन॥ अच्यार्य धाविला वर्षत बाण॥ दाहाशर सोडुन॥ धर्म मेरि
ला हृदयावरी॥ ७॥ सात्यकी बाण तो शरसरी॥ धर्माच्या खिळिला ते अवसरी॥ धर्माचा रथ सारथी सवे हुशी॥ चूर्ण केला आचा
र्ये॥ ८॥ सीस बाणी तत्काळ॥ धर्म रणी केला विकळ॥ मागरथी वाहून नकुळ॥ नेत असाले तेधवा॥ ९॥ दुर्योधनसलोकर्ण वि
रा॥ रणपंडिता समरधीरा॥ भाले मनोरथ चतुरा॥ कर्ण सीलपुणी तेद्वंद्व॥ १०॥ अर्जुन लगे अकुलपती॥ आता सोडिले नव
सवघाली॥ रणांगणी सुभद्रापती॥ पळुन गेले निश्चये॥ ११॥ मगल गेर्यासारद्त॥ बळगना कांक दिसी व्यथी॥ जोदे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

खीलानाठी वीर पार्थ ॥ कपिवर ध्वज अश्वे रथतो ॥ ११ ॥ निघात कवचयोध्ये आगिनव ॥ साचा पार्थे खिलाटा २ ॥ योभक्ते शाव
तीवासव ॥ समरंगणी तोष विले ॥ १२ ॥ ओम्हणो तुमची गती ॥ कैसी केली आठवा चित्ती ॥ स्वतास्वध्ये धापती ॥ अरोग्यके
लापुत्रुषार्थी ॥ १३ ॥ ऐकता कोपला विरकर्ण ॥ शारद्वतासी बोले तीक्षण ॥ मनी वाटते जिव्हा छेदून ॥ तुझी टाकावी ब्राह्मणा ॥ १४ ॥
तुं अरणी गुरुद्रोण ॥ पार्थांचे केवारी कल्ले पूर्ण ॥ तो द्रोणी खङ्ग घेऊन ॥ कर्णा विरोध्या विलो ॥ १५ ॥ तेणो आरोमेघ गडगडि
ता ॥ बिंदु नाटाकी कथनी वेर्थ ॥ तैसी बडबड येथे ॥ मूर्खा तुझी जाण पा ॥ १६ ॥ कपिध्वज सिंहापुढे ॥ तुं जंबुक काय बापुडे ॥ आचा
र्यनिंदा करिसी तोंडे ॥ करीन खंड तुझी आता ॥ १७ ॥ गुरुनिंदा करिसी जाण ॥ तरी निकट आले तुझे जमरण ॥ आताच तुझे सि
र छेदिन ॥ म्हणोन शस्त्र उचलिले ॥ १८ ॥ शस्त्र घेऊन भानुसुत ॥ क्रोधे धावरील टोपाहत ॥ मग दुर्योधन अनीशरद्वत ॥
निवारित रोषा वरण ॥ १९ ॥ दोघां सम तो दुर्योधन ॥ कालपाता कैसा विलोकुन ॥ रणी अचले थोर गहन ॥ व्यर्थ भांडण का करिता ॥
कं ॥ २० ॥ असो सावरी युध्यां उमेस सबल ॥ उववले विरपांचाल ॥ सावरी सुर्यपुत्र केवळ काळ ॥ संहारितु ठेला ॥ २१ ॥ संख्
वीराची शिसे ॥ कर्णे छेदिली अती आवेशे ॥ देखता दुर्योधन संतोष ॥ बोलतसे धन्य कर्णी ॥ २२ ॥ कर्णा ऐसा रणपंडित ॥
जैं शासन देत गुरुसुत ॥ असो भानुज वीरखरत ॥ समरभूमी परजविलो ॥ २३ ॥ कर्णाचा पुरुषार्थ थोरा देखोन गर्जे ती कौरव
वीर ॥ ते ऐकोन किरीटी प्रवीर ॥ मनोवेगे धाविले ॥ २४ ॥ कर्ण समोर रोख कस्मात ॥ उभा केले विजयरथ ॥ पार्थ बाण शकुन तीन
शत ॥ सूर्यसुते खिळियेला ॥ २५ ॥ चाप आणि बाण भात ॥ घोडे सारथी आणी रथ ॥ विजय छेदिले क्षण न लागता ॥ धन्य पा
र्थ विर बोलती ॥ २६ ॥ कर्ण विरथ उभा जगती ॥ मग गौतमसुते बैसवी आपुल्या रथी ॥ वर कडल्ले पलती ॥ पार्थभये कढती या ॥ २७ ॥
ऐसे देखोन सुयोधन ॥ म्हणे मी आजी जुसेनु निर्वाण ॥ मग गुरूपुत्र गौतमनंदन ॥ निवारिती दुर्योधन ॥ २८ ॥ समीप असता द
ळे अपार ॥ उडी न घालवी कुरुनृपवर ॥ दुर्योधन म्हणे निर्धार ॥ मंदभाग्य सस मी ॥ २९ ॥ तुम्ही मंद मंद युध्य करिता ॥ तरी म
नी ध्यराल तह ता ॥ तरी निःपांडवी पृथ्वी आता ॥ करणा माजी कराल ॥ ३० ॥ कृपया पुत्र म्हणे आवस्वरी ॥ अर्जुनचे युध्य पाहे थावरी ॥
विजय संचरे उध्यानतरी ॥ तैसा वेगे धाविन्नाते ॥ ३१ ॥ चापमे धापासुन ॥ वर्षत शरा चा दाटपन ॥ पळविले पांडवसैन्य ॥ द
शदिशा नीते वेळे ॥ ३२ ॥ ते देखोन धृष्टद्युम्न ॥ पुढे धाविन्ना वर्षत बाण ॥ म्हणे रे गुरुपुत्रा ब्राह्मणा ॥ परम अधर्म जाण
पा ॥ ३३ ॥ सांडुन याग अनुष्ठान तप ॥ राजं हीसा करिता रे पाप ॥ तुं आणि तुझा बाप ॥ मत्त अधर्म निर्धारी ॥ ३४ ॥ तुझ्यापि
तयाचा प्राण ॥ मीच घेईन सत्यवचन ॥ मग यावरी धृष्टद्युम्न ॥ वेधे पिंजेऱ्या राच्या ॥ ३५ ॥ पार्थशकुन बाण जाहले ॥ भ्रमु
जपल विले सकल ॥ कीं शुक्र फुलती सकळ ॥ तैसे वीर दीसती ॥ ३६ ॥ रात्री युध्य होत घोरंदर ॥ सुगंध पल्लेदे परमसुंदर ॥ साच्या
दीपीका अपार ॥ दोहीदळी पाजळती ॥ ३७ ॥ लक्षानुलक्ष चंद्रजोती ॥ लाविता उजळिली सर्वक्षिती ॥ कर्पूर दिपिकाची दीप्ती ॥
क॰श्र गगना माजी नमाये ॥ ३८ ॥ रथरथ स्वारप्रती ॥ पांचपांच दिपिका प्रती ॥ सुवर्ण कवच सळकती ॥ चपळे ऐसी तेजाळ ॥ ३९ ॥ अहंका

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रमुगुडाची प्रभा॥ ते तेव्हा मिळोनी शस्त्रांचा शोभा॥ वरूनी चापेन भा॥ तुजरती खेतेजे॥४०॥ ध्वज सळकती अपार॥ रात्रीचे
युध्य घोर दुर॥ द्रोणाचे पाटसी कौरव वीर॥ रक्षुन बळ असती॥४१॥ रथासी रथ दाटले॥ कुंजरासी गज झगटले॥ स्वारासी स्वार
तगटले॥ हाकेमरिकेग्रेसांडु॥४२॥ तत विरथ पन सुखर॥ चतुर्थी धवाथ्याथागजर॥ कृतवर्म अतीयुधिष्ठिर॥ परमावेशे भांडती॥४३॥
शारद्वतासुत अर्जुन॥ द्रोण विराट दोघेजण॥ माथ्यांनी वाचंडकिरण॥ तैसा आचार्य सोपतसो॥४४॥ ते भीमे दीधली आरोळी॥
जेणे दुमांत ती कांपे चराणी॥ गदा घेउन मराबळी॥ गजभानी संचरला॥४५॥ सहस्राचे सा हस्य म दुरा ती॥ भीम बळे आपरी
क्षिती॥ फिरका विजे गगन पंथी॥ वायुवक्रीपडि पळो॥४६॥ अन्यापी शोवणीन समंडळी॥ कितेक पडिले समुद्र जळी॥ लोकांदु गीं अदळ
॥७॥ ली॥ गजकळेवरे कितेक॥४७॥ चर्थ पडती ठासलोन॥ आश्चर्य करिती बिभीषण॥ मग कुंडक्षेत्र आलाधावोन॥ भारती युध्य पा
हावया॥४८॥ गजावरी गज घालोन॥ नरसीमा रीभीमसेन॥ वीरासहीत अश्व चळून॥ आपटित भुमीवरी॥४९॥ रथावरी चा
लून रथ॥ शताचीशत चूर्ण करित॥ ऐसा प्रळयक्षमूर्त॥ भीमे केला कौन वरली॥५०॥ रथा नूरू सा सहदेव सबळ॥ कर्णा विसी सोडिले
मल्ल॥ आदिसासजन तत्काळ॥ रथ सारथी छेदिला॥५१॥ विरथ होता माद्रिसुत॥ असिल गाध्ये उनी धावत॥ ते हीछेदली अस्मा
त॥ न चितन्तु तेते धवा॥५२॥ मग धावे गदा घेउनी॥ ते ही छेदली तत्क्षणी॥ सवेंच शक्ती प्रेरिली बळे करूनी॥ ते ती तोडिली येत
येता॥५३॥ मग घेउन रथांक सहर॥ तळपत माद्रिचा कुमर॥ राध्येय तें टाकुनी शर॥ छेदोनी पाडिले येकीकडे॥५४॥ मग मध्य राग
कळेवरे॥ उचलोनि टाकिली माद्रीपुत्रे॥ यावरी कर्णे हास्यवक्त्रे॥ सर्व ही छेदिले क्षणार्धे॥५५॥ तेव्हा भूप कौतुक करुन॥ उदारे
कर्ण बोले वचन॥ रणपंडित जे महानूरा॥ त्यांसि युध्य करुन को॥५६॥ समवयसमविद्या पाहोन॥ युध्य करावे तुवा जाण॥ जं
बुकासि व्यावशी ये चदोन॥ तैसा मज पुढे येउन को॥५७॥ अता पळ जाय पार्थ आड॥ धरी युध्याची कहा चाउ॥ मास्याकोपग
गनाहून वाड॥ सान स्प जातेउन को॥५८॥ सहदेव नें दिपती वचन॥ गेला पांचाळर थी बैसोन॥ इकडे विराट सैन्य दोघजण
महा युध्य प्रवर्तले॥५९॥ विराट बंधु शतानीक वीर॥ शल्य याचे छेदिले शिर॥ यावरी मध्य राये अपार॥ बाण जाळ घातले॥६०॥
सहस्र बाणी आच्छाद॥ शौर्य पस्थि झिला विसट॥ सकळ चमूचा केला आट॥ अतीसंकट वोढवले॥६१॥ हे देखोन पद्रुपुत्र॥ धावि
नले शैल्यावरी सहर॥ बाणी कुरून जर्जर॥ पराभविला ते धवा॥६२॥ यावरी वृद्ध धनुर्वेद परायण॥ तो युध्या वीला गुरु सोन॥ पां
डव दळ कंपायमान॥ प्राहतां संधान जयाचे॥६३॥ टाकित बाण कजाय व्यथी॥ महा पुंजारण पंडित॥ ते देखोनी वीराट धावत
निज दळ ले स्वीते धवा॥६४॥ विराटाचे पौरुज जाण॥ सुबाहु बळबाहु वीरसेन॥ मणिमंत अणी सुकर्ण॥ तो ही युध्या विले॥६५॥
विराट माध्येना रून॥ युध्य केले तीही निर्वाण॥ सवीं गी विधिले द्रोण॥ अवघेच जणा पाडती॥६६॥ द्रोणाचार्य प्रचंड वीर॥ टाकि
ले पांचा मिळण शर॥ पांचाची शिरे सत्वर॥ आकाशमार्गी उडवीली॥६७॥ ऐसे देखता विराट नृप॥ पेटे धावत नावरे कोप॥ बाणसो
डित अमुप॥ भारद्वज लक्षुनीया॥ तुरंग सारथी स्यंदन॥ विराटे बाणी केला चूर्ण॥ सहस्र बाणे करून॥ खिळला द्रोण सर्वांगी॥६८॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

आणीकेरथीं होताबैसत॥ क्षोभलाजैसाप्रळयकृतांत॥ चपळेऐसेबाण सोडित॥ अंगिभेदित विराचे॥८०॥ चापसारथीं
२ हन॥ सर्मीआचार्यकेलाचूर्ण॥ मग कष्ठिला निर्वाणबाण॥ चापावरी योजीला॥८१॥ उरस्थळ त्याचे विरीत्र॥ तैसा बाण दिसे॥
परमतीव्र॥ चापपासून सुटला सवेच॥ मोतीपावली दोन्ही दळे॥८२॥ किराटाचे कंदनाल॥ छेदून उडविले तत्काळ॥ पांडवदळी
कोल्हाळ॥ हाहाकार जाहला॥८३॥ समरसप्रकृद्ध अर्जुन॥ युध्यकरीतसे निर्वाण॥ इकडे वैधबंधु पावोन॥ द्रोणावरी चालि
ले॥८४॥ द्रौपदराज सालंपरिवारे॥ लोटला धाती पुढे त्वरे॥ चंद्रजोती दीपिका येकसरे॥ पाजळून धावती॥८५॥ द्रुपदस्तल्लोद्रोण
ला म्हणे॥ तुं वासांडुन तपअनुष्ठान॥ दुष्टा सौसा हे तोउन॥ राजे तिं साकूरितो सी॥८६॥ तुज मज पुर्विचे वैर॥ परसुधर्मआचर
सीसधर्म पवित्र॥ आजी तुं सेडेदीन शीर॥ समरंगणी जाणपां॥८७॥ द्रोण म्हणे रे मंदमती॥ ब्रह्मद्वेषी परम निंदक॥ नाथी
लाती कीटक॥ तुज बांधोन आणिले॥८८॥ गुरुद्रोही तुं दुष्टपुर्ण॥ तुझेन पाप वेश्यावस्त्र॥ आता तोंभ ळिआले बाण॥ तुझे प्राण
हरितजो॥८९॥ सावरी शता शरी॥ द्रुपद खिळिला हरयावरी॥ येरोरेशतबाण झडकरी॥ द्रोणावरी मोकलिले॥९०॥ ओरटा किता परस्परी॥
शरमंडप दाटला अंतरी॥ असे सोडिती समरी॥ राम रावण समान॥९१॥ परस्परे तोडिती शर॥ सवेच आणिती नूतन॥ पा
वरीआंच्या येथान॥ भार्गवदत्तकाढिला॥९२॥ जैसी प्रळयचीचपळा॥ तैसा बाण वेगे सुटला॥ द्रुपदाचा कंठ छेदिला॥ कमळन्या
येअकस्मात॥९३॥ पांडवदळी हाहाकार॥ कौरवांकडे वाद्य गजर॥ म्हणती धन्य आचार्यवीर॥ केला संहार पांडवांचा॥९४॥ दा
टली शर्वरी घोर॥ होतसे युध्याचे घनचक्र॥ पांडवदळे सम्यग्र॥ पळत देखिली एथ तोळ्केचे॥९५॥ समस्तासि थीर देखोन॥ दळे अपार
तवीली॥ संपूर्ण॥ धनुष्य करी त्याच्या शरेन॥ पुढे लोटीला तेधवा॥९६॥ पूर्वी जिंतिका पईं अजित॥ तैसयोध्याभीमसुत॥ राक्षस सेन
दळ अद्भुत॥ येऊनियां लोटला॥९७॥ त्याजनीया वायुअस्त्र॥ दीपिका वरदे की चा समग्र॥ विजउनीया शर॥ सोडिता जाहला त
धवा॥९८॥ विजाऐसे बाण॥ असंख्य देतसे उडुन॥ पर्वत आणी पाषाण॥ पाडी त्यावरी पडत से॥९९॥ पर्वतांची होतसे जाण॥
मतावरि ते तीचूर्ण॥ जैसे मृत्पात्रती फुटोन॥ अकस्मात आदळता पाषाणाशी॥१००॥ पापपुण्यपरम घोर॥ दुर्वासे आणीयेती
शर॥ शक्ती सुटती अपार॥ तैसे चतो मरनं गारीती॥१०१॥ द्रोण कर्ण कृपाचार्य सुत॥ कौरव शरी खिळिले समस्त॥ परस्परे
ताकुंठित॥ न चले बळ कोणाचे॥१०२॥ प्रळय वर्तला घोर॥ कौरवदळी हाहाकार॥ गधारी आणीचे भार॥ आकांशी रुनरीचव
ती॥१०३॥ वृक्ष पाषाणपर्वत॥ राक्षसवटा केली असंख्यात॥ कौरवदळ भये पळत॥ दशदिशा नीनाटोपे॥१०४॥ अकस्मात
शर त्र्ययेती॥ पातावि राचकं गिरि कोंचती॥ ते दुर्योधन कर्णाप्रती॥ दीनवदने बोलत सै॥१०५॥ घटोत्कचाची माया दारुण
आलेसर्वासी आता मरण॥ येवेळे राखा आमुचे प्राण॥ वासवी सोडी यावरी॥१०६॥ कर्ण म्हणे तेवेळी॥ ते स्यार्जुनालागी टेवी
ली॥ प्राणा बरोबर रक्षिली॥ आजी वरी शक्ती ते॥१०७॥ दुर्योधन म्हणे प्राणांत॥ आता तो बोडव लाह रित॥ कणसिवी नवी स
मस्त॥ टाकी शक्ती यावरी॥१०८॥ हरीमाया परम गहन॥ हे कर्तुत्व याचे च पूर्ण॥ रक्षावया पार्थ नंदन॥ चरित्र जाणा दें केले॥१०९॥
मग दिपिका चे वंश [illegible]॥ कौरवी पाजळिले तत्काळ॥ घटोत्कचावरी दानवी लीला॥ भास्करपुत्र चाविला॥११०॥ कारदा कर्णे अभि
ना असुराची शक्ती निवारीता॥ मग ते इंद्रसें तीनी अद्भुत॥ गवसणीतीची काढिली॥१११॥ झगवळे साहस्य वासरमणी॥ ते वी प्र

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

का शपडिला धरणी ॥ दोहीं दळांवरी तें क्षणी ॥ प्राप्त वसरली अद्भुत ॥ ३ ॥ तेरू तांत जिव्हा तें जाळ ॥ कीं यमदंष्ट्रा उत्तिविशाळ ॥
कीं हरनागीची ज्वाळ ॥ किंवा गरळ काळपाणीची ॥ ३ ॥ ते मलाप्रळयीची सौदामिनी ॥ कीं काळपुरुषाची जिव्हा गिनी ॥ कीं सक
ळ विश्वाग्रासें योनी ॥ येक रूपी तीवो तिळी ॥ ५ ॥ ससकोये मलाम्प्रपाती ॥ साचे सामर्थ्य शक्ती चेयाकृती ॥ ते शक्तें घरले हो जन्मे
के समयीं ॥ करांग्रीनी टिळती तें जो ॥ आन्या समैं अगवोन ॥ केली शक्तीचें पूजन ॥ मग हो ठीत सोधरून ॥ घटोत्कचावरी सोडि
॥६॥ ली ॥ ६ ॥ चतुरानन नरीतरू ॥ या सजे शक्तीअनिवार ॥ कडकडिली परम तीव्र ॥ पळवी तीसुरविमानें ॥ ७ ॥ सत्वर घटोत्कच कड क
डित ॥ तैसी चालीली प्रळयकरित ॥ ब्रह्मांड उपावघे उजळत ॥ जाहला आकांत दोहीं दळीं ॥ ८ ॥ पृथ्वीतळ डळमळिय ॥ मेदिनी व
सनें खळबळी ॥ जळचर खनचरें वेळी ॥ गतःप्राण जाहले ॥ ९ ॥ दोहीं दळींचे वीर ॥ पळती घेत लगी रीकंदरें ॥ आंधळी सांचे प्राण स
मयां ॥ येकवटे नपडीयेली ॥ १० ॥ असो कडकडुन ते समयीं ॥ भरला घोघो स्वाचे हृदयीं ॥ गवाक्ष पडुन ल वळाळी ॥ शतवेळे मेदुनगली ते ॥ ११ ॥
मलावृक्ष उन्मळला ॥ कीं गजास पर्वत पालला ॥ कीं मेरू खचक सकोसळला ॥ तैसा पडिला घटोत्कच ॥ १२ ॥ मग कौरव आगळे ग
ईं ती बाण जाळ पाउस ॥ राक्षससैना जाळून ॥ रणा प्राप्त कीली ॥ १३ ॥ कौरव परम आनंदती ॥ जयवाद्य वाजविती ॥ शोक
समुद्री केली वसती ॥ पंडुपुत्री तेधवां ॥ १४ ॥ प्रळयगजर ऐकोन ॥ आले कृष्णा अर्जुन धावोन ॥ तो वीना रूपी चालंभीमनंदन ॥
मला विरपडीयेलो ॥ १५ ॥ काळरूप समरंगणीं ॥ द्रोणगुरु आदेखती नयनी ॥ पावरी विश्व चाळक चक्रपाणी ॥ कायकरीता
जाहला ॥ १६ ॥ सूर्य रजनी उरली किंचित ॥ जयवाद्य वाजवा बहुत ॥ रणी पडिला द्रोणसुत ॥ ऐसें नगजर करा बहु ॥ १७ ॥
धर्मसत्यलोक गजीवन ॥ तुज पुसल्य येउन द्रोण ॥ तुम्ही केबोल वचन ॥ अश्वत्थामा पडियेला ॥ १८ ॥ मग म्हणे पंडुनंदन ॥ जन्मा
दारभ्य असत्य वचन ॥ मी बोलिलो नाहि जाण ॥ जळो भागणाउ सत्य ते ॥ १९ ॥ कृष्ण म्हणे सर्वांचें कल्याण ॥ होय ते असे
सबोलावे वचन ॥ हिंसक आणि शोधित गोधन ॥ तरी कायसत्य बोलावे ॥ २० ॥ वाटपाडे पुसती नाता ॥ या वाटे गेले काय क
पडी ॥ तेथे असत्य बोलता जोडी ॥ होय द्विगुण सत्याची ॥ २१ ॥ नरो वा कुंजरो वा म्हणउन ॥ इतुकें तरी बोलें वन ॥ या शब्दें कायेल
खून ॥ बहुत येत अमुचे ॥ २२ ॥ कां बोलवीतो जगजीवन ॥ धर्मी सनकळे वर्म मान ॥ श्रीकृष्णाचें भिडे करून ॥ अवश्य म्हणे
तेधवां ॥ २३ ॥ आधींच रात्रीचा अवसर ॥ वाजल्या जयवाद्यांचा गजर ॥ तो कपोति तीवीर ॥ अश्वत्थामा पडियेला ॥ २४ ॥
तें द्रोण ऐकोन कर्णी ॥ परम दचकला अंतःकरणी ॥ म्हणे चिरंजीव कैसे गो ॥ केवी मरण पावला ॥ २५ ॥ दोहीं दळींचा
जनीमात ॥ पडिला पडिला गुरुसुत ॥ द्रोण म्हणे हो अवतांत ॥ धर्मी ससत्य पुसावा ॥ २६ ॥ तो आतें सत्य सागर ॥ द्रोण प्रेरिला
भ राहें वर ॥ पांडव दृष्टद्युम्न हे तुर ॥ रयतीं तेणा कांआला ॥ २७ ॥ रथा जवळी आला रथ ॥ धर्मराज नमस्कारित ॥ गुरु म्हणे बोल
सत्य ॥ अश्वत्थामा कायमेला ॥ २८ ॥ कृष्णें करविला वाद्यगजर ॥ सांत धर्म बोलीला उत्तर ॥ नरो वा कुंजरो वा सा चार ॥ येक
जातां पडियेला ॥ २९ ॥ वाद्यगजरांत ते क्षणी ॥ नरो वा पडिले इतुकें कानी ॥ पुत्र सत्य पडिला मानुनी ॥ द्रोण तेव्हां परतला ॥ ३० ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

जाउनीया आपुले स्थळी ॥ रथावरी चढते वेळी ॥ धनुष्य बाण टाकुन महाबळी ॥ दृढ आसन घातले ॥ ३१ ॥ ज्याची बेदुरवाकृत ॥ स
वेशास्त्री पारंगत ॥ अष्टादश पुराणे समस्त ॥ स्वशास्त्र करतळामळ ॥ ३२ ॥ चौसष्ट विद्या चतुःषष्टी कळा ॥ जाणे सकळ मंत्रमाळा ॥
शास्त्रे अस्त्रे ज्याती आगळा ॥ धनुर्वेदी निपुण ॥ ३३ ॥ भूत भविष्य वर्तमान ॥ जाणे न सांडिले आध्यायीन ॥ ध्यान दृष्टी करून ॥
विलोकित ब्रह्म सांडु ॥ ३४ ॥ सुत तो अश्वथामा म्हणोन ॥ नाहि ल्याको तेलोकी जाउन ॥ विचार करता जाण ॥ तो उत्तर पूर्व वर्तले ॥ ३५ ॥ ध्या
नांतरी जाण ॥ पद्याचे स्वरूप धरून ॥ सप्त ऋषी भेटले येउन ॥ ब्रह्मलोकांस्तार दाही ॥ ३६ ॥ विश्वामित्र पिता भारद्वाज पुण्यरूप ॥ जम
दग्नी गौतम अत्री दिव्यरूप ॥ वसिष्ठ आणि आत वा कश्यप ॥ नारदस्वामी वेगळा ॥ ३७ ॥ म्हणती द्रोणा सावधान ॥ पाहा वया
द्र संगे करून ॥ नाशिले क्षत्रावया कारण ॥ काही चनाही विचारी ॥ ३८ ॥ कैचे कांता कैचे पुत्र ॥ म्हणजे न्याय संसार विचित्र ॥
स्वप्नवत भासत ॥ ३९ ॥ सोडी या आता मायीक कर्म ॥ चला जाउ परंधामा ॥ स्वरूपी पावे विश्राम ॥ नाम जनामती तजो ॥ ४० ॥ कन्या
पुत्र गृहदारा ॥ स्वप्नात नांदत मस्करी ॥ जागा होउन विचारी ॥ मिथ्या सर्व ही जाहले ॥ ४१ ॥ तैसे करिता आलिंगीतन ॥ नाहीसा हे
व दारूण ॥ सर्व जातीभस्म होउन ॥ अग्नीसंगे तृण जैसे ॥ ४२ ॥ ऐसे ऋषीवर बोधुन ॥ तत्काळ पावले अंतर्धान ॥ द्रोणाचा मा
पान अकळुन ॥ इंद्रिये मागे निरोधी ॥ ४३ ॥ सांडुन माया मोह द्वंद्व ॥ आचार्य जाहला ब्रह्मानंद ॥ दूरी गेला सर्व खेद ॥ भेदाभे
द विराले ॥ ४४ ॥ कौरव पांडव तटस्थ ॥ आचार्य मुक्ति विलोकित ॥ निजधामा जातो गुरुनाथ ॥ हे तो समजला समस्ता ॥ ४५ ॥ तो पि
तयाचि येत आटकुन ॥ परम दुष्ट धृष्टद्युम्न ॥ धाविला असिलता घेउन ॥ शिरछेद करावया द्रोणाचे ॥ ४६ ॥ संपूर्ण जाहले पांचही
वस ॥ उदयपावला चंडांशु ॥ तो धृष्टद्युम्ने निःशेष ॥ विपरीत कर्म हे केले ॥ ४७ ॥ दृष्टी न गता सिरछेदुन ॥ गेला परतोन धृष्ट
द्युम्न ॥ आचार्य पावला स्वर्गभुवन ॥ ताकते द्रोणाति ली ॥ ४८ ॥ दोही दळी हाहाकार ॥ अश्रुधारा टाकी युधिष्ठीर ॥ धरणीवरी य
कि ले शरीर ॥ पार्थ वीर तेथवा ॥ ४९ ॥ सहदेव नकुल भीमसेन ॥ आठउनी आचार्याचे गुण ॥ शोकार्णवी आतला निमग्न ॥ म्हणती
धन्य द्रोण गुरु ॥ ५० ॥ बाळपणापासुन अविरत ॥ पार्थ आठवीले सर्वत्र ॥ आठउनी गुरूचे उपकार ॥ रुदे अपार करीतसे ॥ ५१ ॥
ठो पार्थ बैसला उठुन ॥ म्हणे या धृष्टद्युम्नाचे शिरछेदीन ॥ तेसास कीशस्त्र घेउन ॥ पांचाळावरी चौताळला ॥ ५२ ॥ म्हणे गुरु
द्रोही चांडाळ साचार ॥ तुझे आता छेदिन शीर ॥ मग सात्यकी याधव वीर ॥ भीमसेने अटोपिले ॥ ५३ ॥ अर्जुन म्हणे श्रीप
ती ॥ तो गारते न चुके कल्पांती ॥ आचार्य पावला स्वरूपस्थिती ॥ स्वर्गलोके सजुनिया ॥ ५४ ॥ प्रेशता धीर दाविले दुनी ॥ या धु
नु धार्थी सकोणमानी ॥ ते तो द्रुपद मारिला रणी ॥ धृष्टद्युम्ना स्मरले तो ॥ ५५ ॥ पिता याच्या सुड घेउन ॥ तेणे पुरुषार्थ दाविला
पुर्ण ॥ सुन केवरी वाण ॥ व्यर्थ जैसे टेवीले ॥ ५६ ॥ योग बळे करून ॥ आचार्य सोडिले प्राण ॥ येरव्ही हा समरंगण ॥ काळही
जुंझाके ना ॥ ५७ ॥ ऐसे बोलता मन्मथतात ॥ उगे चनाहि ले सायकी पार्थ ॥ तो अश्वथामा पिता रथ ॥ पितया जवळी पातला ॥ ५८ ॥
आचार्य गेले निजधामा ॥ धरणीवरी पडिला अश्वथामा ॥ संसार मोह होय प्रेमा ॥ सकळ बळ तेकाळी ॥ ५९ ॥ कर्ण दुर्योधन आरक्त ॥ शां
त विती ते द्रोणसुत ॥ म्हणे तारउ सीका यतउदय पित ॥ सुडघेपी पितयाचा ॥ ६० ॥ मग तो अश्वथामा वीर ॥ रथारूढ जाहला सत्वर ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पाडीली सकळै कौरवभार ॥ युध्य घोर मांडिले ॥ ६१ ॥ जैसा कल्पांतीचा त्रिनेत्र ॥ तैसा वाचीरिले द्रोणपुत्र ॥ पांडवसैना समग्र ॥ शरधारी खि
ळीयेली ॥ ६२ ॥ द्रोणपुत्राची मार ॥ कोण्ही साहो न सके सत्वर ॥ मग तो कपिध्वज सोडितसे शर ॥ परमावेशाच्या विला ॥ ६३ ॥ बाणजाळ त्याचा छेदून
बळवंत ॥ समरी खिळला गुरुसुत ॥ चापसारथी तुरंग नरथ ॥ छेदुनी पाडिला ॥ ६४ ॥ पराभव पावला गुरुसुत ॥ युध्यांतून गेला त
पार्थी ॥ सरस्वतीतीरी बैसत ॥ दृढ आसन घालूनी ॥ ६५ ॥ पांडव रक्षिव करावध्य रणी ॥ ऐसे तप मांडिले तक्षणी ॥ तो वेदव्यास येउनी ॥
उभा ठाकला सन्मुख ॥ ६६ ॥ म्हणे तो नरनारायण ॥ ते हे अवतरले कृष्णार्जुन ॥ तो व्यर्थ तप काय करून ॥ सिधि न पावे सर्वथा ॥ ६७ ॥ युध्य
॥६१॥ सोडुन पर्थे ॥ तु बैस तप करित ॥ परी वीर तासतील समस्त ॥ लाज गेली जन्मवरी ॥ ६८ ॥ एकता आशीर्वचि प्रसन्न ॥ चितधा वेसु
उनेघवे बक्रुता ॥ एउन बैसला ॥ तप करित ॥ द्रोणपथ पार्थ सुणते ह्या ॥ ६९ ॥ मग सांदिनानु ठेउन ॥ जेने तमि सल्ला येउन ॥ द्रोण
पर्व संपले पर्थेन ॥ कर्णपर्व पुढे आसे ॥ ७० ॥ द्रोणपर्व करिता श्रवण ॥ ये तातया पाचे श्रेय पुर्ण ॥ जे कृतावि जय कल्याण ॥ तो यक्षा
ळेणा मळ दोषु ॥ ७१ ॥ रसाळ ग्रंथ व्यास भारत ॥ लेखक जाहला गौरीसुत ॥ पुरमचें दिसा हे अद्भुत ॥ नाटोपे चवआकळीता ॥ ७२ ॥ कथा
न तुटत्वा सत्या ॥ सांतील सारांश जोन सभरिता ॥ तो बोलीला आणि येथे ॥ पंढरीनाथप्रसादे ॥ ७३ ॥ भीमातीर दिगंबर ॥ श्रीधरं सानंद
अतीउदार ॥ श्रीधर वरदे कवीकारा ॥ आभंगसाचार माविटो ॥ ७४ ॥ सुरस पांडवप्रताप ग्रंथ ॥ द्रोणपर्व व्यासभारत ॥ यांतील सारांश
थार्थी ॥ सैता ळीसा व्यांत कथीयेला ॥ ७५ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ श्लोकसंख्या ७२० ॥ येकुन संख्या १७०७ ॥ श्री ॥ ८९ ॥ ५

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रीसरस्वत्यैनमः॥ ॥ जयसुमनशकारकेभवानी॥ मूलपीठद्वारकाविलासिनी॥ आदिमायेचीतुं कुलस्वामिनी॥ प्र
णवरूपिणीश्रीरंगे॥१॥ व्यासवाल्मिकनारद॥ शुकप्रल्हादउद्धवांगद॥ अंबरऋषीसनकादिक॥ वाणीतीकीर्तीअवे
सी॥२॥ धर्मभीमसुभद्राकांत॥ नकुलसहदेवपंडुसुत॥ द्रुपदविराटसत्यकीसमस्त॥ शिवटीतुसेनाचवीदिश॥३॥ सप
क्षीलीद्रुपसुता॥ पांचालावलीसंगेघेउन॥ कुरुक्षेत्राजाउन॥ गांथडलमांडिलास्थानेदो॥४॥ रणमंडलहेमदेउ॥ दे
खोनीद्रुपसुता॥ पांचालावलीसंगेघेउन...
खानीप्रज्वललप्रचंड॥ कौरवबलस्तंडरुंडा॥ उन्हुतीआंतपडतीलपै॥ भीष्मद्रोणकलीवीर॥ दुःशासनशकुनीकर्णसा
पा॥ राहतीदेसासनपवरा॥ आलुतीचेतीलपयाच्या॥६॥ दुर्योधनाचीनिश्चिती॥ सेवटीचेसीपूर्णगति॥ राजीस्तापु
र॥ इतलीदैसासनपवर॥ ...॥ साभालीहासानुहासश्रीधर॥ तणेपांडवप्रतापदीपि
नधर्मनृपती॥ मगतुजासीलद्वारके॥७॥ अंबेतुझेदीवेडेअपार॥ सामाजीहासानुहासश्रीधर॥ तणेपांडवप्रतापदीपि
कधोर॥ पाजलीयथामती॥८॥ उरवलबोलेअज्ञानजन॥ प्रपंचरजनीतपडिलेजाण॥ हासकेमयदीपिकापाजळून
सारांशभागदाविला॥९॥ बंलानंदयादवेंद्र॥ पंढरी॥ कृपुणासमुद्र॥ श्रीधरवरदआनंदकंद॥ पुढेचरित्रबोलवी॥१०॥
लातीलखलीघेउननलाहे॥ तेववदनमीसदापाहे॥ पुढेआतालेकायो॥ लवलाहेसांगतो॥११॥ पंढरीशहेअवकोन॥ सु
लास्यमुखेबोलेवचन॥ हतोमीसांगतोलेखन॥ करीतेचसाहर॥१२॥ उद्योगपर्वमाचासपला॥ वैशंपायनेगापि
लीकथा॥ जनमेजयनेजयश्रोता॥ असाद्रेपुसत॥१३॥ कौरवपांडवदल॥ कुरुक्षेत्रीमिळालेसकळ॥ जैसेका
सागरफुटले॥ प्रळयीलोटलेभूमीवरी॥१४॥ कौरवासकटूनवील्वाई॥ आणाक्षीराब्धीचावायी॥ दुर्योधनकुरुधाप
ही॥ लाहसातींनायके॥१५॥ सेनापतीगंगानंदन॥ दुर्योधनकेलासंपुर्ण॥ इंद्रप्रस्थमध्येत्रसुमन॥ रणपटसीवा
धना॥१६॥ यथवनामिजपवरसाल॥ बोलेवैशंपायनगिरील॥ मगतेगोचिंतुनव्यासपदकमळ॥ कथापुढेचालविली॥१७॥
तेव्हवथेचेअन्वय॥ धृतराष्ट्रसंगेसंजय॥ दोहीदळगजरपाहेविशेष॥ आहलावाद्यांचा॥१८॥ धर्मकृष्णार्जुन॥ मी
मदेरव॥ पीतीचाराहटिलेबकेशंख॥ कौरवदळीहीअनेक॥ वाजलीजहलतेथवा॥१९॥ दोहीदळेपरमसुदृढ॥ मिनलींसेजल
नाऊनवाट॥ बाद्वुवीहेशतकुंड॥ होउमदायील॥२१॥ अैकतानागजरविशेष॥ मीवासतस्यडिलवीनागेराष्ट्र
मिलपाहलेसाच्येमानस॥ लोकउनर्थकायहा॥२२॥ भगलीरिचवतीभूमंडली॥ बैसलीमयाचीहातखिळी॥ रुतोता
सीगोतेवेली॥ कथ्थअसेंतवाटलो॥२३॥ उचंबळलेसमुद्रजळ॥ डळमळिलेधरणीमंडळ॥ तेलावळे॥ वरगकुर्मटलकूले॥२४॥
दिशाजचळवलकापती॥ मेरुमंदारआदोळती॥ सुधापानीपरमचिंती॥ भयपावलेतथवा॥२५॥ ...नहामनीरचवणा॥
आपणिपडेशिवांचीकाला॥ भयाभीतजाहलीकूमंग॥ वितीलासावरी॥२६॥ धृष्टीवुजालीबुडालीदेखा॥ तोहीलोकीनजलीं...॥
पाप॥ धजादिव्युयुद्धनिपंख॥ नहेविकलनउगाची॥२७॥ श्री॥ तेबुडेलहेजालोन॥ तरस्तजाहलीरले॥ दोही॥२८॥ ययबोल
धरिदेउन॥ मिलानेदहिचबोरतउत्ना॥ तोगजपुरीसहवती॥ धृतराष्ट्रासीभेटला॥२९॥ मग तोहोनीदृलेवरचना॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

येक पांडवांचा चतुर तील॥ तुज रीपुत्राचे युध पाहसील॥ तरी भीच क्षुदे पीन तुतें॥ ३०॥ वि त्यानें बोलउनें। बैसावें दन॥
कुरुक्षेत्र नपा हावे मासेन॥ मज येथच सर्व कळे वर्तमान॥ जें लेकरी ग्रहुन यी॥ ३१॥ मग संजयाचा मस्तकी तस्त॥ ठेवे
॥७१॥ ताज्यो तला सुकृतात॥ तेतो स्वानदृष्टीने विलोकून समस्त॥ करी श्रुत तआते॥ ३२॥ जें जें वर्तलिं रणां। चे समयी॥
ते सर्व ही पाहोन येथी॥ तुज श्रम न होती कीं तो॥ कीतीशुल [illegible]॥ मनो जवें येवा जाता॥ ३३॥ तुज शस्त्रे न लागती ग
रणांगणीं॥ सुखें येयेथी जा पीक्ष [illegible] ली॥ जैसऔव्यास बोलोनी॥ अंतर्धान पावला॥ ३४॥ संजय एकोते वेळी॥ ०
रायाहोनी दृष्टे सिध जाहली॥ तुसेंपुत्र सफळी॥ नामे येकैक अनुक्रमें॥ ३५॥ दुर्योधन दुःशासन युयुत्सु विकर्ण॥
सह स्वलसहविध सुलक्षण॥ अनुविंद [illegible] सुबाहु प्रदर्शन॥ दुर्मर्षण बाराव॥ ३६॥ दुर्मुख दुष्कर्ण दिशी
विकर्णी॥ जलसंध उपवि चित्र विशालाक्ष सुलोचन॥ चारु चित्र दुर्मद [illegible] सन॥ दुःजगाहचो वीसा वा॥ ३७॥ विकट विक
ट सुमनर्दीन॥ नंदउपनंद चित्र बाण॥ चित्रकर्ण [illegible] बिबमोचन॥ सुनाभ जाणवीसावा॥ ३८॥ आयुबाहु
महाबाहु चित्रांगद दृढवर्मा॥ भीमवेग भीमबळ महाबळ सुभगजाण॥ उग्रयुध भीमकर्मा बलवर्धन॥
कनकध्वज आठेताळीसावा॥ ३९॥ दृढयुध कुंडधार बळसैनी [illegible]॥ सोमकीर्ति दृढहस्त ध्वजवासं [illegible] जाण॥ ससंघे
उग्रसेन॥ दुःपुन अपराजित साठीजाहले॥ ४०॥ कुंडशायी विशालाक्ष अक्षयदृढाधरव॥ दृढहस्त वीर्ते सुवर्चा सुवर्चा॥
[illegible] आदित्यकेतु विरोध॥ [illegible] जाहले॥ ४१॥ कवची नागदत्त खडीअंडरुथोर॥ उग्रभीमरथ बात आले
लुपकुंडधर॥ [illegible] युध्य [illegible] जैसी॥ ४२॥ [illegible] कुंडभेदी दीर्घ लोचन॥
प्रथ प्रमाथी दीर्घबाहु वीर्यवान॥ व्यूढध्वज कनकध्वज कुंडाशी पुर्ण॥ [illegible]॥ ४३॥ बलाकी सुभगजा
ण॥ सुतसोम वीरोधी संपूर्णी॥ येक [illegible] जाण॥ येकोत्तर शंपुत्रसे॥ ४४॥ संजय म्हणे [illegible] स्व॥ या तु
चीनामे क्रमें ऐक॥ [illegible] वीर नायक॥ [illegible]॥ ४५॥ भीष्म कर्ण शकुनी भगदत्त॥ शल्य
[illegible] बाल्हीक सोमदत्त॥ भूरिश्रव अलंबुश जयद्रथ॥ [illegible] शृंग॥ ४६॥ सैंधव विंद अनुविंद॥ अंग
राज [illegible] पती बल [illegible]॥ [illegible]॥ नामे याची असंख्य [illegible]॥ ४७॥ [illegible] आला यु
ध्या [illegible]॥ जयसेन [illegible]॥ [illegible] वीर [illegible]॥ ४८॥ आता पांडवांची द
ळी॥ वीर ऐक राया [illegible]॥ मुख्य वीर नायक [illegible]॥ [illegible]॥ ४९॥ धर्म भीम अर्जुन॥ नकुल सहदेव
पंडुनंदन॥ [illegible] पांच जण॥ याची नामे ऐक॥ ५०॥ धृष्टकेतु [illegible] श्वेत [illegible]॥ [illegible]
[illegible]॥ हे द्रौपदीचे पुत्र [illegible] पांडवांचे [illegible]॥ ५१॥ जैसा [illegible] राया॥ [illegible]

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सुभद्रासज प्रतिअर्जुन॥ द्रुपदी सुतीं धृष्टद्युम्न॥ धर्मसुत नरनदुपदाचे॥४३॥ समरथी विशेषनामे पूर्णी॥ सांची सांगेल वै
शंपायन॥ विराट सात्यकी यादव जाण॥ शिशुपाल पुत्र धृष्टकेतु॥४४॥ कुंतीभोज काशिराजा च कीतान॥ पयो कुरुवंश
जनपर्वधामाचा नंदन॥ उलुपिका पुत्र इरावान॥ अर्जुनवीर्य जन्मला॥४५॥ नीलराज क्षेत्र देवाचे शिनातवीर॥ शंखवंश
मो जसयुयुधान सहि इरापुत्र॥ युधामन्यु विक्रांत महावीर॥ धृष्टद्युम्न कुमार से नधर्मा॥४६॥ वर्धक्षमी चित्रायुध
सुकुमार॥ स्स घतीव्याघ्रदत्त चंद्रसेन वीर॥ सेना बिंदु धुतु जसह जितेथोर॥ पांडीराज माराबली॥४६॥ ओगीमा
नवसुधा नपुरजित॥ हे पांडवदळीचे वीर विख्यात॥ त्याचा वीरगणना समस्त॥ यथानुक्रमे सांगीतली॥४७॥ कौरवद
ळी अद्भुत॥ सेनामुखी विख्यात देवव्रत॥ युध्य याचे उद्धेश्य थरथ॥ पंचध्वज रुद्र त्याचे॥४८॥ शुभ्रवस्त्र शुभ्र मुकुमाल
श्वेतपरीबहसे सावीगल॥ येरु केन्द्र द्रुस्व आदि समेळा॥ वाटे वधिलाकूम लासला॥४९॥ महावीर रणपंडित॥ जनतेन की
तो थविलाते लुकासुत॥ पृथ्वीचे राजे विपरीत॥ ज्याचा भयेने वर्तती॥६०॥ कल्पांतीचे स दुताव्त॥ विश्वाया सुपाले श्रु
थाक्रांत॥ तैसा पाहता देवव्रत॥ भयाभीत पांडवदळे॥६१॥ दोन्ही सैना होती भागीउद्भूत॥ मध्ये भीष्म भीष्माकेला नथा॥ त
स्तास केतद्रातु म्माहवित॥ दोही दळीच्या वाघध्वनी न॥६२॥ पांडवकौरव तटस्त होऊने॥ औक्तीभीष्मा चेबोल गाहन॥
ग्लोवीर होऊ ओका सावधान॥ दोहीदळीचे समस्त ही॥६३॥ युध्य समयी च करावे वैर॥ दिविरा गेली याम गाविवैर॥
बेनेलहिउ वे मिःशास्त्रे॥ भयमनी नधरावीया॥६४॥ चिलेक राजे सैने सहीत॥ भोवते युध्य केतु कपी लोकात॥ सावरीधा
तूनशास्त्रघात॥ सर्वथा हीन करावा॥६५॥ पळता यासी न मारावे॥ शरणा गतापालन रक्षावे॥ शरणागतासी पाळा
वे॥ बहुती नाजावयेक्षावरी॥६६॥ पैज्ञून उपचारतां बूलदुष्क॥ मध्ये वागती जे कासे वक्र॥ पांसन मारावे देखा॥ जैकास
२ मस्तधर्महा॥६७॥ वातीक चारथे तज तदेखन॥ सूत्रधार लोक कर्मकारक॥ भूमी सभानकू तेरिव नकू॥ सासद्रुदान मारावे॥६८॥
न ताराजगंगानंदन॥ आलीक बोले सत्वउभानून॥ पांडव दळीचे नपसंहरुगी॥ सावधान जैकृपा॥६९॥ मजभीष्माचा
ने मनिश्चिती॥ निसमरीन दाता सहस्त्ररथी॥ निमीर कनीन सव लाख्नी॥ निनसामर्थ्ये कृत्रिया॥७०॥ द्रोणाचार्य
मद्भ्रे कृपाचार्य॥ कर्ण अश्वत्थामा आर्य॥ जे रणपंडित प्रतापसूर्य॥ आटती लतुला सीदहासहीत॥७१॥ तत्रीआ झालक्डे जे
३ येणार॥ ते आताचया नवसहर॥ जैको नपांडवदळीचे वीर॥ उगे वरीतारने दृती॥७२॥ मग्ज्ञाले दृगाक्डे पाहोने॥ बोले
श्रीतनुनायानंदन॥ मतो सिकडे असती कृष्णार्जुन॥ जयश्री कडे च निश्चये॥७३॥ विजयचाप विजयतुणीर॥ विजयध्व
ज विजयवायुकुमर॥ विजयरथावरी विजयवीरा॥ विजयदेणार कृष्ण जेथे॥७४॥ भीमाची ओछेकता हाक॥ तळीका पवी
तीनीलोक॥ गदाघाये सेना सकळीक॥ निवडिल श्वय हा॥७५॥ धर्म तपस्वी सत्य प्रताप त॥ नयन उघडिल क्रोधेक
रुन॥ सर्व हतुनाजाहली काळजा ना॥ उमान मगाडुसरा ते॥७६॥ तैसेच सहदेव नकुळ॥ उतावीळ पाहती युध्य काळ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रीभा० ८ सौभद्र सात्यकी प्रलय काळ ॥ द्रुपद सकळ नेदी तुरंग ॥ ७७ ॥ द्रुपद पांचाळ महा सारथी ॥ आलोत य पांडव चीपावती ॥ कौरव ७३
जागार ते नृपती ॥ तरत गती जात आला ॥ ७८ ॥ तो पुष्प सुवर्ध्वज नाडू नंदन ॥ चेकितान शिपाळ ला जनन ॥ जो कां आगळा शाल्य
न ॥ तोपु दोन चालिला ॥ ७९ ॥ तो निज सेनेसहित जात ॥ देखोन सुयोधन संत ॥ मग बोले गंगासुत ॥ तुं कां व्यर्थ राहविसी या ॥ ८० ॥
आपण कडे पाहे युद्ध ॥ जातो न तो बोले पंच भांडवा ॥ मग स्वाले तुतरे धर्मराव ॥ भेटो निघा गौरविले ॥ ८१ ॥ धर्म बोले प्री
य वचन ॥ संकटी बंधु आला सखा वो न ॥ तुम कृपा बरीसी प्राण तुन ॥ औं कोन म युद्ध सुखवत्तो पळा ॥ ८२ ॥ आ सोयावरी भीष्म मग
॥२॥ बहि ॥ जे तो दाना स्थिवस सेना रासिकी ॥ दुर्योधन आप्ता पीसकळी ॥ नृप वरस्थ भी ब्याते ॥ ८३ ॥ शिवदिसन सा आप चेजण
अथवा स्वर जका मानुन ॥ देव व्रत धावरी न घाली बाणा ॥ स्त्री लगाउन पुरवितो ॥ ८४ ॥ दोही दळी चे दिसती हस्ती ॥ जैसा चाली
ल्या पर्वत पंक्ती ॥ कनपालिरा अलकृती ॥ हीरे दोन्ही जडीयेले ॥ ८५ ॥ कर्णी आधन तुरंगी चामरे ॥ घंटा वाजती अति गजरे ॥ रत्न
सागर ची वारे ॥ रथ तैसे दोही दळी ॥ ८६ ॥ ध्वज तेच सिउ साचार ॥ वरी चिन्हा तो चकर्णधार ॥ रत्न कुनमं डित राहे वर ॥ रत्न
डित वरी बैसले ॥ ८७ ॥ पवन वेगी गनुहा समान ॥ दोही दळी तुरंग संपुर्ण ॥ कितेक धाव नी गगन कर्णी ॥ मनोजवे कनुनी यो ॥ ८८ ॥ कु
टले जैसे समुद्र जळ ॥ तैसेन गणे च पायदळ ॥ वोउ ठिले वाथे चक कल्लोळ ॥ भूमंडळ डळमळी ले ॥ ८९ ॥ शशिवदन नाभेरी धडकत ॥ दु
दुंभी वाजल्ये असंख्यात ॥ शुंगे बुरंगे खाकत ॥ नाही अंत वाद्यासी ॥ ९० ॥ वरी गुणवलो सूर्यनारायण ॥ रणी स्वरद्रुज गंगा नंदन
कर्ण वि लोकी दुरुन ॥ नेमवचन द्रढ धरिले ॥ ९१ ॥ भीष्माचा जो तो पर्जत ॥ तो कदान ये युध्यांत ॥ असो देव ऋषी समस्त ॥ कौ
ल्या ता चिंतती पांडवा ॥ ९२ ॥ सारथी वीस सहस्त्र भीष्माच पाठी सीउ मे सादर ॥ वज्र वित ळद्र ठ साचार ॥ ध्वज धुमरची ये
ला ॥ ९३ ॥ मध्ये भागी युधिष्ठिर ॥ जैसा भगणी वेष्टित रोहिणी वर ॥ कीं निज ख्रीणी वेष्टिला नागस्वरा ॥ की देवी शक्ती जया परी ॥ ९४ ॥
की दिव्य रत्न भोवती सकळि ॥ मिळे जैसी सीप र सिक मंडली ॥ की निधान भोवती पाळी ॥ सेध का ची विराजे ॥ ९५ ॥ दोही
दळी ची अपार धुळी ॥ गेली उर्ध्व गगनमंडळी ॥ निबुजले पक्षी सकळी ॥ वायु फिरो न लाहे ॥ ९६ ॥ कौरव सैन्य पाहुन
डाटा ॥ जाला विवी क्षर त्ताञ्जुला ॥ विजय कल्पता पंडुनंदना ॥ शकुन चिन्हे दाविती ॥ ९७ ॥ केवढे दैवा ऐसी जाण ॥
दिसो लागली पांडव युवुन ॥ देसनाह स्रसुनत कौरव सेना ॥ अमंगळ चिन्हे दिसे ॥ ९८ ॥ केशव सहित किरीटी औ का ॥
युधिसांत होउन सेने सन्मुख ॥ दुर्गास्तवन करी सम्यक ॥ जय देखणे तुझा ॥ ९९ ॥ मग रत्नपादे प्रक्षाळून ॥ करजो
डुन श्वेतवाहन ॥ करी दुर्गे चे स्तवन ॥ जेणे प्रसन्न जाहेये ॥ १०० ॥ जय जय दुर्गे आदि जननी ॥ भयवर्धे देखे भक्तवर
दायनी ॥ भव प्रिये भव बंधमोचनी ॥ समरंगणी पाठी राखे ॥ १ ॥ इंद्र सुपदक महासन ॥ वीच करी ती तुझे अर्चन ॥ २
विंध्यवे मानव जाण ॥ तुज स्तवुन यश राखी ॥ ३ ॥ अनंत अनुगा दिसपंक्ती ॥ तव प्रताप भेमाजी ग्रसती ॥ भूगव रूपिती
मूळस्फूर्ति ॥ त्रिपुरसुंदरी जगन्माते ॥ ४ ॥ ऐसे स्तवन करितां सुवना ॥ दिव्य अंतरिक्ष बोले वचन ॥ तुज साधमी आनाळी श्री कृष्ण ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रथु सर्व तासमरंगणी ॥५॥ मग रथा तु आणिला शुभ्र हावर ॥ सारथी पुढे त्रिभुवनसुंदर ॥ अंजनी हृदया रुचिर चामर ॥ देत शुभ्र फारस
ना रो ॥६॥ फुरफुरी भुताची आरोळी ॥ जल जवाज वीती विभ्रम स वनमाळी ॥ रथु बहु तुंबिलो कल्होळी ॥ तेवी ट्रुफमहोंकु मनी
हो ॥८॥ श्रीवल्लभाला लेपार्थी उभयसैने मध्ये लोटली रथा ॥ खटीन वाजता हरित ॥ मध्य भागी उभा केला ॥९॥ संजय ल्हणे
कुरुभुपाला ॥ हृषीकेशें लोटता स्यंदना ॥ तरल तु पाहु ती उभय सेना ॥ नयो थोतामम पोस्थापिला ॥१०॥ मग म्हणे तु कडे पार्थ ॥ कोन
दसेना विलोकीत ॥ वोअयो चे नीहरी बोलीले आहो ॥ भीष्म द्रोणा दिनृ वही ॥११॥ ऐसे दोन सुभद्रावर ॥ लगोते दृष्टा श्रीकृष्ण
र ॥ अग्र वृंदा गतसर्व सहोदर ॥ धासलें सावधजाता ॥१२॥ रेला भीष्मनामा जया हो ॥ आमच्या पिता मह तात्र सदर होय ॥ बालु
पणा पासून पालिले स्नेहें ॥ सासलें सावधजाता ॥१३॥ ला द्रोणाचार्य गुरुमाउली ॥ माझ्या स्नेहे सागरे ज्याबुद्धि रिल्ही ॥ पुत्रा
तून आगळी ॥ मजवरी प्रीती तयाची ॥१४॥ पृथ्वी वरी सक्षम आगळी ॥ याद्रोणाचार्या च्यानाहळी ॥ गुणगंभीर स्येचीखो
ली ॥ सागरा हून अधीक ॥१५॥ हेरा त्यजावो कल्पोन ॥ नांदे माल जाता चीमाण ॥ परी द्रोण वरी बाण ॥ यकुं कैसा कृपाला व
ध ॥१६॥ ता कृपाचार्य कृपासागर ॥ तान अश्वथामा गुरुपुत्र ॥ हे दुर्योधनादी माझा सहोदर ॥ कैसा गोत्र वध करूं ॥१७॥ पार्थ
र क्षावे अर्जुन म्हणे श्रीवाते अप्सु जिवन ॥ वर नाश्तगेले सुकोन ॥ मिल्ठ अधर वाळले ॥१८॥ ताळीचे चाप गळीले ॥ सर्वांगी रो
मउभारिले ॥ उडी धात लीरथा खाले ॥ मोह व्यापिले पार्थासी ॥१९॥ कें टकदाट लो सऊदित ॥ कुंकुं दोपार्थ रडत ॥ हे तो तात मा
ता आनर्थ ॥ स्वजन कैसे वधु आता ॥२०॥ नलो राज्य संपदा धन ॥ हे ध्येयोत सुखे माझ्या प्राणा ॥ तरी भीष्मा वरी बाण ॥ स
हसा हि सोडीन ॥२१॥ यासरस मरंगणी मानूनी ॥ रक भीज वीतीहे मेदिनी ॥ मग तो भोग नीच रूपा ली मनता ये सिरलोके ॥२०॥
कूल क्षय मित्र द्रोह करुन ॥ गुरु हत्या मानून बांधल ता ॥ जहो सहलो व्या लेप ता ॥ काय भोगुन राज्य ते ॥२१॥ मग राज्य अंतीन
कू धोरा ॥ आप तो भोगा वे आपार ॥ सुखे सेवा वे रा रवंद ॥ जलो क्षत्र धर्म हा ॥२२॥ रविकर खरउं बरथरा ॥ मधुमुगुन रघु
संहारा ॥ धर्म ज्ञान मार विचारा ॥ युध्य सकस्तान करीचा ॥२३॥ याधरी इंदिरा हृदया ॥ वोन्न मर ॥ म पगंभीर बोले मधुन ॥ सतोष
ला सखया ला विचार ॥ येथे का येआरंभिला ॥२४॥ दोन्ही दळे सिद्ध जाहली ॥ रणतुरांची धाधी लागली ॥ तुझी मती मोहे व्यापी
ली ॥ कैसा पडली भुली तुला ॥ रथा तुं मारिसील तरी च हे मरती ॥ नाही तर काय चिरंजीव होती ॥ काळ न यी क्षय न पावती ॥ सांगम
ज तुं आता हे ॥२५॥ तु स्रेकरून निमित मात्र ॥ मी उत र तो ताभ्रू भार ॥ कर्ता पालिता हर्ता सर्व त्र ॥ मी च सर्व व्यापक आसे ॥२६॥ प
यावृ ल्लाळ न्धि या दाटी ॥ मजपासुन जाह ल्या कोटी ॥ लय पावोन सेवटी ॥ मजमाजी च सर्व मिळे ॥२७॥ तैसा अर्ल गरा च्या
आ कृती ॥ मुसे मा जी सर्व दिसती ॥ तैसे तेजी न समावती ॥ मज माजी सुभद्रा वरा ॥२८॥ मगाली वोवीले जैसे सुत्री ॥ तैसा मी व्यापक
सर्वा तरी ॥ अरा श्कंती निर्धारी ॥ मज वारून से दुजे ॥३०॥ जैसी काष्टाचीबुधी बहले मांजी जेता ॥ तेथे बाल वरा खेळ व ता नाही
चिंचिता ॥ तोरी जीतीस म स्त ॥ खेळता राजवाळे आसो ॥३१॥ बुधी बळे ने उभीमा न तेथो ॥ नाहो धरा वगुरुच व्यार्था ॥ आत्सीबुध्य क
जयवंत ॥ काय सीमात विचारीले ॥३२॥ तैसी वोन वपांडव दळी ॥ मीच हे बुधी बळे हेवीली ॥ स्वयें देमी रवेळी खेळ ॥ तुंबा कां

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

माउिले न सते ची॥४३॥ तुं मज सीउर ते सआपिं न्ना॥ उरवचे कुंतुं तुम्हे च जाला॥ व्यर्थ धरुनं तेगाभिमान॥ आपणाहूं प लाला
विसी॥ रणतुष्ये सीधनुरा बाण॥ पाहसीकाय माज वीरता॥ तुझा सेव रूप वकरवोन॥ होय निमग्न मज माजी॥ ४४॥ तु
निर्दोष संक्रिदानंद घन॥ मा सेस्वरूप तुं च पूर्ण॥ पार्थी ते भासे सस त्यान॥ तुसीउणे वाहतसे॥ ४६॥ उपारसाणी हिते आप
तुं लेवदन॥ तरी काय जाहलें दुखेपण॥ तैसे मासे तु प्रती बिंबें पुर्ण॥ मिमि सपुढे तुलवे लो॥ ४७॥ श्रीध्यर बीनवीसकुरूप जिा॥ य
थूनअद्भुत भगवद्गीता आवधीवर्णीवी तहृता॥ तरी वि स्तार ग्रंथ होये॥ ४८॥ आदिपर्वी पासुन॥ लयेकृता लीका वा अध्यये जा
ता॥ उसेपार ग्रंथ वैशंपायन॥ व्यासप्रसादे बोलिला॥ ४९॥ साध लोपुनी पंडरनाथ॥ यांचील सरो राक्षथा भीवदवि ता॥ ये
॥७३॥ रुवी अैसा कथा ग्रंथ॥ महाभारत यासी कृते॥ ५०॥ सा टिलक्ष मूळ भारत॥ सवालक्षा निवडि लयवती सुत॥ याची टी
का परुपदार्थ॥ मानवक्षैवी करवील अपार॥ ५१॥ सवालक्ष श्लोक पावने॥ याची टीका संपूर्ण॥ रातवतु येकेक नाहाला॥ तैसी टी
कदान सेची॥ ५२॥ सांत मान वाचे अपुरा स्तनिक जाला॥ वेद सुवेरल नकूते बुरणा॥ यांतसे सार येथा परम हानुधा॥
आधी आधीपरमाती॥ ५३॥ रातवतु पेवाचला दसी॥ पन्नास वेळ येगेली नोश्री॥ वाकुसतानु त्यपरी॥ दृश्य व निष्पी
रीक्षा गेल॥ ५४॥ यांतही पुत्यानुसार॥ आटवेलश्नांव मा चव रेच॥ गंगानेपा शावे सर्वत्र॥ अगहुनश्री शान मी रावी॥ ५५॥
येकदोना उथेनुली जीवन॥ येनु नक्रावे टपात रणा॥ पर्वतावरुनुके देखीले धन॥ शत्कीपाहोन स्वीकारा वे॥ ५६॥ देखीलेंदि
व्यांना चापर्वतांचं परीकेवी येपील भोटांत॥ तराकाय बेसावे दसधाकांत॥ ध्या वेकिं चित उसाउंसो॥ ५७॥ वाचे वे सर्थ
ककरायथार्थ॥ लाउनआरंभीले भारत॥ हांती लक्षा रावरायथार्थ॥ अनुष्टकृथा भिवर्णिली॥ ५८॥ उनासोले भीक्षप
वेतहता॥ येथे लागली भगवद्गीता॥ सातशत श्लोक पाहता॥ गगनाजैकसम स्वाती॥ ५९॥ धृतराष्ट्र उक्तये कश्लोक॥
दुर्योधनाचे नैवदेख॥ संजयाचे येतीस सम्यक॥ उणीसी च्यार पार्थाचे॥ ६०॥ पांचसे चौऱ्यात श्रीसुरस॥ तेरवयेबो
कीलाजा श्रीवास॥ येवं सप्तशती गीता निरोप॥ मनहुनु मनुपासती॥ ६१॥ गीता तेभवानी सुतेजा॥ आष्टादशअध्ये
तीच्यानुजा॥ बोधनिरुतलघेउन बोला॥ देस कृत कीर्ति दिली॥ ६२॥ पार्थीच्या हृदयी मोलेथोर॥ हाचांना लाला तांत महिषा
सुर॥ बोध शास्त्रे येदुन शीन॥ पाया काले रगडिला॥ ६३॥ उपजुनि मेहेच्या पिलेकैसा॥ आपुले स्वतुपन तो सांहसा॥ तास
गीता ताउसरसा॥ इंद्रियावरे दाखवीला॥ आर्जुना चि हृदयी जंधार॥ पडिला उसता निबिड घोर॥ तेथे सात शतश्लोक दि
वाकर॥ उदयापावले येगवाची॥ ६४॥ गीता तेक्षाम धेनुजाणा॥ अर्जुनाक सधालीप्रेमपन्हा॥ तेच दुभतें संतजना॥ परिपूर्ण
उरुवापी॥ ६५॥ गीता ते पद्म अव्यधार॥ श्रावरी जडिले तीरे अष्टरा॥ पार्थ प्राणास रवाजाणो नरवरा॥ कंठी घाल्या ब्रातल्या॥ ६६॥
हृदय कीं पार्थीस मुद्दीचे गा॥ मिनंल्या उष्टा दशगंगा॥ की गीता सुरस रसीं सांग॥ अष्टादश सार्याची॥ ६७॥ उजेजार रहुनाग

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

चे सार ॥ श्रीअक्षरा कोरुली द्रव्य अपार ॥ गीता माहुलें तम्हुन श्रीधर ॥ समर्पित अर्जुना ॥ ६१ ॥ सातां अध्यायीं क्रमिकांड जाण ॥ सातां
अध्यायीं उपासन ॥ सातां अध्यायीं द्रव्य ज्ञान ॥ त्रिकांड संपुर्ण बरवा ॥ ६० ॥ त्रिकांड रत्नें बरवीं ॥ गीता ते चवरें दावन ॥ स्नान-
२ पावतुलसी सोभायमान ॥ ध्वज धवितसो ॥ ६१ ॥ तें थ पारायण पदस्त ॥ अनुष्ठान ॥ करितील विद्वसंतसज्जन ॥ असो गीता
सुरसगाहन ॥ पार्थ प्रती निरोपिली ॥ ६२ ॥ ब्रह्मानंदें श्रीधर ॥ विनवी पंडिता जोडुन कर ॥ गीतेवरी टीका साचार ॥ जरी उत्तायेचे
क्रावी ॥ ६३ ॥ तरी ज्ञानेश्वरानें निश्चितीं ॥ भाषीन टीका नागली मती ॥ ते चर्पाक वीसर्व संतीं ॥ दितराती अक्षादरें ॥ ६४ ॥ गी
तार्थ पदक निर्धार ॥ विज्ञानेश्वरें जोडिले हीरे ॥ इतराजड तील तें खापर ॥ माथे सोऊं तापुढें ॥ ६५ ॥ ज्ञानेश्वरीं निदती साकार ॥
तेन रत्न हुतीं प्रसस्त सुर ॥ ब्रिमतुमतु परेखर ॥ व्याधिजन्मा सऊ आले ते ॥ ६६ ॥ ज्ञानेश्वर तोंच दृष्टणनाथ ॥ तें गोडे अंपलेगी
ते चऊ अर्थी ॥ निंदती लजेय थार्थी ॥ ते मदमती जाणावे ॥ ६७ ॥ आसो ज्ञाने आगी सर्व संत ॥ यांस श्रीधर ब्रह्मानंदें विनवीत ॥ तेंव्हु
थें सो था वे चित्त ॥ भीष्म पर्व रसाग ले ॥ ६८ ॥ अर्जुनास लक्षानअद्भुत ॥ उपरें ट्रुन क्षीर क्षीजानाथ ॥ निदारथी बैसीवीला स्थरत
पुढें कृथार्थ परिसीजे ॥ ६९ ॥ धर्मरथ खाले उतरोन ॥ शस्त्रें कवच सर्व टेउन ॥ दोन्ही हस्त जोडुन ॥ कौरव सैन्यांत चालीला ॥ ८० ॥
कौरव धर्मा सर्निंद्रित ॥ स्वधर्मे टाकुन समस्त ॥ जीवभयें सरण येत ॥ भीष्मा लागी वाटतें ॥ ७१ ॥ सेष्ठ जी बंधु वेगें ॥ धावतीं ध
र्मिच्या पाठीं जागें ॥ कौरवजन दले सर्वांगे ॥ हात जीव नके जाले ते ॥ ७२ ॥ सेही दर्णीचें नाग समस्त ॥ हाता तीं हे काय जाहलें विपरि
त ॥ पांडव आतां लेश रणांगत ॥ परम निचकर्मि ते ॥ ७३ ॥ कौरव वचथें ऊर्जुन बहलें ॥ हातातीं पांडवअलसरो रणा आले ॥ ना
या घोष गर्जना जाली ॥ शब्दन बोले कांहीं तेथें ॥ ७४ ॥ कां पांडव लेकरें जोडुन ॥ तये पुढें गोश्रीकृष्ण ॥ वरकड दोनीं दलें
जन ॥ संशयच क्रीपडियलें ॥ ७५ ॥ असो भीष्मा जवळी येउन ॥ पांडव अनुक्रमें करीतीं नमन ॥ पुढें त्यां आलिंगुभाग तेउन ॥
धर्मराज विनवी ॥ ७६ ॥ हातें मन कजन काकुत्नाय का ॥ निजकुल वल्लीं प्रतीपालका ॥ युध्य करायाअल्ला सेवका ॥ आज्ञा
यावरीतोडकी ॥ मग बोलीले देवव्रत ॥ तुम्ही जरी न येतां पुसावया येथें ॥ तरी तीं शापितों तुम्हातें ॥ कोपोनि या निश्चयें ॥ ७७ ॥ आ
तां म्हि प्रसन्न तुम्हासी ॥ जय पावाल निश्चयेंसी ॥ तुम्ही निर्भय होउन मानसीं ॥ समरीं अजासी भीडावें ॥ ७८ ॥ धर्म लागे न
दविचार ॥ सर्व कांसां गवतें वार ॥ भेटी सयेपी न साचार ॥ स्वगास्वर्गा महापजा ॥ ७९ ॥ तुजन्मा सुनी सय ॥ आलस कैं
च्या लय प्राप्त ॥ भीष्म सतो तो वतां त ॥ पुढें येपी सांगे नतुतें ॥ ८० ॥ मग पिता मह तास नमुन ॥ द्रोणाचें वेंदतीं पांचही जण ॥
कर जोडुन स्तवन ॥ करिती प्रेमें आदरें ॥ ८१ ॥ अर्जुनास अंकदा होउनी ॥ भाळ टेकीं द्रोणाचीये चरणीं ॥ हातेगुरु वरीया
-च्या समर्थ गणी ॥ तुज सीं कैसा युध्य करुं ॥ ८२ ॥ यांशानी स्वराचीं पादुका करुन ॥ तुज सेवरणीं मीलेव बीन ॥ तरी तुज सें उपकार उ
त्तीर्ण ॥ न होय कदा गुरुस्वयीं ॥ ८३ ॥ तुझी या उपकारें दाटलों फार ॥ कैसें सोडुं तुज वरी शर ॥ शेणाल गेष्म यथ लाचार ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कां रिता दोष करीन सों॥ ७॥ तुम्हास जय होयील प्राप्त॥ कौरव क्षय पावतील समस्त॥ तुम्ही अरं भा मागीतला येउन येथे॥
इतुकेंचि मी नृपसभा सें॥ ८॥ जरी कृष्ण आले नेणु ठेवील स॥ तरी कुरुकुळ जय आणी विदीत येइ॥ धर्मराज तुमचे घडीले मा
नस॥ ते मी पुन वीन सांगपा॥ ९॥ तरी धर्म मेळव आला सी जय॥ तुजपासुन कैसा प्राप्त होये॥ मग कसें तो बोन से त्याचा
पै॥ धर्मसां गसे वयी वे॥ १०॥ मग तरी अर्जुना वाचुनी॥ भीड कवे सांगा तो समरंगणी॥ स्वेदी मातामु नेश्वर येउनी॥
॥७॥ मातीये कर्णसंगतील॥ ११॥ त्याच्या बोध कर्णजे कोन॥ शस्त्रे माझी नीचटे बीन॥ पैस हस्ता आ करून॥ भी जायीन जि
धाम जस्तै॥ १०॥ मग तुम्हास जय प्राप्त॥ जे कोन तो पले पंडु सुत॥ मग गुरु स पुसोन शारद्वत॥ वंदुन प्रेम संत दीयेला॥ १९॥ कृपा
चार्य सुप्रसन्न॥ सतो तुम्हास हो इल जय कल्पाण॥ मी चिरंजीव मज नाही मरण॥ युध्य नि रथा तें करा तुझी॥ १२॥ म
ग शैल्य मातुळ आग॥ सांस्तुप्रेट त्यांचे जाग॥ धर्म बोले करजोडु न॥ नेम वचन सांगा तो॥ १३॥ मग स्वरूप तयेउन॥ त
था रद्भुजा उले पांचे प्रणा॥ कौंतुग वोले पंच चंउद्धृणी॥ स्वर्ण रुपा अंबरी॥ १४॥ भीष्माचे युध्य तोयसंपुर्ण॥ तो युध्या
सन ये कर्ण॥ हे तो तमजा उले कारण॥ जगजीवन बोलीला॥ १५॥ उगराव पाभु धार॥ अवतरला सेपा दवेंद्र॥
सो वी माया परमदुस्तर॥ करी चित्र करनी पाहा॥ १६॥ ब्रह्मानंद अजअविनाशी॥ श्रीमद्भीमा तट वीलासी॥ अनुदिव र
धीर श्री के शी॥ सारथी जाहला सर्व स्वा॥ १७॥ भीष्म पर्व अबी सुरस॥ पुढे माजेल वळुवीररस॥ श्रीधर वद श्री नि वास॥ पां
डुरंग बोल वीलतो॥ १८॥ सुरस पांडव प्रताप ग्रंथ॥ भीष्मपर्व व्यास भारत॥ हो तील सांगो यथार्थ॥ यक्षये तारी स्पां
तक्षी येल॥ २००॥ ७॥ श्री कृष्णार्पणमस्तु॥ ७॥ ७॥ वोवीसंख्या॥ २००॥ ७॥ ७॥

श्री मातागुरुभ्यो नमः॥ ॥श्री कृष्णातपे बळे वृकुता। दिसतो पांडवजनतीसमर्थ॥ कवचअलंकारिमंडित॥ सिध्य जाहले द्द
ळभारे॥१॥ रणतुरीचीध्वनी आगळी॥ दोही दळी येकचीहाक गर्जली॥ पांचैजण गजगामिव समाळी॥ जाहटिकी शंखवळे॥२॥
ये दोहीदळींचीहाक गाजली॥ डाकुंकुमिनीडोलो लागली॥ नोभीमेहाकपोडिली॥ त्यये दचकली दळें तेव्हा॥३॥ महारथीकोपि
पिलेसर्व॥४॥ गजावर चक्र रितीमहामुत्र॥ त्रिभुवनकोपिलेसमग्र॥ त्यातीतुतीत दुसरा हा॥५॥ चंचळ चपळ तेथा वे
परम॥ तैसा परदळीप्रवेशला भीम॥ कीअसंख्यातपापवरी नामः॥ श्रीकृष्णाचे येकलेसे॥६॥ कीअसंख्यदेखोन दुःसहज्व
ळावरी॥ किंशांकुवडे विनायक॥ कीं आ विरा राम जी दूत॥ निर्भय तैसा प्रवेशला॥७॥ तोदुर्योधन आदिबंधुसमग्र॥ शतहीधा
विनेमहावीर॥ शरधारासोडिती अपार॥ भीमावरीयेकसरे॥८॥ तितुक्याचे ही बाण॥ छेदून पडली भीमसेन॥ शरा
सीमहातातपर वर्षण॥ रोपसमान छेदितेथे॥९॥ तरतो महाराजदेवव्रत॥ सर्वांतश्रेष्ठन लापंडित॥ तेगेलक्षुनि
या पार्थ॥ शरसोडितधाविन्ना॥१०॥ मेरुमंदारकरतीलचूर्ण॥ तैसीभीष्माचे बाणतीक्ष्ण॥ तेअर्जुनेसमरीतोडुन॥ सो
डीआपणाचपळहे॥११॥ प्रळयशरपार्थीचेपाही॥ खडगरत्ने गंगासुताचेहस्ती॥ परीकृपायमानसर्वथा ही॥ शरीर
त्याचनजाले॥१२॥ सामकीकृतवर्मादोघजण॥ युध्यकरितोजाहलेनिर्वाण॥ रुद्रदळ उदारिमन्य॥ भीडतीजालसम
रंगणी॥१३॥ दुर्योधनजगी भीम॥ घोरकरितीतेहासंग्राम॥ दुःशासनसहदेवपरम॥ भीडतीनिःशीमसमरंगणी॥१४॥
दुर्मुखावरीनकुळ॥ धर्मावरीधाविन्ना शैल्य॥ धृष्टद्युम्न द्रोण उदुचपळ॥ युध्यकरिती अवीनिकुरे॥१५॥ शंखनामविरा
सुव॥ तेणेपांचारिला सोमदत्त॥ बाल्हीक आणीधृष्टकेत॥ युयुत्सुलाचापुत्र तो॥१६॥ अलंबुष घटोत्कचपाही॥ असु
रदोघे भिडता शंखनाही॥ शिखंडिदोणीवळ ही॥ शरसोडितीअतीवेरे॥१७॥ विराटआणीभगदत्त॥ ब्रह्मक्षत्री गौतम
सुत॥ द्रुपदआणी जयद्रथ॥ निकुनेक तुन खुंजती॥१८॥ श्वेतसेनआणीविकर्ण॥ सुशर्माआणीचेकीतान॥ शंकुप्रतीविं
ध्यदोघजण॥ सुदक्षणश्रुतकर्मा॥१९॥ श्रुतायुध्यइरावानभीडतसतेज॥ विंद अनुविंद कुंतीभोज॥ पंचपुत्रकेक
यांचाज॥ चिकतांवरीलोटले॥२०॥ वीरबाहुभगीउत्तर॥ चेदिसाळकर्णकशकुनीपुत्र॥ जैसेदिहसखपेकप्रतरयुध्यजा
हले॥२१॥ सुरविमानीपाहती॥ येकचयेकरथचुरीती॥ [illegible] गुणीरसायकासनेतोडती॥ ध्वजपाडितीक्षितीवरी॥२२॥
परस्परेमारितीसारथी॥ संवेचहयरथीशरभेदिती॥ उरलेपरस्परेपेडिती॥ बाधेवाजतीदोहीदळी॥२३॥ बाणजाळपसरः
लेअमुप॥ तेणेसाक्षात आकाशमंडप॥ परमाधिरसासचपळरूप॥ गुणवरेध्यावेलें॥२४॥ महारथीयुध्यअद्भुतपाही॥ पा
सकोटेच्युपमानाही॥ असेंलेवारानिबीगधायी॥ कोटेचनाहींकुंसळे॥२५॥ वीरवीरेहटतोडुन॥ रणांगणीपडतीनिश्चीत॥
रुद्ररमाथानिर्भेळ दारावन॥ घोरपणनाटवेची॥ रथादेहचामरगानाहीपती॥ भगदुनवीरससमरीमुकी॥ दर्सावरलोलि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

९१॥

जेपं दिनी॥ शास्त्र नीती निर्धारी॥ ३६॥ थोर गाजली रणधुमाळी॥ रितेंकुआरें धावती दळी॥ ध्वजअपार पडिले भूतळी॥ रितेरथअ०
श्वनेती॥ ३७॥ नभ शस्त्रें पडली अपार॥ वीराचें पसरले अहंकार॥ असो उत्याचें शावरसाहस्त्रकर॥ गंगाकुमर तेंवी दिसे॥ ३८॥ पंच
पवाकी शोभे रथ॥ मांडारथ पाट सी आपा समीत॥ असंख्यांग तेंव्हां वर्षता॥ खिळीत पांडव सैन्यें तें॥ ३९॥ बहुत वीराचे शस्त्र॥
छेदून रूप उलीक्षण मात्रें॥ तो श्रीरंगभगिनी पुत्रें॥ केलें धावस स्वरितें॥ ३०॥ तो केवळ प्रतीअर्जुन॥ दोही हातीचें सम संधान॥ शा
त बाणी गंगानंदन॥ भेदिला तेव्हां समरंगणी॥ ३१॥ कृतवर्मा खिळिला नव बाणीं॥ तैसाच शल्य विंधिला तत्क्षणीं॥ सा
रेथ्यरणी सहस्त्र वधी पाडिले॥ ३२॥ हस्त लाघव देखोन॥ वीर सर्व डोलती शिरें पूर्णी॥ सव्यतर जिनी उचलून॥ धन्य सर्व सुरगण
ती॥ ३३॥ मग सर्व वीर भीडोन॥ सौभद्रावरी टाकिती बाण॥ तिनुकयाचे ही संधान॥ टाकी छेदुन क्षणमात्रें॥ ३४॥ आणीक घालून
बाणजाळ॥ खिळिले सर्व कौरवदळ॥ मग तो भीष्म केवळ काळ॥ कोपला प्रळयान ही ऐसा॥ ३५॥ घालून थानि वतिबाण॥
सर्वांगी खिळिला अभिमन्य॥ कदापि रखोन रहीनरण॥ महा रथी धावले॥ ३६॥ दळासहीत धाविला विराट॥ भीम नाकुल दळी
अव्याट॥ बाणवर्षती सरस्ट॥ भीष्मावरी ते काळी॥ ३७॥ तीबाणी भीमसेन॥ भेदिला आहळ गंगानंदन॥ शल्य गजावरी बैसोन॥
उत्तरावरी धाविला॥ ३८॥ शल्यराक्रिती दिव्य शक्ती॥ उत्तर मूर्च्छित पाडिला क्षिती॥ उत्तराचा चपळ हस्ती॥ बाणाच्या यीमारिला॥ ३९॥
उत्तरसावध होउन सवेग॥ मारिले शल्याचे रथतुरंग॥ भीष्मबाणवर्षे अंग॥ सैन्यावरी घातले॥ ४०॥ भीष्माचे लागले नाहीत बाण
ऐसा उरला नाही वीरपूर्णी॥ मयूर उभे पिंछ पसरून॥ तैसें सैन्य सघन वीर दिसती॥ ४१॥ श्वेत नामे विराटसुत॥ तो प्रळय योद्धा प
रमअद्भुत॥ ते णें युद्ध अपरमित॥ केलें भिष्मासीं ते काळीं॥ ४२॥ येकाच दिवसें संपूर्णी॥ सेना जरीं ता गंगानंदन॥ परी श्वेत युद्धानें
वीर॥ करून भिष्म आवरिला॥ ४३॥ श्वेत धनुत आगळे॥ रावीले शतरी कौरवश्वार जर्जर केले॥ पळों लागले शत्रुदळें॥ पाठी दे
उन रणभुमी॥ ४४॥ सवेंच श्वेत परतोन॥ शतबाणी खिळिला गंगानंदन॥ भीष्म ही शर टाकुन॥ सर्वांगी तो खिळिला॥ ४५॥ परि तो
दारुण वीर तेक्षणी॥ कदा न निघे समरिं उनी॥ तेणें भिष्माचा पच्छेदुनी॥ दाहावेळा टाकिलें॥ ४६॥ भीष्माचा ध्वज सारथी॥ श्वेतें छे
दिला सिरगती॥ हाहाकार कौरव वर्क रिती॥ पाजवीती पांडव वाद्यें॥ ४७॥ मग दुर्योधनें तेव्हां अवस्वरीं॥ सर्व सेना प्रेरिली सावरी॥ श्वेतें त्या
ती केलीं समरी॥ सर्व ज्ञानीनी खिळीयलें॥ ४८॥ पांडव माथे डोलाविती॥ धन्य विराटपुत्र वामिती॥ शरजाळीं भीष्मा प्रती॥ त्रासिलें तेणें
पराक्रमे॥ ४९॥ मग प्रळयीचा खवळला कृतांत॥ तैसा क्रोधावला शांतनुसुत॥ धोडेसारथी ध्वज रथ॥ भीष्में छेदुन टाकीला॥ ५०॥
धरणीवर तो श्वेत॥ तीक्ष्ण बाण वर्षत॥ राकी चेउनी त्वरीत॥ धाविला श्वेत भीष्मावरी॥ ५१॥ बळें सोडिली शक्ती॥ अनीवार
वाटे भीष्माप्रती॥ मग नवा ठायीं निश्चिती॥ छेदून क्षितीं पाडिली॥ ५२॥ श्वेत थावी लौंवधा घेउन॥ केले भीष्माचा नथ चुर्ण॥ सार
थी तुरंग संहरून॥ महावीर टाकिले॥ ५३॥ धरणीं उभा गंगाकुमर॥ तेथां विलेकौरवाचे भार॥ दुसरे रथीसत्वर॥ शांतनुज आ
नुजला॥ ५४॥ तो श्वेत वीर स्वघेउन खड्ग॥ भीष्मरथीच टिला सवेग॥ हातीचा चाप तुरंग॥ यिच्या चेष्या यतो उठिले॥ ५५॥ मग भागीरद

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तबाण ॥ नूतन चापावरी लाउन ॥ कालदंडाऐसा सोडुन ॥ गंगानंदनें दीधला ॥ ५९ ॥ तो श्वेताचें हृदय भेदून ॥ गेला पृथ्वीतल फो
डुन ॥ सूर्यबिंब अस्तमान ॥ तैसा श्वेत रणी पडिला ॥ ६० ॥ पांडवदळी हाहाकार ॥ कौरव हर्षे होती निर्भर ॥ लागती स्वाती को
डुन वीर ॥ रणी गळी पडियेला ॥ ६१ ॥ तो श्वेताचा बंधु शंखवीर ॥ तेणे पाचारिला गंगाकुमर ॥ चारी घटीका घोरथोर ॥ युध्य तेणे मा
डविलें ॥ ६२ ॥ द्रुपदाचें दळ तेक्षणी ॥ भीष्में उठविले बीकाळबाणी ॥ मध्यान्हीचा तीव्र तरणी ॥ तैसा गंगानंदन दिसे ॥ ६३ ॥
रवि गेला अस्तमानास ॥ जैसा आठवा पर्व दिवस ॥ वाजवीत वाद्यघोष ॥ दळें पावली स्वस्थाना ॥ ६४ ॥ धर्म आपल्या शिबी
रा ॥ बैसला धाउन चिंता करीत ॥ श्रीरंगाप्रती बोलत ॥ विचार करा कानाव ॥ ६५ ॥ भीष्मासमान समरी जों ॥ ऐसा वीर नाही
त्रैलोक्यी ॥ अनुचे राणे सर्व गारपरिये की ॥ पराड बिले भी आने ॥ ६६ ॥ माझी या बंधुचा प्राण ॥ भीष्म घेईल न लगता क्षण ॥
राहे मन लागे वनाशी सन ॥ मी करीन वनवास ॥ ६७ ॥ मग बोले वैकुंठनायक ॥ धर्मा तुं करी न करी शोक ॥ तुझे बंधु आणीक
पस कळीक ॥ प्राण यापुढे येचकर तोपे ॥ ६८ ॥ ऐसे बोलता रजनी सरली ॥ दोही दळीं सकर्मे सारली ॥ दाटवाद्याची ध्यायी लाग
ली ॥ सेना लोटली समरांगणी ॥ ६९ ॥ दुर्योधन म्हणे गंगानंदना ॥ तुझी कां लीळा ढिली ईतुके सैना ॥ न दीसतें ज दिसतें पाहा
कौरव नमन ॥ अधिक अधिक तना ॥ ७० ॥ मकरव्यूह रचिले कौरवी ॥ धृष्टद्युम्नें क्रौंच विहुक्री ॥ शंखनाद दिले ते तेथवरी ॥
पृथ्वीतल ते धवा ॥ ७१ ॥ पांचजन्य येश्वर ॥ वाजवी पार्थ भरनात ॥ अनंतविजय सहु ॥ युधिष्ठिरें नाद दिला ॥ ७२ ॥
भीमकर्म नादरे ॥ सुघोष मणिपुष्पक माद्रीकुमरें ॥ दुंदुभी ली दिशा चीअंवरे ॥ ये [illegible] ॥ ७३ ॥ प्रळयीचे
सांकतांत ॥ विश्वभय पाहे सुभ्रात ॥ तैसा भीष्म देखोन पार्थ ॥ प्रतो ऐके जगदीश ॥ ७४ ॥ कोरीव गेआतां कोर न
आणी मी भिष्माची येथीन प्राण ॥ तो पवनासमान वेग करून ॥ रथ लोटला त्वरेने ॥ ७५ ॥ अर्जुन आणी गंगाकुमर ॥ उभय
ही करती समोर ॥ कीं मेरु आणि मंदर ॥ कीं रमावर उमावर ते ॥ ७६ ॥ कीं सोहीणी वरदन ॥ कीं समुद्र आणी अं
बर ॥ कीं वसिष्ठ आणी विश्वामित्र ॥ तैसे दोघे दीसती ॥ ७७ ॥ भीष्में वोढिले सायकासन ॥ सोडिले सहास्त्र बाण ॥ ते
पार्थवरी चाली याहून ॥ केले संधान चपळ ॥ ७८ ॥ शतबाणी गंगानंदन ॥ पार्थ सोडिले नाराच ॥ [illegible]
पंचविस मार्गण ॥ पार्थावरी घातले ॥ ७९ ॥ दुर्योधन चौसष्टी बाण ॥ पार्थावरी [illegible] सोडुन ॥ [illegible]
तमनंदन ॥ भेदिता [illegible] ॥ ८० ॥ पार्थ [illegible] ॥ सायक सोडिले तये क्षणी ॥ [illegible]
मरंगणी ॥ पराक्रम [illegible] ॥ ८१ ॥ सर्वेच भीष्मावरी ऐसी सार ॥ [illegible] ॥ तेते [illegible] गंगाकुम
र ॥ [illegible] ॥ ८२ ॥ भीष्म [illegible] ॥ कौरवसेनें तप [illegible] अर्जुन ॥ जैसे [illegible]

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नी॥ सुराना नृसंहारी॥८०॥ लक्षवीरसमरंगणी॥ पार्थ मारीले तयेक्षणी॥ थोडे मुंडे तेणे मेदिनी॥ साकोनगेली सि
ना॥८१॥ [illegible] सिसावी कमळा ली॥ भरली गयप्रतीसमर्पिली॥ भीष्माप्रती बोलली॥ सुयोधन बोलतसे॥८२॥ ब
रुतमातना अर्जुन॥ पहुणा टाकीली लंहातुन॥ तुली निमिषवीरकर्णी॥ नेमनवरून बैसला॥८३॥ काय कौतुक पाह
तायेथ॥ आजी समरी मारावा पार्थ॥ मग भाष्मे कोटी रथ॥ उभ रकला लक्षुनीया॥८४॥ नवबाणी पार्थ॥ कोरते
।२१॥ बहुगंगासुत॥ सर्वे चरात बाणी मोनगेपडिला॥ मोदिता ठाळे भीष्मात॥८५॥ श्रीरंगाचे हृदयी तीन बाण॥ भीष्म
दीधले दारुण॥ पार्थभीष्माचसारथी लक्षुन॥ सत्तरी बाण खिळला॥८६॥ ठरला चवदावी गंगानंदन झाल्यन आ
गळे करी अर्जुन॥ इकडे सात्यकी लक्षुमन॥ युध्य करिती निकुरा॥८७॥ निर्वाणीचाय एक बाण॥ होतो सौ उडाले वीचउ
फळी॥ परी तो भ्रग्नी गर्भ संयुत धृष्टद्युम्न॥ पाची रोपो चाले शक्ती उचलून॥ होणावरी सोडिली॥९०॥ द्रोणी शिष्य
गुरु सोडुनी॥ शक्ती खंडुन पडिली रणी॥ सर्व गिण्डले बाणी॥ मधुर जैसे दिसती दोघे॥९१॥ कालींगदेशीचा नृपनाथ
नाम ज्याचे केतुमंत॥ भीमासी युध्य अद्भुत॥ ते लोकाले तेथवा॥९२॥ मेदिनी वसनाचीवाटवेगी॥ शीघ्री वधावती रकत
म्हणा॥ कलीगाचा पुत्रराकुमा॥ भीमावरी कोसळला॥९३॥ अश्वावरी बैसोन॥ भीमावरी सोडिला बाण॥ तो रक्काट
रेगदाभोवंडुन॥ मस्तका परी मारीला॥९४॥ शावेना मचक्रावीर॥ भीमकेल्यांचा लेहार॥ असिलता घेउन वृकोदर॥
कैरवभारी निसहला॥९५॥ चपकुडु न पालाचैपुर॥ भीमावरी येत अपार॥ असीलीनेवृकोदर॥ नाडुन पडी सर्व ही॥ ९६॥
जैसा को बाहीरस सारणा॥ निवटीत उठे दिनगणा॥ साचापरी भीमबाणा॥ पाडीसेनाच पल्हे॥९७॥ कलिंगाचा दुसरा सु
ता॥ नामत याच भानुमंत॥ गजभरी बैसुन धरून धावत॥ तेंसालो दिला भीमावरी॥९८॥ भीमा करीची असीलता॥ झळ
लकतजैसे विद्युल्लता॥ येकाचे घाये भानुमंता॥ गजसह नाथ उडविला॥९९॥ कलिंगाचा दुसरा सुत॥ राजा युजामे वीर धावत
माता नी आले सावत्ता॥ मला ध्याघा वरी पडे॥१००॥ जैसा मद दयत लोय चुरी॥ ते भीमेटा कीला मारून॥ सवटी कलींग अ
पला॥ उसलो ध्यावयाच्या बिला॥१॥ वृकोदराची मार अनिवार॥ उडे दीले कलिंगाचे सिर॥ भोदिनगळे अंबर॥ कौप
वसाहतो उर्ध्वमुखे॥२॥ होनि सत्ता हस्ती॥ शतेसात माला रथी॥ कलिंगाचीचे रणपेथी॥ संहारलेभीमसेनो॥३॥ तै
सी वधवृषभे तेक्षणी॥ संहारीली चोय वाहिनी॥ ते भीष्मावीर देखोनी॥ बाणवर्षतवा दिला॥४॥ भीष्मावरीता
की॥ भीम रा किळी अवचिती॥ तेता काळ छेदून दिती॥ देवव्रत पडली तो॥ अश्वत्थामा धृष्टद्युम्न॥ युध्य करिती अति
ठ निर्वाण॥ सावी पाटीरा रखत अभीमन्यु॥ बाणवर्षत उठला॥ था महावीरसमरंगणी॥ सौभद्रवरी लिले तेक्षणी॥ दु
योधनपुत्रधावोनी॥ लक्षुमण पुढे आला॥७॥ लक्षुमण सोडिले बाण॥ अभीमन्यावरी लक्षून॥ नेने पहि
ता पुढे भाराण॥ सुतसुर्व कुंआले॥८॥ सामूर्वीचा बाण॥ समस्त॥ येकवयने उजेडीपडिता पुढे॥ तेसो लक्षुमणा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

चे शूरसमस्त ॥ येकाचवरी तो उठिले ॥ ९ ॥ मग अभिमन्यें निर्वाण बाणी ॥ छाष्ठितले दुर्मुख पडिलीन णी ॥ दुर्योधनते सेवो
नी ॥ सैंधव सहित धाविन्ला ॥ १० ॥ सौभद्रासस कळी वेढीले ॥ तेव्हा विध्वंसरूप उठिले ॥ तो खगवरध्वज तेव्हे ॥ बांदन
व गपीटीला ॥ ११ ॥ विजय डळै सीपर्वती ॥ तैसा कळवळा अला सुभद्रापती ॥ वाती तुके तो वीरवरपथी ॥ जरजेरके लेपरा
क्रमे ॥ १२ ॥ रुधिरपवर्षे येत ॥ धूर उठला तेथ ॥ कौरव भार पळत ॥ पार्थ भिये कर्नी या ॥ १३ ॥ रणभूमी माजिली फार ॥ रितेधावती कु
जर ॥ सोकळे रथ अपार ॥ गगन मार्गे ही गाजिती ॥ १४ ॥ शस्त्रसहित हस्त ॥ अपार पडिले भूतळी मंडित ॥ किरिटकुंडलें सहीत ॥ शीरे
पडिली नगणीता ॥ १५ ॥ विशसहित पडिले चरण ॥ हाती अंकुश घेउन ॥ गजआरुढ कक्षे मरोन ॥ चक्रकडे पडिले ॥ १६ ॥
वागदोरे हाती ॥ सूतपडिले बहुता क्षिती ॥ भीष्म लजोडी लाज्जती ॥ धन्य येंगती वीर पार्थी ॥ १७ ॥ सूर्य पावला आसीमान ॥ ज
संपूर्ण जाहला इती दिन ॥ निशा संपतां चंड किर्णी ॥ उदयपावला तथवां ॥ १८ ॥ भीष्मे सुपर्ण वीऊराचिला ॥ पाचाले
उरचीचंद्राकार केला ॥ सकळसेने सरक्षलाला ॥ धृष्टद्युम्न तेथवा ॥ १९ ॥ त्रासती रक्षुण पार्थ वीरा ॥ पार्थ सरक्षक जे म
हीश्वर ॥ मांडले युध्येवीघनचक्र ॥ वीर आपार उठती ॥ २० ॥ त्यास कौरव लोटती ॥ भीडतीत दोसंग्रामे द्विनी ॥ तैं क
पटी वीरुथ कळुनी ॥ रणीलिन पळवीला ॥ २१ ॥ भीमे सेना वरी सुयोधन ॥ उठिला वर्षितवंछ बाण ॥ तो घटोत्कच गण
घेउन ॥ भीमास सरा धजाहणे ॥ २२ ॥ येक काळ येक समीत ॥ तैसा भीमतीहिडींबा सुत ॥ कौरव सेना चा निपात ॥ केला बरु
त तेक्षणे ॥ २३ ॥ भीष्मास ही णाबीसुयोधन ॥ तुं वीरा माजी सहस्त्र किरण ॥ पांडवांची मुळे पेउन ॥ तुज राखील
होरक्षिती ॥ २४ ॥ तुझे मनी यांचे कल्याण ॥ हे बेमी हे जाणे पूर्ण ॥ प्रतिज्ञा करून वीरकळे ॥ रात्री जपुरुनये ची ॥ २५ ॥
भीष्म पणीपुर्वी समस्त ॥ तुझ्या केले आ हेश्रुत ॥ पांडव वीर पर्वत ॥ कळिकाळासी नगणिती ॥ २६ ॥ तरी भीष्मा
जी निर्वाणे ॥ पाहे नयनी युध्य करीन ॥ मग महा वीरे गर्जन ॥ पांडवदळी लोटला ॥ २७ ॥ पांडव क्षत्रबासे दोर भीष्मे
केले अपार ॥ कुळक्षेके कीरउजळतु वरस ॥ तैसा वीरदीसती ॥ २८ ॥ परमशवे वक्ष व्रत ॥ तसेपूर्वजायरथा ॥ सबे वपस्वि
मेसजाता ॥ रहिमात्र नवाजता ॥ २९ ॥ क्षत्रतेषु तर सतो दक्ष लास्पर्शे अमला तचत्रवत पिरे शंदन ॥ वरु कुडुनसोडिबाणी ॥
परी दृष्टी नथरे कोणाची ॥ ३० ॥ सेनापक्षी जैसे फिरे ॥ तैसा महावरजाये तर ॥ चतुरंग दले उरपार ॥ संहारीती दिवसी ॥ ३१ ॥
ते देखोन कृष्णार्जुन ॥ हे कती धन्य वीरंगंगा नंदन ॥ धांडोळिता त्रिभुवन ॥ जैसा शूरदुजा नसे ॥ ३२ ॥ श्रीरंग म्हणे तो
अर्जुना ॥ भीष्मे आटलीसकळसेना ॥ तुझी कोठे गेली प्रतीज्ञा ॥ लाज की तुज न वाटे ॥ ३३ ॥ हे ऐकोन गोष्टी कृष्णा
आतापेरी सवर शौरा ॥ तो निमिष नलागता जाण ॥ अर्जुने केले अद्भुत ॥ ३४ ॥ गलधुला घवहस्त येगजा णा ॥ रथ
वी भीष्माहुन शांतगुणा ॥ हरिसांगे पार्थ स्यंदन ॥ चालवी तो पार्थ कैसा ॥ ३५ ॥ पार्थ सोडिले आणिखी बाण ॥ मग सी
रसे प्राणिला शर तो ॥ बाणा समागे युकुन ॥ रथ गेला तरने ॥ ३६ ॥ सवे चपरनाविला रत्न सरा ॥ तोघुरुधे उनपडिला ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

र मगपार्थसितवनकरि अपार ॥ सत्ये परनेणवे नुसा ॥३०॥ स्वामी सर्वसाक्षी कुरध्वरा ॥ अर्था माजी रे कैंची क्षरा ॥ विश्वव्या
पका त्रिभुवनेश्वरा ॥ गती समग्रा तुझाची ॥३१॥ असो नरवीर टाकुन ॥ देखिले भीष्माचे सायकासन ॥ भीष्म हलता
र्थी धंन्या ॥ तुझे देखोन सुखावल मनी ॥३२॥ माध्यानीचा चंडकीरण ॥ तैसे देखती परअर्जुन ॥ भीष्म हलतो मिरवला ॥ तुंमसे
आजी मदसीतुं ॥३३॥ ते दिवसी आरीपुरुषा ॥ आंगोष्ठ बचवधालीनि देखि ॥ मस्तकीकोदीरअसमसास तेजोनिराळी ॥३४॥ नमाये
कळे कुंडलाची जोड ॥ सर्वसारथीया माजी सुघड ॥ वोदार कापुसुरा ज ॥ पाठी राखे पार्थीची ॥३५॥ यापरी ते देववंता ॥ कु
रताजातला ॥ कर्मअकुत ॥ भलो हे जगजीवन मदनताते ॥ प्रतिज्ञा माजी अवधारी ॥३६॥ तुझ्या नेमशस्त्र नधरी ॥ तरी मी
धरवीन आजी समरी ॥ केसांव कामधुमुरारी ॥ प्रतीज्ञा करी नमी ॥३७॥ हे जरी न करवे मासेनी ॥ तरी त्याथ प्रसवली मज
स्नुषुनी ॥ शांतनुजआ ॥ जिपासुनी ॥ सर्वथा मील नवीना ॥३८॥ विजयरथ कारेन चूर्ण ॥ कपिवरध्वज खोलेपाडीन ॥
ते कोन रास्त्रपडे ॥ त्यावरसी कोआज्ञावरी ॥३९॥ सेनेसहीत अर्जुन सर्वांची शिरे खालेपाडीन ॥ नकाचे पूर वाहवीन ॥
मांसरुधिर चिधरसी ॥४०॥ आजी हे रवरीन द्रुपदी भयरा ॥ तरी तुझी आण गवसप्राणहरणा ॥ सांग्या शस्त्रधर्भ जनार्दना ॥
अवलोकीं कायावरी ॥४१॥ ऐसे देवव्रत बोलोनी ॥ चापटणत्कारे लेतये क्षणी ॥ सरण कारल्या लघुकिं छळी ॥ अैको
नकातसिवीध्याले ॥४२॥ प्रळयीक्षोभला दत्तांतु ॥ तेवीसमरी द्विसे गांगसुतु ॥ सारवकीलाअपरमित ॥ लेखाशेष न
करवे ॥४३॥ दृष्ट्ा गीचे फललक्षुन ॥ जैसी परसीये तीधावोन ॥ तैसे बाण शिरे उडुन ॥ पुष्पीयेथे बहुजाती ॥४४॥ लक्षाचे
लक्ष शिरे ॥ उडवीली ने कोलकुमे ॥ कीतेवं कुकुउडतीश्वरे ॥ जाकशापथेवेददाची ॥४५॥ पांडवदळी हाहाकारा ॥ अ
संख्य विराची संहार ॥ जाण्ताचे कळा ऐसा गंगाकुमर ॥ सैन्य माजी धावतसे ॥४६॥ बाणपर्जन्या चीधार ॥ या
मानी वर्षती शिरिगार ॥ अयुथ योथनाचे संहार ॥ पदस्पा किले चरकडे ॥४७॥ पडण वर्षाथीनाही वाव ॥ ने दीप्रकाशी
ल्पावयाय ॥ रथगजघोडे वीसवी ॥ लवता हीनउरली ॥४८॥ रणभीष्माचे नी सरण ॥ गज कळे वरे पोडन ॥ सवेच अर्ध
नरभेदुन ॥ पृथ्वीमध्ये प्रवेशती ॥४९॥ उरले विरसांडुनसमर ॥ पळती लेदिशांतर ॥ महायोध्ये रणधीर ॥ नयेती सामो
तेभीष्मापुढे ॥५०॥ आकांत वर्षिलाधोर ॥ भीष्मे पार्थलक्षुन समोर ॥ प्रेरीले बाण चीपुर ॥ स्विलक्ष वीरस वेगी ॥५१॥
अर्जुनसोडितशर ॥ तेवरिच्यावरी तोडी सत्वर ॥ पार्थ दिसे जैसा मधुर ॥ बाण पिच्छे करूनिया ॥५२॥ विशेष भीष्मा
त्वी — चा बाळीप्रताप ॥ गर्जले पार्थ चेगांडिव चाप ॥ सुपर्णा येत्नीस कप ॥ ध्वजास सत्नीटकुळा ॥५३॥ रथे फेरीताळ वग
मोहन ॥ पार्था कडेपाहेपरतोन ॥ म्हणे कार मसोडिसबाण ॥ तोतेणे नैनसांडीले ॥५४॥ गहालेकुरीचे सायकास
न ॥ देखोनी खवळला मधुसूदना ॥ कौरेतासुदर्शनाचे स्मरण ॥ नकळता क्षणमहाभाले ॥५५॥ उडी टाकून मुरारी ॥ करी
व वरी चपेटे जैसा मुरार ॥ पीतांबर माचे नसावरी ॥ धरणीवरी लोहत से ॥५६॥ अवलोनेता सहस्रवेकृत ॥ तेनीसळ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

केकरी सुदर्शन ॥ बिंबाधर नटु दशन ॥ तेतो कुंकुनरंगीले ॥ ६० ॥ कौरवदळीं हाहाकार ॥ माना राकुचे तीणी शिकंदरा ॥ बारे
सेनेचीं हिरीसमग्र ॥ येका चढा पडिलेपैं ॥ ६१ ॥ आता कैचा गंगानंदन ॥ सा कलेसर्वी चेन्यन ॥ औ नवधा केमूर्छी ये
उन ॥ पाडली पालथे पृथ्वीवरी ॥ ६२ ॥ परम कोपेन श्रीधर ॥ बैसउ जाहिलेले समग्र ॥ दोही हस्ती अक्षता धोरे ॥ हा कुचे कु
चीगाजली ॥ ६३ ॥ पृथ्वीतळ तउतडउलत ॥ अंबर थरथरा वरी कांपत ॥ वायुपि रूनको ते तथ ॥ जाहले सहस्रसमुद्रानें ॥ ६४ ॥
सुदर्शनातेजावंती ॥ चंद्र सुर्य चुबकुल्या देती ॥ श्रुष्टीगेली गेली म्हणती ॥ सुरपरु विती विमानें ॥ ६५ ॥ चक्र करीतल करीचे
सुदर्शन ॥ सावधपाहे गंगानंदन ॥ म्हणे तेजगजीवासमनमोहन ॥ येथी येथीसउकरी ॥ ६६ ॥ हे द्वारकानगरविहारी ॥ हम
सुहुर नरकेकैटकमारी ॥ मासीप्रतीज्ञा हाहली खरी ॥ वधीयावरी मजअनाता ॥ ६७ ॥ हे रेवी केरे वरवंबरधरा ॥ विश्वंभ
रंधेया मनोंगंभीरा ॥ धरीआता मासीया शीरा ॥ सोडवी संसारपासुनी ॥ ६८ ॥ जन्मपासुनी आजी परीयंत ॥ अर्जवरको
डुंसुचर्यहत ॥ ते सुफलजाहलेसमस्त ॥ पावेन म्हणहरीहस्ते ॥ ६९ ॥ दुर्जनसंगें कनुन ॥ आताजीव जीजैल मासेमन ॥
सोडवीया देहापासुन ॥ चोमेन्हुनतुजमाजी ॥ ७० ॥ भक्तजनसंतापनारा ॥ ॥ हीवरनेत्रा सुखदायका ॥ पांडवजनरप्रती
पालका ॥ सोडी सुदर्शनिसहरा ॥ ७१ ॥ सावधतो पाहे अर्जुन ॥ भगधावि लाउवी रहुन ॥ हरीजघनी मेडी बाळु नाथ
रीचरणा आवडी ॥ ७२ ॥ पार्थीसी सिउधा वीश्रीधर ॥ म्हणेतो सोडी मजयेदुरेवीर ॥ चरणान सोडी समुद्रावर ॥ स्तेवनप्र
रक्रीतसे ॥ ७३ ॥ मासीया हातें सकं सारकरीं ॥ कौरवदळ संव्हरी ॥ भीष्मासमारवीया वरी ॥ वळारथावरी श्रीरंगा ॥ ७४ ॥ ऐसें संबोधनका
दोनअर्जुन ॥ हातीधरून चक्रपाणी जीवन ॥ नीजरथी बैसउन ॥ आपणवरी आनुक्रमा ॥ ७५ ॥ हरीरथे कराउजाला ॥ सुदर्शन
गेले स्वस्थान ॥ अरीनवर्षतबाण ॥ सहस्रवदनेंलेखानहो ॥ ७६ ॥ प्रळयविजेसमान ॥ हातीकें गांडिव मुचासन ॥ प्रतीचास
णकरत ताजाण ॥ शरेण्यापितकौरवा ॥ ७७ ॥ नानाशस्त्रांचे भार ॥ कौरवकरीतेजाहले अपार ॥ तोमरंशा क्तीपाश चक्र ॥
मुद्गलपटटीशउरसीलता ॥ ७८ ॥ इतुकीशस्त्रें कौरवेप्रेरीती ॥ ते तुकीछेदी सुभद्रापती ॥ सर्व वीरपार्थशरपंथी ॥ जर्जरकेले
तेवेळा ॥ ७९ ॥ दोहीदळीचीवाद्यनादे ॥ आतां वीरास्त्यांडाक सुबंधे ॥ परीगांडीवपतीचे चापछंदे ॥ सातुनीयअगा ॥ ८० ॥
तापवचरता रविसमर ॥ ध्वजा स्तंभीदेवगुडुकार ॥ भुला च्या हाकमनिवार ॥ जैकताकृतांतचळीकांपे ॥ ८१ ॥ आ
सोदिवसां हलतीन ॥ अस्त्रगेलाचंडकिरण ॥ लक्षवधीरी पक्ष जाहला ॥ धर्मपिता शीबीराप्रती ॥ ८२ ॥ चौथेदिवसीस
पीकार ॥ वीळुरवी गंगाकुमर ॥ तेचरचनापाचासहीरा ॥ पांडवदळ करीतेव्हा ॥ ८३ ॥ अर्जुनाचें देखोंनरथा ॥ कौरवदळ भयभ
भीता ॥ तोधावीला सुभद्रासुत ॥ वाणवरी तभीष्मावरी ॥ ८४ ॥ देखोमसौभद्राचे संधान ॥ भीष्म जाहले आनंदघन ॥ ल
होकायप्रती अर्जुन ॥ वीरांधन्य याचे नी ॥ ८५ ॥ सोमरत्नतेआवखरी ॥ शक्ती लीजामीन्यायरी ॥ येरेर्देउनसउकरी ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रीकृष्णे पांडवरी पडिली ॥१०॥ याबरी तो उत्तरा प्रती ॥ महारत्न पंडित पुत्र धार्थी ॥ बाणजाळी संकष्टा प्रती ॥ जरजर करिता जा
हला ॥११॥ शल्य नामा कौरव वीर ॥ त्याने लीला छल्ल धनुष्यासामोरा ॥ बाणधारी राहेवरा ॥ उत्तरे सारथीसा हिला ॥१२॥ मग त्व
रण चाली छत्र धनुष्य ॥ तावीचे उत्तरासील ताजा ॥ ॥ शल्यवीराचे घेहूत ॥ कृंतना लटा किले ॥१३॥ त्याचा पिता संपमनी ॥ तो तो
रणमाजीवीलेते स्वरीत तेसा सकी वीर घेहूनी ॥ यमसदनी धाडिला ॥१४॥ तो आपार सैना घेउन ॥ पुढे धाविला सुयोधन ॥
सावरी धाविला भीमसेन ॥ तो केगगन गाजवी ता ॥१५॥ पंचवीस सहस्त्र हस्ती ॥ गदाघाये पाडिले क्षिती ॥ तीनसा हस्त्र
रथी ॥ चूर्ण केले रथीने द्धा ॥१६॥ गजातुडा कारस्त ॥ भीमावरी धावीला भारव रक्षते ॥ बाणजाळी अद्भुत ॥ टकोदरे
ता किला ॥१७॥ तो परतो कंव ता केरेता ॥ ध्यानला जैसा प्रळयकृतांत ॥ वर्षला सीलो पर्वत ॥ भगदत्त धावि रला ॥१८॥ पाडि
ता श्रीला त्या पर्जन्य ॥ पळाला गरले कौरव सैन्य ॥ तो आता गेला चेड किर्णी ॥ दिवस संपूर्ण त्या रीजाहलो ॥१९॥ उपरी
प्रात:काळ जाहला ॥ मकर विरु कौरव रचीला ॥ सेनापक्षी असा शोभला ॥ पांडवाचा विरुते ॥२०॥ पांडवसेने चे
घरहला ॥ अवघे वीर उताबेळ ॥ दुर्योधनाचे हृदयकमळ ॥ धगधगीले अतीभये ॥१॥ दुर्योधन गंगानंदना ॥ पांडु
वी आटवीली मासी सेना ॥ उरली ते गीउरेना मजपुढे कशा जालो ॥२॥ तुझी वडिल सौगीतलो नीती ॥ त्याधरीली ना
हीं चित्ती ॥ भीष्म सांगे आला प्रतीती ॥ जाली सुयोधना ॥३॥ ज्यापक्षी वैकुंठनाथ जेयलाभाती कुंडव समस्त ॥ पांडव सं
मार्गे वर्तत ॥ येश प्राप्त सदा त्यांसी ॥ आउद्भुनी तरदुर्योधना ॥ शरण रिघे श्रीकृष्ण चरणा ॥ तो ब्रह्मानंद वैकुंठ
राणा ॥ वेदपुराण वंद जो ॥ ब्रह्मादिकांचे निजध्यान ॥ अपर्णावराचे देवार्चन ॥ तयासतुं निवकरणा ॥ सोडीअ
भिमान पापीहि ॥५॥ मग म्हणे दुर्योधन ॥ पहिले चाळ चुकोन ॥ आता अभिमान धावें पाण ॥ परीआरणान जावे ॥६॥ मि
ळोले प्रथवीचन पकर ॥ यांदेखता जोडुन कर ॥ आरणा जाउन पंडुकुमरा ॥ केवी आणु गजपुरा ॥७॥ तो भीष्म म्हणे
अनीवार ॥ द्रोण कृप त्रैलोक्य पति कृपणार ॥ मत्ता शार भूलती निर्धार ॥ लाज गेली तुमची ॥९॥ पुष्यमाडून वि
रेश ॥ ऊराजि चाल तो पाच दिवस ॥ पुढे माजवाका वीररस ॥ जो सुरस भुवनत्रै ॥१०॥ ब्रह्मानंद जोडुन कर ॥ श्रोते तया
सज्जनो श्रीधर ॥ पुढील अध्याय गंगाकुमर ॥ रव्याती करील रणागणी ॥११॥ स्वामी माझा पंढरीनाथ ॥ ब्रह्मानंद पूर्ण ती
समर्थ ॥ पाउवाची पाटीरा स्वत ॥ दिवस नीशीन विसंभे ॥१२॥ सुरस पांडव प्रतापग्रंथ ॥ भीष्मपर्व व्यासभारत ॥ सोनी
ले ता संत ब्रह्मा यथार्थ ॥ बेतालीसा व्यात कथीयेला ॥१३॥१२३॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ८२ ॥ ७॥ वोवीसंख्या ॥७१३॥
श्रीरामायनमः ॥ ८९ ॥ ७ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ भीष्म उवाच लीखुम्दाप्रती ॥ रणरंगी उभे शोभती ॥ दोघांचे युध्य प्रवर्तलें ॥ सुरासुरपती वीमानी ॥१॥
येत लगों नीचावे उर्वदी ॥ दुसरा केवळ तो प्रळयास ॥ कीं येक भस्म कुलभूषण ॥ न्युंसक दुसरा ॥२॥ येक तें येक ॥
येक कुसुमिनी येक नीर्वाळ ॥ कीं येक गंगासुत कीं येक कोष केवळ ॥ तैसे ते दोघे दीसती ॥३॥ भीष्मावरी सहस्र बाण ॥४॥ केला
हल्ला वीर अर्जुन ॥ ते तों तीक्ष्ण केवी वारुन ॥ सोडी मार्गणे तीनी सहस्र ॥५॥ ते पार्थ वरील्ले वरीच्यावरी ॥ तो सखंडी ध्वाचे
ल्लारी ॥ बाण वर्षे भीष्मावरी ॥ मेघ जैसा ॥६॥ शीखंडि सोडी साहस्र बाण ॥ तीक्ष्ण तेनपात गंगानंदन ॥ नव्हे कीं येक
गणी ॥ स्त्री अभीधान लक्षुनीयां ॥८॥ गांगेय धीर भीष्म पुत्र ॥ बावरी पुर्वजन्मीचे ॥ लक्ष्य तेयु भीष्म ॥ बाणसा
लसानटाकी ॥९॥ मग शीखंडि करी बाण ॥ वाली तात हल्ला युद्धांग ॥ भीमसेन ॥ सुनतैं कोनभ्रय भीत ॥ ना चतुरं
गदळ अपार ॥ संहार तजात श्रेष्ठ कार ॥ गदाघाये रथकुंजर ॥ चूर्ण करीत न ॥ गोनी ॥१॥ इकडे रणांगणी जयरथा ॥ ० वि
दिसले स उंच पर्वत ॥ सावीर ध्वजन भ्रुकुटी ॥ भोवता दीसे क्षत्रीयो ॥१०॥ पांवरी विशाळ रथ ॥ अंजनीसुत विक्रा
ळ वस्त्र ॥ प्रळय विजे समान ॥ उर्ध्व लोम लखलखल असे ॥११॥ गाजे पुच्छा चा झणत्कार ॥ वेळवेळा देत भुभुःकार ॥ यांत उभय द
ळ पर मघोर ॥ शंख वले नाद ॥ तीर ॥१२॥ साम जीवा दोन चक्र ॥ वीरा च्या तान अनीवार ॥ भुत आरुढ रथं
र ॥ वायुतनुजा भोवती ॥१३॥ सांत गांडीवाचा जो कृताध्वनी ॥ टाळी बैसे ना ॥ दिग्गजां चीं कानी ॥ कौरव घोष जे भोनी ॥ पा
टीरहती भीष्माचे ॥१४॥ येक सहस्र दळ तीमत्वा ॥ येक वडने वकुन सहस्र ॥ भीष्म रथ माध्ये वीर ॥ भयाभीत झाला ती ॥१५॥
थोरना वालीगेमा ना वीर ॥ नीवडले चौसष्ट सहस्र ॥ तीरवेढीला पार्थवीर ॥ राम संभार पर्वती ॥१६॥ लघु कांदवी पट्यान स्न ॥ उभ
येकाचे समसंधान ॥ संधानीं वेगपरम गहन ॥ सोडी बाण यप ॥१७॥ दाटला बाण मंडप थोर ॥ दिवसा चप ळीला उ अंधार ॥ चौ
दासहस्र वीर ॥ करुन जर्जर सदारी ले ॥१८॥ बाण मेघ धारा तळपती ॥ असीलता झळके तैसे ती ॥ तो जयध्वज तळत्र चीत ॥ पार्थावरी विमुक्त
चौताळला ॥१९॥ अर्जुन सहगोरे तरु करा ॥ मतामहीना दुष्ट निष्ठुर ॥ आणीन सत्ता द्रौपदी केस ॥ चोरुन नेत होतो तो ती ॥२०॥ द्रौ
पदी पांच पाटका हीनाजा ॥ आता सकाळ कळती दीन वरुन ॥ मग धर्म ना जेसे ॥ तुज दीधले प्राण ॥२१॥ तो दुकोडेहन घोडनी ॥
युध्या आला समरंगणी ॥ तरी आता थीर थीर रणधरणी ॥ पाटी मोरा पळोन कौ ॥२२॥ जयद्रथ नें शीघ्र होत ॥ टाकीला थीर
बाण थोर ॥ अर्जुने वाकुनी शहार ॥ हृदय वर्म भीदीला ॥२३॥ विकळ जाहला जयद्रथ ॥ सारथी याने फीरवीला रथ ॥ इकडे न
कुळ अतीक्रीडा ॥ युध्य करीती समरंगणी ॥२४॥ तोंच वीला क्रपया नरे ॥ हरु पार्थ चीलसुन ॥ भेदीता झाला दारा बा
ण ॥ होती चूर्ण गीरीजे ते ॥२५॥ स वेच तो बीरच्चे ती ॥ श्रीकृष्णास विपीस तत्त्व काली ॥ जैसे अर्जुन वीलोकुनी ॥ निर्णय
रसोडीले ॥२६॥ सर्वी गीरी खीळीना सुनंदन ॥ अजीं टेकलामुर्छा येउन ॥ मग गुगाचना ही अर्जुन ॥ सहसा बाण टाकीना ॥२७॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तेतो राउरू बंधु आला आसला ॥ यासीन मारी गोळिया प्राण ॥ जाहलो ताक्षण धर्म हाणुता ॥ अन्याय तो ताधात ता ॥ २७ ॥
सासकीचे दाता पुत्र ॥ कुढेथ्या विलेवर्षत शर ॥ तो भूरिश्रवा कौरववीर ॥ सांसी युध्या प्रवर्तिला ॥ २८ ॥ ये कथा समर्थ ताश
१७॥ री बोहे युध्य करीत ॥ तेही कौरवसेनास मस्त ॥ बाळ जाली सात्यकी ॥ २९ ॥ मग भूरिश्रवाने हाणा बाणी ॥ दोही सुत मारी
ले समरंगणी ॥ सांसात्यकी धावीला तये क्षणी ॥ प्रळयीकाळ जैसा क्रो ॥ ३० ॥ भूरिश्रवाचा रथा सारथी ॥ केला चूर्ण
रणपंथी ॥ शरीर खिळून छिती ॥ [illegible] तरूती पडिला ॥ ३१ ॥ सात्यकीच्या कैवार पार्थ ॥ मिसळला कौरवांनि दिनीत ॥
रथी पंचवीस सहस्र अर्जुन ॥ समरभुमी पाडविले ॥ ३२ ॥ पांचवा दिवस जाहला संपूर्ण ॥ यावरी सहावा दिवस सहा दि
वनिर्वाण ॥ युध्य मंडले दारूण ॥ भीमसेन तांथा विला ॥ ३३ ॥ तुहा शत्री जाहलो शरान ॥ तव भीमे मारिले सैन्य ॥
तो साह्य कीवीर वेगे करून ॥ आला माघोन धावोनिया ॥ ३४ ॥ भीमे मिसळला सैन्य अंत ॥ रितादि स्विलातयाच्या र
था ॥ सात्यकी जाहला भयाभीत ॥ तो भीम काय जाहला ॥ ३५ ॥ अश्वधाराधा हतीनयनी ॥ चेवरूस्तळी पडुनी ॥
तो भीमाचा सारथी तत्क्षणी ॥ विशोक जवळी धाविला ॥ ३६ ॥ तो भीम आहे क्षेम ॥ सेनेंत करितो घोर संग्राम ॥
जैसा समुद्रांत मच्छ परम ॥ चौताळ चपळ हो ॥ ३७ ॥ मग घेउन आसिलता वोढण ॥ धावो सात्यकी पंचानन ॥ भीम देखो
नि आनंदघन ॥ रणांगणी नाचतसे ॥ ३८ ॥ मग सात्यकी आणी भीमसेन ॥ वीस सहस्र मारून रण ॥ कौरव दळ प
ळउन ॥ विजय तो उनपरतले ॥ ३९ ॥ सकळसेना घेउन ॥ युद्ध्या बीळ दुर्योधन ॥ तो द्रौपदीचे पंच नंदन ॥ वर्षत बाण
उठिला ॥ ४० ॥ सकळ शरीर करून जरजर ॥ कुमरी पळविले कौरवभारी ॥ नकांगांचे पुढील वग पाठोन धावती ॥ ४१ ॥
सहावा दिवस संपूर्ण जाहला सातवे दीन युध्य मांडिले ॥ दुर्योधनासी ते वेळे ॥ भीमे बोले समरंगणी ॥ ४२ ॥ हा तोडु
जीनाव गाटाकून ॥ लिकीजा पळोन कोये थून ॥ तु वाजे केले कर्म गाहन ॥ साचे फळ भोगी हो ॥ ४३ ॥ आजी [illegible] ति [illegible]
गा ॥ तुलकहाती पाटविले सांगोना ॥ शतरंव [illegible] ॥ कनाव वाढे धुतिना ॥ ४४ ॥ गदाघाय पसमदा [illegible] ॥ तु [illegible]
करीन चुर्ण ॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥ ४५ ॥ जैसे बोलोन भीमसेन ॥ घातले दुर्योधनावरी
बाण ॥ अश्वसारथी शंहलो ॥ केला चूर्ण रणांगणी ॥ ४६ ॥ [illegible] तो गीर ॥ पाप [illegible] दिले लवर ॥ मग धावोन बहू
त वीर ॥ दुर्योधन पळवीला ॥ ४७ ॥ पार्थसंहुने [illegible] ॥ बहुत खिळिले नृपवर ॥ सहस्र पंचवीस ॥ [illegible] वीर ॥ पाडीले
पतीभाम्याचा ॥ ४९ ॥ रणसागरी [illegible] ॥ भीष्मरथ [illegible] ॥ [illegible] वीर श्रेष्ठ ॥ [illegible] आश्रये नाहती ॥ ५० ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नीराऊआली द्रोण ॥ माज विती समरंगणा ॥ परी द्रोणाचे सामर्थ्य गहन ॥ विराट निधोन चालिले ॥ ७१ ॥ चित्रसेन दुर्योध
न विकर्ण ॥ सौभद्रें वरी धाविन्ले तीघेजण ॥ जैसे त्रिशेष घटा उगा ॥ कले वरध्या पिती ॥ ७२ ॥ तीघे ही वर्षती शर ॥ परम प्र
तापी उत्तरध्वीर ॥ लघुलाघवे समग्र ॥ सायकांनी छेदिले ॥ ७३ ॥ परी आगळे वरे दुर्योधन ॥ छेदीले सौभद्राच्या
रीस्यंदन ॥ अश्व सारथी मारून ॥ धनुष्य ही खाली पाडिले ॥ ७४ ॥ चरण चाली युध्य करता ॥ रथा येकला विराट जा
मात ॥ श्रीकृष्ण कृष्णसी सांगत ॥ संपू दीप उजलून दुसरा ॥ ७५ ॥ पातयापाते नलगता ॥ इंदु कपांत ने थेथ ॥
विलापार्थ ॥ छेदून तीघांचे ही रथ ॥ भूमीवरी आणीले ॥ ७६ ॥ विघ्नपसार जेत मधूर ॥ तैसा तिघां विछिलेशी ॥
समस्त राजे तेव्हा अश्वचरी ॥ पहा विते आहल्ले तीघांते ॥ ७७ ॥ पार्थ परम प्रताप ॥ छेदिली सकल वीरांचे चापे ॥ सवे
चतुर्णीर सांक्षेपे ॥ छेदिले सकलसेनेचे ॥ ७८ ॥ परम बली येमा हारथी ॥ येकाकडे येकपाहती ॥ सकलांवरी नाद्
से गती ॥ पाहती वेग करून भा ॥ ७९ ॥ धर्मश्रीगे द्रुपदकुमर ॥ जैसा शीखंडी महावीर ॥ आपली प्रतिज्ञा सत्वर ॥ स्व
रीकृ पुनधावीका ॥ ८० ॥ समरंगणी युध्य करून ॥ दाकोशीव्यासीवधून ॥ शिखंडी अवश्य लगोन ॥ सोडित बाण
भीष्मावरी ॥ ८१ ॥ नीकडे पाते चगंगासुत ॥ जैसा ढरी तोता मद्रोन्मत ॥ कीकाउपापडताप र्वत ॥ स सरसावरमानी
ना ॥ ८२ ॥ आवीट वीर गंगानंदन ॥ समोर रसी खंडी आहे म्हणून ॥ आणीकाकडे दाये धावोन ॥ पांडवसेना संहारी ॥ ८३ ॥
स्सहिवस जाहले पूर्ण ॥ पुढें कागला आठवा दिन ॥ परम घोर जाहले रण ॥ ८४ ॥ गंगानंदन युध्य करी ॥ ८५ ॥ रघमभ
राबरी पंचानन ॥ तैसा प्रवेशला भीमसेन ॥ ८६ ॥ बाराजा ही सकल सैन्य ॥ संहारले प्रतापे ॥ ८७ ॥ सुनाभ राजा भीमा
वरी ॥ कोसळला जैसा गीरीवरी गीरी ॥ युध्य जाहले घटीका च्यारी ॥ मारिला समरी भीमसेने ॥ ८८ ॥ त्याचे वेदुनया वीर ॥ ग
गनी शिर काविव कोरा ॥ दुर्योधन पुढे सत्वर ॥ उतरोन मागुती पाडियेला ॥ ८९ ॥ कुंडधार अपंडित ॥ सांचा भीमे चौफेर
निःपात ॥ विशालाक्ष अदिस केत ॥ महोदर ही संहारीले ॥ ९० ॥ ऐसे से दूर देखोन ॥ चिंतागनी पडिला सुयोधन ॥ म
नोविधुबोलिला जे वचन ॥ तैसे चलोत चालीले ॥ ९१ ॥ भीष्मापुढे जाउन ॥ दुर्योधन करारून ॥ गंगेय ज्ञानी पूर्वीचे
वचन ॥ जैसे केले नाही न दिलाचो ॥ ९२ ॥ असूनगत रीसा ज्ञ अभिमान ॥ हारता जाये जगजीवन ॥ परी तेन मनी सुयोध
ना ॥ द्व्यांन्ना जैसे रोगिया ॥ ९३ ॥ असो रणमाजी ते अपार ॥ इरावान नाम पार्थपुत्र ॥ उल्पी शेषकन्या पवित्र ॥ तीचे
पोटीचा रत्न होता ॥ ९४ ॥ तेणे माज वीली रणमेदिनी ॥ शरीसाक्षी कौरव वाहिनी ॥ त्याचे युध्य कौसल्य पाहोनी ॥ पांडवांच
डोलती ॥ ९५ ॥ शकुनीचे यांच सुत ॥ गज वृक्ष वृषकेत ॥ चर्मणानपांचवा सत्य ॥ युध्य करीत रंग गणी ॥ ९६ ॥ इरा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वानयोध्याप्रमाण॥पांचाचीशीरछेदीली तत्काळ॥ मग अल्लंभुश राक्षस सबळ॥ दुर्योधनें प्रेरिला॥७५॥ मायावी कप
टि निशाचर॥ तेणें युध्य केलें अपार॥ नाना रूपें धरी असुर॥ वृकव्याघ्र सर्पादी॥७६॥ सहस्त्रावधी रूपें आपली॥ अल
लंबुशें तेव्हां धरीली॥ इरावंतें तितुकें छेदीली॥ [illegible] पते राक्षसातें॥७७॥ मग गरूडपक्षी राक्षस बहुत॥ उर्ध्वपंथें येउनअ
कस्मात॥ शीर घेउन सरीत॥ नेलें इरावानाचें॥७८॥ पांडव करीती हाहाकार॥ मग घटोत्कच महावीर॥ करीत चालि
ला संहार॥ असुरभार घेउनी॥७९॥ असंख्या शिळांचे संभार॥ चहुंकडुन वृक्षांचे मार॥ तथा कुंभीमपुत्र॥ सुयोध
नावरी धावीला॥८०॥ म्हणे दुर्योधन पापखाणी॥ अजितुज मारीन समरंगणीं॥ मज कोपी तरवनी वनी॥ तुवां हिंडविलें पामरा॥८१॥ सभेमाजी याज्ञसेनी॥ सभेसी नेली तोपामरखाणी॥ तरी तुं अजी समरंगणी॥ पळोन कोठें जासी॥८२॥
अश्वरथगज नदीती॥ घटोत्कच प्रेरीला राही॥ तों अंगराजें लोटीला हस्ती॥ असुरासमोरे तेधवां॥८३॥ तेणें हस्तीं अ
लींबहुल कर्तुन॥ गज पाडिले वधारूण॥ अंगनाद उठवोन॥ येकीकडे जाहल्या॥८४॥ दुर्योधनावरी निर्वाणशर॥ घटोत्कचें
सोडिले अपार॥ भयाभीत कौरवेश्वर॥ सोडुन समर पळाला॥८५॥ तों द्रोणाचार्य शरद्वत॥ धावीले पुढे बाण वर्षत॥
महावीर॥ रणपंडित॥ घटोत्कच नाटोपे॥८६॥ इत्यादि माजलें यापरी युध्य॥ सवें गगन नादें भरीत॥ तें धुन बाण वर्षत॥
मेघधारा जैसा कीं॥८७॥ घटोत्कचें तेव्हां मायासाहाय्यें कुमर॥ रणी भीमाज पिली अपार॥ सोतथा विलाट क्रोधें॥ राक्षसें अंब
रगाज विलें॥९०॥ थोर गाजली रणधुमाळी॥ कौरवसेना विभांडीसकळी॥ सलती पांडुकुमर बळी॥ सदैवोनच
लीकाळ कांपे॥९१॥ गजांकुशभागदत्त॥ धावीला जैसा प्रळयकृतांत॥ घटोत्कचावरी शाह्लेखिन्दुत॥ प्रेरिता जाहला तेध
वां॥९२॥ महाप्रळयीची वीज॥ तैसी शक्ती येत सतेज॥ पांडव करीती गजबज॥ थोर जाहली तेधवां॥९३॥ तव तो घटोत्क
च महाबळी॥ धावोन वेगें अंतराळी॥ प्रळय शक्तीत ती धरीली॥ पान्हा मोडिलीपायां खाले॥९४॥ पांडव आदिकरु
न सर्व नृपती॥ तर्जनी मस्तक डोलवीती॥ धन्य या वीराची शक्ती॥ त्रिजगती अभिनव॥९५॥ इकडे भीम केलें अ
पुर्वी॥ कुंडनामा महावीर कौरव॥ तेणें केवुन युध्याची हांव॥ भीमासमोर धावीला॥९६॥ लोपाइव कोदंडधरुनी॥ आपद
नमारी कोरुणें केली॥ इकडे पार्थ॥ तेक्षणी॥ संहारीली बहुत सेना॥९७॥ भीष्म द्रोण गौतमकुमर॥ पार्थीसकरती
शरभार॥ परी तो नताक्षी सोनाजा निवार॥ इतुक्यासही नाटोपे॥९८॥ सामुख्यां नउभीमन्युधावीला वर्षत बाण्
ण॥ जैसा प्रळयानळ सीप्रभंजन॥ सहेपाटीसी धावीला॥९९॥ विजप्रवेशाली वनांत॥ तैसा सौभद्र वेगें नृपत॥ यां
तदुर्द्धीमन्थावत॥ प्रळय उसंतवर्तला॥१००॥ कंदुकासी सीसी रउर्ध्वपंथीं जात अपार॥ तातकार्य करीसे॥ कौरवेंद्र

॥३॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

हीजाहला ॥ १ ॥ तो मावळला वासरमणी ॥ स्वरथ नपावल्या उभयवाहनी ॥ नजनी ॥ हल्या नेत्र तनी ॥ अर्थ उदय जाह
ला ॥ २ ॥ प्रवर्तला नव वाहेन ॥ तळमळी परम दुर्योधन ॥ शकुनी दुःशासन कर्ण ॥ विचार करिती ते ध्यवा ॥ ३ ॥ अहल्य युध्ये
मना पार्थसून ॥ नकरी कदा गंगानंदन ॥ [illegible] च्या कुल्प ॥ ४ ॥ हाचे मनाइ [illegible] ते ॥ ५ ॥ कुळी हा गंगासुत ॥ जरी समरीं पावे
ल मरण ॥ [illegible] धस्त सांडुन पळत ॥ कीं शरशे धा मौळत बगोनीया ॥ ६ ॥ तरी मी न लगता क्षण ॥ पांचे पांडव संहारीन ॥ मग
मांचा [illegible] दुर्योधन ॥ येउन बोलतस क्रोधे ॥ ७ ॥ तु वायुध्या करीत लेजमीन व ॥ परी येक मेळाना ही पांडव ॥ मास्या कुळी
अंजीसर्व ॥ म्हणेल असेतें समरंगणी ॥ ८ ॥ मग तो रायातो गंगानंदन ॥ सावध बोले दुर्योधन सून ॥ मग [illegible] ने न ॥
क्रोधाय मान बोलत ॥ भीमार्जुना चा पुरुषार्थी ॥ तुजा नातो संकटी अद्भुत ॥ गंधर्व तुसी नेला समस्त ॥ ते दुष्कर्ण व
ल्ला लाकां ॥ ९ ॥ तुं दुस्सासन त्या बोलसी स्नुन ॥ काय मरा कर्ण काष्टे ला कुळी ॥ कोठे मता वीर अर्जुन ॥ कोठे [illegible]
ठे ॥ १० ॥ सौंदर्णी अग्नी समुद्र ॥ कोठे जन्म कोठे रमावर ॥ कव [illegible] कल्पवृक्ष [illegible] ॥ सभा नदे [illegible] सांगण ॥ ११ ॥
दीपअग्नी [illegible] इतर वो [illegible] अग्नी स्वर्धुनी ॥ इतर पावाण अग्नींची तामनी ॥ समन काय सांगणा ॥ १२ ॥ दु
र्जन अग्नी सप्रेनी ॥ चंकाअग्नी सेतरत्न नयना ॥ तैसे कर्ण अर्जुनी [illegible] ॥ कैसा समान होती पां ॥ १३ ॥ व्यासी
सा हे तरी हरा ॥ तुला स्वबीच्या करितील संहार ॥ ते न कनाय राय [illegible] ॥ पुरुषार्थ [illegible] ॥ १४ ॥ कारण
तोस वळगना ॥ अजी युध्य करी पीपा ही नयत ॥ तुंय ध्यास येथील युन करणी ॥ पाहे कैसे रोया लता ॥ १५ ॥ आजी मी
प्रलय युध्य करीन ॥ पांडवसैना संहारीन ॥ ऐसे बोलोन गंगानंदन रथपुढे कोटे ॥ १६ ॥ [illegible] ॥ सवी ता[illegible]
ला गंगाकुमर ॥ धृष्टद्युम्न [illegible] ॥ विढे [illegible] चीयेला ॥ १७ ॥ मांडिली येकचीर [illegible] ॥ चातुरंग [illegible] मिळली ॥ उ
तरायत्नी ते काळी ॥ धाविला शरवर्षत ॥ कौरव [illegible] व्यास हार ॥ उत्तलाघवी [illegible] चातुर्य अपार ॥ मान वती सर्व वीर ॥ अनी
वार [illegible] ॥ १९ ॥ [illegible] दुर्योधन [illegible] ॥ अभीमन्ये अनसमसास ॥ वीर पडले घाबे कां ॥ २० ॥
धावीला राक्षस भयंकर ॥ कपाळी वाचिलाचें ध्युर ॥ कृष्ण वर्ण पर्वताकार ॥ दाढा [illegible] दिसताती ॥ २१ ॥ राक्षसाचीया
मायाघोर ॥ दिवसा चीपडिला अंधार ॥ शीळांचा वर्षे वे घोर ॥ करिता जाहला पायिया ॥ २२ ॥ मग सौभद्र स्तुर्यास्त्र ॥ प्रेरी
ता निरसला अंधार ॥ निज बाणी कोनव भार ॥ संहारीत ते धवा ॥ २३ ॥ सौभद्राचा बाणवी [illegible] ॥ [illegible]
बुध ॥ मग बाणजा [illegible] समा सा ॥ कोनरा [illegible] ॥ २४ ॥ सोमशाची टांधी गाणा ॥ श्रीखल[illegible] आपुले गण ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

धैर्य शौर्य धीर अंबुम पुरी। पहता सर्व मान वती॥ २५ अर्जुनाचे द्विगुण॥ संधान करी अती निपुण॥ दोन्ही पक्ष ज्यांचे
पुण्यपावन॥ महिमा जाण न वर्णवे॥ २६॥ केले कौरव दलाचा संहार॥ वाहिले नदीचे पूर॥ जितवीर अपार॥ वाहो
॥७॥ न जाती पैलीकडे॥ २७॥ कोल्हे भीवरी करी कडुन॥ येत हस्ती वरी बैसोन॥ तेथ भना दूर्वर्थनी नदी भनोन॥ धोबंगर्ज
ते जातसे॥ २८॥ गजाचे उनद कोहूर॥ संहारित जात कुंजर॥ कुंभस्थळे तेथे फुटता अपार॥ मुक्ताफळे हीरे उसळती॥ २९॥
रुंडा हरी पिहून॥ कितेक पाडिले तुळ थोन॥ कितेक चंद्र मोडुन॥ वीर अपार सोडिले॥ ३०॥ पळता गज पायी धरी॥ अ
पटुन मारी भूमी वरी॥ पूसी धरून चक्राकारी॥ भोवडुन टाकित॥ ३१॥ बोलवाला गजे सैन्य॥ ते दीप्त भीमा। पांडव
सेना॥ असंख्य वीर आणीले रणा॥ करीगण नाका ळाचा॥ ३२॥ तव यासि लागेश्रीधर॥ पार्था सांगे केला संहार॥ रा
केवळ कळिंगा कुमर॥ त्याने हे कौतुक॥ ३३॥ मग धावीला वीर पार्थ बाळ गीधु जिवा भीष्मा चा न या॥ दाहा धनुष्ये ते
थे॥ भीष्म रक्षी चीवे स्ली॥ ३४॥ घोडे फेरीत मुरहर॥ पार्थ लागोन तीक्ष्ण शर॥ भीष्मा चीवापे पार्थ वीरा॥ वरि
च्यावरी छेदितसे॥ ३५॥ पार्थी चसंधान पाहोन॥ भीष्म सांगे धन्य धन्य॥ तुसेन वे शापा वन॥ नाही अनीवीर ऐ
सा॥ ३६॥ तो अस्ता गेला दिनकर॥ विबागेल सर्व भार॥ श्रीधर अती सुध्दी ढीर॥ विचार करीती येकांती॥ ३७॥
भीष्मापासून जय॥ कदाकाळे प्राप्त न होय॥ धर्म म्हणे श्रीहरी पाहे॥ मज राज्य न लगे॥ ३८॥ मी वनामाजी जाउन॥
घोर तप आचरोन॥ श्रीकृष्ण म्हणे चैतन्य॥ बंधु तुझे परा क्रमी॥ ३९॥ त्या सज रीआ टोपेना॥ तरी मज पती दे
परी॥ दावा सी गोठोन नीर्धारी॥ रक्षीले गाथी गोपाळ॥ ४१॥ शिळाधारी सात रत्न न यज्ञ॥ वर्षला शाकु लीज
यी अस्त्रा॥ सोडुनी पासुदर्शन॥ संहारीन सर्व त्याचे॥ ४०॥ मी भक्त जन साहकारी॥ प्रल्हाद रक्षीला नाना
हूजन॥ आंगोलीवरी सप्त दिन॥ गोवर्धन धरीले म्या॥ ४२॥ रात्री माजी मधु पुरी॥ नेली द्वारावती माझा
री॥ मग धर्म लागे मुरारी॥ तुम्ही न सांगितले आम्हासी॥ ४३॥ तरी जय कसा होय संपूर्ण॥ भीष्मा बोलीला पु
देसांगेन॥ मग पांच बंधु आणी जगजीवन॥ रजनी माजी नीघाले॥ ४४॥ भीष्मा शिबिराप्रती जाउन॥ पां
डवी तीपांच तीन्ही टांगणा॥ भीष्मे देखीला सीन मुन॥ आपण जव ळी बैसविले॥ ४५॥ भीष्म लागे द्रुतनारी॥ मासी
पांचळी वस्त्रे पतन करी॥ मासी वेळा टेल अमले समरी॥ युध्य करीता बहू तासी॥ ४६॥ बाळे वनवासी श्रम
की॥ सेवेन युध्य वरपडी जाली॥ आसोध र्म बंधा तुली॥ उमा टाकुला भीष्मा पुढे॥ ४७॥ सांगे आम्हा सजय
माहा सी जैसा प्राप्त होये॥ तुम्हा लाबीर प्रताप सूर्य॥ आम्ह सीन कैसा आम्हा॥ ४८॥ भीष्म म्हणे मज पासुनी

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्चित॥ कृतांत सहीना हा प्राप्त॥ तरी शिखंडीपुढे करून निमित्त॥ पाडीसी पार्थ आसोधा॥७९॥ शिखंडीचे पाठीसी लपो
न॥ घालीपार्थवीरी बाण॥ जयप्राप्ती सिकारण॥ वर्म तेंच जाणीजे॥८०॥ जनार्दन आलवेंदून॥ मंदिरा गेले पंडुनंदन॥
सवेंचि उगवला सूर्य नारायण॥ दशम दिन प्राप्त जाहला॥८१॥ शिखंडी सपुढें करून॥ वेगें निघाले पंडुनंदन॥ द्रुपदपौ
त्र धृष्टद्युम्न॥ रक्षित जातीपाठीसी॥८२॥ मांडलें थोर युध्य दारुण॥ प्रेतनाथपुर विवर्धन॥ वाद्ये वाजती गज
रें करून॥ नाद गगनी न समाये॥८३॥ कौरवसैन्य संहार॥ करिते जाहले पंडुकुमर॥ तें देखोन गंगापुत्र॥ रतवर प्रेरि
ला वेगें॥८४॥ भीष्माचें हस्तलाघव वेगगहन॥ देखोन स्तविती पंडुनंदन॥ शिखंडी लागे भीष्मा लागूंन॥८५॥ भि
डीन तुजप्रती आतां॥८६॥ भीष्म म्हणे स्त्रीप्रती उत्तर॥ सावरी नाटकी कदाकार॥ शिखंडी सहित पार्थवीर॥ तुझे पाठीसी भी आहे॥८६॥
सर्व कौरवांमाजी आवरीन॥ तुज घाली भीष्मावरी बाण॥८७॥ जिसोडुन कोपायमान॥ समरी दावी तयाचा॥८८॥ तोइकें गंगा
नंदन॥ पांडितरात्रावापर्जन्य॥ गंगाभ्रज धाकुटें उन॥ दौ की दले गर्जों विला॥८९॥ गोनक्ष गोध नाचे भार॥ यंगता चपीठ
समग्र॥ तैसा घरोक्त चपाहा वीर॥ यें ताकोन वदले पकती॥९०॥ लक्ष्मण हा वीर नेमे॥ तो दंवसे मारिले भीष्मे॥ पूर्वि
लंकेश्वरा राथीरामें॥ परा क्रम केवी केला॥९१॥ शतांसाहस्र कुंजर॥ लक्ष पाय दळ भयंकर॥ इतुकें भीष्में केलें सं
हार॥ रक्त कान्दुत रोला॥९२॥ पार्थ लतो शिखंडी॥ सैन्य कोवाल सोडी॥९३॥ ही सर्व वीर कडोवी कडी॥ तुज स्पी तो
संभोवतें॥९४॥ रायीतयी सुध्यमांडिलें॥ कौरव वीर सर्व गांजिले॥ महा आपशकुन तें वेळी॥ भीष्मा लागी जाणवती॥९५॥
दुर्योधनाचीदेव तेरडती॥ ह्रीवासने समोर देखात ती॥ वातथ्या तें निश्चिती सुयोध्या नायेंछत्र मोडे॥९६॥ दुःशासनपा हुतु
मुकुट॥ सामाजी नदिसे राप लें शीर॥ दुर्योधना च्या घरावरी अपवित्र॥ दिवसा वीरव टपुरु करी॥९७॥ दुर्योधन स्त्रि
या देखानी स्वप्नां विगत धवा॥ स्त्रिया येउनी॥ मत्तेटि करस्ता धोवन॥ रोटी भरली आगारो॥९८॥ मंगलदायक दिव्य शकुन॥ धर्मास
दावीती शुभचिन्हें॥ असो भीष्मावरी बाण॥ शिखंडी कीं अती वेगें॥९९॥ महाप्रलय भीष्म करी॥ पांडव सेनासंहारी॥ धर्म
सतळ रवखरी॥ देवव्रत बोलत॥१००॥ मी शरीर टाकीन॥ भयरूपदाप्रतीजायीन॥ तुम्ही आवघे वीर मिळोन॥ मज व
री शर टाका॥१०१॥ शिखंडियाचे तीत बाण॥ उगाच सोसी गंगानंदन॥ धाउनी अर्जुन॥ तीक्ष्ण मार्गण वर्षत॥१०२॥ पां
डव दळीचीतरी द्रावोन॥ बहुवेली गंगानंदन॥ भीष्माची याभ्रेताभ्रे॥ वीर पळती दशदिशा॥१०३॥ शिखंडीचे तळवट बा
ण॥ लागतां हांसे गंगानंदन॥ मग दीव्यास्त्रें घेउन॥ भीष्में बाण सज्जिले॥१०४॥ ते अस्त्रें देखोन मंगतन॥ शिखंडी आड
लपे अर्जुन॥ मग गर्व वज्र तें आवरून॥ निजरथ्या सीटेवीलें॥१०५॥ कल्पांतीच्या भास्कर॥ तैसा दिसे गंगा कुमर॥ मग पा
र्थ सोडी अकार॥ भीष्मावरी घातले आपार॥ तिनुभ पातीव री गंगा कुमर॥ बाणवर्षत प्रतापे॥१०६॥ भी भ्रम ओणीच फ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मी

वत्रपुण्येनूप॥गळोनपडिलेआपेआप॥शिखंडीहोउनसक्रोप॥हाणीबाणासोडितुपें॥७५॥तेखडतरलेभीष्माचे
हृदयी॥सारथीरथीभेदिलातेसमयी॥ध्वजपताकाउलथल्याही॥शिखंडिनेमारिलो॥७६॥येकाचबाणेकरून॥पांच
या पांडवांचीशिरेछेदून॥सेलेकेणारगंगानंदन॥परीतेमानसीनधरीमन॥७७॥पुढेंधावयामहींअटुली॥पंचदे
चत्वरतीलकुली॥ऐसेजाणोनहृदयकमली॥भीष्मनमारीतयाते॥७८॥येताशिखंडीचेबाण॥तेलागतीजैसे
।मा ट्टेण॥तैसेपार्थाचेबाणतीक्ष्ण॥शरीरभेदूनपुढेंजाती॥७९॥प्रस्तूतसमयीमाघमासेख॥तीक्ष्णपुढीफाल्गु
निपतीशावकू॥तैसेपार्थाचेबाणनिःशेष॥पळोनेजातीकलेवरा॥८०॥शांतनुनायन्वावरजाण॥स्वदेहे
नेपावकीमरण॥म्हणतुंगीगंगानंदना॥अवध्यावीरसर्वासी॥८१॥अष्टवसुआणीसप्तऋषी॥दुस्राजाहलेमि
ब्माप्रासी॥म्हणतीआताज्ञानराशी॥सीमामुख्यासीजाहली॥८२॥मनायोगीयावीरभीष्मा॥आतांचल
वेगीनिजधामा॥विमानीहूनसुत्रामा॥सुमनभारवरखतसे॥८३॥तोक्रोधमरमसरा॥भीष्मसोडिलसमग्र॥
देवकरीतीजयजयकार॥सोडीनवशरशिखंडी॥८४॥पार्थेटाकिलेबीसबाण॥परीआनंदरूपगंगानंदन॥तो
दाहावाक्षींबससंपुर्ण॥जाहलाऐसेपाहिले॥८५॥पार्थाच्यारथाकडेपाहोन॥हृदयीनेत्रेलक्षध्यान॥किरी
टकुंडलेमंडितवदन॥सलक्तीदिव्यतेज॥८६॥कौस्तुभअपरवनमाळा॥पीतवसनापरीकडीमेखळा॥चतुर्भुजश्य
नसावळा॥हृदयीदेखिलाभीष्मदेवे॥८७॥सुर्यआस्तमानपावसागेला॥तैसाभीष्मरथाखालेपडिला॥शरपंजरीप
हुडला॥वंदितजाहलाभूगोळा॥८९॥सोडताबाणपंचप्राण॥योथोडेउरलेदक्षिणायन॥अंतरिक्षध्वनीजाहलीपूर्ण
आताचशरीरसोडुंको॥९०॥मागचापबाणतेवेळे॥भीष्मेभूमीवरीटेविले॥तोमहाशब्दपृथ्वीसर्वव्यापिले॥भीष्म
देवनिपपातावया॥९१॥उग्ररूपेंर्छीयेउनी॥भीष्मासवरीतीपूर्णक्षण॥स्वर्गीकुंदुन्देभगण॥पुष्पेवर्षिताससगस
त॥९२॥इकडेकौरवदलीआकांत॥द्रोणाचार्यशारद्वत॥दुर्योधनादिराजेसमस्त॥शोकार्णवीबुडाले॥९३॥बाढ्यु
जल्लेसमग्र॥पडिलात्रिभुवनीअंधार॥पांडवदळीआनंदथोर॥वाद्यध्वनीजयघोष॥९४॥भीष्मेमारिलीआरोळी॥दो
न्हीदळेरडबडली॥भीष्मालागीपांडवदळी॥शोककरितीसर्वही॥९५॥म्हणतीजाहलोराक्षसधर्म॥पडिलामहा
नाजवीरभीष्म॥ज्याचेप्रथकालीवेताणाम॥सर्वपातकेभस्मतोती॥९६॥जोभक्तिज्ञानवैराग्ययुक्त॥ब्रह्मचारी
जैसा[?]हनुमंत॥पुण्यपरायणपंडित॥ऐसापुन्हानहोय॥९७॥चिंतागोतआहलागंगासी॥त्यागो
लेभीष्म॥ऐसेलेनीध्यान॥दुर्योधनदुःशासन॥उनश्रृंगालतीअधोवदनो॥९८॥कौरवपांडवरासरदेउनी॥आले

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

व्यापासी तेव्हां ॥ पायमस्तकी वंदूनी ॥ करिती प्रदक्षणा करूं तची ॥ ९९ ॥ धर्मआणी दुर्योधन ॥ स्कंदती ते ह्मणे अथोव
दन ॥ नकुल सहदेव भीमार्जुन ॥ नेत्री जीवन टाकिती ॥ २०० ॥ शरपंजरी देवव्रत ॥ परी शरें वाळेलें बहु ॥ ह्मणे मथ
ज उसी ध्यावरितां ॥ शिरा सटे कळे येथवा ॥ १ ॥ उत्तम उशा आणी दुर्योधन ॥ मग बोले गंगानंदन ॥ ह्मणे पार्था माझें
धुरणा ॥ उसीं आणून तैसी चय ॥ २ ॥ भीष्म पार्थाकडे पाहोनी ॥ ह्मणे श्रीकृष्ण प्रिया वीरचूडामणी ॥ तुं तरी उसी
व देआणुनी ॥ धैर्य धरी लोकंबनी ॥ ३ ॥ मग पार्थे गांडीव बाण चढउन ॥ तीन बाण चीरी मकडी करून ॥ क्षत्रमने शरसो
डुन ॥ शीर बाणे चढून सरसा विली ॥ ४ ॥ भीष्म ह्मणे अर्जुना ॥ उत्तम उसी दिल्ही सुजाणा ॥ विजय तुज वैकुंठराणा ॥
सर्वदा तीरक्षुकां ॥ ५ ॥ ससायेऊ नरायण ॥ तो वरी मी न सोडी प्राण ॥ मग ...वते टेवीले रक्षण ॥ कौरव पांडवी जन
तरे वरू ॥ ६ ॥ दुर्योधन वैश्य आणि तु ॥ देवो नहा से देवव्रत ॥ मी समरंगणी जाहलो मुक्ता ॥ आती वैश्यक सया ॥ ७ ॥
दोहीदळींचे नृपवर ॥ भीष्मा सजपितीपूजा संभार ॥ प्रदक्षणा नमस्कार ॥ करुनि जानी स्वस्थाना ॥ ८ ॥ सकळ प्रजा
अध्ययातां ॥ भीष्म देवा येउन नमिती ॥ गावोगावीचे नरपु वनीपा हो येती माहराजतो ॥ ९ ॥ ह्मणा ह्मणा पंडुकुमरा ये
उन ध्येती समाचार ॥ भीष्म कृष्ण स्मरणी सादर ॥ सा रुक्मिनाम उच्चारी ॥ १० ॥ भीष्म तो उनयु शाकांत ॥ कौरवासी
उदकभोगत ॥ तव तो सुगंधउदके आणीत ॥ देवव्रत नेघेते ॥ ११ ॥ ह्मणे बोलवा अर्जुना ॥ तव तो उभा टाकळा येउना ॥
ह्मणे सरवपापाजीवन ॥ ते गोबाण लाविला गुणी ॥ १२ ॥ भीष्मा समीप दक्षिणा भागपाहोन ॥ धरणी पोर्ळीमा
रुन ॥ बाण ॥ भागीरथीचे दिव्य जीवन ॥ कारंजे ते घेतला विले ॥ १३ ॥ ध्यार मुखी पडता तत्काळ ॥ जाहले सवांगि तन गोसी
तल ॥ जान्हवी तोयजो शाघनी मेल ॥ दुःख सकळ वीसरला ॥ १४ ॥ अर्जुने बोसत वन ॥ राजे करीती अवधे जन ॥ भयें अग्नी
आ क्षीपि करुन ॥ कौन ते ह्या कीं दर्लो ॥ १५ ॥ भीष्म ह्मणे पार्था ॥ आमितते जगुणा भारिता ॥ श्रीरंग प्रिय सुभद्राकांता ॥ धंन्य वंश
तु सेनी ॥ १६ ॥ दुर्योधन ने पाप करून ॥ सव कुळा टाकिले जाहून ॥ तुली पांच पंडुनंदन ॥ भय नाही तुह्मा ते ॥ १७ ॥ सुयोधनास
ह्मणे देवव्रत ॥ अद्यापि तरी करीस हित ॥ मेळउनु पंडुसुत ॥ सुखरूप नांदें कां ॥ १८ ॥ दुर्योधन ह्मणे शरा ॥ सहसा नेणे रु
स्वार ॥ आसो मग तो गंगाकुमर ॥ नाम माळा जप करी ॥ १९ ॥ पावरी तो महानाम करुण ॥ पातावश्या आले भीष्मालागुना ॥
कुंटदाटला अश्रु जीवन ॥ उपटप्या टाकी परे वरी ॥ २० ॥ ह्मणे हे भीष्मा गंगानंदन ॥ ...ताम जपकुंजे ... उघडुन ॥ भीअप
राधी संपूर्ण ॥ तुजसी स्पर्धा वाढविली ॥ २१ ॥ मग उठोनेउ पडुन देवव्रत ॥ कर्णासी करे करवा... ॥ तुं मज भेटलासयेउन ये
थे ॥ शरगुंडेने त्रस आंतकोमी ॥ २२ ॥ मज नारदे सांगीतले येऊन ॥ कुंती पुत्र तुं सुर्य बीर्ये करून ॥ तुं ना चाश्रये संपुण ॥
भय वडुकादे ... ॥ २३ ॥ पर्ज्नीतु बजैसा कोणपावन ॥ उदार रण रम्य गंभीर ॥ तु माहाराज प्रताप समुद्र ॥ प्रनीअ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

जै नदुसरा॥२५॥ तरी तुंभाउ राकेउ जाई। येतुलतो नचपडे कालत्रयी॥ मजाते वर्तमान सर्व ही॥ कल्लो पूर्वी सांगीतले॥२७॥ पां
[illegible] आलाक्षत्री याचे भाग्य देख॥ समरंगणी पडावे॥२६॥
आता पांडवासी जिंकोन॥ की समरंगणी देईन प्राण॥ भीष्मा मासे अपराध संपूर्ण॥ क्षमा करीयावया॥२७॥ मग गंगासुत म्हणे
भक्तराज॥ स्वस्थला प्रती गेला कृष्ण॥ भीष्म सांगे यथुन॥ मज कोणही बोलु नको॥ २८॥ मीध्याती हरीचे रूपाये
॥५॥ थेन काको कहीनिक्षेपा॥ मग बोलतो टाकून पुण्य रूप॥ सभा पोस्य स्वस्वरूपी॥२९॥ वैशंपायन ललगेज नेजया॥
भीष्मपर्व संपल यथुनीया॥ संजय लतो कुरुवर्या॥ द्रोण पर्व ऐके पुढे॥३०॥ नैमिषारण्यी ऋषी समस्त॥ सांसहे
कथा सांगे सुत॥ येक बावन्न चा अध्याय नेमस्त॥ या पर्वचे जाणिजे॥३१॥ तीन अध्याय मानी अपूर्व॥ आणि लतो अ
थसिवी॥ ब्रह्मानंद पंडरीराव॥ सांगतो तेच लिहितो मी॥३२॥ हे पर्व श्रवण करीता॥ शत्रुक्षय होय तत्वता॥ संतती सं
पतीवाचीता॥ अंती मुक्ती प्राप्ती होय॥३३॥ बालला सावि य्याजाल॥ क्षत्रीय आगले शुरत्व॥ वैश्यासी धन अद्भुत॥ पाव
तीइच्छीइच्छित तीशूद्रे॥३४॥ श्रवणे होय रोग हरण॥ स्त्रियास सौभाग्य संपूर्ण॥ ऐसे बोलीला वैशंपायन॥ सकलगु
न पर्व हे॥३५॥ आदिपुरुष श्रीदिगंबर॥ श्रीमद्भीमातीर विहार॥ ब्रह्मानंद श्रीधरवर॥ अभंग साचार न विटे॥३६॥
सुरस पांडव प्रताप ग्रंथ॥ भीष्मपर्व व्यास भारथ॥ सांतील सोनां श्रयथार्थ॥ त्रितालीसांव्यांत कथीयेला॥३७॥
श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ ॥ वोवीसंख्या ६५॥ येकुनलोकसंख्य॥ ८८६॥ ॥६॥६॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri